THE

PILGRIM'S PROGRESS

FROM

THIS WORLD

TO

THAT WHICH IS TO COME:

Delivered under the SIMILITUDE of a

DREAM.

Wherein is discovered

I. The Manner of his SETTING OUT.

II. His dangerous JOURNEY; and

III. His safe Arrival at the DESIRED COUNTRY

Written by JOHN BUNYAN.

I have used SIMILITUDES, Hosea xii. 10.

Printed in the Office of the Mission at Vepery near Madras. MDCCXCIII

1793

ஒருபரதேசி

இநதலோகததைவிடடுமறுமைககு

நடநதேறினது

சொறபனமெனற

உவமையிலகாணபிககபபடடிருககுது

இதிலடஙகியது

௧ அவனவெளிபபுறபபடடவயணமும

௨ அவனபயணததிலசமபவிததமோசஙகளும

௩ அவனவிருமபினதேசததுககுசுகமாயசேரநததும

யொவான புனியான

எழுதினது

நானஉவமைகளாயுறபியாசிததேன. ஓசேயா ௰௨. ௰.

௲எ௱௯௰௩ ௵. செனனபபடடணததுககடுதத
வெபபேரியிலமிசியோன அசசுககூடததில
பதிககபபடடது.

Imp. Record Dept.
17. 11. 27.

College of Fort William
— 1802 —
for the use of the Students

THE

Pilgrim's Progress:

IN THE

SIMILITUDE

OF A

DREAM.

AS I walked through the wilderness of this world, I lighted on a certain place, where was a den and laid me down in that place to sleep: and as I slept, I dreamed a dream. I dreamed, and behold, " I saw a man clothed with " rags, standing in a certain place, " with his face from his own house, " a book in his hand, and a great " burden upon his back. " I looked, and saw him open the book, and read therein; and as he read he wept, and trembled and not being able longer to contain he brake out with a lamentable cry, saying, *What shall I do?*

In this plight therefore he went home, and refrained himself as long as he could, that his wife and children should not perceive his distress; but he could not be silent long, because that his trouble increased: wherefore at length he brake his mind to his wife and children; and thus he began to talk to them: " O " my dear wife, said he, and you the " children of my bowels, I your " dear friend, am in myself undone, " by reason of a burden that lieth " hard upon me: moreover, I am " certainly informed, that this our " city will be burned with fire " from heaven: in which fearful " overthrow, both myself, with " thee my wife, and you my sweet " babes, shall miserably come to " ruin, except (the which yet I " see not) some way of escape may " be found, whereby we may be " delivered."

At this his relations were sore amazed; not for that they believed that what he had said to them was true, but because they thought some frenzy distemper had got into his head; therefore it drawing towards night, and they hoping that sleep might settle his brains, with all haste they got him to bed: but the night was as troublesome to him as the day; wherefore, instead of sleeping he spent it in sighs and tears. So when

மோட்சத்துக்கு நடந்தேறின

பரதேசியின் பயணம்

சொற்பனமென்ற

உவமையிலே காண்பிக்கப்

பட்டிருக்குது

நான் இந்தப் பிரபஞ்சியத்தின் வனாந்திரத்திலே நடக்
க்கொள்ள ஒரு குகையிருக்கும் ஒரு இடத்திலே
வந்து அந்தயிடத்திலே நித்திரைகொள்ளப் படுத்துக்
கொண்டேன் நான் நித்திரைபண்ணச்சே ஒரு சொற்
பனங் கண்டேன், இதோ ஒரு சொற்பனத்திலே பீறல்
துணி உடுத்துக்கொண்டிருக்கிற ஒரு மனுஷன் ஒரு இடத்
திலே நின்று தன் சொந்த வீட்டைப் பாராமல் தன் மு
கத்தைத் திருப்பிக்கொண்டு தன் கையிலே ஒரு பொஸ்த
கத்தை வைத்துக்கொண்டு தன் முதுகின் மேலே ஒரு சு
மைசுமந்துகொண்டிருக்கிறவனைக் கண்டேன், நான் பார்த்
துக்கொண்டிருக்கையில் அவன் பொஸ்தகத்தைத் தி
றந்து வாசிக்கக் கண்டேன் அவன் வாசிக்கச்சே
அழுது நடுங்கினதினாலே அடக்கக்கூடாமல் பரி
தாபமான கூக்குரலோடே வெளிப்பட்டு நான் என்
ன செய்வேனென்றான்.

அந்த நிர்ப்பாக்கியத்தோடே அவன் வீட்டுக்குப் போய்த்
தன் பெண்சாதிபிள்ளைகளுக்குத் தன் துக்கத்தைத் தெரியாத
படிக்குக் கூடினமாத்திரம் அடக்கிக்கொண்டான்
ஆனால் அவன் சஞ்சலம் அதிகரிச்சுப் போனபடியாலே க
டைசியிலே தன் மனதைத் தன் பெண்சாதி பிள்ளைகளுக்குத்
திறந்து அவர்களோடே பேசினதாவது என் அருமைப்
பெண்சாதியே என் வயத்துப் பிள்ளைகளே உங்களுக்கு
அருமையான சிநேகிதனாகிய நானே என் முதுகின் பாரத்
தினாலே கெட்டுப்போயிருக்கிறேன் அல்லாமலிந்
தப் பட்டணம் வானத்திலிருந்து விழும் நெருப்பினாலே
வெந்துபோமென்று எனக்கு நிலவரமாய்ச் சொல்ல
ப்பட்டிருக்குது அந்தப் பயங்கரமான அழிவிலே நா
னும் என் பெண்சாதியாகிய நீயும் என் பிரியமான கு
ழந்தைகளாயிருக்கிற நீங்களும் மகா பரிதாபமாய்க்
கெட்டுப்போகவேணும் நாம் ரெட்சிக்கப்பட நா
னின்னமறியாத ஒரு வழியைக் கண்டுபிடித்தாலொ
ழிய நாம் தப்பக்கூடாதென்றான்.

இதுக்கவன் உறவின்முறையார் மெத்த ஆச்சரியப்பட்டார்
கள் அவன் தங்களுக்குச் சொன்னது மெய்யென்று நம்பி
ன நிமித்தியமாக அல்ல அவன் தலைமயக்கமாகப் பித்தி
யங்கொண்டானென்று எண்ணினதினாலே ஆனபடியி
னாலே ராவெடுத்திருக்கிறபடியினாலேயும் நித்திரையவனை
ப்பத்தாசக்கத்தைத் தெளியவைக்குமென்று எண்ணித்
தப்பட்டியினாலேயும் மாசீக்கிரமாய் அவனைப் படுக்
கவைத்தார்கள், ஆனாற் பகலைப்படியிருந்ததோ அப்ப
டிதானே ராவும் அவனுக்கு வருத்தமாயிருந்தது ஆனப
டியினாலவன் நித்திரைபண்ணுகிறதுக்குப் பதிலாக ரா
வைப் பெருமூச்சினாலும் அழுகையினாலும் [illegible]

விடிந்

when the morning was come, they would know how he did; he told them *worse* and *worse*; he also set to talking to them again, but they began to be hardened. They also thought to drive away his distemper by harsh and surly carriage to him: sometimes they would deride, sometimes they would chide, and sometimes they would quite neglect him. Wherefore he began to retire himself to his chamber, to pray for and pity them; and also to condole his own misery: he would also walk solitarily in the fields, sometimes reading, and sometimes praying; and thus for some days he spent his time.

Now I saw, upon a time, when he was walking in the fields, that he was (as he was wont) reading in his book, and greatly distressed in his mind; and as he read, he burst out, as he had done before, crying, *What shall I do to be saved?*

I saw also that he looked *this* way, and *that* way, as if he would run; yet he stood still, because (as I perceived) he could not tell which way to go. I looked then, and saw a man named EVANGELIST coming to him, and asked, "Wherefore dost thou cry?"

He answered, Sir, I perceive, by the book in my hand, that I am condemned *to die*, and after that to come to *judgment*; and I find I am not willing to do the first, nor able to do the second.

Then said EVANGELIST, Why not willing to die, since this life is attended with so many evils? The man answered, Because I fear that this burden that is upon my back will sink me lower than the grave, and I shall fall into *Tophet*. And, Sir, if I be not fit to go to prison, I am not fit to go to judgment, and from thence to execution; and the thoughts of these things make me cry.

Then said EVANGELIST, If this be thy condition, why standest thou still? He answered, Because I know not whither to go. Then he gave him a *parchment roll*, and there was written within, *Fly from the wrath to come*.

விடிநதபோதவனுககெபபடியிருககுதெனறு அ
வர்கள வியமனதாயிருநதார்கள முனனிலுமு
முரமாயிருககுதெனறவனவர்களுககுச சொலலி
அவர்களோடெ திருமபபபெசததுடஙகினான ஆனா
லவர்கள மனதுழுததமாயபபோகததுவககததுக
பினனையுமவர்களவனுடைய வியாதியை முககக
கடுபபினாலுஙகோபததினாலுமநீககவெணுமெனறு
நினைதார்கள சிலதுவெளையவன நகைததுச சிறு
துவெளையவனையுமசீறி சிலதுவெளையவனையகட
டெட்டினனினி முறறிலும விடடுவிடடார்கள ஆகையினா
லவன தனனறைவீடடிலபபுகுநது அவர்களுக
காகமனறாடியவர்களுககாக தொடடுப்பரிதபிததுதன
சுயககெடடுககாகவுமமனஸதாபபபடடுததுடஙகி
னனபினனையுமவன வெளியிலதனியெயுலாததிக
கொணடுசிலவெளைவாசிககிறதுஞசிலவெளை செபம
பணணுகிறதுமாயிருநதுயிபபடியாகச சிலநாளாய
பினனிடடான.

ஒருவிசையவன வெளியிலுலாததின போதுக
னகூணடாயிருநதவாடிககையினபடிதன பொஸத
ததகததை வாசிதது மெததவுநதனமனதிலகலெச
மாகிவாசிககிறபோது முனபோலெதானெககூககுர
லிடடழுதுநானரெக்ஷிககபபட எனனசெயயவெ
ணுமெனறான.

பினனையுமதடெ வெணுமெனறிருககிறவனபபோ
லிஙகுமஙகுமபார்ககிறவனுககவனகணடென
ஆனாலெநதவழியாயபபோகவெணுமெனறவன
அறியாதபடியினாலநதவாககிலெநினறானபிறகு
நானபார்ததுககொணடிருநதபோதொருமனுஷனைக
கணடெனஅவனபெர்சுவிசெஷகனஅவனகிடடவந
து நீயெனனபபடிககூபபிடுகிறாயெனறவனைக
கெடடான.

அவனதுககுபபிறததியுததாரமாயனனையயாவெ
ளனகையிலிருககிறபொஸததகததைவாசிததுநான
சாககததீர்ககபபடடெனெனறுமதுககுபபிறபாடுநா
யநதீர்ககபபடவெணுமெனறுமதினாலகணடறிநது
கொணடெனமுநதலககாரியததினபெரிலெனககும
னதிலலை ரெணடாஙகாரியததுககுநானுயிததபபாட
டிருககவிலலையெனறுசொனனான.

அபபொசுவிசெஷகனசொனனது சீவனிலெநத
வளதுனபஙகளிருககசசகெளளஏனனககுசசாகம
னதிலலையெனக அநதமனுஷனபிறததியுததாரமாகச
சொனனது எனமுதுகினமெலிருககிற பாரசுமை
கலலறையைபபாரககிலுமதிகபபாதாளததிலெனனை
யமிழததிககடசியிலநானநரகததிலவிழுவெனெனகி
றநினைததாணபயபபடுகிறெனையயாவெகாவலை
கூடததுககுபபொகமாடடாததநானாயததீர்பபுககு
மஙகெயிருநதுசாககினைததீர்வைககுமெபபடிபபோ
வெனயிதுகளைநினைததுததானயிபபடிககூபபிடுகிறெ
னெனறான.

அதுககுசசுவிசெஷகனசொலலுவானஉனனிலவா
கமிபபடியானாலபபொசுமமாநிறபானெனனை. அ
வனசொலலுவானநானஙகெபபோகவெணுமெனறு
எனககுததெரியவிலலெயெ. அபபொசுவிசெஷகன
அவனுககுவரபபோறகோபததுககுததபபியோடிபபோ
எனறெழுதியிருககிறபடடுபபடடொருதோலசசு
ருளைககொடுததான.

The man therefore read it, and looking upon EVANGELIST very carefully, said, Whither must I fly? Then said EVANGELIST, pointing with his finger over a very wide field, Do you see yonder *Wicket Gate?* The man said, No: then, said the other, Do you see yonder *Shining Light?* He said, I think I do. Then said EVANGELIST, Keep that light in your eye, and go up directly thereto, so shalt thou see the gate; at which, when thou knockest, it shall be told thee what thou shalt do.

So I saw in my dream that the man began to run: now he had not run far from his own door, but his wife and children perceiving it, began to cry after him to return; but the man put his fingers in his ears, and ran on crying, "Life, life, "eternal life!" So he looked not behind him, but fled towards the middle of *the plain*.

The neighbours also came out to see him run, and as he ran some mocked, others threatened, and some cried after him to return; and among those that did so, there were two that were resolved to fetch him back by force. The name of the one was OBSTINATE, and the name of the other PLIABLE. Now by this time the man was got a good distance from them; but however they were resolved to pursue him, which they did, and in a little time they overtook him. Then said the man, Neighbours, wherefore are ye come? They said, To persuade you to go back with us. But he said, That can by no means be: you dwell, said he, in the city of *Destruction*, the place also where I was born; I see it to be so: and dying there, sooner or later, you will sink lower than the grave, into a place that burns with fire and brimstone: be content, good neighbours, and go along with me.

What, said OBSTINATE, and leave our friends and our comforts behind us.

Yes, said CHRISTIAN, (for that was his name) because that *All which you shall forsake, is not worthy to be compared* with a little of that which I am seeking to enjoy; and if you will go along with me, *and behold it*, you shall fare as I myself; for there where I go, is enough and to spare; come away, and prove my words.

OBST. What are the things you seek, since you leave all the world to find them?

CHR.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CHR. I seek an *inheritance incorruptible, undefiled, and that fadeth not away*: and it is *laid up in heaven*, and safe there, to be bestowed, at the time appointed, on them that diligently seek it. Read it so, if you will, in my book.

OBST. Tush, said OBSTINATE, away with your book: Will you go back with us, or no?

CHR. No not I, said the other; because I have *laid my hand to the plough*.

OBST. Come then, neighbour PLIABLE, let us turn again, and go home without him: there is a company of these crazy headed coxcombs, that when they take a fancy by the end, are wiser in their own eyes than seven men that can render a reason.

PLI. Then said PLIABLE, Do not revile; if what the good CHRISTIAN says is true, the things he looks after are better than ours. My heart inclines to go with my neighbour.

OBST. What! more fools still? Be ruled by me, and go back; who knows whither such a brainsick fellow will lead you? Go back, go back, and be wise.

CHR. Nay, but do thou come with thy neighbour, PLIABLE. There are such things to be had which I spoke of, and many more glories besides; if you believe not me, read here in this book; and for the truth of what is expressed therein, behold all is confirmed by *the blood* of him that made it.

PLI. Well, neighbour OBSTINATE, saith PLIABLE, I begin to come to a point, I intend to go along with this good man, and to cast in my lot with him. But, my good companion, do you know the way to this desired place?

CHR. I am directed by a man whose name is EVANGELIST, to speed me to a little gate that is before us, where we shall receive instructions about the way.

PLI. Come then, good neighbour, let us be going. (Then they went both together.)

OBST. And I will go back to my place, said OBSTINATE: I will be no companion of such misled fantastical fellows.

Now I saw in my dream, that when OBSTINATE was going back, CHRISTIAN and PLIABLE went talking over the plain; and thus they began their discourse.

கிறிஸ்தவன்: கெடப்படாததுமாய் அழிந்துபோகாததுமாய் வாடிப்போகாததுமாயிருக்கிற சுதந்திரத்தைத் தேடுகிறேன் அது பரமண்டலத்திலே வைக்கப்பட்டிருக்குது அதைக் கருத்தாய்த் தேடுகிறவர்களுக்குக் குறிக்கப்பட்ட காலத்திலே கொடுக்கப்படத் தீர்மானிக்கப்பட்டிருக்குது உனக்கு மனதானாலென் புஸ்தகத்திலே அதை வாசியேன்.

அழுத்தநெஞ்சன். வளா உன் புஸ்தகத்தை அப்பாலே போடு நீ எங்களோடே திரும்ப வருவாயோ வரமாட்டாயோ.

கிறிஸ்தவன்: இல்லை நான் வரமாட்டேன் ஏனென்றால் நான் கையைக் கலப்பையின் மேலே வைத்தாச்சுது.

அப்போ அழுத்தநெஞ்சன் இளகின நெஞ்சனோடே அயலானே நாங்கள் திரும்பி இவனை விட்டு வீட்டுக்குப் போவோம் வா பித்தாக்கமிகுந்த பயித்தியங்கொண்டிருக்கப்பட்டவர்கள் கூட்டமுண்டு அவர்களொருமிக்க யாதொரு காரியத்திலே ஆசை பிறந்தால் நியாயங்கொடுக்கிற ஏழு புத்திசாலிகளை விடத் தங்கள் சொந்தக் கண்ணிலே தங்களைப் புத்தி விவேகிகளென்றெண்ணுகிறார்கள்.

இளகினநெஞ்சன் பரியாசம்பண்ணாதே இந்த நல்ல கிறிஸ்தவன் சொல்லுகிறது நிசமாயிருந்தால் அவன் தேடுகிற காரியங்கள் நம்முடைய காரியங்களை விட நலமானதாயிருக்குது என் அயலானோடு கூடப் போக என் மனம் இணங்குது.

அழுத்தநெஞ்சன். என்ன ஒருவர்க்கிருவர் பயித்தியக்காரர்களோ நான் சொல்லுகிறபடியே யோசனைப்படி கேட்டென்னோடு திரும்பிவா பித்தம்மிகுந்த இப்படிப்பட்டவன் உன்னை எங்கெங்கே கொண்டுபோவானோ என்று ஆருக்குத் தெரியும் திரும்பிவா திரும்பிவா புத்திசாலியாயிருவென்றான்.

கிறிஸ்தவன்: அல்ல நீயுன் அயலானாகிய இளகின நெஞ்சனுமாக என்னோடு கூட வா நான் முன் சொன்ன காரியங்கள் கிடைக்கிறதல்லாமல் அதிக மகிமையான பாக்கியங்களுமங்கேயிருக்கு நீயென்னை நம்பாவிட்டால் இங்கே இந்தப் புஸ்தகத்திலே வாசி இதிலே விபரித்திருக்கிற காரியங்கள் நிசமென்றதை உண்டுபண்ணினவருடைய இரத்தத்தினாலுறுதிப்படுத்தப்பட்டிருக்குது.

இளகினநெஞ்சன்: நல்லதென் அயலானாகிய அழுத்தநெஞ்சா நானிந்த நல்ல மனுஷனோடே கூடப் போகவும் அவனோடே கூடப் பங்கு வாங்கவும் நான் தீர்மானிக்கிறேன் ஆனால் நல்ல தோழா இச்சிக்கப்பட்ட அந்த இடத்துக்குப் போகும் வழியுனக்குத் தெரியுமோ என்று கேட்டான்.

கிறிஸ்தவன்: சுவிசேஷகனென்று சொல்லப்பட்ட ஒருமனுஷனெனக்கு வாக்குவழி சொல்லி நமக்கு முன்னிருக்கிற இடுக்கமான சிறியவாசலுக்குத் தீவிரமாய்ப் போகவேணுமங்கே யந்தவழியைக் காட்டுவதைச் சொல்லப்படுமென்றான்.

இளகினநெஞ்சன். வாரும் பிள்ளாய் நல்ல அயலானே நாமிருவரும் போவோம் வாவென்று சொல்லி இருவருமாய்ப் போனார்கள்.

அழுத்தநெஞ்சன். நானென்னிடத்துக்குத் திரும்பப்போவேன் இப்படி மோசம்போய்ப் பயித்தியங்கொண்ட மனுஷரோடே நான் கூட்டாளியாயிருக்கமாட்டேனென்று அழுத்தநெஞ்சன் சொல்லுவான்.

அப்பால் நான் சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றால் அழுத்தநெஞ்சன் திரும்பிப்போய்விட்டபோது கிறிஸ்தவனும் இளகினநெஞ்சனுமாய்ச் சமபூமியிலே பேசிக்கொண்டு நடக்கிறபோது அவர்களுடைய துவக்கின பேச்சாவது.

CHR. Come, neighbour PLIABLE, how do you do? I am glad you are persuaded to go along with me; had even OBSTINATE himself but felt what I have felt of the powers and terrors of what is yet *unseen*, he would not thus lightly have given us the back.

PLI. Come, neighbour CHRISTIAN, since there are none but us two here, tell me now farther, what the things are? and how to be enjoyed, whither we are going?

CHR. I can better conceive of them with my mind, than to speak of them with my tongue: but yet since you are desirous to know, I will read of them in my book.

PLI. And do you think that the words of your book are certainly true?

CHR. Yes verily, for it was made by Him *that cannot lie*.

PLI. Well said, what things are they?

CHR. There is an *endless kingdom* to be inhabited, and *everlasting life* to be given us, that we may inhabit that kingdom for ever.

PLI. Well said; and what else?

CHR. There are crowns of glory to be given us; and garments that will make us shine like the sun in the firmament of heaven.

PLI. This is very pleasant; and what else?

CHR. There shall be no more crying, nor sorrow; for he that is the owner of the place will wipe all tears from our eyes.

PLI. And what company shall we have there?

CHR. There we shall be with *Seraphims and Cherubims*, creatures that will dazzle your eyes to look on them: there also you shall meet with thousands and ten thousands that have gone before us to that place: none of them are hurtful, but loving and holy, every one walking in the sight of GOD, and standing in his presence with acceptance for ever: In a word, there we shall see the elders with their golden crowns: there we shall see the holy virgins with their golden harps: there we shall see men, that by the world were cut in pieces, burnt in flames, eaten of beasts, drowned in the seas, for the love that they bare to the Lord of the place; all well, and cloathed with *immortality*, as with a garment.

கிறிஸ்தவன்: வா என்னச் சாஞ்சியமான நெஞ்சனே உனக்கு மெட்டடி நீ யென்னோடு கூட வருகிறதுக்குச் சம்மதத்தைச் சொன்னதுக்குச் சந்தோஷமயினனங்கா ஞமலிருக்கிறது; அச்சமயுவிக்கப் போறதுமானவுருக்களிய புமபடங்களுமுள்ளகாரியங்களைச் சகோ டுநானென்குள ஒருணர்ந்ததிந்ததுபோலமுந்தநெஞ்சனுமுணர்ந்ததிருந்தானேயாகில் வணிந்தனயெடுத்துச் சோபடியாயெங்களைவிட்டுப்போகமாட்டான்.

இளக்கினநெஞ்சன். வா என்னச் சாஞ்சிய கிறிஸ்தவனே நமமிருவரைத்தவிர வேறொருமில்லாதபடியினாலே நாமநாடிப்போற காரியங்களெதானென்னவெனறுமதுகளையனுபவிக்கிறதெப்படியெனறுமெனக்கிட்டப்புறத்துச் சொல்லும்.

கிறிஸ்தவன்: அதுகளையென்னாவினாலே சொல்லக்கூடுவதைப்பார்க்கிலுமதிகமாயென மனத்திலுணர்ந்தறியலாம். ஆகிலுமதுகளையறியவுமக்காசைதாபமாயிருக்கிறபடியாலேயென்போஸ்தகத்திலதுகளை ஙித்துவாசித்துச்சொல்லுவேன்.

இளக்கினநெஞ்சன். உன்போஸ்தகத்திலிருக்கிற வார்த்தைகளமெய்யானசத்தியமென்று நீ நினைக்கிறாயோ.

கிறிஸ்தவன்: ஆம் சத்தியந்தான் ஏனெனில் அதை உண்டாக்கினவர் பொய்யாதவர்.

இளக்கினநெஞ்சன். நீ சொன்னது நல்லதுதான் அந்தக் காரியங்களெதானென்ன.

கிறிஸ்தவன்: அங்கே நாமவாசமாயிருக்கும் முடிவில்லாதேகோரு இராட்சியமும் நாமதிலென்றென்றைக்குமிருக்குந்தத்தியசீவனும் நமக்குக் கையாளிக்கப்படும்.

இளக்கினநெஞ்சன். சொல்லப்பட்டது நல்லதுபின்னென்னவுண்டு.

கிறிஸ்தவன்: அங்கே மகிமையின் கிரீடங்களும் வானத்திலிருக்கிற சூரியனைப்போல நம்மைப் பிரகாசிக்கப்பண்ணுகிற வஸ்திரங்களுங் கொடுக்கப்படும்.

இளக்கினநெஞ்சன். இது மெத்த இன்பம் பின்னென்னவுண்டு.

கிறிஸ்தவன்: இனியங்கே அழுகையில்லைதுயரமுமில்லை; ஏனெனில் அவ்விடத்துக்குச் சுவாமியாயிருக்கிறவர் நம்முடைய கண்களிலிருக்கிற கண்ணீர்களையெல்லாந் துடைத்துப்போடுவார்.

இளக்கினநெஞ்சன். அங்கே நந்தெந்தச் சங்காத்தம் நமக்குண்டாயிருக்கும்.

கிறிஸ்தவன்: அங்கே நம்முடைய கண்களினாலே பார்க்கிறதுக்குக் கூசத்தக்கவையான சிஷ்டிப்புகளாகிய செருபீன் சேறாபீமென்கிற தேவதூதர்களோடே கூட இருப்போம். அல்லாமல் நமக்கு முன்னே சென்று அவ்விடத்துக்குப் போய்ச்சேர்ந்திருக்கிற கோடாகோடி ஆயிரம் பேர்களை நீ காணப்போவாய். அவர்களில் ஒருத்தரிடத்திலுமொல்லாப்பானதொன்றுமில்லை; அன்னியோன்னிய சிநேகமும் பரிசுத்தமுமுள்ளவர்களுந்தானே பராபரனுடைய பிரசன்னத்துக்கு முன்பாக நடமாடி என்றென்றைக்கும் அவருக்குப் பிரியமாய் அவருடைய முகத்துக்கு முன்பாகச் சயித்திருப்பார்கள். சுருக்கமாய் அங்கே பொன் முடி தரித்திருக்கும் மூப்பனவர்களைக் காண்போம். அங்கே பொன்னின்சுரமண்டலங்களை வாசித்துக்கொண்டிருக்கிற பரிசுத்த கன்னியாஸ்திரீகளைக் காண்போம். அவ்விடத்துக்குச் சுவாமியாயிருக்கிறவர் மேலே வைக்கிற சினேகத்தினிமித்தியமாக லோகத்தாராலே துண்டிக்கப்பட்டு அக்கினியிலே வேகப்பட்டு துஷ்டமிருகங்களுக்கு இரையாகப்பட்டுச் சமுத்திரத்தில் முக்கப்பட்டவர்களெல்லாரும் நன்றாய் அழியாமைக்கு வஸ்திரம்போலணிந்துகொண்டவர்களாயிருக்கக் காண்போம்.

PLI. The hearing of this is enough to ravish one's heart; but are these things to be enjoyed? How shall we get to be sharers thereof?

CHR. The Lord the Governor of the country hath recorded that in this book, the substance of which is, if we be truly willing to have it, he will bestow it upon us freely.

PLI. Well, my good companion, glad am I to hear of these things. Come on, let us mend our pace.

CHR. I cannot go so fast as I would, by reason of this burden that is on my back.

Now I saw in my dream, that just as they had ended this talk, they drew nigh to a very miry slough that was in the midst of the plain, and they, being heedless, did both fall suddenly into the bog. The name of the slough was *Despond*. Here therefore they wallowed for a time, being grievously bedaubed with dirt, and CHRISTIAN, because of the burden that was on his back, began to sink in the mire.

PLI. Then said PLIABLE, Ah! neighbour CHRISTIAN, where are you now?

CHR. Truly, said CHRISTIAN, I do not know.

PLI. At this PLIABLE began to be offended, and angrily said to his fellow, Is this the happiness you have told me all this while of? If we have such ill speed at our first setting out, what may we expect betwixt this and our journey's end? May I get out again with my life, you shall possess the brave country alone for me. And with that he gave a desperate struggle or two, and got out of the mire on that side of the slough which was next his own house; so away he went, and CHRISTIAN saw him no more.

Wherefore CHRISTIAN was left to tumble in the slough of *Despond* alone; but still he endeavoured to struggle to that side of the slough that was farthest from his own house, and next to the wicketgate; the which he did, but could not get out because of the burden that was upon his back: but I beheld in my dream, that a man came to him, whose name was HELP, and asked him, What he did there?

இளக்கநெஞ்சன். இதைக்கேட்டாலொருத்தனுடைய மனது பரவசமாகிறதுக்குப் போதும். ஆனாலிந்தக் காரியங்களையநுபவிக்கிறதுக்குக் கூடுமோ? அதுக்கு நாம் பங்காளிகளாகிறதெப்படி.

கிறிஸ்தவன்: அந்தத் தேசத்துக்கதிபதியாயிருக்கிற கர்த்தர் இந்தப் புஸ்தகத்திலே பிறதானமாய் வெளிப்படுத்தினதென்னவென்றால் நாமதைப் பெற்றுக்கொள்ள மனதாயிருந்தாலவர் அதை நமக்கிலவசமாய்க் கட்டளையிடுகிறாரென்பது தானே.

இளக்கநெஞ்சன். நல்லது என்னுடைய தோழனே இந்தக் காரியங்களைக் கேட்டதினாலே சந்தோஷமாச்சுது வாரும் பிள்ளாய் துரிதமாய் நடந்து போவோமென்க

கிறிஸ்தவன்: துரிதமாய் நடக்க எனக்கு மனதிருந்தாலும் என் முதுகின் மேலிருக்கிற பாரச்சுமையினாலே கூடாதென்றான்.

அப்பிறமென் சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றால் இந்தப் பேச்சு முடிக்கிறபோது அவர்கள் நடுமையதான வெளியிலிருந்த மெத்தச் சேற்றுளைக்குச் சமீபமாய் வந்தார்கள் அவர்கள் எச்சரிக்கைத் தாழ்ச்சியாயிருந்தபடியினாலே இரண்டு பேருஞ் சுப்பிலே அந்த உளையிலே விழுந்தார்கள் அந்த உளைக்குப் பேர் நம்பிக்கையற்றவுளை ஆகையினாலங்கவர்கள் சத்து நேரமுழப்பத்துக்கொண்டத்தேகமெல்லாஞ் சேறுபட்டுப்போச்சுது கிறிஸ்தவன் முதுகின் மேலிருந்த பாரச்சுமையினாலவனந்த உளையிலமுழுந்தத் தொடங்கினான்.

இளக்கநெஞ்சன் ஆ என் அயலானாகிய கிறிஸ்தவனே இப்போ நாமெங்கேயிருக்கிறோம்.

கிறிஸ்தவன்: நிச்சயமாய் நானெங்கேயிருக்கிறேனென்றெனக்குத் தெரியாதென்றான்.

இளக்கநெஞ்சன். அதினாலே துக்கப்பட்டுத் தன் தோழனைக் கோபித்துக்கொண்டு சொன்னதுயிது உன் நேரமட்டும் நீயென்னோடே சொல்லிக்கொண்டு வந்த பாக்கியங்களிதுதானோ நம்முடைய பயணத்து வக்கத்திலே தானேயிந்த அவத்தியானதின் நேரம் முதல் பயண முடிக்கிறதுக்குள்ளாகவென்னென்ன வருமோ தெரியாது நானிதை விட்டுச் சீவனோடே தப்புவேனாகிலந்த நேர்த்தியான ராட்சியத்தை நீ மாத்திரமேயனுபவிக்கலாம் அல்கப்பிடிக்கக்கொள்ளென்றுப்படிச் சொல்லியத்தோடேயவன் வல்லவருத்தமாயிரண்டொருதரந்திசைந்து உளையைவிட்டுப் பிடுங்கிக்கொண்டு சேத்தைவிட்டுத் தன் வீட்டுக்குப் போகப்பக்கமாயிருப்பட்டுப்போனான் இப்படியவன் போய்விட்டபடிக்குக் கிறிஸ்தவன்பின்பவனைக் கண்டதேயில்லை.

ஆகையினாலே கிறிஸ்தவன் மாத்திரம் நம்பிக்கையற்றவுளையிலே புரண்டு உழலவிடப்பட்டான் ஆனாலவன் அதைவிட்டு அகலப்பட்டதன்னுடைய வீட்டுக்குத் தூரமாயிருந்த பக்கமாய் அதுயிந்தக் கிறிஸ்தவன் வீட்டுக்குத் தூரமுந்தியடிவாசலுக்குக் கிட்டினதுமாயிருந்து அவ்வண்ணம் பிரயாசப்பட்டாலுமவன் முதுகின் மேலிருந்த பாரச்சுமையினாலே பிறப்பட்டுக்கூடாமற்போச்சுது. பின்னையுமென்னுடைய சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றாலொருமனுஷனவனண்டையிலே வந்தானவன் பேர் சகாயனென்றழைக்கப்பட்டது அவனவனைப் பார்த்து நீயங்கே என்ன செய்கிறாயென்று கேட்டான்.

CHR. Sir, said CHRISTIAN, I was bid to go this way, by a man called EVANGELIST, who directed me also to yonder gate, that I might *escape the wrath to come*. And as I was going thither, I fell in here.

HELP. But why did you not look for the steps?

CHR. FEAR followed me so hard, that I fled the next way, and fell in.

HELP. Then, said he, Give me thy hand; so he gave him his hand, and he drew him out, and set him upon sound ground, and bid him go on his way.

Then I stepped to him who plucked him out, and said, Sir, wherefore, since over this place is the way from the city of *Destruction* to yonder gate, is it, that this plat is not mended, that poor travellers might go thither with more security? And he said unto me, This *miry slough* is such a place as cannot be mended: it is the descent whither the scum and filth that attends conviction for sin doth continually run, and therefore it is called the *Slough of Despond*; for still as the sinner is awakened about his lost condition, there arise in his soul many *fears* and *doubts*, and discouraging apprehensions which all of them get together, and settle in this place: and this is the reason of the badness of this ground.

It is not the pleasure of the King that this place should remain so bad; his labourers also have, by the directions of his Majesty's surveyors, been for above these sixteen hundred years employed about *this patch* of ground, if perhaps it might have been mended: yea, and to my knowledge, said he, here have been swallowed up at least twenty thousand cart loads; yea, millions of wholesome instructions, that have at all seasons been brought from all places of the King's dominions (and they that can tell, say, They are the best materials to make good ground of the place) if so be it might have been mended; but it is the *slough of Despond* still; and so will be when they have done what they can.

கிறிஸதவன: ஐயயா ஒருததனிநதவழியாயபோகசசொலலிககறபிததான அவனபேர்சுவிசேஷகன வரபபோறகோபததுககுநானதபபிபபோகஅஙகேயிருககுமவாசலவழியாயபோகவேணுமெனறெனககு வயனணகுசொனனானநானஙகேபோகசசேறவிடததிலவிழுநதுவிடடேனனறான.

சகாயன: ஆறுலநடககபபடியிருககுதேநீயதுகளைணேககிபபாராமலபபோனதேனன.

கிறிஸதவன: எனனைமெததபபயமபிடிததபடியினாலநேர்பாதையாயோடுமபோதிவவிடததிலேவிழுநதுவிடடேனனறான.

சகாயன: கையைநீடடுஙகோவெனறான அவனதனகையைநீடடிககொடுககுமபோதுசகாயனபபோகையைபபிடிசசுததூககிவிடடுககெடடியானதரையிலேஅவனைநிறுததிததனவழியேபோகககறபிததான.

அபபோதனவனைககைததூககிவிடடவனைபபார்தது அயயாவே கேடடினபடடணததைவிடடஙகேயிருககுமநதவாசலுககுபபோறவழியேவிடமானபடியினாலிநததததலமேதைழவழியபோககர்தாராளமாயபோகுமபடியாயதிருததபபடாமலிருககிறதெனன யிதுகூவனசொனனதுசேறனயிநதவளவணிதபபடுககூடாதயிடமயிதுபாவநிருபிககலோடுகூடியநுரையுமழுககுமேனமேனழுககூடிஒருமிததுறஙகிறபளளமஅதுநிமிததயமதுநமபிககைகயறறவுளளயெனறுசொலலபபடுமெனறனறலோருபாவிதனகெடடசீர்நிறபாகததைபபார்ககுமபோதவனுடையஆததுமததிலேவெகுபயஙகளுஞசநதேகஙகளுமவனமனததிலோடாயபபடுகிறஅயயாஙகளுமெழுமபுமயிதுகளெலலாமொனறாயகூடியிவவிடததிலநினறுவிடுகிறததினாலிநததததலமிததனகெடடாயிடககிறததுககதுவேழுகாநதிரம.

நேநதயிடடமிபபடிகெடடதாயிருககிறது ராஜாசாவுககுசசமமதியலலமகாராசாவினவிசாரிபபுககாறர்கொடுததககடடளைபினனலவருநடையவேலையாளககளிநததலததைத திருததலாமோவெனறுபதினாறயாசபபடடதுறஙகுமறயாயிரம வருஷமாகுது ஆமெனறுததெரிநதிருககிறபடியிநதயிடம. உயகூவனடிலபாராஙகளையுமராசாவினறோடசியததுககுபலதலஙகளிலிருநதுதேவவேளையிலேயுநதேசர்ககபபபடடகோடாகோடிசுகுறதமானஉபதேசஙகளையுமழுஙகததுது அதுகளிநதவிடததைநலலதாககயாககிறததுககேர்ககமகாநலலதளவாடஙகளெனறுகாரியததைதயறிநதவர்களசொலலுகிறார்களஆனாலவர்களெலலாமசெயதாலுமநமபிககையறறவுளாயினனமநமபிககையறறவுளளதான.

True, there are, by the direction of the Lawgiver, certain good and substantial steps, placed even through the very midst of this *slough*; but at such time as this place doth much spue out of its filth, as it doth against change of weather, these steps are hardly seen, or if they be, men, through the dizziness of their heads, step besides; and then they are *bemired to purpose*, notwithstanding the steps be there; but the ground is good when they are once got in at the gate.

Now I saw in my dream, that by this time PLIABLE was got home to his house. So his neighbours came to visit him; and some of them called him *wise man* for coming back; and some called him *fool* for hazarding himself with CHRISTIAN; others again did mock at his cowardliness; saying, " Surely, since " you began to venture, I would not " have been so base to have given out " for a few difficulties: " so " PLIABLE sat sneaking among them. But at last he got more confidence, and then they all turned their tales, and began to deride poor CHRISTIAN behind his back. And thus much concerning PLIABLE.

Now as CHRISTIAN was walking solitarily by himself, he espied one afar off, crossing over the field to meet him, and their hap was to meet " just as they were crossing the " way to each other. " The gentleman's name that met him, was Mr WORLDLY WISEMAN; he dwelt in the town of *Carnal Policy*, a very great town, and also hard by from whence CHRISTIAN came. This man then, meeting with CHRISTIAN, and having some knowledge of him (for CHRISTIAN's setting forth from the city of *Destruction*, was much noised abroad, not only in the town where he dwelt, but also it began to be the town-talk in some other places) Mr WORLDLY WISEMAN therefore having some guess of him, by beholding his laborious going, by observing his sighs and groans, and the like; began thus to enter into some talk with CHRISTIAN.

WORLD. How now, good fellow, whither away after this burdened manner?

மெயதானவேதனுயகர்கொடுததகடடளையினலே கெடடியானசிலநலலஅடிபபாடுகளுணடுஅதுகளிந தஉளையினடுவாகவைககபபடடிருககுதுஆனால காலாகாலஙகளிலேமாறுமபோதிநதயிடமவெகுவு முசுககுகளாககககுமஅபபோஅநதஅடிபபாடுகளதென படுகிறதுவருததநதெனபடாறுமனுஷர்தஙகள தலையினமயககததினாலேதவிடடுபிசகிபபோவார் களஅடிபபாடடஙகளிருநதாலுமநதசசேறறுபபட டுககாகிறார்களஆனாலவர்களவாசலுககுளபட டாபபோலேதனைநனறாயிருககும.

அபபுறமெனசொபபனததிலேகணடேதெனனெ வெனறலிதுககுளளாரபிளிகனநெஞசனதனவீட டுககுவநதுவிடடானஅபபோஅவனசலககாரவ ளனசநதிககவநதார்களஅவர்களுககுளளேசிலரவன வநதுவிடடதுககாகஅவனைபுததிமானெனறார்களசி லரவனகிறிஸததவனோடேபோகததுணிநதததனனி மிததியமாகபபயிததியகாரனெனறார்களவேறேசி லரவனுடையகோழைமனதுககாகநகைததுஅவனை பார்ததுசொனனதெனனவெனறாலநீபோககுணிந தபடியினாலேகொஞசவருததஙகளுககாகஅதைதவிட டுவருகிறதுமெததசினனமெனறார்களபிபபடியிளகி னநெஞசனஅவர்களுககுளளேகுனிஞசுபோயுருக கார்நதானஆனாலகடசியிலேதயிரியஙகொணடுஅவர் களெலலாருநதஙகளபேசசுகளைவேறாககியேழைகிறி ஸததவனபினனாலேநகைககததடஙகினார்களாயிளகி னநெஞசனைததொடடுபபேசினதுயிததோடேபோ துமம.

அபபுறமஙகிஸததவன:தனமடடிலோனஙயாய நடநதுபோகசசேயுநதவெளியிலேதுரககிடடாயவ னுககெதிர்ககொணடுவருகிறஒருதனைததூரததிலே கூர்மையாயபார்ததுககணடானஅவர்களநதவழி யைகூடநதுபோறபோதுசடுதியிலேயொருததரையொரு ததர்சநதிததார்களஅவனகிடடவநதவனபெரியமனுஷன அவனபேர்லோககுஞானிஅவனபிறவகுசியமுளளமை பெணணபபடடபடடணததிலேகுடியிருநதானஅதும காபபெரியபபடடணஙகிறிஸததவனிருநதுவநதபட ணததுககருகாமையானபடடணஙகிறிஸததவனணட யிலேவநதநேநதமனுஷனிவனபேரிலேசிலசெதிபா ததகளாககேடடிருநதானஏனெனறாலகிறிஸதுவனகேட டினபடடணததைவிடடுபிறபபடடசெதியெஙகுமபி றஸதாபமாயபோசசுஅவனகுடியிருநதபடடணத திலேமாததிரமலலமததயிடஙகளிலேயுமநதப பேசசுவசநததயாயபபோசசுஆகையினாலே லோககுஞானிஅவனவருததததோடேபோறததைக கணடுஅவனபெருமூசசுகளஅழுகைகளமததது களாககவனிததுபபார்ககிறதினாலவனசீர்நிற வாகததைதசசாடையாயககணடுபிடிககவனோடேசம பாஷணைபணணததுடஙகினவிதமாவது.

லோககுஞானி. எனனனனனனெலலதோழனேநீயிநத ஏணபபாரஙகுசுமநதவணணமயெஙகெபோறாய.

CHR. A burdened manner indeed, as ever, I think, poor creature had! And whereas you ask me, *Whither away?* I tell you, Sir, I am going to yonder wicket gate before me; for there, as I am informed, I shall be put in a way to be rid of my heavy burden.

கிறிஸ்த்தவன் : நான் பாரஞ்சுமந்து போகிறேனென்று நீர் சொல்லுகிறது உள்ளதுதான். ஏழைப்பட்ட பாக்கியமற்றவனைப் போலே ஒருக்காலும் ஒருத்தரும் பட்டுச் சுமந்ததில்லையென்று நினைக்கிறேன். எங்கே போறாயென்று நீர் கேழ்க்கிறீரே அதுக்கு உம்முடைக்குச் சொல்லுகிறேன். அய்யா நானெனக்கு முன்னாகயிருக்கிற அந்தக் கொடுக்கிடையான வாசலுக்குப் போகிறேன். அங்கே போனாலிந்தப் பாரமான சுமையிறக்கப்பட்டுப் போகவாகு வழி சொல்லப்படுமென்று நான் முன்னே கேட்டிருக்கிறேன்,

WORLD. Hast thou a wife and children?

லோகஞானி. உமக்குப் பெண்சாதி பிள்ளைகளுண்டாக.

CHR. Yes; but I am so laden with this burden, that I cannot take that pleasure in them as formerly: methinks I am as if I *had none*.

கிறிஸ்த்தவன். ஆம் ஆனாலும் நான் சுமந்திருக்கிற இந்தப் பாரத்தினாலே அவர்கள் பேரிலே முன்போலே விருப்பம் வைக்கக்கூடாது நான் ஆருமற்றவனைக் கொத்தே தானாச்சுது.

WORLD. Wilt thou hearken to me if I give thee counsel?

லோகஞானி. நான் சொன்னபடி நீ கேட்க மனதானால் நானுனக்கு நல்ல ஆலோசனை கொடுப்பேனென்றான்.

CHR. If it be good I will; for I stand in need of good counsel.

கிறிஸ்த்தவன் : அது நல்லதாயிருந்தால் கேழ்ப்பேனென்றேன் நல்ல யோசினை எனக்குத் தேவையென்றான்.

WORLD. I would advise thee then, that thou with all speed get thyself rid of thy burden: for thou wilt never be settled in thy mind till then: nor canst thou enjoy the benefits of the blessings which GOD hath bestowed upon thee, till then.

லோகஞானி. நீ சுறுக்காயிந்தப் பாரச்சுமையை விட்டு விடுதலையாகப் பாரென்று உன்னை எச்சரிக்கிறேன் ஏனென்றால் அந்த மட்டும் உன் மனசு ஒருக்காலும் அமராது பராபரன் உனக்குக் கட்டளைப்பண்ணின ஆசீர்வாதங்களுடைய உபகாரங்களை நீ அனுபவிக்கவுங்கூடாது.

CHR. That is that which I seek for, even to be rid of this heavy burden; but get it off myself, I cannot: nor is there a man in our own country, that can take it off my shoulders; therefore am I going this way, as I told you, that I may be rid of my burden.

கிறிஸ்த்தவன். இந்தப் பாரச்சுமை நீங்கலாகிறதையே நாடித் தேடுகிறேன் ஆனாலது என்னாலே நீங்கிறது கூடாத காரியம் அதைத் தோளைவிட்டிறக்கத்தக்க ஆட்களூரிலே ஒருத்தருமில்லையாகையால் நான் உமக்குச் சொன்னபடி போலேயிந்தப் பாரச்சுமை நீங்கலாகவிந்த வழியே போகிறேன்.

WORLD. Who bid thee go this way to be rid of thy burden?

லோகஞானி. உன் பாரச்சுமை நீங்கலாகயிந்த வழியிலே போகவேணுமென்று உனக்குச் சொன்னது ஆர்.

CHR. A man that appeared to me to be a very great and honourable person; his name, as I remember, is EVANGELIST.

கிறிஸ்த்தவன் : என்னெண்ணத்திலே மகா பெரியவரும் பேரெடுப்பானவருமாயிருந்த ஒரு மனுஷன். எனக்கு ஞாபகமாயிருக்கிறபடி அவர் பேர் சுவிசேஷகன்.

WORLD. Beshrew him for his counsel, there is not a more dangerous and troublesome way in the world, than is that unto which he hath directed thee; and that thou shalt find, if thou wilt be ruled by his counsel. Thou hast met with something, as I perceive, already; I see the dirt of the *Slough of Despond* is upon thee; but that *slough* is the beginning of the sorrows that do attend those that go on in that way: hear me, I am older than thou; thou art like to meet with, on the way which thou goest, wearisomness, painfulness, hunger, perils, nakedness, sword, lions, dragons, darkness, and in a word death, and what not? These things are certainly true, having been confirmed by many testimonies. And why should a man so carelessly cast away himself, by giving heed to a stranger?

லோகஞானி. உனக்கிப்படிக் கொத்த ஆலோசனை சொன்னதுக்காக அவனுக்குக் கேடுவர அவனுனக்குக் காண்பித்த இந்த வழியைப் போலே மகா யோக்கியமும் அச்சமுமான வழி லோகத்திலில்லை அவன் யோசினைப்படி செய்தால் போகப்போக நீ பட்டறிவாய் உனக்குத் தோத்துகிறபடி முன்னமே உனக்குச் சிறுது அவதிகள் வந்து நேர்ந்தாப்போலே காணுது நம்பிக்கையற்ற தாழ்ந்த உளையின் சேறு உன் மேலே ஒட்டியிருக்கிறதைக் காண்கிறேன் இந்த வழியிலே போகிறவர்கள் படப்போகிற துன்பங்களுக்கு இந்த உளையே துவக்கமென்றெண்ணிக்கேள் உன்னிலும் நான் முத்தவன் நீ போகிற வழியிலே உனக்கு வரப்போகிறதென்னவென்றால் இளைப்பு வேதனை பசி யோக்கியம் நிருவாணம் பட்டயம் சிங்கங்கள் சர்ப்பங்கள் இருளாதுகையால் மரணம் இது முதலானதுதான் இந்தக் காரியம் நிச்சயமான மெய்யென்று அநேகம் அத்தாட்சிகளினாலே உறுதிப்படுத்தப்பட்டது ஒரு மனுஷன் அன்னியன் பேச்சைக் கேட்டு முன்பின் விசாரியாமல் தன்னைக் கெடுப்பானேன்.

CHR. Why, Sir, this burden upon my back is more terrible to me, than are all these things which you have mentioned: nay, methinks I care not what I meet with in my way, if so be I can also meet with deliverance form my burden.

WORLD. How camest thou by the burden at first?

CHR. By reading this book in my hand.

WORLD. I thought so; and it has happened unto thee as to other weak men, who, meddling with things too high for them, do suddenly tall into thy distractions: which distractions do not only unman men (as thine I perceive have done thee) but they run them upon desperate ventures, to obtain they know not what.

CHR. I know what I would obtain; it is ease from my heavy burden.

WORLD. But why wilt thou seek for ease this way, seeing so many dangers attend it? especially, since (hadst thou but patience to hear me) I could direct thee to the obtaining of what thou desirest, without the dangers that thou in this way wilt run thyself into. Yea, and the remedy is at hand. Besides, I will add, that instead of these dangers, thou shalt meet with much safety, friendship, and content.

CHR. Pray, Sir, open the secret to me?

WORLD. Why in yonder village (the village is named *Morality*) there dwells a gentleman, whose name is LEGALITY, a very judicious man (and a man of very good name) that has skill to help men off with such burdens as thine is, from their shoulders; yea, to my knowledge, he hath done a great deal of good this way: and besides, he hath skill to cure those that are somewhat crazed in their wits with their burden. To him, as I said, thou mayest go, and be helped presently. His house is not quite a mile from this place; and if he should not be at home himself, he hath a pretty young man to his son, whose name is CIVILITY, that can do it (to speak on) as well as the old gentleman himself: there, I say, thou mayest be eased of thy burden, and if thou art not minded to go back to thy former habitation, as indeed I would not wish thee; thou mayest send for thy wife and children to thee to this village, where there are houses now standing empty, one of which thou mayest

கிறிஸ்தவன்: ஏதய்யா நீர் எனக்குச் சொன்
னயிந்தப் பாடுகளெல்லாத்தையும் பார்க்கிலும் என் முதுகின் மே
லிருக்கிற இந்தப் பாரச்சுமையானது அதிகப் பயங்கரமா
யிருக்குது இந்தப் பாரச்சுமை மாத்திரம் என்னைவிட்டு நீங்
கினாலும் நான் போற வழியிலே என்ன வந்து சம்பு
வித்தாலும் அதுக்குப் பயப்படுறதில்லை யென்றெனக்குத்
தோணுது.

லோகஞானி: இந்தப் பாரச்சுமை துவக்கத்திலே உன்
பேரிலே வந்த விதமென்ன.

கிறிஸ்தவன்: என் கையிலிருக்கிற இந்தப் புஸ்தகத்
தை வாசித்ததினாலேதானே வந்தது.

லோகஞானி: நானும் அப்படித்தான் நினைத்தேன் பெ
லவீனபுத்திக்காறராகிய மத்த மனுஷருக்கு வந்து சம்பு
விக்கிறப்போலேதான் உனக்கும் சம்புவித்தது அவர்கள்
தங்களுக்கு எட்டாத காரியங்களிலே தலையிட்டால்
உன்னைப்போலே அசுப்பிலே அவர்களும் அந்தக் கலக்
த்திலே அகப்பட்டுப்போறார்கள் இந்தக் கலக்கங்களினாலே
மனுஷருடைய குணம் உன் குணத்தைப்போலே பேத
லித்துப்போறதல்லாமல் தங்களுக்கு வருவதென்ன
என்று அறியாமலிருந்தும் அந்தத் துணிகரமாய் நாடுக்
கிறதுக்காகப் பிடிவாதத்தை அவர்களிலே உண்டுபண்
ணுகுது.

கிறிஸ்தவன்: நான் பெற்றுக்கொள்ள நாடுகிறதின்
னதென்று எனக்குத் தெரிந்திருக்குது அதாவது என் பாரச்
சுமை நீங்கிறதுதானே.

லோகஞானி: இந்த வழியிலே இத்தனை விக்கினங்கள்
உண்டென்று நீ பார்த்தும் இந்தப் பாடுபடுற தலையித்
தே தேடுகிறதெப்படி விசேஷமாக நான் சொல்லுகி
றதை நீ பொறுமையாய்க் கேட்டாலே யோசிக்கிற
தைப் பெத்துக்கொள்ள உனக்கு வாகு வழி சொல்லக்கூ
டுமே இந்த வழியிலே நீ உனக்குத்தானே வருத்தி வித்துக்
கொள்ளுகிற இந்த விக்கினங்கள் பட்டுப்போயிராது அது கூ
ட உபாயம் அங்கேயுண்டு சமீபமாயிருக்குது அல்லாமல் நான்
சொல்லுகிறதென்னவென்றால் சொல்லப்பட்ட விக்
கினங்களுக்குப் பதிலாக வெகு திட்டாரிக்கத்தையும் சிநேகத்
தையும் மனமகிழ்ச்சியையும் கண்டடைவாய்.

கிறிஸ்தவன்: அப்படியானால் ஐயா அந்த ரகசி
யத்தை எனக்கு விடுவியும்.

லோகஞானி: நல்லது அங்கே இருக்கிற ஒழுக்க
முறைமை என்று சொல்லப்பட்ட ஊரிலே ஒரு பெரிய ம
னுஷன் குடியிருக்கிறான் அவன் பேர் நியாயப்பிரமாணத்
தான் அவன் மகா புத்திசாலியும் நல்ல பேர்பெத்தவனு
மாயிருக்கிறான் அவன் உன்னைப்போலே பாரச்சுமையி
னாலே இருக்கப்பட்டவர்களுடைய சுமையை அ
வர்களைவிட்டு இறக்குகிறதில் நிபுணனாயுள்ளவன் எனக்
குத் தெரிந்தமட்டும் இந்த வழியிலே வந்தவர்களுக்கு
வெகு நன்மை செய்கிறான் இதல்லாமல் தங்கள்
பாரச்சுமையினாலே சிந்தைகெட்டு மயங்கிக்கொண்டிருக்கிற
வர்களைக் குணமாக்குகிறதுக்கு அவனுக்குச் சாமர்த்தியமுண்டு
நான் சொன்னபடி நீ அவனிடத்திலே போனால் உட
னே உனக்கு ஒத்தாசை கிடைக்கும் அவன் வீடு இவ்விடத்
துக்கு ஒரு மைல் வழிக்குள்ளேயிருக்கும் அவன்
வீட்டிலே இல்லாவிட்டாலும் நல்ல வாலிபனாகிய ஒரு ம
கன் அவனுக்குண்டு அவன் பேர் மரியாதை அந்தப் பெரிய ம
னுஷனாலே செய்யக்கூடிய காரியம் இவனாலேயும்
செய்யக்கூடும் அங்கே உன்னுடைய பாரச்சுமை உன்
னைவிட்டு நீங்குமென்று சொல்லுகிறேன் நீ திரும்ப
உன் வீட்டுக்கு அப்படியும் போக உனக்கு மனதில்லா
திருந்தால் நானும் அதுக்குச் சம்மதமாய்ப் போகச் சொல்
லமாட்டேன் ஆனால் நான் சொன்ன ஊருக்கு
உன் பெண்சாதி பிள்ளைகளை அழைப்பிக்கலாம் அங்கே
குடியில்லாத வீடுகள் உண்டு அதுகளிலே ஒன்றை உனக்
சலை

mayest have at a reasonable rate: provision is there also cheap and good, and that which will make thy life more happy is, to be sure there thou shalt live by honest neighbours, in credit, and good fashion.

Now was CHRISTIAN somewhat at a stand; but presently he concluded, If this be true which this gentleman hath said, my wisest course is to take his advice; and with that he thus farther spake.

CHR. Sir, which is my way to this honest man's house?

WORLD. Do you see yonder high hill?

CHR. Yes, very well.

WORLD. By that hill you must go, and the first house you come at is his.

SO CHRISTIAN turned out of his way, to go to Mr LEGALITY's house for help; but behold when he was got now hard by the hill, it seemed so high, and also that side of it that was next the wayside, did hang so much over, that CHRISTIAN was afraid to venture farther, lest the hill should fall on his head; wherefore there he stood still, and knew not what to do. Also his burden now seemed heavier to him than while he was in his way. There came also flashes of fire out of the hill, that made CHRISTIAN afraid that he should be burned: here therefore he sweat and did quake for fear. And now he began to be sorry that he had taken Mr WORLDLY WISEMAN's counsel; and with that he saw EVANGELIST, coming to meet him; at the sight also of whom he began to blush for shame. So EVANGELIST drew nearer and nearer, and coming up to him, he looked upon him with a severe and dreadful countenance, and thus began to reason with CHRISTIAN.

EVAN. What dost thou here CHRISTIAN? said he: at which words, CHRISTIAN knew not what to answer; wherefore at present he stood speechless before him. Then said EVANGELIST farther, Art not thou the man that I found crying without the walls of the city of *Destruction*?

CHR. Yes, dear Sir, I am the man.

EVAN. Did not I direct thee the way to the little wicket gate?

CHR. Yes, dear Sir, said CHRISTIAN.

EVAN. How is it then that thou art so quickly turned aside? For thou art now out of the way.

CHR.

CHR. I met with a gentleman so soon as I had got over the *Slough of Despond*, who persuaded me, that I might, in the village before me, find a man that could take off my burden.

EVAN. What was he?

CHR. He looked like a gentleman, and talked much to me, and got me at last to yield; so I came hither: but when I beheld this hill, and how it hangs over the way, I suddenly made a stand, lest it should fall on my head.

EVAN. What said that gentleman to you?

CHR. Why, he asked me whither I was going? And I told him.

EVAN. And what said he then?

CHR. He asked me if I had a family? And I told him; but, said I, I am so loaded with the burden that is on my back, that I cannot take pleasure in them as formerly.

EVAN. And what said he then?

CHR. He bid me with speed get rid of my burden; and I told him it was ease that I sought; and, said I, I am therefore going to yonder gate, to receive farther direction how I might get to the place of deliverance. So he said that he would shew me a better way, and short, not so attended with difficulties, as the way, Sir, that you set me in; which way, said he, will direct you to a gentleman's house that has skill to take off these burdens: so I believed him, and turned out of *that* way into *this*, if happily I might be soon eased of my burden. But when I came to this place, and beheld things as they are, I stopped for fear, as I said, of danger: but I now know not what to do.

EVAN. Then said EVANGELIST, Stand still a little, that I may shew thee the words of GOD. So he stood trembling. Then said EVANGELIST, *See that you refuse not him that speaketh; for if they escaped not, who refused him that spake on earth, much more shall not we escape, if we turn away from him that speaketh from heaven*. He said moreover, *Now the just shall live by faith; but if any man draws back, my soul shall have no pleasure in him*. He also did thus apply them, Thou art the man that art running into this misery: thou hast begun to reject the counsel of the Most High, and to draw back thy foot from the way of peace, even almost to the hazarding of thy perdition.

Then

[illegible]

Then CHRISTIAN fell down at his feet as dead, crying, *Wo is me, for I am undone!* At the sight of which, EVANGELIST caught him by the right hand, saying, *All manner of sin and blasphemies shall be forgiven unto men; be not faithless, but believing*: then did CHRISTIAN again a little revive, and stood up trembling, as at first, before EVANGELIST.

Then EVANGELIST proceeded, saying, *Give more earnest heed to the things that I shall tell thee of*. I will now shew thee who it was that deluded thee, and who it was also to whom he sent thee. The man that met thee, is one WORLDLY WISEMAN, and rightly he is so called; partly, because he savoureth only of the doctrine of this world; (therefore he always goes to the town of *Morality* to church;) and partly, because he loveth that doctrine best; for it saveth him from the cross; and because he is of this carnal temper, therefore he seeketh to pervert my ways, though right. Now there are three things in this man's counsel, that thou must utterly abhor:

1. His turning thee out of the way.

2. His labouring to render the cross odious to thee.

3. And his setting thy feet in that way that leadeth unto the administration of death.

First, Thou must abhor his turning thee out of the way; yea, and thine own consenting thereto; because this is to *reject the counsel of* GOD for the sake of the counsel of a WORLDLY WISEMAN. The LORD says, *Strive to enter in at the strait gate*, the gate to which I send thee; *for strait is the gate that leadeth unto life, and few there be that find it*. From this little wicketgate, and from the way thereto, hath this wicked man turned thee to the bringing of thee almost to *Destruction*: hate, therefore, his turning thee out of the way, and abhor thyself for hearkening to him.

Secondly, Thou must abhor his labouring to render the cross odious unto thee; for thou art to *prefer it before the treasures in Egypt*: besides, the King of glory hath told thee, *That he that will save his life shall lose it*: and, *He that comes after him, and hates not his father, and mother, and wife, and children, and brethren, and sisters, yea, and his own life also, he cannot be his disciple*.

I say,

I say, therefore, for a man to labour to persuade thee that *That* shall be thy death, without which, the truth hath said thou canst not have eternal life: this doctrine thou must abhor.

Thirdly, Thou must hate his setting of thy feet in the way that leadeth to the ministration of death. And for this thou must consider to whom he sent thee, and also how unable that person was to deliver thee from thy burden.

He to whom thou wast sent for ease, being by name LEGALITY, is *the son of the bond-woman which now is, and is in bondage with her children, and is, in a mystery, this mount Sinai*, which thou hast feared will fall on thy head. Now if she with her children are in bondage, How canst thou expect by them to be made free? This LEGALITY, therefore, is not able to set thee free from thy burden. No man was as yet ever rid of his burden by him; no, nor ever is like to be; *ye cannot be justified by the works of the law; for by the deeds of the law no man living can be rid of his burden*: therefore Mr WORDLY WISEMAN is an alien, and Mr LEGALITY a cheat; as for his son CIVILITY, notwithstanding his *simpering* looks, he is but an hypocrite, and cannot help thee. Believe me, there is nothing in all this noise, that thou hast heard of these sottish men, but a design to beguile thee of thy salvation, by turning thee from the way in which I had set thee.

After this, EVANGELIST called aloud to the heavens for confirmation of what he had said; and with that there came words and fire out of the mountain under which poor CHRISTIAN stood, that made the hair of his flesh stand up: the words were thus pronounced, *As many as are of the works of the law, are under the curse; for it is written, Cursed is every one that continueth not in all things which are written in the book of the law, to do them.*

Now CHRISTIAN looked for nothing but death, and began to cry out lamentably; even cursing the time in which he met with Mr WORLDLY WISEMAN; still calling himself a thousand fools for hearkning to his counsel: he also was greatly ashamed to think that this gentleman's arguments, flowing only from the flesh, should have the prevalency with him as to cause him to forsake the right way. This done, he applied himself again to EVANGELIST in words and sense as follow:

CHR.

[illegible]

CHR. Sir, What think you? Is there hopes? May I now go back, and go up to the *wicket-gate?* Shall I not be abandoned for this, and sent back from thence ashamed? I am sorry I have hearkened to this man's counsel; but may my sin be forgiven?

EVAN. Then said EVANGELIST to him, Thy sin is very great, for by it thou hast committed two evils; thou hast forsaken the way that is good, to tread in forbidden paths; yet will the man at the gate receive thee, for he has *good-will* for men; only, said he, take heed that thou turn not aside again, *lest thou perish from the way, when his wrath is kindled but a little*. Then did CHRISTIAN address himself to go back; and EVANGELIST, after he had kissed him, gave him one smile, and bid him GOD speed: so he went on with haste, neither spake he to any man by the way; nor if any asked him, would he vouchsafe them an answer. He went like one that was all the while treading on forbidden ground, and could by no means think himself safe, till again he was got into the way which he left to follow Mr WORLDLY WISEMAN's counsel: so in process of time CHRISTIAN got up to the gate. Now over the gate there was written, KNOCK, *and it shall be* OPENED *unto you*.

He knocked therefore more than once or twice, saying,

May I now enter here? Will he within
Open to sorry me, though I have been
An undeserving rebel? Then shall I
Not fail to sing his lasting praise on high.

At last there came a grave person to the gate, named GOODWILL, who asked, Who was there; and whence he came, and what he would have?

CHR. Here is a poor burdened sinner. I come from the city of *Destruction*, but am going to mount *Zion*, that I may be delivered from the wrath to come. I would therefore, Sir, since I am informed that by this gate is the way thither, know if you are willing to let me in.

GOODWILL. I am willing with all my heart, said he; and with that he opened the gate.

[illegible]

So when CHRISTIAN was stepping in, the other gave him a pull; then said CHRISTIAN, What means that? The other told him, A little distance from this gate, there is erected a strong castle, of which BEELZEBUB is the captain; from thence both he, and them that are with him, shoot arrows at those that come up to the gate, if happily they may die before they can enter in. Then said CHRISTIAN, *I rejoice and tremble*. So when he was got in, the man of the gate asked him, who directed him thither?

CHR. EVANGELIST bid me come hither and knock, as I did, and he said, that you, Sir, would tell me what I must do.

GOODWILL. An open door is before thee, and no man can shut it.

CHR. Now I begin to reap the benefits of my hazards.

GOODWILL. But how is it that you come alone?

CHR. Because none of my neighbours saw their danger, as I saw mine.

GOODWILL. Did any of them know of your coming?

CHR. Yes, my wife and children saw me at the first, and called after me to turn again: also some of my neighbours stood crying and calling after me to return; but I put my fingers in my ears, and so came on my way.

GOODWILL. But did none of them follow you to persuade you to go back?

CHR. Yes, both OBSTINATE and PLIABLE: but when they saw that they could not prevail, OBSTINATE went railing back, but PLIABLE came with me a little way.

GOODWILL. But why did he not come through?

CHR. We indeed came both together until we came to the *Slough of Despond*, into the which we also suddenly fell. And then was my neighbour PLIABLE discouraged, and would not adventure farther. Wherefore, getting out again on that side next to his own house, he told me, I should possess the brave country alone for him: so he went *his* way, and I came *mine*. He after OBSTINATE, and I to this gate.

GOODWILL. Then said GOODWILL, Alas, poor man, is the celestial glory of so small esteem with him, that he counteth it not worth running the hazard of a few difficulties to obtain it?

CHR.

கிறிஸ்தவன் உள்ளே படும்போது அவர் வலிய பற்றியிழுத்தார் அப்போ கிறிஸ்தவன் இதேதென்று கேட்டதுக்கு அவர் சொன்னது இந்த வாசலுக்குச் சற்றே அப்பாலே ஒரு பெலத்த கோட்டை ஸ்தாபிக்கப்பட்டிருக்குது அதுக்குப் பெயெல்சேபுத் தலைவனாயிருக்கிறான் அங்கேயிருந்து அவனும் அவனோடேகூடயிருக்கிறவர்களும் இந்த வாசலுக்குச் சேருகிறவர்கள் அதிலே உள்ளே படுமுன்னே சாகும்படிக்கு அவர்கள் பேரிலே அம்புகளையெய்கிறார்கள்.

அப்போ கிறிஸ்தவன். நான் சந்தோஷமும் படுகிறேன் நடுக்கமுமாயிருக்கிறேன் என்றான். இப்படி அவன் உள்ளே போயிருக்கச்சே வாசல்காறராகிய அவர் அவனைப் பார்த்து இவ்விடத்துக்கு வழிகாட்டினவன் ஆரென்க.

கிறிஸ்தவன்: இவ்விடத்திலே நான் வரவும் நான் செய்தப்படி தட்டவும் சுவிசேஷகன் என்னுக்குச் சொல்லி நான் செய்யவேண்டியதேதென்று ஐயா நீர் சொல்லுவீரென்று சொன்னான்.

நல்மனதுடையார். திறந்திருக்கிற ஒரு வாசல் உனக்கு முன்னாலேயிருக்குது அதை ஒரு மனுஷனும் பூட்டக்கூடாது.

கிறிஸ்தவன். என் வருத்தங்களினாலே விளையுஞ் சுபலனையிப்போ நான் அறுக்கத் துவக்கினேனென்றான்.

நல்மனதுடையார். ஆனால் நீ மாத்திரம் வந்ததேதென்று கேழ்க்க.

கிறிஸ்தவன். எனக்கு வரும் மோசத்தை நான் அறிந்தது போல என் அயலாருந் தங்களுக்கு வரும் மோசத்தை அறியாததினாலே தானென்றான்.

நல்மனதுடையார். நீ வருகிறதை அவர்களிலே ஆராகிலும் அறிந்திருந்தார்களோ.

கிறிஸ்தவன். ஆம் என் பெண்சாதி பிள்ளைகளும் முதல்லே என்னைக் கண்டு என்னைத் திரும்பி வரச் சொல்லி அழைத்தார்கள் என் அயலாரிலே சிலரும் அப்படியே நின்றழுது கூப்பிட்டு என்னைத் திரும்பி வரச்சொல்லி அழைத்தார்கள் ஆனால் நான் என் காதுகளிலே விரலையிட்டுக்கொண்டு என் வழியே வந்துவிட்டேன்.

நல்மனதுடையார். ஆனால் அவர்களிலே ஒருத்தனும் உன்னைத் திரும்பிப் போகச் சம்மதப்படுத்தப் பார்க்கயில்லையோ.

கிறிஸ்தவன். ஆம் அழுத்த நெஞ்சனும் யிளகின நெஞ்சனும் அப்படிச் செய்யப் பார்த்தார்கள் ஆனால் என்னை வெல்லக்கூடாதென்று கண்டு அழுத்த நெஞ்சன் பரியாசம் பண்ணிக்கொண்டு திரும்பிப் போய்விட்டான் யிளகின நெஞ்சனே கொஞ்ச வழி என்னோடேகூட வந்தான்.

நல்மனதுடையார். ஆனால் அவன் முடிய வாராமலிருப்பானேன்.

கிறிஸ்தவன். நம்பிக்கையற்றதான உளையடியிலே வரமட்டும் நாங்களிருவரும் ஒரு வழியாய் வந்தோம் அதிலே நாங்கள் சடுதியிலே விழுந்தோம் உடனே அப்போ என் அயலானாகிய யிளகின நெஞ்சன் மனங்குன்றி அப்புறம் போகத் துணியமாட்டாமல் போனான் ஆகையால் அவன் அதிலேயிருந்து தன் சொந்த வீட்டுக்குப் போறபக்கமாய் புறப்பட்டுப் போது அந்த நேர்த்தியான தேசத்தை தான் அல்லாமல் என் மாத்திரங் கட்டிக்கொள்ளச் சொன்னான் இப்படியாக அவன் தன் வழியே போனான் நான் என் வழியே வந்தேன் அவன் அழுத்த நெஞ்சன் பிறகாலே போனான் நான் இந்த வாசலிலே வந்தேன்.

நல்மனதுடையார். அப்போ சொன்னது ஐயோ ஏழை மனுஷன் அவன் எண்ணத்திலே பரமகிமை அத்தனை அற்பமாகத் தோணித்தோ அதைப் பெத்துக்கொள்ளுகிறதுக்கு நிமித்தம் கொஞ்ச வருத்தப்பட்ட துணிகரத்துக்கு அது அம்மாத்திரம் பெறுமானதல்லவென்று எண்ணினானோ.

கிறி

CHR. Truly, said CHRISTIAN, I have said the truth of PLIABLE, and if I should also say all the truth of myself, it will appear there is no difference betwixt him and myself. It is true, he went back to his own house, but I also turned aside to go in the way of death, being persuaded thereto by the carnal arguments of one Mr WORLDLY WISEMAN.

GOODWILL. O! did he light upon you? What, he would have had you sought for ease at the hands of Mr LEGALITY; they are both of them very cheats; but did you take his counsel?

CHR. Yes, as far as I durst; I went to find out Mr LEGALITY, until I thought that the mountain that stands by his house would have fallen upon my head; wherefore there I was forced to stop.

GOODWILL. That mountain has been the death of many, and will be the death of many more: it is well you escaped being dashed in pieces by it.

CHR. Why truly I do not know what had become of me there had not EVANGELIST happily met me again as I was musing in the midst of my bumps: but it was GOD's mercy, that he came to me again, for else I had never come hither. But now I am come, such a one as I am, more fit indeed for death by that mountain, than thus to stand talking with my Lord: but O! what a favour is this to me, that yet I am admitted entrance here!

GOODWILL. We make no objections against any, notwithstanding all that they have done before they came hither. They *in no wise are cast out*; and therefore, good CHRISTIAN, come a little way with me, and I will teach thee about the way thou must go. Look before thee; Dost thou see this *narrow way? That* is the way thou must go. It was cast up by the Patriarchs, Prophets, CHRIST and his Apostles, and it is as strait as a rule can make it: *this is the way* thou must go.

CHR. But, said CHRISTIAN, Are there no turnings nor windings, by which a stranger may lose his way?

GOODWILL. Yes, there are many ways, *but* down upon this; and they are crooked and wide: but *thus* thou mayest distinguish the right from the wrong, *the right* only being *strait and narrow*.

Then I saw in my dream, that CHRISTIAN asked him farther, If he could not help him off with the burden that was upon his back?

for

[illegible]

for as yet he had not got rid thereof, nor could he by any means get it off without help.

He told him, As to thy burden, be content to bear it, until thou comest to the *place of deliverance*; for there it will fall from thy back of itself.

Then CHRISTIAN began to gird up his loins, and to address himself to his journey. So the other told him, that by that he was gone some distance from the gate, he would come at the house of the INTERPRETER, at whose door he should knock, and he would shew him excellent things. Then CHRISTIAN took his leave of his friend, and he again bid him GOD speed.

Then he went on till he came at the house of the INTERPRETER, where he *knocked* over and over; at last one came to the door, and asked, Who was there?

CHR. Sir, here is a traveller, who was bid by an acquaintance of the good man of this house, to call here for my profit; I would therefore speak with the master of the house: so he called for the master of the house; who after a little time came to CHRISTIAN, and asked him what he would have?

CHR. Sir, said CHRISTIAN, I am a man that am come from the city of *Destruction*, and am going to the mount *Zion*; and I was told by the man that stands at the gate, at the head of this way, that if I called here, you would shew me excellent things, such as would be a help to me in my journey.

INTER. Then said the INTERPRETER, Come in; I will shew thee that which will be profitable to thee. So he commanded his man to light the candle, and bid CHRISTIAN follow him: so he had him into a private room, and bid his man open a door, the which when he had done, CHRISTIAN saw the picture of a very grave person hang up against the wall; and this was the fashion of it, "It had eyes lifted up to heaven, the best of books in his hand, the law of truth was written upon his lips, the world was behind his back; it stood as if it pleaded with men, and a crown of gold did hang over its head."

CHR. Then said CHRISTIAN, What meaneth this?

INTER-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

INTER. The man whose picture this is, is one of a thousand; he can beget children, travel in birth with children, and nurse them himself when they are born. And whereas thou seest him with his eyes lift up to heaven, the best of books in his hand; and the law of truth written on his lips; it is to shew thee, that his work is to know and unfold dark things to sinners; even as also thou seest him stand as if he pleaded with men; and whereas thou seest the world as cast behind him, and that a crown hangs over his head; that is to shew thee, that slighting and despising the things that are present, for the love that he hath to his Master's service, he is sure, in the world that comes next, to have glory for his reward. Now, said the INTERPRETER, I have shewed thee *this* picture first, because the man whose picture this is, is the only man whom the Lord of the place whither thou art going, hath authorised to be thy guide in all difficult places thou mayest meet with in the way: wherefore take good heed to what I have shewed thee, and bear well in thy mind what thou hast seen; lest in thy journey thou meet with some that pretend to lead thee right, but *their way goes down to death*.

Then he took him by the hand, and led him into a very large parlour that was full of dust, because never swept; the which after he had reviewed a little while, the INTERPRETER called for a man to *sweep*: now, when he began to sweep, the dust began abundantly to fly about, that CHRISTIAN had almost therewith been choaked. Then said the INTERPRETER to a damsel that stood by, Bring hither the water, and sprinkle the room; the which when she had done, it was swept and cleansed with pleasure.

CHR. Then said CHRISTIAN, What means this?

INTER. The INTERPRETER answered, This parlour is the heart of a man that was never sanctified by the sweet grace of the gospel: the dust is his original sin, and inward corruptions that have defiled the whole man. He that began to sweep at first is the *Law*; but she that brought water, and did sprinkle it, is the *Gospel*. Now whereas thou sawest that as soon as the first began to sweep, the dust did so fly about, that the room by him could not be cleansed, but that thou wast almost choaked therewith; this is to shew thee,

[illegible]

that the Law instead of cleanſing the heart by its working from ſin, doth revive, put ſtrength into, and increaſe it in the ſoul, even as it doth diſcover and forbid it, for it doth not give power to ſubdue it.

Again. As thou ſaweſt the damſel ſprinkle the room with water, upon which it was cleanſed with pleaſure; this is to ſhew thee, that when the Goſpel comes in the ſweet and precious influences thereof to the heart, then, I ſay, even as thou ſaweſt the damſel lay the duſt by ſprinkling the floor with water, ſo is ſin vanquiſhed and ſubdued, and the ſoul made clean, through the faith of it, and conſequently fit for the King of glory to inhabit.

I ſaw, moreover, in my dream, That the INTERPRETER took him by the hand, and had him into a little room, where ſat two little children, each one in his chair. The name of the eldeſt was PASSION, and the name of the other PATIENCE. PASSION ſeemed to be much diſcontented, but PATIENCE was very quiet. Then CHRISTIAN aſked, What is the reaſon of the diſcontent of PASSION? The INTERPRETER anſwered, The Governor of them would have him ſtay for his beſt things, till the beginning of the next year; but he will have all now: but PATIENCE is willing to wait.

Then I ſaw that one came to PASSION and brought him a bag of treaſure, and poured it down at his feet; the which he took up and rejoiced therein, and withal laughed PATIENCE to ſcorn. But I beheld but a while, and he had laviſhed all away, and had nothing left him but rags.

CHR. Then ſaid CHRISTAIN to the INTERPRETER, Expound this matter more fully to me.

INTER. So he ſaid, Theſe two lads are figures; PASSION of the men of this world, and PATIENCE of the men of that which is to come: for as here thou ſeeſt, PASSION will have all now, this year; that is to ſay, in this world; ſo are the men of this world: they muſt have all their good things now, they cannot ſtay till next year, that is, until the next world, for their portion of good. That proverb, "A in the hand is worth two in the bird buſh, is of more authority with them, than are all the divine teſtimonies of the good of the world to come.

But

ஞாயப்பிரமாணந்தன் நடப்பிக்குதலினாலே இருதயத்தைப் பாவத்துக்கு நீங்கலாக்கச் சுத்தம்பண்ணுகிறதற்குப் பார்க்கவும் அதைக் காட்டி அதை வெளிப்படுத்திப் பலப்படுத்தி வர்த்திக்கப்பண்ணுதொழிய அதைச் செயிக்கப் பெலன் கொடுக்கமாட்டாது.

அப்பிறம் உனக்கண்ணுக்குக் கூடத்திலே தண்ணீர் தெளித்தாப்போலே அது மகா நேர்த்தியாய்ப் பரவாய்ப் போகக்கண்டாயே அதுக்கர்த்தமென்னவென்றால் சுவிசேஷத்தினினிப்பமும் மதுரமும் இருதயத்திலே இறங்கி உறவுசெய்யும்போது உனக்கண்ணுக்குக் கூடத்திலே தண்ணீர் தெளித்துச் சுத்தம்பண்ணினதுபோலே பாவமும் நீங்கலாகச் செயிக்கப்பட்டு ஆத்துமம் சுவிசேஷத்தின்மேல் வைச்சும் விசுவாசத்தினாலே சுத்தமாகி மகிமையின் ராசா அதிலே வாசம்பண்ண ஏற்றவையாகுமென்றார்.

அப்பிறம், நானென்னுடைய சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றால் அர்த்தஞ்சொல்லுகிறவர் கிறிஸ்தவனைக் கையைப்பிடித்துக்கொண்டு ஒரு சின்ன அறையிலே அவனை அழைத்துக்கொண்டு போனார். அங்கே ரெண்டு சின்னப்பிள்ளைகள் தங்கள் நாற்காலியிலே உட்கார்ந்திருந்தார்கள். மூத்தவன் பேர் பொறாப்பத்தான், இளையவன் பேர் பொறுமையுத்தான். பொறாப்பத்தான் மனவெறுப்போடேயும் பொறுமையுத்தான் அமைச்சலோடேயுமிருக்கிறதாகக் கண்டு அப்போ கிறிஸ்தவன் பொறாப்பத்தான் வெறுப்பாயிருக்கிற காரணமென்னவென்று கேட்டான். அதுக்கு அர்த்தஞ்சொல்லுகிறவர் பிரத்தியுத்தரமாக அவர்களுடைய வாத்தியார் தாம் கொடுக்கவேணுமென்றிருக்கிற நேர்த்தியான காரியத்துக்கு வருகிற வருஷமட்டும் அது பொறுத்திருக்கவேணுமென்று சொன்னார். ஆனால் பொறாப்பத்தானெல்லாம் இப்போதானே வேணுமென்கிறான். பொறுமையுத்தான் அந்தமட்டும் பொறுத்திருக்க மனதாயிருக்கிறான்.

அப்போ நான் கண்டதென்னவென்றால் ஒருத்தன் பொறாப்பத்தானண்டையிலே போக்கிஷம் நிறையவிருந்த ஒரு பையைக் கொண்டுவந்து அவன் காலடியிலே கொட்டினான். பொறாப்பத்தான் அதை எடுத்துக்கொண்டு அதுக்காகச் சந்தோஷப்பட்டுப் பொறுமையுத்தானை நகைத்துப் பரியாசம்பண்ணினான். ஆனால் நான் சத்த நேரமாகப் பார்த்து நிற்கச்சே அவனெல்லாத்தையும் உதாரியாக்கிப்போட்டான். பழந்துணியேயல்லாமல் பின்னையொன்றும் அவனுக்கில்லாமல் போச்சுது.

கிறிஸ்தவன், அப்போ கிறிஸ்தவன்: அர்த்தஞ்சொல்லுகிறவரோடே சொன்னது இந்தக்காரியத்தையெனக்கு அதிக விபரமாய் விஸ்தரித்துச் சொல்லுமென்றான்.

அப்போ அர்த்தஞ்சொல்லுகிறவர் சொன்னது இந்த ரெண்டு பிள்ளைகள் ரெண்டு உவமைகளாயிருக்குது. பொறாப்பத்தான் லோகமனுஷருக்கும் பொறுமையுத்தான் வரப்போற லோகத்து மனுஷருக்கும் ஒப்பிட்டிருக்குது. பொறாப்பத்தான் இந்த வருஷத்திலே தானே எல்லாமடையவாசையாயிருக்கிறானென்கிறதைக் காண்கிறாயே இந்த வருஷமென்கிறது இந்த லோகந்தானே. இந்த லோகத்தின் மனுஷரின் சுவாபமப்படிதானிருக்குது. அவர்கள் தங்கள் நன்மையை இப்போதானே யனுபவிக்கவேணுமென்றாசைப்பட்டு வருகிற வருஷமட்டும் அதாவது வரப்போற லோகத்திலே தங்கள் நன்மையின் பங்குக்கிடைக்குமட்டும் பொறுத்திருக்கமாட்டார்கள். காட்டிலிருக்கும் ரெண்டு குருவியிலுங் கையிலிருக்கிற ஒரு குருவி தாவிளானென்கிற பழமொழிப்படி வரப்போற லோகத்தின் நன்மைகளைத் தேட்டுச்சொல்லப்பட்டிருக்கிற தேவ அத்தாட்சிகளை விட நன்மைகூடுத்த காரியமவர்களுக்கதிகமாயிருக்குது

ஆன

But as thou sawest, that he had quickly lavished all away, and had presently left him nothing but rags; so will it be with all such men at the end of this world.

CHR. Then said CHRISTIAN, Now I see that PATIENCE has the best wisdom, and that upon many accounts. 1. Because he stays for the best things. 2. And also because he will have the glory of his, when the other has nothing but rags.

INTER. Nay, you may add another, to wit, the glory of the next world will never wear out; but these are suddenly gone. Therefore PASSION had not so much reason to laugh at PATIENCE, because he had his good things first, as PATIENCE will have to laugh at PASSION, because he had his best things last; for *first* must give place to *last*, because *last* must have its time to come; but *last* gives place to nothing; for there is not another to succeed: he therefore that hath his portion *first*, must needs have a time to spend it; but he that has his portion *last*, must have it lastingly: therefore it is said of DIVES, *In thy life time thou receivedst thy good things, and likewise* LAZARUS *evil things; but now he is comforted, and thou art tormented.*

CHR. Then I perceive it is not best to covet things that are now, but to wait for things to come.

INTER. You say truth: *for the things that are seen are temporal; but the things that are not seen are eternal*: but though this be so, yet since things present, and our fleshly appetite are such near neighbours one to another; and again, because things to come, and carnal sense, are such strangers one to another: therefore it is, that the first of these so suddenly fall into amity, and that distance is so continually between the second.

Then I saw in my dream, that the INTERPRETER took CHRISTIAN by the hand, and led him into a place where was a fire burning against a wall, and one standing by it, always casting much water upon it, to quench it, yet did the fire burn higher and hotter.

Then said CHRISTIAN, What means this?

The INTERPRETER answered; This fire is the work of grace that is wrought in the heart;

அலலாமலவனசநநேரததுககுளளே எலலாததையும உளதாரியாககபபோடடுககொஞசமபழநதுணியலலாமல பினனையொனறுமபபோஅவனுககுமிஞசாமறபபோசசுதெனறுமநீககணடாயேலோகமமுடிகிறவேளையிலேயிநதபபிரகாரமாகததானே அபபடிபபடடமனுஷருககுநடககும.

கிறிஸதவன: அபபோகிறிஸததவன: சொனனது பொறுமையுததாறுககுஉததமஞானமுணடெனறு அனேகமுகாநதரஙகளிலேநானறிபபோகாணகிறேன. முதலாவது. அவனெலலாததிலுமநலலகாரியமவருமெனறுநமபிககாததிருககிறான. ரெணடாவது பொறுமையுததாறுககுபழநதுணியலலாமலபபினனொனறுமிலலாதவேளையிலயிவனதனமகிமையை அனுபவிககயிடமாயிருககும.

அறததுசொலலுகிறவர. ஆம நீயினனமொருமுகாநதிரததைககூடடிசசொலலலாம அதெனனவெனறால வரபபோறலோகததினமகிமைஎருககாலுமொழியமாடடாது ஆனாலிநதலோகததினகாரியஙகளசீககிரமாயொழியுமஆகையினாலேபொறுமையபததானதனநலலமைகளைமுநதிஅனுபவிககிறதுககாகபபொறுமையுததாளைநகைககிறதுஞாயமலலபொறுமையுததான பினனாலேதனனனமைகளைஅனுபவிபபானெனகிறததுககாகபபொறுமையுததாளைநகைககுஞாயமானெனனமுநதினதுபிநதினதுககிடஙகொடுககவேணுமஏனெனறாலபிநதினதுவரபபோறகாலததைததனககுவைததுககொணடிருககிறபடியாலதுககுமுநதினதுயிடஙகொடுககவேணுமஏனெனறாலபிநதினதுஎதறகுமநிறகுமஆனாலதனபஙகைபபெததவனுககுஅததைசசிலவழிககிறதுககுகொஞசகாலமாததிரமிருககுதுஆனாலதனபஙகைபபினனாலேஅடைகிறவன அதைஎனனெனறைககுமஅனுபவிபபானஅதைபபததிஅபஞரியவானைததொடடுநீஉயிரோடிருககசசேஉனநனமைகளைஅனுபவிததாயதரிததிரனாயிருநதலாசருவோதினமைகளையனுபவிததானஆனாலிபபோஅவனதேததபபடுகிறான நீயோவாதிககபபடுகிறாயெனறுசொலலியிருககுதுஎனறார,

கிறிஸதவன. ஆகையினாலேயிபபோயிருககிறதுகளை அனுபவிககஆசிககிறதுநலலதலல வரபபோறதுகளுககுககாததுககொணடிருககிறதுநலலதெனறுகணடுகொளளுகிறேனெனறான.

அறததுசொலலுகிறவர நீசொனனதெநசமஏனெனறாலகாணபபடுகிறதுகளஅநிததியஙகாணபபடாததுகளோநிததியமயிததபபடியிருநதுமயிபபோயிருககிறதுகளுககுமஙகளமாஙகிஷயிசசைககுநதோநதாஷசிநனயாணசிநேகமாயிருககிறபடியினாலேயுமவரபபோறதுகளுககுமமாஙகிஷசிநதைககும அனனியசமமநதமாயிககிறபடியினாலுமமுநதினதைஅததனைசுறுககாயசிநேகிககிறதுமபிநதினது அபபோதுமமெததூரமானதாயககாணபபடுகிறதுமாயிருககுதெனறார.

அபபிறமெனனுடையசொபபனததிலேகணடதெனனவெனறால அறததுசொலலுகிறவர. கிறிஸதவனைகைபபிடிததொருசுவருககெதிராகபபததியெரிகிறநெருபபிருககிறவிடததுககுஅழைததுககொணடுபோனானஒருததனகிடடநினறுஅதைஅவிககவெததணணீரையதினமேலேஊததிககொணடேயிருநதான ஆகிலுமநெருபபுஅதிகஉயரமுமசூடுமாயெரிநதுது.

அபபோகிறிஸததவன. யிதுகூறறமெனனவெனறுகேடடான.

அறததுசொலலுகிறவர. அதுககுமறுஉததரவாகசசொனனதுயிநதநெருபபாகிறதுபிறதயததுககுளளேநடபபிககபபடுகிறகிறுபையினகிரியைக

he that caſts water upon it, to extinguiſh and put it out, is the *Devil*: but in that thou ſeeſt the fire notwithſtanding burn higher and hotter, thou ſhalt alſo ſee the reaſon of that. So he had him about to the backſide of the wall, where he ſaw a man with a veſſel of oil in his hand, of the which he did alſo continually caſt (but ſecretly) into the fire.

Then ſaid CHRISTIAN, What means this?

The INTERPRETER anſwered, This is CHRIST, who continually with the oil of his grace maintains the work already begun in the heart: by the means of which, notwithſtanding what the Devil can do, the ſouls of his people prove gracious ſtill. And in that thou ſaweſt, that the man ſtood behind the wall to maintain the fire; this is to teach thee, that it is hard for the tempted to ſee how this work of grace is maintained in the ſoul.

I ſaw alſo, that the INTERPRETER took him again by the hand, and led him into a pleaſant place, where was built a ſtately palace, beautiful to behold; at the ſight of which CHRISTIAN was greatly delighted; he ſaw alſo upon the top thereof certain perſons walking, who were clothed all in gold.

Then ſaid CHRISTIAN, May we go in thither?

Then the INTERPRETER took him, and led him up towards the door of the palace; and behold, at the door ſtood a great company of men, as deſirous to go in, but durſt not. There alſo ſat a man at a little diſtance from the door, at a table ſide with a book, and his inkhorn before him, to take the name of him that ſhould enter therein: he ſaw alſo, that in the door-way ſtood many men in armour to keep it, being reſolved to do to the men that would enter what hurt and miſchief they could. Now was CHRISTIAN ſomewhat in amaze: at laſt, when every man ſtarted back for fear of the armed men, CHRISTIAN ſaw a man of a very ſtout countenance, come up to the man that ſat there to write, ſaying, "Set down my name Sir." The which when he had done, he ſaw the man draw his ſword, and put an helmet upon his head, and ruſh toward the door upon the armed men, who laid upon him with deadly force: but the man, not at all diſcouraged, fell to cutting and hacking moſt fiercely.

[illegible]

So after he had received, and given many wounds to those that attempted to keep him out, he cut his way through them all, and pressed forward into the palace; at which there was a pleasant voice heard from those that were within, even of those that walked upon the top of the palace, saying,

> Come in, come in;
> Eternal glory thou shalt win.

So he went in, and was clothed with such garments as they. Then CHRISTIAN smiled, and said, I think verily I know the meaning of this.

Now, said CHRISTIAN, let me go hence. Nay, stay, said the INTERPRETER, till I have shewed thee a little more, and after that thou shalt go on thy way. So he took him by the hand again, and led him into a very dark room, where there sat a man in an iron cage.

Now the man, to look on, seemed very sad; he sat with his eyes looking down to the ground, his hands folded together, and he sighed as if he would break his heart. Then said CHRISTIAN, What means this? At which the INTERPRETER bid him talk with the man.

Then said CHRISTIAN to the man, What art thou? The man answered, I am what I was not once.

CHR. What wast thou once?

MAN. The man said, I was once a fair and flourishing professor, both in mine own eyes, and also in the eyes of others: I once was, as I thought, fair for the celestial city, and had then even joy at the thoughts that I should get thither.

CHR. Well, but what art thou now?

MAN. I am now a man of *despair*, and am shut up in *it*, as in *this* iron cage. I cannot get out; O *now* I cannot.

CHR. But how camest thou in this condition?

MAN. I left off to watch, and be sober; I laid the reins upon the neck of my lusts; I sinned against the light of the word, and the goodness of GOD: I have grieved the Spirit, and he is gone; I tempted the Devil, and he is come to me; I have provoked GOD to anger, and he has left me; I have so hardened my heart that I cannot repent. Then

யிபபடி அவன தானுங காயமவாஙககககொணடு தனனைததடைபபடுததினவர்களையுமவெகுவாயகாயபபடுததிஅவர்களுககுநடுவேவெட்டிவழிதிறநதுஅரணமனையிலேதுணிநதுஉளபபட்டான அபபோஉளளேயிருநதவர்களகாட்டினமகாயினபமானஒருசததங கேட்கபபட்டுது அது அநதஅரணமனையினசிகரததிலேஉலாததுகிறவர்களின சததமபோலேயிருநதுது.

> அதுஉளளேவாஉளளேவா,
> நித்தியமகிமையைஆதாயமாசபபெறறுசகொள
> ளுவாயாகமெனறு சொலலிததது

இபபடியவன உளபபிறவேசிததுஅவர்களஉடுததியிருநதவஸததிரமபோலேயிருககுமஉடுககதிவிககபபட்டான அபபோகிறிஸததவனசநதோஷமுகமாயயிதின அரததமெனனவெனறெனககுதெரியுமெனறு நானநிசசயமாயநினைககிறேனெனறான.

பினனையுஙகிறிஸததவன. அஙகேயெனனைபபோகவிடுமெனறான அதறகுஅவ்வியாககியானஞசொலலுகிறவர் அபபடியலலநானஉனககுயினனமஅதிசயமானசிலதுககளைககாணபிககுமடடும நீநிலலு அதுககுபபிறகு நீஉனவழியிலபயணததிலபபோகலாமெனறார் அபபோஅவர்அவனகையைபபிடிததுககொணடுமகாயிருடடானஒருஅறையிலேஅவனைஅழைததுககொணடுபோனார் யிருமபுககூடடுககுளளேஉடகார்நதிருநதஒருமனுஷன அதிலேயிருநததான அநதமனுஷனமகாதுககமுளளமுகததோடேகாணபபட்டான.

அவன தலைகுனிநதுபார்ககததுணிநதுகொணடு தனகைகளைமடககிககொணடுமனதுடைநததுபபோலேபெருமூசசுவிடடான. கிறிஸததவனறேதுகுறிததமெனனவெனறுகேடடதறகுஅவவியாககியானஞசொலலுகிறவர் நீதானேயவனோடேபேசெனறுஅவனுககுசசொனனார்.

அபபோகிறிஸததவன. அநதமனுஷனோடே நீயாரெனறுகேடடகஅவனநானமுனனேயிருநதசீராயிபபோயிருககயிலலையெனறான.

கிறிஸததவன. நீமுனனிருநதசீரெனனவெனறுகேழக.

அநதமனுஷன. சொனனதுநானமுனனேயெனனெனனததிலேயுமமறறவர்களெனனஙகளிலேயுஙகிறிஸதுமார்ககததினபேர்லேமகாசசிறபபுமவிஸதாரமுமாயககாடடியஙகீகரிககிறவனாயககாணபபட்டேன நானமோடசபபட்டணததுககுமிகவுமேர்ததவனெனறுநினைததுநானஙகேசேருவேனெனறெணணிகுளளேமுனனிருநதநினைவுகளுககாகமகாமகிழசசியுமாயிருநதேனெனறான.

கிறிஸததவன. நலலதுஆனாலஇபபோநீயெபபடியிருககிறாய.

அநதமனுஷன. சொனனதுநானிபபோநமபிககையறறநிராசையிலேயகபபட்டுயிநதயிருமபுககூடடிலேயடைககபபட்டிருககிறதுபோலஅதிலஅடைககபபட்டிருககிறேன அதிலேயிருநதுநானதபபககூடாது ஆ யேபபோகூடாது.

கிறிஸததவன. யிநதநிலைமையிலேநீயகபபட்டவிதமெனனவெனறுசொலலுகேழக.

அநதமனுஷனசொனனது. நானமுழிபபுமமனசசொஸதமுமாயிருககிறததைவிட்டுயெனனிசசைசசயிமுநதபடிபோனேனதேயவவசனததினவெளிசசததுககுமபராபரனுடையதயவுககுமவிரோதமாகபாவஞசெயதேனநானபரிசுததஆவியானவருககுமனஸதாபமவருததிவீட்டபடியாலஅவர்யெனனைவிட்டுவிட்டார் நானபிசாசுககுயிடஙகொடுததபடியாலஅதுயெனகிட்டவநதது நானபராபரனுககுகோபமூட்டினபடியாலவரோனெனனைககைவிட்டார் நானமனஸதாபபபடககூடாதபடிககுயெனனிருதயததைககடினபபடுததினேன. அப

Then said CHRISTIAN to the INTERPRETER, But is there no hopes for such a man as this? Ask him, said the INTERPRETER.

CHR. Then said CHRISTIAN, Is there no hope, but you must be kept in the iron cage of despair?

MAN. No, none at all.

CHR. Why? The Son of the Blessed is very pitiful.

MAN. *I have crucified him to myself afresh; I have despised his person; I have despised his righteousness; I have counted his blood an unholy thing; I have done despite to the Spirit of grace*: therefore I shut myself out of all the promises, and there now remains to me nothing but threatenings, dreadful threatenings, fearful threatenings of *certain judgment, and fiery indignation which shall devour me as an adversary*.

CHR. For what did you bring yourself into this condition?

MAN. For the lusts, pleasures, and profits of this world; in the enjoyment of which, I did then promise myself much delight: but now every one of those things also bite me, and gnaw me, like a burning worm.

CHR. But canst thou not now repent and turn?

MAN. GOD hath denied me repentance. His word gives me no encouragement to believe; yea, himself hath shut me up in this iron cage: nor can all the men in the world let me out. O eternity! eternity! How shall I grapple with the misery that I must meet with in eternity?

INTER. Then said the INTERPRETER to CHRISTIAN, Let this man's misery be remembered by thee, and be an everlasting caution to thee.

CHR. Well, said CHRISTIAN, this is fearful! GOD help me to *watch and be sober*, and to pray that I may shun the cause of this man's misery. Sir, Is it not time for me to go on my way now?

INTER. Tarry till I shall shew thee one thing more, and thou shalt go on thy way.

So he took CHRISTIAN by the hand again, and led him into a chamber, where there was one rising out of bed; and as he put on his raiment, he shook and trembled. Then

அப்போகிறிஸ்தவன். அர்த்தஞ்சொல்லுகிறவரைப் பார்த்துயிப்படிப்பட்டதொருமனுஷனுக்கு யின்னியொரு நம்பிக்கைக்குமிடமில்லையோவென்றுக்கேழ்க அதைச்சொல்லுகிறவர் நீதானேயவனைக்கேளென்றார்.

கிறிஸ்தவன் அப்போகிறிஸ்தவன். உன்னுடையகதிக்கு நம்பிக்கையுமில்லையோ நம்பிக்கையற்றயிருப்புக் கூட்டிலே நீயெப்போதுங்கட்டப்பட்டிருக்கவேண்டியதுதானோவென்றுக்கேட்டான்.

அதுக்கவன். ஒன்றும்பரிசேதமாயொருநம்பிக்கையுமில்லையென்றான்.

கிறிஸ்தவன். ஏன்நம்பிக்கையில்லையிஸ்தோத்திரிக்கப்பட்டபராபரனுடையகுமாரன்மிரக்கமுள்ளவராயிருக்கிறாரேயென்றான்.

அதுக்கந்தமனுஷன்சொன்னது. நான்அவரைநவமாய சிலுவையிலேயறைந்தேன்நான்அவருடையஆள்த்தத்தை அற்பமாயெண்ணினேன்அவருடையநீதியை அசட்டைபண்ணினேன்அவருடையரெத்தத்தைஅபரிசுத்தப்பொருளாயெண்ணினேன்கிருபையின்ஆவியைநிந்தனைபண்ணினேன்ஆகையால்நான்என்னைத்தானே யெல்லாவாக்குத்தத்தங்களுக்கும்புறத்தேயாக்கிக்கொண்டேன்நிஷ்டூரமானநடுத்தீர்வையுங்கோபத்தின்உக்கிரமுஞ்சத்துருவாகியவென்னைப்பட்சிக்குமென்கிறபயமுந்திடுக்கிடுகிறபயங்கரவார்த்தைகளுமேயல்லாமல்வேறொன்றுமின்னேயெனக்குமீதியில்லையென்றான்.

கிறிஸ்தவன். நீயென்னத்தினாலேயிந்தநிலைமையிலேயுன்னை உள்ளப்படுத்திக்கொண்டாயென்றுகேட்க.

அந்தமனுஷன்சொல்லுவான். இந்தப்பூலோகத்தின் யிச்சைகளின்பங்கள்பொழிவுகளாசித்துநிமித்தம் நான்அதுகளையநுபவிக்கிறதிலேயொருமகாசந்தோஷமடைவேனென்றுவீணிலேயென்னைத்தேற்றிக்கொண்டேன்ஆனாலிந்தக்காரியங்களிலேயொவ்வொன்றுமென்னையக்கினிப்பூச்சிபோலேகடித்தரிக்குதென்றான்.

கிறிஸ்தவன். நீயிப்போகுணப்படவும்மனந்திரும்பவுங்கூடாதோவென்றுகேட்க.

அந்தமனுஷன்சொல்லுவான். பராபரன்குணப்படுதலையெனக்குத்தடுத்தலைப்பண்ணிப்போட்டார்அவர்வசனம்நான்விசுவாசிக்கிறதுக்குத்தைரியத்தையெனக்குக்கொடுக்கயில்லைஅவர்தானேயென்னையிந்தயிருப்புக்கூட்டிலேயடைத்துப்போட்டார்யிந்தலோகத்திலுள்ளமனுஷரெல்லாருமொத்திருந்தாலுமென்னைவிடுதலையாக்கக்கூடாதுஆநித்தியமேநித்தியமேயந்தநித்தியத்தின்நிர்ப்பந்தத்திலேநானெப்படிக்கிடந்துபிரளப்போறேனென்றான்.

அப்போஅர்த்தஞ்சொல்லுகிறவர். கிறிஸ்தவனைப்பார்த்துயிந்தமனுஷனுடையநிர்ப்பந்தத்தைநீயுன்கண்களுக்கெப்போதுமஞாபகப்படுத்திக்கொண்டுயென்றைக்குமெச்சரிக்கையாயிருவென்றார்.

கிறிஸ்தவன். நல்லதுயிதுமகாபயங்கரமயிந்தமனுஷனுக்குவந்நிர்ப்பாக்கியத்துக்குக்காரணமானகாரியங்களையெல்லாமநானொருவருத்துக்காளுநடப்பிக்கநான் முழிக்கவும்மனசொஸ்தமாயிருக்கவுஞ்செபம்பண்ணவும்பராபரனேகொடுக்குஞ்சகாயங்கூடவார்அய்யாவேநானிப்போயென்னுடையவழியிலேயப்பறம்நடந்துபோகத்தேவையில்லையா.

அதைச்சொல்லுகிறவர். நானுனக்குயின்னமொருகாரியத்தைச்சொல்லுமளவும்பொறுஅப்பிறமுன்னுடையவழியிலேநடந்துபோகவேணுமென்றுசொல்லி.

கிறிஸ்தவனைக்கையைப்பிடித்தொருஅறைவீட்டிலேயழைத்துக்கொண்டுபோனார்அங்கேயொருத்தன்கட்டிலிலேயிருந்தெழுந்திருந்தானவன்தன்வஸ்திரத்தையுடுத்திக்கொள்ளும்போதுசரீரங்கூசிநடுநடுங்கினான்.

Then ſaid CHRISTIAN, Why doth this man thus tremble? The INTERPRETER then bid him to tell CHRISTIAN the reaſons of his ſo doing: ſo he began and ſaid, This night as I was in my ſleep, I dreamed, and behold the heavens grew exceeding black: alſo it thundered and lightened in moſt fearful wiſe, that it put me into an agony. So I looked up in my dream, and ſaw the clouds racked at an unuſual rate; upon which I heard a great ſound of a trumpet, and ſaw alſo a Man ſit upon a cloud, attended with the thouſands of heaven: they were all in flaming fire, alſo the heavens were in a burning flame. I heard then a voice ſaying, *Ariſe, ye dead, and come to judgment*. And with that the rocks rent, the graves opened, and the dead, that were therein, came forth; ſome of them were exceeding glad, and looked upward; and ſome ſought to hide themſelves under the mountains: then I ſaw the Man that ſat upon the cloud open the book, and bid the world draw near: yet there was, by reaſon of a fierce flame which iſſued out and came before him, a convenient diſtance betwixt him and them, as betwixt the judge and the priſoners at the bar. I heard it alſo proclaimed to them that attended on the Man that ſat on the cloud, *Gather together the tares, the chaff and ſtubble, and caſt them into the burning lake*. And with that the bottomleſs pit opened, juſt whereabout I ſtood: out of the mouth of which there came, in an abundant manner, ſmoak and coals of fire, with hideous noiſes. It was alſo ſaid to the ſame perſons, *Gather my wheat into the garner*. And with that I ſaw many catched up and carried away into the clouds, but I was left behind. I alſo ſought to hide myſelf, but I could not, for the Man that ſat upon the cloud ſtill kept his eye upon me: my ſins alſo came into my mind; and my conſcience did accuſe me on every ſide. Upon this I awaked from my ſleep.

CHR. But what was it that made you ſo afraid of this ſight?

MAN. Why, I thought that the day of judgment was come, and that I was not ready for it: but this frighted me the moſt, that the angels gathered up ſeveral, and left me behind; alſo the pit of hell opened her mouth juſt where I ſtood. My conſcience too afflicted me;

[illegible]

தா

and, as I thought, the Judge had always his eye upon me, shewing indignation in his countenance.

Then said the INTERPRETER to CHRISTIAN, Hast thou considered all these things?

CHR. Yes, and they put me in *hope* and *fear*.

INTER. Well, keep all things so in thy mind, that they may be as a goad in thy sides, to prick thee forward in the way thou must go. Then CHRISTIAN began to gird up his loins, and to address himself to his journey. Then said the INTERPRETER, The COMFORTER be always with thee, good CHRISTIAN, to guide thee in the way that leads to the city. So CHRISTIAN went on his way, saying,

Here I have seen things rare and profitable,
Things pleasant, dreadful, things to make me stable
In what I have begun to take in hand;
Then let me think on them, and understand
Wherefore they shew'd me were; and let me be
Thankful, o good INTERPRETER, to thee.

Now I saw in my dream, that the highway up which CHRISTIAN was to go, was fenced on either side with a wall, and that wall was called *Salvation*. Up this way therefore did burdened CHRISTIAN run, but not without great difficulty, because of the load on his back.

He ran thus till he came at a place somewhat ascending, and upon that place stood a *Cross*, and a little below, in the bottom, a *Sepulchre*. So I saw in my dream, that just as CHRISTIAN came up with the *Cross*, his burden loosed from off his shoulders, and fell from off his back, and began to tumble, and so continued to do, till it came to the mouth of the *Sepulchre*, where it fell in, and I saw it no more.

Then was CHRISTIAN glad and lightsome, and said with a merry heart, *He hath given me rest by his sorrow, and life by his death*. Then he stood still a while to look and wonder; for it was very surprising to him, that the sight of the *Cross* should thus ease him of his burden. He looked therefore, and looked again, even till the springs that were in his head sent the waters down his cheeks. Now, as he stood looking and weeping, behold three *shining ones* came to him and saluted him, with *Peace be to thee*;

ஞாயாதிபதிஎனனைவெறிககபபாரததுககொணடே யிருநதுசமமுடையமுகசசாடையிலேயெனமேரிலத தாஙகலாயிருககிறரெனறுநினைததேன.

அபபோதுவீடுககுசொலலுகிறவர் கிறிஸதுவனைப பாரததுநீயிநதககாரியஙகளையெலலாமநனறாயகக வனிததுககொணடிருககிறயோவெனக.

கிறிஸததவன: ஆமநமபிககையுமபயமுமஅதினாலெ னககுணடாகுதெனறான.

அறததுசொலலுகிறவர். நலலதுஅதுகளநீபோக வேணடியவழியிலேஉனனைநனறாயஎழுபபிநடதத உனபககததிலேஎருதாருகோலபோலேயிருககுமபடிக யிதுகளையெலலாமஉனமனதிலேநனறாயவைததுக கொளஅபபோகிறிஸதுவனதனனிடுபபைவரிநதுகட்டி ககொணடுபயணமபணணபபடடுவேதுககுமபுனனினறான அறககுசொலலுகிறவர். அவனைபபாரததுநல லகிறிஸததவனேதேறரவருணனோடேகூடபபோ துமிருநதுமோட்சபபடடணததுககுபபோகுமவழியிலே யுனனைநடததககடவாரெனறுசொனனாரப படிகிறிஸதுவன: தனவழியிலேநடநதுபோய பாடிககொணடுசொனனதெனனவெனறால.

அதிசெயமுமபிரயோசனமுஞசநதோஷமும
பயஙகரமுமானகாரியஙகளைநானிஙகேகண
டேனநானபிடிததகாரியததிலேஅதுகளென
னைஉறுதியாககுமநலலதேறறரவரேஅதுக
ளைககுகாணபிககபபடடுகாநதிரமெனன
வெனறுநானநினைததுஉணரநதறியவுமஉம
மைமேஸததோததிரமபணணவுமஎனககொததா
சைபணணுமெனறுசொனனான.

அபபுறமநானஎனசொபபனததிலேகணடேனெ னறுவெனறாலகிறிஸததவனபோகவேணடியராச வீதியிருபறததிலேயுஞசுவரஅடைபபாயிருநதுஅநதசு வரினபேரரெட்சிபபெனறுசொலலபபடடுதுயிப படியாகயிநதவழியிலேபாரஞசுமநதயிநதகிறிஸதத வனஓடினனுஅவனமுதுகினமேலிருநதசுமையின நிமிததியமாகமிகவுமவருததபபடடான

அவனசககேஉயரமானஎருயிடததுகூவருமளவும யிபபடிஓடினனுஅநதயிடததிலேஎருசிலுவையிருந ததுஅதுககுசசததேகீழாயஅடியிலேஎருகலலறையி ருநதுதுஅபபோஎனசொபபனததிலேநானகண டேனெனறுவெனறாலகிறிஸததவனசிலுவையினகிட வநதுசேரநதாபபோலேஅவனசுமைதோளிலிருந துஅவிழககபபடடுமுதுகிலிருநதுவிழுநதுஅநதககலலறை யினவாயமடடுஙகடகடெனறுஉருணடுஅநதககல லறையிலவிழுநததுயினிநானஅதைககணடதிலலை.

அபபோகிறிஸததவனசநதோஷமுமசலேசுமாகிஎ னகூததமமுடையசகசலததினுலேஆறுதலையுநதமமு டையமரணததினுலேசீவனையுஙகொடுததாரெனறும னமகிழசசியோடெசொனனானஅலலாமலஅவனயி துகளைபாரககவுமஆசசரியபபடவுஙகொஞசநேரமஅமந துநினறனஏனெனறலதானசிலுவையைகணடதுத னசுமையைநீஙகலாகபபணணிததெனகிறததுஅவ னுககாசசரியமாயிருநததுஅவனசிரசிலிருககிறஉளறலி லேயிருநதுகணகளவழியாயககணணீரகனனததிலவ ழிநதோடிவிழுமடடுமஉததுபபாரததுககொணடு நினறனஅவனயிபபடிபாரததுஅழுதுகொணடுநின றபோதுயிதோபிறகாசமபோலதுலஙகியமூனறு பேரஅவனகிடடவநதுஉனகூசசமாதானமெனறு வாழததுதலசொனனாரகள

ſo the firſt ſaid to him, *Thy ſins be forgiven thee*; the ſecond *ſtript him of his rags*, and clothed him with change of raiment; the third alſo *ſet a mark on his forehead*, and gave him a *Roll*, with a ſeal upon it, which he bid him look on as he ran, and that he ſhould give it in at the celeſtial gate; ſo they went their way. Then CHRISTIAN gave three leaps for joy, and went on ſinging:

Thus far did I come laden with my ſin;
Nor could ought eaſe the grief that I was in,
Till I came hither: What a place is this!
Muſt here be the beginning of my bliſs?
Muſt here the burden fall from off my back?
Muſt here the ſtrings that bind it to me crack?
Bleſs'd Croſs! bleſs'd Sepulchre! bleſs'd rather be
The MAN that there was put to ſhame for me!

I ſaw then in my dream, that he went on thus, even until he came at the bottom, where he ſaw, a little out of the way, three men faſt aſleep, with fetters upon their heels. The name of the one was SIMPLE, another SLOTH, and the third PRESUMPTION.

CHRISTIAN then ſeeing them lie in this caſe, went to them, if peradventure he might awake them; and cried, *You are like them that ſleep on the top of a maſt*; for the dead ſea is under you, a gulph that hath no bottom: awake, therefore, and come away; be willing alſo, and I will help you off with your irons. He alſo told them, If he that *goeth about like a roaring lion* comes by, you will certainly become a prey to his teeth. With that they looked upon him, and began to reply in this ſort: SIMPLE ſaid, "I ſee no danger:" SLOTH ſaid, "Yet a little more ſleep:" and PRESUMPTION ſaid, Every tub muſt "ſtand upon his own bottom." And ſo they lay down to ſleep again, and CHRISTIAN went on his way.

Yet was he troubled to think, that men in that danger ſhould ſo little eſteem the kindneſs of him that ſo freely offered to help them, both by the awakening of them, counſelling of them, and proffering to help them off with their irons. And as he was troubled thereabout, he eſpied two men come tumbling over the wall, on the left hand of the narrow way;

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

and they made up apace to him. The name of the one was FORMALIST, and the name of the other HYPOCRISY. So as I ſaid, they drew up unto him, who thus entered with them into diſcourſe.

CHR. Gentlemen, Whence came you, and whither go you?

FORM. and HYP. We were born in the land of *Vain-glory*, and are going for praiſe to mount *Zion*.

CHR. Why came you not in at the gate which ſtandeth at the beginning of the way? Know you not that it is written, that *he that cometh not in by the door, but climbeth up ſome other way, the ſame is a thief and a robber*.

FORM. and HYP. They ſaid, That to go to the gate for entrance, was by all their countrymen counted too far about; and therefore their uſual way was to make a ſhort cut of it, and to climb over the wall, as they had done.

CHR. But will it not be counted a treſpaſs againſt the Lord of the city whither we are bound thus to violate his revealed will?

FORM. and HYP. They told him, That as for that, he needed not to trouble his head thereabout; for what they did, they had *cuſtom* for, and could produce, if need were, teſtimony that would witneſs it, for more than a thouſand years.

CHR. But, ſaid CHRISTIAN, will your practice ſtand a trial at law?

FORM. and HYP. They told him, That *cuſtom*, it being of ſo long ſtanding as above a thouſand years, would doubtleſs now be admitted as a thing legal by an impartial judge: and beſides, ſay they, if we get into the way, what matter is it which way we get in? If we are in we are in: thou art but in the way, who, as we perceive, came in at the gate; and we are alſo in the way, that come tumbling over the wall: wherein now is thy condition better than ours?

CHR. I walk by the *rule* of my Maſter, you walk by the rude working of your fancies. You are counted thieves already by the Lord of the way, therefore I doubt you will not be found true men at the end of the way. You come in by yourſelves without his direction; and ſhall go out by yourſelves, without his mercy.

To this they made him but little anſwer; only they bid him look to himſelf. Then I ſaw that they went on every man in his way, without much conference one with another;

[illegible]

save that these two men told CHRISTIAN, That as to *laws* and *ordinances*, they doubted not but they should as conscientiously observe them as he. Therefore, said they, we see not wherein thou differest from us, but by the *Coat* that is on thy back, which was, as we trow, given thee by some of thy neighbours to hide the shame of thy nakedness.

CHR. By *laws* and *ordinances* you will not be saved, since you came not in by the door. And as for this *Coat* that is on my back, it was given me by the Lord of the place whither I go; and that, as you say, to cover my nakedness with. And I take it as a token of kindness to me; for I had nothing but rags before; and besides, thus I comfort myself as I go: Surely, think I, when I come to the gate of the city, the Lord thereof will know me for good, since I have his *Coat* on my back! a *Coat* that he gave me freely in the day that he stript me of my rags. *I* have, moreover, a *Mark* in my forehead, of which perhaps you have taken no notice, which one of my Lord's most intimate associates fixed there in the day that my burden fell off my shoulders. I will tell you, moreover, that I had then given me a *Roll* sealed, to comfort me by reading, as I go on the way; I was also bid to give it in at the celestial gate, in token of my certain going in after it; all which things I doubt you want, and want them, because you came not in at the gate.

To these things they gave him no answer, only they looked upon each other, and *laughed*. Then I saw that they all went on, save that CHRISTIAN kept before, who had no more talk but with himself, and that sometimes sighingly, and sometimes comfortably; also he would be often reading in the *Roll*, that one of the *shining ones* gave him, by which he was refreshed.

I beheld then, that they all went on till they came to the foot of the hill *Difficulty*, at the bottom of which was a spring. There were also in the same places two other ways besides that which came strait from the gate; one turned to the left hand, and the other to the right, at the bottom of the hill. but the narrow way lay right up the hill,

அந்தரெண்டு மனுஷர் கிறிஸ்தவனைப் பார்த்து வேதகற்பனையையும் பிரமாணங்களையும் பார்த்தாலுன்னைப் போலே நாங்களும் அதுகளை எங்கள் மனசாட்சியின்படியெனக்கைக்கொள்ளுகிறோமென்கிறதனைத் தொட்டுச் சந்தேகமில்லையென்றார்கள். ஆகையால் நீ உன் பேரிலே போட்டுக்கொண்டிருக்கிற அங்கியையல்லாமல் உனக்கும் எங்களுக்கும் வேறே வித்தியாசத்தைக் காணோம். உன் நிர்வாணத்தின் வெட்கத்தை நீ மூடும்படிக்கு உன் அண்டை வீட்டுக்காரரிலொருத்தன் அதை உனக்குக் கொடுத்தானென்று நினைக்கிறோமென்றார்கள்.

கிறிஸ்தவன். நீங்கள் வாசல் வழியாய் உள் பிரவேசிக்காமலிருக்கிறபடியினாலே வேதகற்பனைகளினாலேயும் பிரமாணங்களினாலேயும் ரட்சிக்கப்படமாட்டீர்கள். என் முதுகின் மேல் போட்டிருக்கிற வஸ்திரத்தைப் பார்த்தால் நான் போகிறேனென்கிற அந்தயிடத்துக் கர்த்தனாலெனக்குக் கொடுக்கப்பட்டது. என் அபிமானத்தினாலே மூடப்பட்டதென்று நீங்கள் சொன்னது மெய்தான். இது அவர் எனக்குப் பாராட்டின தயவுக்குச் சாட்சியாகவென்னெண்ணுகிறேன். ஏனென்றாலெனக்கு முன்னே பீறலான பழந்துணியேயல்லாமல் பின்னையொன்றுமெனக்கிருக்கயில்லை. அல்லாமல் நான் போற வழியிலே என்னை ஆற்றித் தேற்றுகிறதேதென்றால் நான் பட்டணத்து வாசலிலே போய்ச் சேரும்போது அவருடைய அங்கியென் பேரிலேயிருக்கிறபடியினாலே பட்டணத்தின் தம்மான் நானுன்மையுள்ளவனென்று நிச்சயமாகவென்னை மெச்சுக்கொள்ளுவார். அவர் பீறலான என் பழந்துணியைக் கழட்டின நாளையிலே என் கூலியில்லாமல் விட்டிமாகக் கொடுத்த வஸ்திரமிதுதான். அல்லாமலென் நெத்தியிலே ஒரு அடையாளம் போட்டிருக்குது. அதை நீங்கள் கவனிச்சுப் பார்க்கயில்லையாக்கும். என் தோளிலிருந்து என் சுமை விழுந்த நாளிலே என் ஆண்டவருடைய நெருங்கின கூட்டாளிகளுக்குள்ளே ஒருத்தர் அதை என்னிலே போட்டார். அல்லாமல் நான் உங்களுக்குச் சொல்லுகிறதென்னவென்றால் அவர் அப்போது எனக்கு முத்திரை போட்டிருக்கிற ஒரு சுருளையுமெனக்குக் கொடுத்து நான் வழியிலே நடந்து போகும் வேளையில் அதை வாசித்து என்னைத் தேற்றவேணுமென்று சொல்லி நான் கோட்டை வாசலிலே நிச்சயமாயுள் பிரவேசிப்பேனென்கிறதுக்குச் சாட்சியாக நான் சேரும்போது அதை ஒப்புவிக்கவேணுமென்று கற்பித்தார். இந்தக் காரியங்களெல்லாம் உங்களுக்கில்லையென்று நான் நினைக்கிறேன். நீங்கள் வாசல் வழியாய் உள் பிரவேசிக்காததினாலே அதுகள் உங்களுக்குக் கிடைக்கயில்லையென்றான்.

இதுகளுக்கு அவர்கள் பிரத்தியுத்தாரஞ் சொல்லாமலொருத்தரையொருத்தர் பார்த்து நகைத்துக்கொண்டார்கள். அப்புறம் நான் கண்டதென்னவென்றால் அவர்களெல்லாரும் நடந்து போனார்கள். கிறிஸ்தவன் முன்னாலே போனான். அவன் தன்னோடே தானே பேசிக்கொண்டு வேறொருத்தரோடேயும் பேசயில்லை. சிலவிசை பெருமூச்சு விட்டுச் சிலவிசை ஆறுதலடைந்து தனக்குள்ளே பேசிக்கொண்டு போனான். பிரகாசமாயிருந்த அந்த நபர்களிலொருத்தன் அவனுக்குக் கொடுத்த சுருளிலேயும் அடிக்கடி வாசித்துக்கொண்டு அதினாலேயும் மிச்சப் பரவசமடைந்தான்.

அப்புறம் நான் கண்டதென்னவென்றால் அவர்களெல்லாரும் ஒரு மேட்டின் அடிமட்டும் வந்து சேர்ந்தார்கள். அதின் பேர் கஷ்டத்திலே ஒரு கேணியிருந்தது. அந்தயிடத்திலே தானே வாசலிலேயிருந்து நேராக வருகிற வழியையல்லாமல் வேறே ரெண்டு வழிகளிருந்தது. அதிலொன்று மேட்டின் கீழ்ப்பக்கத்தின் வலது பிறமாகவுமொன்று இடது பிறமாகவும் போச்சுது. ஆனாலும் நெருக்கமான வழி மேட்டின் மேலே நேராய்ப் போச்சுது

மேட்டி

and the name of the going up the fide of the hill, is called *Difficulty*. CHRISTIAN now went to the fpring, and drank thereof to refresh himfelf, and then began to go up the hill, faying,

The hill, tho' high, I covet to
 afcend,
The difficulty will not me offend.
For I perceive the way to life lies
 here:
Come, pluck up, heart! let's neither
 faint nor fear;
Better, tho' *difficult*, the right way
 to go,
Than wrong, tho' *eafy*, where the
 end is wo.

The other two alfo came to the foot of the hill; but when they faw that the hill was fteep and high; and that there were two other ways to go; and fuppofing alfo that thefe two ways might meet again with that up which CHRISTIAN went, on the other fide of the hill: therefore they were refolved to go in thofe ways. Now the name of one of thofe ways was *Danger*, and the name of the other *Deftruction*. So the one took the way which is called *Danger*, which led him into a great wood, and the other took directly up the way to *Deftruction*, which led him into a wide field, full of dark mountains, where he ftumbled and fell, and rofe no more.

I looked then after CHRISTIAN, to fee him go up the hill, where I perceived he fell from running to going, and from going to clambering upon his hands and his knees, becaufe of the fteepnefs of the place. Now about the midway to the top of the hill, was a pleafant *Arbour*, made by the Lord of the hill, for the refrefhing of weary travellers; thither therefore CHRISTIAN got, where alfo he fat down to reft him: Then he pulled his *Roll* out of his bofom, and read therein to his comfort; he alfo now began afrefh to take a review of the *Coat* or *Garment* that was given him as he ftood by the *Crofs*. Thus pleafing himfelf a while, he at laft fell into a flumber, and thence into a faft fleep which detained him in that place until it was almoft night; and in his fleep his *Roll* fell out of his hand. Now as he was fleeping, there came one to him, and awaked him, faying, *Go to the ant, thou fluggard; confider her ways, and be wife*: and with that CHRISTIAN fuddenly ftarted up, and fped him on his way, and went apace till he came to the top of the hill.

மேட்டினமேலேபோற வழிவருத்தமென்றுசொல்லப்பட்டுது அப்போகிறிஸ்தியான கேணியண்டையிலே போயதாகந்தீரத்தண்ணீரிலிருந்து குடித்து மேட்டின மேலேறிப்போகத்துடங்கிப்பாடிக்கொண்டு சொன்னது.

மலைஉயரமாயிருந்தும அதிலேறஆசிக்கிறேன
வருத்தமெனக்குத்தடுக்கலாயிராது ஏனென்றால ஜீ
வனுக்குப்போற வழியிங்கேயிருக்குதே என்றேன
ஜனக்கேறன என் மனதயமே தயிரியமாயிரு நீம
உலக்கவும பயப்படவும்போகாது வருத்தமாயி
ருந்தாலும் நேர்த்தமவழியிலே போறதே வாசியே
சான வழியின முடிவுங்கேடாயிருந்தாலாகாதே.

அந்தஇரண்டுபேருமமலையடிவாரத்திலவந்தார்கள. ஆனாலவர்கள மலைசெங்குத்துமஉயரமுமாயிருக்குதென்றுகண்டு அதுக்குஇரண்டுவேறேவழியுண்டென்றுமவையிரண்டுமகிறிஸ்தியான போறவழியிலே மலைக்குப்பின்னாலேவந்துகூடுமென்றுமநினைத்துஅடியிலேயிருந்துவழிகளிலேபோகவேணுமென்றுதீர்மானித்தார்களஅந்தவழியிலேஒன்றுக்குமோசமென்றுபேர்ஒன்றுக்குஅழிவென்றுபேர் ஒருத்தனமோசமென்றுசொல்லப்பட்டவழியிலே போனானஅதுஅவனைபெரியகாட்டிலேகொண்டுபோயவிட்டுது பின்னொருத்தன அழிவுக்குக்கொண்டுபோறவழிக்குநேராகப்போனான அது அவனை இருண்டமலைகள்நிறைந்தவிஸ்தாரமானஅந்தரவெளியிலேகொண்டுபோயவிட்டுது அங்கேயவன தடுக்கிவிழுந்துஅப்புறமவன எழுந்திருக்கயில்லை.

அப்புறமநானகிறிஸ்தியானமலையினமேலே போறதைப்பார்க்கவேணுமென்றுகொண்டிருந்தேன அங்கேஅவனசத்துநேரமஓடிப்பின்புநடந்தான அத்துநேரமநடந்துஅந்தமலைசெங்குத்தாயிருக்கபடியினாலே கைகளாலுமமுழங்காலாலுந்தவழ்ந்து கொண்டேபோனதைக்கண்டேன மலையின உச்சிக்குப்போறநடுவழியிலேமகாநேர்த்தியானவவ வாலகோத்தினாதாவிருந்ததுஅந்தமலையினயசமானவழியிலே களைத்தவருகிறவர்களயிளைப்பாறமபடிக்குஉண்டாக்கினார அவவிடத்திலே கிறிஸ்தியான வந்துசேர்ந்துயிளைப்பாறஉட்கார்ந்தான அங்கேஅவன மார்புக்குள்ளேஅங்கேஉள்ள ஓலைச்சுருளையெடுத்துக்கொண்டுஅதையவாசித்தானஅவனமனப்படியுந்தான சிலுவையண்டையிலேநின்ற வேளையிலேதனக்குக்கொடுக்கப்பட்டஅங்கிவஸ்திரத்தைக்கவனித்துப்பார்த்தானஇப்போஅவனசத்துநேரஞ்சந்தோஷப்பட்டானஉறக்கத்திலேயுமஅசந்தநித்திரையிலேயுமவிழுந்தானயிந்தநிலைஅவனையிருட்டிப்போகுமட்டுமஅங்கேதானேயிருந்திப்போனான அவன நித்திரையிலே அவன சுருளைசயயிலேயிருந்துவிழுந்துபோச்சுது அவனயிப்படி தூங்குகிறபோதொருத்தன அவனகிட்டவந்து அவனைத்தட்டியெழுப்பி சோமபலகாரனேயிருக்கிறநீஎறும்பண்டையிலே போயதின சீர்நடப்பைகவனித்துப்பார்த்துப்புத்திமானாயிருவென்றான. உடனேகிறிஸ்தியானபதைத்துக்கெழுந்திருந்துதனவழியைத்தொடர்ந்து அவனமலையினசிகரத்திலேசேருமட்டுமேவிப்போனான.

Now when he was got up to the top of the hill, there came two men running *to* meet him amain; the name of the one was TIMOROUS, and of the other MISTRUST: to whom CHRISTIAN ſaid, Sirs, What is the matter you run the wrong way? TIMOROUS anſwered, That they were going to the city of *Zion*, and had got up that difficult place: but, ſaid he, the farther we go, the more danger we meet with; wherefore we turned, and are going back again.

Yes, ſaid MISTRUST, for juſt before us lies a couple of lions in the way; (whether ſleeping or waking we know not) and we could not think, if we came within reach but they would preſently pull us in pieces.

Then ſaid CHRISTIAN, You make me afraid: but whither ſhall I flee to be ſafe? If I go back to my own country, that is prepared for fire and brimſtone, and I ſhall certainly periſh there: If I can get to the celeſtial city, I am ſure to be in ſafety there: I muſt venture. To go back, is nothing but death; to go forward, is fear of death, and life everlaſting beyond it: I will yet go forward. So MISTRUST and TIMOROUS ran down the hill, and CHRISTIAN went on his way. But thinking again of what he had heard from the men, he felt in his boſom for his *Roll*, that he might read therein, and be comforted; but he felt, and found it not. Then was CHRISTIAN in great diſtreſs: and knew not what to do; for he wanted that which uſed to relieve him; and that which ſhould have been his paſs into the celeſtial city. Here therefore he began to be much perplexed, and knew not what to do; at laſt he bethought himſelf that he had ſlept in the *Arbour* that is on the ſide of the hill; and falling down upon his knees, he aſked GOD forgiveneſs for that his fooliſh act, and then went back to look for his *Roll*. But all the way he went back, who can ſufficiently ſet forth the ſorrow of CHRISTIAN's heart? ſometimes he ſighed, ſometimes he wept, and oftentimes he chid himſelf for being ſo fooliſh as to fall aſleep in that place, which was erected only for a little refreſhment for his wearineſs. Thus therefore he went back, carefully looking on this ſide and on that all the way as he went, if happily he might find the *Roll* that had been his comfort ſo many times in his journey.

[illegible]

He went thus till he came again in sight of the *Arbour* where he sat and slept; but that sight renewed his sorrow the more; by bringing again; even afresh, his evil of sleeping into his mind. Thus therefore he now went on bewailing his sinful sleep, saying, *O wretched man that I am!* that I should sleep in the day-time! that I should sleep in the midst of difficulty! that I should so indulge the flesh, as to use that rest for ease to my flesh, which the Lord of the hill hath erected only for the relief of the spirits of pilgrims! how many steps have I taken in vain! (thus it happened to *Israel*, for their sin they were sent back again by the way of the *red sea*;) and I am made to tread those steps with sorrow, which I might have trod with delight, had it not been for this sinful sleep. How far might I have been on my way by this time! I am made to tread those steps thrice over, which I needed not to have trod but once: yea, now also I am like to be benighted, for the day is spent almost: O that I had not slept!

Now by this time he was come to the *Arbour* again, where, for a while, he sat down and wept; but at last (as Providence would have it) looking sorrowfully down under the settle, there he espied his *Roll*; the which he with trembling and haste catched up and put into his bosom. But who can tell how joyful this man was, when he had gotten his *Roll* again? For this *Roll* was the assurance of his life, and acceptance at the desired haven. Therefore he laid it up in his bosom, gave GOD thanks for directing his eye to the place where it lay, and with joy and tears betook himself again to his journey. But, O how nimbly did he go up the rest of the hill! yet, before he got up, the sun went down upon CHRISTIAN; and this made him again recal the vanity of his sleeping to his remembrance; and thus he again began to condole with himself: O thou sinful sleep! how for thy sake am I like to be benighted in my journey! I must walk without the sun, darkness must cover the path of my feet, and I must hear the noise of doleful creatures, because of my sinful sleep. Now also he remembered the story that MISTRUST and TIMOROUS told him of, how they were frighted with the sight of the lions. Then said CHRISTIAN to himself again, These beasts range in the night for their prey, and if they should meet with me in the dark, how should I shift them?

[illegible]

[illegible]

How should I escape being by them torn in pieces? Thus he went on his way; but while he was thus bewailing his unhappy miscarriage, he lift up his eyes, and behold there was a very stately palace before him, the name of which was *Beautiful*, and it stood just by the highway side.

So I saw in my dream, that he made haste and went forward, that if possible he might get lodging there. Now before he had gone far, he entered into a very narrow passage, which was about a furlong off the Porter's Lodge, and looking very narrowly before him as he went, he espied two lions in the way. Now, thought he, I see the danger that MISTRUST and TIMOROUS were driven back by. [The lions were chained, but he saw not the chains.] Then he was afraid, and thought also himself to go back after them, for he thought nothing but death was before him. But the Porter at the Lodge, whose name is WATCHFUL, perceiving that CHRISTIAN made a halt, as if he would go back, cried unto him, saying, Is thy strength so small? Fear not the lions, for they are chained, and are placed for trial of faith, where it is, and there for discovery of those that have none: keep in the midst of the path, and no hurt shall come unto thee.

Then I saw that he went on trembling for fear of the Lions; but taking good heed to the directions of the Porter, he heard them roar, but they did him no harm. Then he clapt his hands, and went on till he came and stood before the gate where the Porter was. Then said CHRISTIAN to the Porter, Sir, What house is this? And, May I lodge here to night? The Porter answered, This house was built by the Lord of the hill, and he built it for the relief and security of Pilgrims. The Porter also asked whence he was, and whither he was going?

CHR. I am come from the city of *Destruction*, and am going to mount *Zion*; but because the sun is now set, I desire, if I may, to lodge here to night.

Porter. What is your name?

CHR. My name is now CHRISTIAN, but my name at the first was GRACELESS: I came of the race of JAPHETH, whom GOD will perswade *to dwell in the tents of* SHAM.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Porter. But how doth it happen that you came so late? The sun is set.

CHR. I had been here sooner, but that, wretched man that I am, I slept in the *Arbour* that stands on the hill-side. Nay, I had notwithstanding that, been here much sooner, but that in my sleep I lost my evidence, and came without it to the brow of the hill; and then feeling for it, and finding it not, I was forced with sorrow of heart to go back to the place where I slept my sleep, where I found it, and now I am come.

Porter. Well, I will call out one of the virgins of this place, who will (if she likes your talk) bring you in to the rest of the family, according to the rules of the house. so WATCHFUL the Porter rang a bell, at the sound of which came out of the door of the house a grave and beautiful damsel, named DISCRETION, and asked why she was called?

The Porter answered, This man is in a journey from the city of *Destruction* to mount *Zion*, but being weary and benighted, he asked me if he might *lodge* here to night: so I would call for thee, who, after discourse had with him, mayest do as seemeth thee good, even according to the law of the house.

Then she asked him, whence he was, and whither he was going? And he told her. She asked him also, how he got into the way? And he told her. Then she asked him, what he had seen and met with in the way? And he told her. And at last she asked his name? So he said, It is CHRISTIAN; and I have so much the more a desire to lodge here to night, because, by what I perceive, this place was built by the Lord of the hill, for the relief and security of Pilgrims: so she smiled, but the water stood in her eyes: and after a little pause, she said, I will call forth two or three more of my family. So she ran to the door, and called out PRUDENCE, PIETY, and CHARITY who after a little more discourse with him, had him into the family; and many of them meeting him at the threshold of the house, said, "*Come in, thou blessed of the* LORD. This house was "built by the Lord of the hill, on "purpose to entertain such Pilgrims "in." Then he bowed his head, and followed them into the house:

வாசலககாரககூறவன. ஆனாலநீயிததனைநேரஞசென றுவருகிறதேதுசூரியனஅஸதமிததுபபோசசே யெனறுகேடடக.

கிறிஸதவன. சொலலுவானநானகாலமேசசீக ணமேவயிஙகேவநதிருபபேன ஆனாலநிறபநதமுள ளவனாகியநானமலைபபககததிலேயிருககிறவவாலநத ததமணடபததிலேதூஙகினேனஆகிலுமநானகால மேசசீககிரமாயிஙகேவருகிறதுககடமாயிருநதது ஆனாலனநிததிரையிலேஎனஅததாடசியையபுறநது போனேனஅதிலலாமலமலையினசெஙகுததானகோ டிமுடியிலேசேரநதபோதுஅதைததடவிபபாரததுமி டதிலலாதறேமஆசசயினுலேமனவேசாறறோடே நானதூஙகிவிடடஅநதவிடததிலேதிருமபபபோகஅவச ரமாசசுதுஅஙகேநானஅதைககணடுபிடிததுயிஙகே வநதிருககிறேனெனறான.

வாசலககாரககூறவன, நலலதுயிநதயிடததிலேயி ருககிறகனனியாஸததிரீகளுககுளளேஒருததியைவெ ளியேவரசசொலலுவேனஉனபேசசுஅவளுககுபிடி மானமானாலஅவளஉனனையிநதவீடடிலேசொலலுஙக டடளையினபடியேஉனனைமததசசமுசாரிகளுககுள ளேஅழைததுபபோவாளெனறுசொனனாரஅததோ டேசசரிகனுகயெனறுசொலலபபடடவாசலக காறனமணியையடிததானயிநதசசததுககுளளேமுதச வுநதிரியுமானஒருகனனியாஸததிரீவீடடுவாசலி லிருநதுவெளியேவநதாளஅவளபேரவிவேகிஅ வளெனனனையழைததேதெனறுகேடடாள.

வாசலககாரககூறவனபிரததியுததாரமாகயிநதமனு ஷனகேடடினபடடணததிலிருநதுசீயோனபறவததுககு பயணமபோறவனஆனாலவனயிளைபபாயிருநதுயி ருடடிலேஅகபபடடிருககிறபடியினாலேயிஙகேராததங கலாமோவெனறெனனைககேடடானஅதறகுஅவ னுககுசசொனனதுஉனனையழைபபேனநீஅவனோ டேபேசினபினஉனககுநனமையாயகாணககிறபடிவீ டடினகடடளையினபடியேசெயவாயெனறேன.

அபபோதுஅவளகிறிஸதுவனைபபாரததுஎஙகேயிருந துவருகிறாயெஙகேபோறாயெனறுகேடடகஅவன அதைசசொலலுவானபினனையவனவழியிலேவந ததெபபடியெனறுகேடடகஅதையுமஅவளுககுச சொலலுவானஅபபோதுஅவளஅவனவழியிலேகணட தெனனவெனறுசமபவிததெனனவெனறுஙகே டகஅதையுமவளுககுசசொனனானகடசியிலேஅவளஅவன பேரெனனவெனறுகேடகஅவனசொனனதென னவெனறால நானகிறிஸதுவனநானிஙகேராததங கமிகுதியுமஆசையாயிருககிறேனஏனெனிலநானஅ றிககிறபடியிநதஅரணமனைபரதேசிகளயிளைபபா றவுமவிககினமிலலாமலிருககவுமமலைககுயிசமானு லேகடடபபடடிருககுதெனறுசொலலஅவளசிரிபபு கொணடாளகணணீருமஅவளகணணிலேநினறமபி னசசுநேரமபோறதுஅவளசொனனதுஎனசமுசார ததுககுளளேயினனமிரணடுமூனறுபேரைககூபபிடுவே னெனறுசொலலிவாசலகிடடஓடிககலைவிதேவபததி சிநேகமெனறுசொலலபபடடவரகளையழைததாள அவரகளசசுநேரமஅவனோடேபேசிககொணடிருந பினஅவனைசமுசாரிகளிடததிலேவரசசொலலிஅழை ததானஅதிலேவெகுபேரவாசலபடியிலேஅவனை செதிரககொணடுவநதுஅவனைபபாரததுகறகாரேல ஆசீரவதிககபபடடவனேஉளளேவாஉனனைபபோ லொததபரதேசிகளயெரதுககொணடுவிசாரிககிறத துககாகததானேயிநதவீடுமலைககுயிசமானாலேகடட பபடடிருககுதெனறாரகளஅபபோதுஅவனதலைகுனிநதுஅ வரகளபிறகாலேவீடடுககுளளாகபபோனான

So when he was come in and sat down, they gave him something to drink, and consented together that until supper was ready, some of them should have some particular discourse with CHRISTIAN, for the best improvement of time, and they appointed PIETY, and PRUDENCE, and CHARITY, to discourse with him; and thus they began:

PIETY. Come, good CHRISTIAN, since we have been so loving to you, to receive you into our house this night, let us, if perhaps we may better ourselves thereby, talk with you of all things that have happened to you in your Pilgrimage.

CHR. With a very good will, and I am glad that you are so well disposed.

PIETY. What moved you at first to betake yourself to a Pilgrim's life?

CHR. I was driven out of my native country by a dreadful sound that was in my ears; to wit, "That unavoidable destruction did attend "me, if I abode in that place were "I was.

PIETY. But how did it happen that you came out of your country this way?

CHR. It was as GOD would have it; for when I was under the fears of *Destruction*, I did not know whither to go; but by chance there came a Man, even to me, as I was trembling and weeping, whose name is EVANGELIST, and he directed me to the wicket-gate, which else I should never have found, and so set me into the way that hath led me directly to this house.

PIETY. But did you not come by the house of the INTERPRETER?

CHR. Yes, and did see such things there, the remembrance of which will stick by me as long as I live; especially three things, to wit, "How CHRIST, in despite of *Satan*, "maintains his work of grace in the "heart; how the man had sinned "himself quite out of hopes of GOD's "mercy; and also the dream of him "that thought in his sleep the day of "judgment was come."

PIETY. Why, did you hear him tell his dream?

CHR. Yes, and a dreadful one it was, I thought; it made my heart ach as he was telling of it; but yet I am glad I heard it.

PIETY. Was this all you saw at the house of the INTERPRETER?

அவன் அப்படி உள்ளே வந்து உட்கார்ந்தபோது அவனுக்கு
தாகத்துக்குக் குடிக்கக் கொடுத்து போசனம்
ஆயத்தமாகுமட்டுக்கும் அவர்கள் யோசித்து நேரத்தை நன்
மையாகப் போக்கக் கிறிஸ்தவனோடே விசேஷமாய்ப் பேசிக்
கொண்டிருக்கிறதுக்கு அவர்களில் தேவபக்தி
யுங் கல்வியுஞ் சிநேகமும் அவனோடே பேசிக்கொண்
டிருக்கவேணுமென்று திட்டம் பண்ணினபோது அவர்
கள் பேசத் தொடங்கி:

தேவபக்தி சொல்லுவாள். வா நல்ல கிறிஸ்தவ
னே நாங்கள் உன்னை நேசமாய் இராத்திரியிலே எங்கள் வீ
ட்டிலே சேர்த்துக்கொள்ளும்படியாக உனக்கு இடங்கொ
டுத்தபடியினாலே உன் பயணத்திலே உனக்குச் சம்பவித்த கா
ரியங்களைப் பேரில் எல்லாம் உன்னோடே பேசிக்கொ
ள்ளுவோம் அது எங்களுக்குத் தானே நன்மையாயிருக்
கும் ஆகுமென்றாள்.

கிறிஸ்தவன். மகா நல்லமனதோடே அதைச் செ
ய்வேன் அது உங்களுக்குச் சம்மதியாயிருக்கிறது எனக்கு
மெத்தச் சந்தோஷமென்றான்.

தேவபக்தி கேழ்ப்பாள். நீ பரதேசியாகப் பயணம் பண்
ணுகிறதுக்கு உன்னை ஏவி விட்டதென்னவென்று
கேட்டாள்.

கிறிஸ்தவன். என் காதுகளில் விழுந்த பயங்கரமான
ஒரு சத்தத்தினாலே என் பிறந்த தேசத்தை விட்டுத் துரத்தப்பட்
டேன் அதென்னவென்றால் நான் இந்த இடத்திலே இருந்து
விட்டால் நான் தப்பக்கூடாத அழிவு என் மேலே வரு
மென்பது தானேயென்றான்.

தேவபக்தி. ஆனால் நீ இந்த வழியாக உன் தேசத்திலேயி
ருந்து வந்தது எப்படியென்று கேட்டாள்.

கிறிஸ்தவன். அது பராபரனுடைய சித்தத்தின்படியே
நடந்தது ஏனென்றால் நான் அழிவின் பயங்கரத்துக்கு
ள்ளாயிருந்தபோது எங்கே போவேனென்று நான்
அறியாயிருக்கையில் ஆனால் தற்செயலாய் ஒரு மனுஷன்
நான் நடுக்கத்தோடும் அழுகையோடும் இருக்கக்கொள்
ளத்தானே என்னண்டையிலே வந்தான் அவன் பேர்
சுவிசேஷகன் நான் அகலக்கட்டுடையான வாசலுக்குப்
போகவேணுமென்று அவன் எனக்குச் சொன்
னான் அவனையல்லாமல் நான் அதை ஒருக்காலுங் கண்
டுபிடிக்கமாட்டேன் அவன் இந்த வீட்டுக்கு நேராய்க்
கொண்டுபோகும் வழியிலே என்னை உட்படுத்தினா
னென்றான்.

தேவபக்தி. நீ அறத்தைச் சொல்லுகிறவர் வீட்டு வ
ழியாக வரயில்லையா என்றாள்.

கிறிஸ்தவன். ஆம் அங்கே நான் கண்ட காரியங்களி
ன் நினைவு கூருதல் என் சீவனுள்ள நாளமட்டும் என
னிட்டத்திலே கெட்டியாயிருக்கும் விசேஷமாக (௩) கா
ரியம். அதென்னவென்றால் பிசாசு விரோதம் பண்ணி
னாலும் கிறிஸ்து தம்முடைய கிருபையின் கிரியையை இரு
தயத்திலேயே படி காப்பாற்றுகிறார் என்றும் ஒரு ம
னுஷன் பராபரனுடைய கிருபைக்கு இடங்கொடுக்காமல்
நம்பிக்கையை முழுதும் இழந்து போகத்தக்கதாய்
எப்படிப் பாவத்திலே உட்பட்டானென்றும் ஒரு ம
னுஷன் சொப்பனங்கண்டு நடுத்தீர்வையின் நாள்
வந்ததென்று தன் நித்திரையிலே நினைத்தா
னென்றும் நான் கண்டேன்.

தேவபக்தி. எப்படி, அவன் சொன்ன சொப்பனத்
தை நீ கேட்டியோ வென்றாள்.

கிறிஸ்தவன். ஆம் அது மகா பயங்கரமாயிருக்கு
தென்று நான் நினைத்தேன் அவன் அதைச் சொல்லச்
சொல்ல மனது தவிச்சாலும் நான் அதைக் கேட்டதுக்காகச்
சந்தோஷப்படுகிறேன்.

தேவபக்தி. அறத்தைச் சொல்லுகிறவர் வீட்டிலே நீ
கண்டதெல்லாம் இதுதானோவென்றாள்.

CHR. No, he took me and had me where he ſhewed me a ſtately palace, and how the people were clad in gold that were in it; and how there came a venturous man, and cut his way through the armed men that ſtood in the door to keep him out; and how he was bid to come in, and win eternal glory: methought thoſe things did raviſh my heart! I would have ſtaid at that good man's houſe a twelvemonth, but that I knew I had farther to go.

PIETY. And what ſaw you elſe in the way?

CHR. Saw! Why, I went but a little farther, and I ſaw one, as I thought in my mind, hang bleeding upon a tree; and the very ſight of him made my burden fall off my back, (for I groned under a very heavy burden) but then it fell down from off me. It was a ſtrange thing to me, for I never ſaw ſuch a thing before: yea, and while I ſtood looking up, (for then I could not forbear looking) three Shining Ones came to me: "One of them teſtified that my "ſins were forgiven me; another "ſtript me of my rags, and gave me "this embroidered Coat which you "ſee; and the third ſet the mark "which you ſee in my forehead, "and gave me this ſealed Roll;" (and with that he plucked it out of his boſom.)

PIETY. But you ſaw more than this, did you not?

CHR. The things that I have told you, were the beſt: yet ſome other matters I ſaw, as namely, I ſaw three men, SIMPLE, SLOTH, and PRESUMPTION, lie aſleep a little out of the way as I came, with irons upon their heels; but do you think I could awake them! I alſo ſaw FORMALITY and HYPOCRISY come tumbling over the wall, to go (as they pretended) to *Zion*, but they were quickly loſt; even as I myſelf did tell them, but they would not believe: but, above all, I found it hard work to get up this hill, and as hard to come by the lions mouths; and truly if it had not been for the good man, the Porter that ſtands at the gate, I do not know but that, after all, I might have gone back again; but now I thank God I am here, and I thank you for receiving of me.

Then PRUDENCE thought good to aſk him a few queſtions, and deſire his anſwers to them.

Porter

கிறிஸ்தவன். [illegible]

தேவபக்தி. [illegible]

கிறிஸ்தவன். [illegible]

தேவபக்தி. [illegible]

கிறிஸ்தவன். [illegible]

[illegible]

[illegible]

PRUD. Do you not think sometimes of the country from whence you come?

CHR. Yea, but with much shame and detestation: Truly, if I had been mindful of that country from whence I came out, I might have had opportunity to have returned; but now I desire *a better country*; *that is, a heavenly one*.

PRUD. Do you not bear away with you some of the things that then you were conversant withal?

CHR. Yes, but greatly against my will; especially my inward and carnal cogitations, with which all my countrymen, as well as myself, where delighted; but now all those things are my grief; and might I but choose mine own things, I would choose never to think of those things more; but when I would be doing of that which is best, that which is worst is with me.

PRUD. Do you not find sometimes, as if those things were vanquished, which at other times are your perplexity?

CHR. Yes, but that is but seldom; but they are to me *Golden-Hours*, in which such things happen to me.

PRUD. Can you remember by what means you find your annoyances at times, as if they were vanquished?

CHR. Yes, when I think on what I saw at the *Cross*, that will do it; and when I look upon my embroidered *Coat*, that will do it; and when I look into the *Roll* that I carry in my bosom, that will do it; and when my thoughts wax warm about whither I am going, that will do it.

PRUD. And what is it that makes you so desirous to go to mount *Zion*?

CHR. Why, there I hope to see HIM *alive* that did hang *dead* on the *Cross*; and there I hope to be rid of all those things, that to this day are in me an annoyance to me: There they say there is *no death*, and there I shall dwell with such company as I like best. For, to tell you the truth, I love him, because I was by him eased of my burden; and I am weary of my inward sickness: I would fain be where I shall die no more, and with the company that shall continually cry, *Holy*, *holy*, *holy*.

Then said CHARITY to CHRISTIAN, Have you a family? are you a married man?

CHR. I have a wife and four small children.

விவேகி. நீ விட்டுப்பட்ட தேசத்தை அந்தந்த வேளையிலே நினைத்துக்கொள்ளாயில்லையோ வென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன். ஆம் ஆனால் வெட்கத்தோடும் அருவருப்போடும் அதை நினைக்கிறேன் மெய்யாகவே நான் விட்டுப்பட்ட தேசத்தின் ஆசையின்னமெனக்குண்டானால் திரும்ப அங்கே போகிறதுக்குச் சமயமிருந்தது ஆனாலிப்போ நான் அதிலும் நல்ல தேசத்தை விரும்புகிறேன் அது பரமதேசம்.

விவேகி, நீ முன் வாடிக்கை பண்ணின காரியங்களிற் சிலதுகளை எக்கக்கொண்டு போகிறதில்லையோ என்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன். ஆம் ஆனாலது என் மனதுக்கு மெத்த விரோதமாயிருக்குது விசேஷமாக என் உள்ளப்போலே என் ஊராரும் பிரியப்பட்டிருந்த எனக்குள்ளான மாம்சவிசாரங்கள்தான் ஆனாலிப்போ யிதுகளெல்லாம் எனக்கு மனஸ்தாபமாயிருந்துது நான் தெரிந்துகொள்ளக்கூடுமேயாகில் அந்தக்காரியங்களையினி ஒருக்காலும் நினைக்கிறதில்லை ஆனால் நன்மையாயிருக்கிறதைச் செய்யவேணுமென்று மனதாயிருந்தபோது தின்மையானது என்னுடனே எடுத்துக்கொண்டுது என்றான்,

விவேகி. ஒருவேளையிலே உனக்கு வேசாறலாயிருக்கிற காரியங்களை முறித்து அமர்த்துப்போட்டதென்கிறப்போலே அந்தந்த வேளையிலே உனக்குத் தோணுதோ என்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன். ஆம் அது மகா அபூர்வம் ஆனாலிப்படி எனக்குச் சம்பவிக்கிற நேரம் மகா விலையேறப்பெற்ற நேரமென்க,

விவேகி. உன் வருத்தங்களை எந்த உபாயத்தினாலே சில வேளை செயங்கொள்ளப்பட்டதுகளாக உனக்குக் காணுதென்று நினைவுகூருகிறாயோ என்க,

கிறிஸ்தவன். ஆம் நான் சிலுவையிலே கண்டதை நினைக்கிறது அதுக்கு உபாயம் பின்னையும் அப்போ என்னுடைய அங்கியை உற்றுப்பார்க்கிறது அதுக்கு உபாயம் பின்னை என் மார்புக்குள் வைத்திருக்கிற சுருளை வாசித்துப்பார்க்கிறது அதுக்கு உபாயம் நான் நாடிப்போகிறவிடத்தை நினைக்கிற நினைவுகளுண்டாகும்போது அதுவும் அதுக்கு உபாயமென்றான்,

விவேகி. நீ சீயோன் பருபதத்துக்குப் போக உன்னிடத்திலே இத்தனை ஆசையுண்டாகிற காரியமென்ன என்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன். வாளா சிலுவையிலே மரித்தவராகத் தொங்கினவரை அங்கே சீவனுள்ளவராகக் காண்பேனென்று நம்புகிறேன் இன்னும் அங்கே எனக்கு வேசாறாயிருக்கிற காரியங்களுக்கெல்லாம் அங்கே நீங்கலாவேனென்று நம்புகிறேன் அங்கே மரணமில்லையென்று சொல்லுகிறார்கள் அங்கே எனக்குப் பிரியமான சிநேகிதரோடே வாசமாயிருப்பேன் ஏனென்றால் நான் உமக்கு மெய்யைச் சொல்லுகிறேன் நான் அவராலே என் சுமைக்கு நீங்கலானபடியினாலே நான் அவரைச் சிநேகிக்கிறேன் என்னுள்ளுண்டான வியாதியினாலெனக்கு மெத்த வேண்டா வெறுப்பாச்சுது நான் இனிச் சாகாதவிடத்திலேயும் பரிசுத்தர் பரிசுத்தர் பரிசுத்தரென்று இடைவிடாமல் கூப்பிடுகிற கூட்டத்திலேயுமிருக்க நான் மெத்த ஆசையாயிருக்கிறேனென்றான்.

அப்போ சிநேகம் கிறிஸ்தவனைப் பார்த்து உனக்குச் சம்சாரமுண்டோ நீ விவாகம் பண்ணின மனுஷனோ என்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன். எனக்கொரு பெண்சாதியும் நாலு சின்னப் பிள்ளைகளுமுண்டென்றான்.

CHAR. And why did you not bring them along with you?

CHR. Then CHRISTIAN wept, and said, O! how willingly would I have done it! but they were all of them utterly averse to my going on Pilgrimage.

CHAR. But you should have talked to them, and have endeavoured to have shewn them the danger of staying behind.

CHR. So I did; and told them also what GOD hath shewn to me of the *Destruction* of our city; but *I seemed to them as one that mocked*, and they believed me not.

CHAR. And did you pray to GOD that he would bless your counsel to them.

CHR. Yes, and that with much affection; for you must think that my wife and poor children were very dear unto me.

CHAR. But did you tell them of your own sorrow, and fear of destruction? For I suppose that destruction was visible enough to you?

CHR. Yes, over, and over, and over. They might also see my fears in my countenance, in my tears, and also in my trembling under the apprehension of the judgment that did hang over our heads; but all was not sufficient to prevail with them to come with me.

CHAR. But what could they say for themselves why they came not.

CHR. Why, my wife was afraid of losing this world; and my children were given to the foolish delights of youth: So what by one thing and what by another, they left me to wander in this manner alone.

CHAR. But did you not with your vain life damp all that you by words used by way of persuasion to bring them away with you?

CHR. Indeed I cannot commend my life for I am conscious to myself of many failings therein: I know also, that a man by his conversation may soon overthrow what by argument or persuasion he doth labour to fasten upon others for their good. Yet this I can say, I was very wary of giving them occasion, by any unseemly action to make them averse to going on Pilgrimage. Yea, for this very thing, they would tell me I was too precise, and that I denied myself of things (for their sakes) in which they saw no evil. Nay, I think I

சினேகம். ஏன் அவர்களை உன்னோடே கூட அழைத்துக் கொண்டுவரவில்லை என்க.

கிறிஸ்தவன். அழுது கொண்டு சொன்னது ஆ அதைச் செய்ய மெத்த எனக்கு மனதிருந்தது ஆனாலும் நான் பயணம்பண்ணப்பட்டது அவர்களுக்கு எல்லாம் முழுதும் சம்மதியில்லை என்றான்.

சினேகம். ஆனாலும் நீ அவர்களோடே பேசி அவர்கள் பின்னாலேயிருந்து விட்டதினாலே மோசமென்கிறதை அவர்களுக்குக் காண்பிக்கப் பிரயாசப்பட வேண்டியதென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன், அப்படியெல்லாம் நான் செய்தேன், பராபரன் எங்கள் பட்டணத்துக்கு வரும் அழிவின் பேரிலே எனக்குத் தெரியக் கொடுத்தவைகளையும் அவர்களுக்குச் சொன்னேன் ஆனாலும் அதை நான் பரியாசமாய்ச் சொல்லுகிறேனென்று அவர்களுக்குத் தோன்றினபடியினாலே அவர்கள் என்னை நம்பவில்லையென்றான்.

சினேகம். பராபரன் நீ அவர்களுக்குச் சொன்ன யோசனைகளுக்கு ஆசீர்வாதங் கொடுக்கவேணுமென்று நீ அவரை வேண்டிக் கொள்ளவில்லையோ என்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன். ஆம் மகா தாற்பரியமாய் அதைச் செய்தேன் ஏனென்றால் என் பெண்சாதியும் என் ஏழைப்பிள்ளைகளும் எனக்கு மகா பிரியமாயிருந்தார்களென்று நீர் நம்பவேண்டியதென்றான்.

சினேகம், நீ உன் சுயதுக்கத்தையும் அழிவுக்குப் பயப்பட்டதையும் அவர்களுக்குச் சொன்னியோ என் அழிவு உனக்கு வெளியரங்கமாகத் தானிருந்ததென்று எனக்குத் தோத்துதென்க.

கிறிஸ்தவன். ஆம் திரும்பத் திரும்ப அதை அவர்களுக்குச் சொன்னேன் அவர்கள் என்னுடைய பயத்தை என் முகத்திலேயும் என் கண்ணீர்களிலேயும் எங்கள் தலைகள் மேலேயிருக்கிற நடுத்தீர்வைக்குப் பயந்து நடுங்கின என்னுடைய நடுக்கத்திலேயுங் காணக்கூடுமாயிருந்தது ஆனாலும் இதெல்லாம் என்னோடே கூட வருகிறதுக்கு அவர்கள் மனதில் பலன் செய்யவில்லையென்றான்.

சினேகம். ஆனால் அவர்கள் தாங்கள் கூட வராததைத் தொட்டு என்ன சொல்லக்கூடுமென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன். ஏனென்ன பெண்சாதியிந்த லோகத்தை யிழந்து போகிறேனென்று பயந்தாள் என் பிள்ளைகள் வாலிபத்தின் பைத்தியமான சந்தோஷங்களுக்கு ஒப்புக்கொடுப்பட்டிருந்தன ஒருத்தியினாலேயும் பின்னொருத்தனாலேயுந் தட்டப்பட்டு என்னை தனியாய் அலையப்பட விட்டார்களென்றான்,

சினேகம். அவர்களை உன்னோடே அழைத்துக் கொண்டுவர வாய்விசேஷமாக அவர்களுக்குச் சொன்ன புத்தியை நீ உன் மாயமையான நடக்கையினாலே வீணாக்கவில்லையோ என்க.

கிறிஸ்தவன். மெய்தான் என்னுடைய நடக்கையை நான் புகழக்கூடாது ஏனென்றால் அதிலே என் மனச்சாட்சிக்கு வெகு தப்பிதங்கள் தோன்றிக் காட்டுது ஒரு மனுஷன் மற்றவர்களுக்கு நன்மையாக வாய்க்க வேணுமென்று வெகு பிரயாசப்பட்டு சொல்லும் புத்திகளையும் புத்திமதிகளையும் தன் நடக்கையினாலே சீக்கிரமாய் அவமாக்குறேனென்றும் நான் அறிவேன் அப்படியும் என்னால் நான் சொல்லக்கூடும் அவர்கள் பரதேசப் பயணத்தை வெறுப்பாகிறதுக்கு இடம் பண்ணுகிற ஒவ்வொரு அடாத நடக்கையை விலக்க வேணுமென்று மெத்த சாக்கிரதையாயிருந்தேன் ஆம் இந்தக் காரியத்தினிமித்தமாகத்தானே மகா கண்டிப்பாய் நடக்கிறேனென்றும் நம்மைப்போலல்லாமல் ஏன்றும் அவர்கள் நினைக்கும் காரியங்களுக்கு நான் அவர்கள் முகாந்தரமாக வெறுத்துப் போடுகிறேனென்றுமெனக்குச் சொல

may say, that if what they saw in me did hinder them, it was my great tenderness in sinning against GOD, or of doing any wrong to my neighbour.

CHAR. Indeed CAIN hated his brother, because his own works were evil, and his brother's righteousness; and if thy wife and children have been offended with thee for this, they thereby shew themselves to be implacable to good; and thou hast delivered thy soul from their blood.

Now I saw in my dream, that thus they sat talking together until supper was ready. So when they had made ready, they sat down to meat; now the table was furnished with *fat things, and with wine that was well refined*; and all their talk at the table was about the LORD of the hill; as, namely, about what he had done, and wherefore HE did what HE did, and why HE had built that house; and by what they said, I perceived thad HE had been a *great Warrior*, and had fought with, and slain *him that had the power of death*, but not without great danger to himself, which made me love him the more.

For, as they said, and as I believe, said CHRISTIAN, he did it with the loss of *much blood*; but that which put glory of grace into all he did, was, that he did it of pure love to his country. And besides, there were some of them of the houshold that said, *they had been and spoke with Him* since he did die on the Cross; and they have attested, that they had it from his own lips, that he is such a Lover of poor Pilgrims, that the like is not to be found from the east to the west.

They moreover gave an instance of what they affirmed, and that was, he had stript himself of that glory, that he might do this for the poor; and that they heard him say and affirm, "That he would not "dwell in the mountain of *Zion* alone." They said moreover, that he had made many Pilgrims Princes, though by nature they were Beggars born, and their original had been the dunghil.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Thus they discoursed together till late at night; and after they had committed themselves to their LORD for protection, they betook themselves to rest: The Pilgrim they laid in a large upper chamber, whose window opened towards the sunrising: The name of the chamber was *Peace*; where he slept till break of day, and then he awoke and sang,

> Where am I now! is this the love and care
> Of JESUS, for the men that Pilgrims are,
> Thus to provide! that I shall be forgiven,
> And dwell already the next door to heaven.

So in the morning they all got up; and, after some more discourse, they told him that he should not depart till they had shewed him the rarities of that place. And first they had him into the study, where they shewed him Records of the greatest antiquity; in which, as I remember my dream, they shewed him first the pedigree of the LORD of the hill, that he was the son of the ANCIENT OF DAYS, and came by that eternal generation: here also was more fully recorded the acts that he had done, and the names of many hundreds that he had taken into his service; and how he had placed them in such habitations, that could neither by length of days, nor decays of nature, be dissolved.

Then they read to him some of the worthy acts that some of his servants had done: as how they had *subdued kingdoms, wrought righteousness, obtained promises, stopped the mouths of lions, quenched the violence of fire, escaped the edge of the sword; out of weakness were made strong, waxed valiant in fight, and turned to flight the armies of the aliens.*

Then they read again in another part of the Records of the house, where it was shewed how willing their LORD was to receive into his favour, any, even any, though they in time past had offered great affronts to his person and proceedings. Here also were several other Histories of many other famous things, of all which CHRISTIAN had a view: as of things both ancient and modern; together with Prophecies and Predictions of things that have their certain accomplishment, both to the dread and amazement of enemies, and the comfort and solace of Pilgrims.

The next day they took him and had him into the armory, where they shewed him all manner of furniture, which their LORD had provided for Pilgrims, as sword, shield, helmet, breast-plate, and shoes that would not wear out. And there was here enough of this to harness out as many men, for the service of their LORD, as there be stars in the heaven for multitude.

They also shewed him some of the engines with which some of his servants had done wonderful things. They shewed him MOSES's rod, the hammer and nail with which JAEL slew SISERA, the pitchers, trumpets, and lamps too, with which GIDEON put to flight the armies of *Midian*. Then they shewed him the ox's goad, wherewith SHAMGAR slew six hundred men. They shewed him also the jaw-bone with which SAMSON did such mighty feats. They shewed him moreover the sling and stone with which DAVID slew GOLIATH of *Gath*; and the sword also with which their LORD will kill the man of sin, in the day that he shall rise up to the prey. They shewed him besides many excellent things, with which CHRISTIAN was much delighted This done, they went to their rest again.

Then I saw in my dream, that on the morrow he got up to go forwards, but they desired him to stay till the next day also; and then said they, we will (if the day be clear) shew you the delectable mountains; which, they said, would yet farther add to his comfort, because they were nearer the desired haven than the place where at present he was; so he consented and staid: when the morning was up, they had him to the top of the house, and bid him look south: so he did; and behold at a great distance, he saw a most pleasant mountainous country beautified with woods, vineyards, fruits of all sorts, flowers also, with springs and fountains, very delectable to behold. Then he asked the name of the country. They said, it was EMANUEL's land; and it is as common, said they, as this hill is to and for all the Pilgrims. And when thou comest there, from thence thou mayest see to the gate of the celestial city, as the shepherds that live there will make appear.

Now he bethought himself of setting forward, and they were willing he should. But first, said they, let us go again into the armory;

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

so they did; and when he came there, they harnessed him from head to foot, with what was of proof, lest perhaps he should meet with assaults in the way. He being therefore thus accoutred, walked out with his friends to the gate, and there he asked the *Porter*, if he saw any Pilgrim pass by? Then the *Porter* answered, yes.

Chr. Pray, did you know him? said he.

Port. I asked his name, and he told me it was Faithful.

Chr. O, said Christian, I know him; he is my townsman, my near neighbour, he comes from the place where I was born: How far do you think he may be before?

Port. He is got by this time below the hill.

Chr. Well, said Christian, good *Porter*, the Lord be with thee, and add to all thy blessings much increase for the kindness thou hast shewed to me.

Then he began to go forward; but Discretion, Piety, Charity, and Prudence; would accompany him down to the foot of the hill. So they went on together, reiterating their former discourses, till they came to go down the hill. Then said Christian, as it was difficult coming up, so, so far as I can see, it is dangerous going down. Yes, said Prudence, so it is; for it is a hard matter for a man to go down into the valley of humiliation, as thou art now, and to catch no slip by the way; therefore, said they, are we come out to accompany thee down the hill. So he began to go down, but very warily; yet he caught a slip or two.

Then I saw in my dream, That these good companions (when Christian was got down to the bottom of the hill) gave him a loaf of bread, a bottle of wine, and a cluster of raisins; and then he went his way.

But now in this valley of humiliation, poor Christian was hard put to it; for he had gone but a little way, before he espied a foul fiend coming over the field to meet him; His name is Apollyon. Then did Christian begin to be afraid, and to cast in his mind whither to go back or to stand his ground. But he considered again, that he had no armour for his back, and therefore thought that to turn the back to him might give him greater advantages, with ease to pierce him with his darts; therefore he resolved to venture, and stand his ground:

ருப்படி அவர்கள் போனார்கள் அவன் அங்கே வந்தபோது அவர்கள் அவனைத் தலைதொடங்கிக் காலமட்டாகச் சர்வாயுதங்களினாலே சோடித்தார்கள் அவன் வழியிலே அவன்மேலே சத்துருக்கள் விழுந்தால் அது அவனுக்கு உதவியாயிருக்கும்படி. அவன் சோடிக்கப்பட்டு தன் சிநேகிதரோடே வாசலிலேயிருந்து புறப்பட்டு அங்கே வாசல்காக்கிறவனைப் பார்த்து ஒரு பரதேசி போகிறதைப் பார்க்கிறீரோ என்று கேட்க ஆமென்று சொல்லுவான்.

கிறிஸ்தவன். நீர் அவனை அறிவீரோ என்று கேட்க.

வாசல்காக்கிறவன். உன் பேரென்னவென்று அவனைக் கேட்டதற்குத் தன் பேர் உண்மையென்றெனக்குச் சொன்னான்.

கிறிஸ்தவன். ஆ அவனை அறிவேன் என்று கிறிஸ்தவன் சொன்னான் அவன் என் ஊரான் எனக்கடுத்த வீட்டுக்காரன் நான் பிறந்த இடத்திலேயிருந்து அவன் வருகிறான் அவன் எனக்கு முன்னதாக எத்தனை தூரம் போயிருப்பானென்று நினைக்கிறீரென்று கேட்க.

வாசல்காக்கிறவன். இந்நேரம் அவன் மலையிறக்கத்திலே சேர்ந்திருப்பானென்றான்.

கிறிஸ்தவன். நல்லது என் நல்ல வாசல்காக்கிறவனே கர்த்தர் உன்னோடே கூடயிருந்து நீ எனக்குக் காண்பித்த தயவின் நிமித்தம் உனக்குண்டாகிய ஆசீர்வாதத்தைத் தமக்கவும் அவர் அதிகப்பண்ணுவாராக என்று சொல்லி.

அப்பால் நடந்து போகத்துடங்கினான் ஆனால் விவேகம் தேவபத்தி சிநேகம் எச்சரிக்கையுமென்றவர்கள் மலையடிமட்டும் அவனோடே கூடப்போக வேணுமென்றிருந்தார்கள் இப்படி அவர்களெல்லாரும் போய் மலையிறக்கமட்டும் முன்னே பேசின பேச்சுகளைத் திரும்பப் பேசிக்கொண்டிருந்தார்கள் அப்போ கிறிஸ்தவன் நான் ஏறினது வருத்தமாக எப்படியிருந்ததோ அப்படியே இறங்குகிறதும் விக்கினமாயிருக்குதென்று எனக்குத் தோணுதென்றான் அதுக்கு எச்சரிக்கை அப்படித்தான் தாழ்மையின் பள்ளத்திலே உன்னைப்போலே இறங்குகிறது வழியிலே சறுக்காமலிருக்கிறது ஒரு மனுஷனுக்கு மகா கஷ்டமாயிருக்கிறது நிமித்தம் உன்னோடே கூட மலையிலிருந்து இறங்குகிறதுக்கு நாங்கள் புறப்பட்டு வந்தோமென்றார்கள் இப்படி அவர்கள் மகா எச்சரிக்கையாய் இறங்கத்துடங்கினாலும் ரெண்டொருவிசை சறுக்கிப்போனார்கள்.

அப்போ நான் என் சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றால் கிறிஸ்தவன் மலையிறக்கத்திலே சேர்ந்த பிறகு இந்த நல்ல உத்தமர்கள் அவனுக்கு ஒரு அப்பத்தையும் ஒரு போத்தல் கொடிமுந்திரிகைப்பழரசத்தையும் காயப்போட்டுத் தித்திப்பிலே போட்டப்பட்ட ஒரு குலை கொடிமுந்திரிகைப்பழங்களையுங் கொடுத்தார்கள் அப்போ அவன் தன் வழியே போனான்.

ஆனால் அவன் தாழ்மையின் பள்ளத்திலே சேர்ந்தபோது ஏழைக் கிறிஸ்தவனுக்குப் பெரிய வருத்தம் வந்தது ஏனென்றால் சற்றுத் தூரம் போனபோது வயல்வழியாக ஒரு சத்துரு தனக்கு எதிராக வருகிறதைக் கண்டயெற்றுப் பார்த்தான் அவன் பேர் அழிப்பன் அப்போ கிறிஸ்தவன் பயப்படத் துவக்கினான் இருக்கிறயிடத்திலே தான் உறுதியாய் நிற்கலாமோ திரும்பப் போகவேணுமோ என்று யோசிக்கத் துவக்கினான் ஆனால் அவன் யோசித்துக்கொண்டே தன்னுடைய முதுகுக்குச் சீராயில்லையே என்படியினாலே அவனுக்கு முதுகைத் திருப்பினால் அவன் லேசாய்த் தன் அம்புகளாலே என்னை உருவக்குத்தக்கு அவனுக்கு நல்ல இடங்கொடுக்கப்போலே ஆகுமென்று நினைத்து உறுதியாய் நிற்க வேணுமென்று நினைத்துத் தீர்மானித்தான்.

for, thought he, had I no more in mine eye than the saving of my life, it would be the best way to stand.

So he went on, and APOLLYON met him: now the monster was hideous to behold: he was clothed with scales like a fish; (and they are his pride) he had wings like a dragon, feet like a bear, and out of his belly came fire and smoke, and his mouth was as the mouth of a lion. When he was come up to CHRISTIAN, he beheld him with a disdainful countennce, and thus began to question with him.

APOLLYON. Whence come you? and whither are you bound?

CHR. I am come from the city of *Destruction*, which is the place of all evil, and am going to the city of *Zion*.

APOL. By this I perceive thou art one of my subjects; for all that country is mine, and I am the prince and god of it. How is it then that thou hast run away from thy king? Were it not I that hope thou mayest do me more service, I would strike thee now, at one blow, to the ground.

CHR. I was born indeed in your dominions, but your service was hard, and your wages such as a man could not live on; *for the wages of sin is death*; therefore when I was come to years, I did as other considerate persons do, look out, if perhaps I might mend myself.

APOL. There is no prince that will thus lightly lose his subjects, neither will I as yet lose thee; but since thou complainest of thy service and wages be content to go back; what our country will afford, I do here promise to give thee.

CHR. But I have let myself to another, even to the King so Princes, and how can I, with fairness, go back with thee?

APOL. Thou hast done in this according to the proverb, "Change a bad for a worse;" But it is ordinary for those that have professed themselves his servants, after a while to give him the slip, and return again to me: do thou so too, and all shall be well.

CHR. I have given him my faith, and sworn my allegiance to him: how then can I go back from this, and not be hanged as a traitor?

APOL. Thou didst the same to me, and yet I am willing to pass by all, if now thou wilt yet turn and go back.

CHR.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CHR. What I promiſed thee was in my non-age; and beſides, I count that the Prince under whoſe banner now I ſtand, is able to abſolve me; yea, and to pardon alſo what I did as to my compliance with thee: and beſides (O thou deſtroying APOLLYON) to ſpeak truth, I like his ſervice, his wages, his ſervants, his government, his company, and conntry, better than thine; and therefore leave off to perſuade me farther, I am his ſervant, and I will follow him.

APOL. Conſider again, when thou art in cool blood, what thou art like to meet with in the way that thou goeſt. Thou knoweſt, that for the moſt part, his ſervants come to an ill end, becauſe they are tranſgreſſors againſt me and my ways. How many of them have been put to ſhameful deaths! And beſides, thou counteſt his ſervice better than mine, whereas he never came yet from the place where he is, to deliver any that ſerved him out of their enemies hands: but as for me, how many times, as all the world very well knows, have I delivered, either by power or fraud, thoſe that have faithfully ſerved me from him and his, though taken by them? And ſo I will deliver thee.

CHR. His forbearing at preſent to deliver them, is on purpoſe to try their love, whether they will cleave to him to the end: and as for the ill end thou ſayeſt they come to, that is moſt glorious in their account: but, for preſent deliverance, they do not expect it; for they ſtay for their glory, and then they ſhall have it, when their prince comes in his, and the glory of the angels.

APOL. Thou haſt already been unfaithful in thy ſervice to him; and how doſt thou think to receive wages of him?

CHR. Wherein, O APOLLYON! have I been unfaithful to him?

APOL. Thou didſt faint at firſt ſetting out, when thou was almoſt choaked in the gulph of *Deſpond*; thou didſt attempt wrong ways to be rid of thy burden, whereas thou ſhouldeſt have ſtayed till thy Prince had taken it off. Thou didſt ſinfully ſleep, and loſe thy choice thing. Thou waſt alſo almoſt perſuaded to go back at the ſight of the lions: and when thou talkeſt of thy journey, and of what thou haſt heard and ſeen, thou art inwardly deſirous of vainglory in all that thou ſayeſt or doſt.

CHR

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CHR. All this is true, and much more, which thou hast left out; but the Prince whom I serve and honour, is merciful and ready to forgive: but besides, these infirmities possessed me in thy country: for there I sucked them in, and I have groaned under them, been sorry for them, and have obtained pardon of my Prince.

APOL. Then APOLLYON broke out into a grievous rage, saying, "I am an enemy to this Prince; I hate his person, his laws, and people: I am come out on purpose to withstand thee."

CHR. APOLLYON, beware what you do; for I am in the King's highway, the way of holiness; therefore take heed to yourself.

APOL. Then APOLLYON straddled quite over the whole breadth of the way, and said, "I am void of fear in this matter; prepare thyself to die; for I swear by my infernal den, that thou shalt go no farther: here will I spill thy soul!"

And with that he threw a flaming dart at his breast; but CHRISTIAN had a shield in his hand, with which he caught it, and so prevented the danger of that.

Then did CHRISTIAN draw; for he saw it was time to bestir him; and APOLLYON as fast made at him, throwing darts as thick as hail; by the which, notwithstanding all that CHRISTIAN could do to avoid it, APOLLYON wounded him in his head, his hand, and foot. This made CHRISTIAN give a little back: APOLLYON, therefore, followed his work amain, and CHRISTIAN again took courage and resisted as manfully as he could. This sore combat lasted for above half a day, even till CHRISTIAN was almost quite spent. For you must know, that CHRISTIAN, by reason of his wounds, must needs grow weaker and weaker.

Then APOLLYON espying his opportunity, bagan to gather up close to CHRISTIAN, and wrestling with him gave him a dreadful fall; and with that CHRISTIAN's sword flew out of his hand. Then said APOLLYON, "I am sure of thee now:" and with that he had almost pressed him to death; so that CHRISTIAN began to despair of life. But as GOD would have it, while APOLLYON was fetching his last blow, thereby to make a full end of this good man, CHRISTIAN nimbly reached out his hand for his sword, and caught it, saying,

அதுககுக கிறிஸதுவன. நீசொனனதெலலாமமெயதான நீ சொனனதோடெசொலலாததபபிதஙகளையினனமதிரமா உணடுஆனாலநானசேவிததுசஙகிககிறபிரபுயிரககமுளளவராயிருநதுமனனிககமனஉசசாகமுளளவரியிதலலாமலயிநதபபெலயினஙகளஉனதேசததிலும எனனைஆணடுகொணடுஅதுகளைமுடிககொணடிருநதுஅதுகளுககுகீழாயடுருமுசசுவிடடுஅதுகளுககாகமனஸததாபபடடுளெனபிரபுவாலேமனனிபபையுமபெததுககொணடேனெனறன.

அதுககுஅழிபபனதன. ஆஙகாரமானஎரிசசலொடெவெளிவிடடுநானயிநதபிறபுவினசததுருவனாயுமஅவருடையகடடளைகளையுமஅவருடையசனததையுமபகைககிறனுனககெதிரககநிறககவெணுமெனறுதானெநானபிறபபடடுவநதெனெனறுசொலல.

கிறிஸததவன. அழிபபனெநீசெயகிறதுஆகுசொசகுபாரெனெனிலநானபரிசுததின வழியாகியராசாவின ராசவீதியிலெயிருககிறெனஆகையாலஉனககுகெடுவராதபடிககுபயநதிருவெனாக.

அழிபபன. வழிமுடததுககுககுறுககாயதனகாலகளைஅகடடிகிறிஸதுவனபபாததுயிநககாரியததிலெநானஅசசமறறவனநீசாகஉனனைஆயிததமபணணிககொளளுஏனெனிலநீஅபபுறமபொகபபொகாதுஎனறுஎனநரககெபியினமெலஆணையிடுகிறெனஙகெதானெநானஉனஆததுமததைககெடடிததுபபொடுவெனெனறுசொலலி,

அததொடெஅவனமாரபுககெதிராகஒருஅககினிஅமபெயதானஆனாலகிறிஸததவனதனகெடயததைதனகையிலவைததுககொணடுஅதினாலெஅமபைபிடிததுயிபபடிஅதினமொசததைவிலககினன.

அபபொகிறிஸததவனதனசணடைபததிரபபடுததிசணடையாசபபடவெணடியதுதானெனறுகணடுதனஆயுதமுஸததிபபுகளைததனகையிலெபிடிததுககொணடானஅழிபபனுமவெகமாயஅவனமெலெவிழுநதுகலமழைவிழுகிறபபொலெஅமபுகளைஎயதானகிறிஸததவனஅதைவிலககிறததுககுஎததனபிறையாசபபடடாலுமஅழிபபனஅவனதலையையுமஅவனகையையுமஅவனகாலகளையுமயிதுகளிலெகாயபபடுததினனயிதுகிறிஸதுவனசசததெபினபடியபபணணிததுயிதுனிமிததமஅழிபபனபுதுசாயதனகிரியையததுடரநதானகிறிஸததவனுமறுபடியுநதயிரியஙகொணடுதனனாலெஆனமடடுஞசவுரியமாயஎதிரததுநினறனகிறிஸததவனமுததிலுநதொகுசபொறவெணபபொலாகமடடுமயிருககுரமானபொராடடமஅரைநாளுககுஅதிககுசெனறதுஏனெனிலகிறிஸததவனதனகாயஙகளநிமிததியமஅதிகமதிகமாகபெலயினமாயபபொகவெணடியதாயிருநதுதெனறறியவெணும.

அபபொஅழிபபன. மகாகூரமையாயசமையமபாரததுகிறிஸதுவனகிடடநெருஙகிவநதுஅவனொடெமலலுககூடிமகாபயஙகரமாயகீழெவிழததளளியிடடமபணணினானஅததொடெகிறிஸததவனுடையபடடையமஅவனகையைவிடடுஅபபாலிலெபொசசுதுஅபபொஅழிபபனயிபபொநீஎனககிடடுபபடடுபபொனாயெனககுதுநிசசமெனறுசொலலிஅததொடெஅவனபிராணனடிதமவரததககளயாகநெருககினனகிறிஸததவனதனசீவனபொமெனறுநினககததவககினனஆனாலஅழிபபனகடசியடியாயடிககததொடெயிநதநலலமனுஷனமுடிககுஙகெடடுதுககுபபொடவெணுமெனறுவெளயிலெபராபரனுடையசெயலினாலெகிறிஸததவனபொயடடததனபடடையததைநொடிததுபிடிததுஅழிபபனபாரதது

Rejoice not against me, O mine enemy! when I fall I shall arise; and with that gave him a thrust, which made him give deadly back, as one that had received his mortal wound. CHRISTIAN perceiving that, made at him again; saying, *Nay, in all these things we are more than conquerors, through him that loved us*. And with that APOLLYON spread forth his dragon's wings, and sped him away, that CHRISTIAN saw him no more.

In this combat no man can imagine, unless he had seen and heard as I did, what yelling and hideous roaring APOLLYON made all the time of the fight: he spake like a dragon: and on the other side, what sighs and groans burst from CHRISTIAN'S heart. I never saw him all the while give so much as one pleasant look, till he perceived he had wounded APOLLYON with his two-edged sword; then, indeed, he did smile, and look upward: but it was the dreadfullest sight that ever I saw.

So when the battle was over, CHRISTIAN said, "I will here give "thanks to him that hath delivered "me out of the mouth of the lion, "to him that did help me against "APOLLYON." And so he did; saying,

Great BEELZEBUB, the captain of this fiend,
Design'd my ruin; therefore to this end
He sent him harness'd out; and he with rage;
That hellish was, did fiercely me engage:
But blessed MICHAEL helped me, and I
By dint of sword did quickly make him fly:
Therefore to GOD let me give lasting praise,
And thanks, and bless his holy name always.

Then there came to him a hand with some of the leaves of the tree of life, the which CHRISTIAN took and applied to the wounds that he had received in the battle, and was healed immediately. He also sat down in that place to eat bread, and to drink of the bottle that was given him a little before; so being refreshed, he addressed himself to his journey, with his sword drawn in his hand; for he said, I know not but some other enemy may be at hand. But he met with no other affront from APOLLYON quite through the valley.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Now at the end of this valley was another, called, *The valley of the ſhadow of death*, and CHRISTIAN muſt needs go through it, becauſe the way to the celeſtial city lay through the midſt of it: now this valley is a very ſolitary place. The prophet JEREMIAH thus deſcribes it: a wilderneſs, a land of deſerts, and of pits; a land of drought, and of the *ſhadow of death*, a land that no man (but a chriſtian) paſſeth through, and where no man dwelt.

Now here CHRISTIAN was worſe put to it than in his fight with APOLLYON; as by the ſequel you ſhall ſee.

I ſaw then in my dream, that when CHRISTIAN was got to the borders of the *ſhadow of death*, there met him two men, children of them that brought up an evil report of the good land, making haſte to go back; to whom CHRISTIAN ſpake as follows:

CHR. Whither are you going?

Men. They ſaid, back! back! and would have you to do ſo too, if either life or peace is prized by you.

CHR. Why, what is the matter? ſaid CHRISTIAN.

Men Matter! aſid they, we were going that way as you are going, and went as far as we durſt! and indeed we were almoſt paſt coming back; for had we gone a little farther, we had not been here to bring the news to thee.

CHR. But what have you met with? ſaid CHRISTIAN.

Men. Why we were almoſt in the valley of *the ſhadow of death*, but that by good hap we looked before us, and ſaw the danger before we came to it.

CHR. But what have you ſeen? ſaid CHRISTIAN.

Men. Seen! why the valley itſelf, which is as dark as pitch: we alſo ſaw there the Hobgoblins, Satyrs, and Dragons of the pit: we heard alſo in that valley a continual howling and yelling, as of people under unutterable miſery, who there ſat bound in affliction and irons; over that valley hangs the diſcouraging clouds of *Confuſion*: death alſo doth always ſpread his wings over it, in a word, it is every whit dreadful, being utterly without order.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CHR

CHR. Then ſaid CHRISTIAN, I perceive not yet, by what you have ſaid, but that this is my way to the deſired haven.

Men. Be it thy way, we will not chooſe it for ours. So they parted, and CHRISTIAN went on his way, but ſtill with his ſword drawn in his hand, for fear leaſt he ſhould be aſſaulted.

I ſaw then in my dream, ſo far as this valley reached, there was on the right hand a very deep ditch; that ditch is it, into which the blind have led the blind in all ages, and have both there miſerably periſhed. Again, behold, on the left hand, there was a very dangerous quag, into which, if even a good man falls, he finds no bottom for his foot to ſtand on: into that quag King DAVID once did fall, and had, no doubt, therein been ſmothered, had not He that is able plucked him out.

The path-way was here alſo exceeding narrow, and therefore good CHRISTIAN was the more put to it; for when he ſought, in the dark, to ſhun the ditch on the one hand, he was ready to tip over into the mire on the other: alſo when he ſought to eſcape the mire, without great carefulneſs he would be ready to fall into the ditch. Thus he went on, and I heard him here ſigh bitterly: for beſides the danger mentioned above, the path-way was here ſo dark, that oftentimes, when he lift up his foot, to ſet forward, he knew not where or upon what he ſhould ſet it next.

About the midſt of this valley, I perceived the mouth of hell to be, and it ſtood alſo hard by the way-ſide: now, thought CHRISTIAN, what ſhall I do? And ever and anon the flame and ſmoke would come out in ſuch abundance, with ſparks and hideous noiſes, (things that cared not for CHRISTIAN's ſword, as did APOLLYON before) that he was forced to put up his ſword, and betake himſelf to another weapon, called *all prayer*: ſo he cried, in my hearing, *O Lord, I beſeech thee, deliver my ſoul*. Thus he went on a great while, yet ſtill the flames would be reaching towards him: alſo he heard doleful voices, and ruſhings to and fro, ſo that ſometimes he thought he ſhould be torn to pieces, or trodden down like mire in the ſtreets. This frightful ſight was ſeen, and theſe dreadful noiſes were heard by him for ſeveral miles together:

and

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

அவன்

and coming to a place where he thought he heard a company of *Fiends* coming forward to meet him, he stopt, and began to muse what he had best to do: sometimes he had half a thought to go back; then again he thought he might be halfway through the valley: he remembered also, how he had already vanquished many a danger; and that the danger of going back might be much more than for to go forward; so he resolved to go on: yet the *Fiends* seemed to come nearer and nearer: but when they were come even almost at him, he cried out with a most vehement voice, "I will walk in the strength of the "LORD GOD: " so they gave back, and came no farther.

One thing I would not let slip: I took notice that now poor CHRISTIAN was so confounded, that, he did not know his own voice: and thus I perceived it: just when he was come over against the mouth of the burning pit, one of the wicked ones got behind him, and stept up softly to him, and whispering suggested many grievous blasphemies to him, which he verily thought had proceeded from his own mind. This put CHRISTIAN more to it than any thing that he met with before, even to think that he should now blaspheme him that he loved so much before; yet, if he could have helped it, he would not have done it: but he had not the discretion either to stop his ears, or to know from whence, those blasphemies came.

When CHRISTIAN had travelled in this disconsolate condition some considerable time, he thought he heard the voice of a man, as going before him, saying, *Though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no ill, for thou art with me.*

Then was he glad; and that for these reasons.

First, Because he gathered from thence, that some who feared GOD were in this valley as well as himself.

Secondly, For that he perceived GOD was with them, though in that dark and dismal state: and why not, thought he, with me? Though by reason of the impediment that attends this place, I cannot perceive it.

Thirdly, For that he hoped (could he overtake them) to have company by-and-by.

அவன் ஒரு இடத்திலே வந்தபோது அநேகந் துராத்மாக்களுடைய ஒரு கூட்டந் தனக்கெதிராக வருகிறார்களென்று கேட்கப்பட்டாப்போலேயிருந்தது அவன் நின்றான் என்னஞ் செய்கிறது வாசியென்று யோசிக்கத் தொடங்கினான் சில வேளை தான் திரும்பிப் போகவேணுமென்கிற எண்ணமு வந்தது பின்னையுந்தான் பள்ளத்தாக்கின் பாதி வழி கடந்தாச்சுதென்று நினைத்தான் அவன் தானலுந்தான் வெகு விக்கினங்களை ஜெயங்கொண்டாச்சுதென்றும் அப்புறம் நடந்து போகிறதைப் பார்க்கிலும் பின்வாங்கிப் போகிறது அதிக மோசமாயிருக்குமென்றும் நினைத்துப் பார்த்து அப்புறம் நடந்து போகத் தீர்த்துக்கொண்டான் எப்படியுந் துராத்மாக்கள் கிட்டக் கிட்ட வருகிறார்களென்று கண்டது ஆனால் அவர்கள் அவனுக்குக் கிட்ட நெருங்கி வந்தபோது அவன் பெரிய சத்தத்தோடே பராபரனாகிய கர்த்தருடைய பெலத்திலே நடந்து போவேனென்று கூப்பிட்டபோது அவர்கள் பின்வாங்கித் திரும்பி வரவில்லை.

ஒரு காரியத்தை மறக்கக்கூடாது யேழைக் கிறிஸ்தவன் அப்போ மெத்தக் கலங்கியிருந்ததினாலே தன் சுயசத்தத்தை அறியாமல் போனானென்று கண்டிருந்தேன் அப்படி நான் பார்த்தேனென்னவென்றால் அவன் எரிகிற பாதாளத்தின் வாய் திறந்த போனபோதே பொல்லாங்கனில் ஒருத்தன் அவன் பிறகாலே வந்து மெள்ள அவன் கிட்டச் சேர்ந்து அவனுக்கு மகா பயங்கரமான தூஷணங்களைக் குசுகுசென்று அவன் காதிலே ஓதினான் அதுகளைத் தன் சுயமனசிலிருந்து பிறப்பட்டுதென்று நிச்சயமாய் நினைத்தானென்று பார்த்தேன் கிறிஸ்தவனுக்கு முன் சம்பவித்த காரியங்களைவிட இதுவே அவனை மெத்தவும் வாதித்தது தான் முன்னித்தனை சினேகித்தவனை இப்போ தூஷணிக்கிறேனென்று நினைத்தான் எப்படியும் அதைத் தடுக்கக் கூடுமேயாகில் அவன் அப்படி செய்யமாட்டான் ஆனால் அவன் தன் காதை அடைத்துக்கொள்ளவும் எங்கேயிருந்து இந்தத் தூஷணங்கள் வருகிறதென்று அறியவும் அவனுக்குத் தெரியவில்லை.

அப்போ கிறிஸ்தவன் இந்தப் பரதாபமான சீரோடே வெகு நேரந் தன் பயணத்திலே நடந்து போனபோது தனக்கு முன்னதாகப் போற ஒரு மனுஷனுடைய சத்தங் கேட்டதுபோலேயிருந்தது நான் மரண நிழலின் பள்ளத்திலே நடந்தாலுந் தேவரீர் என்னோடே கூடயிருக்கிறபடியினாலே நான் ஒரு பொல்லாப்புக்கும் பயப்படேனென்று சொல்லுகிறதாகக் கேட்டான்.

அப்போ அவன் சந்தோஷப்பட்ட முகாந்தரங்களென்னவென்றால்.

முதலாவது. பராபரனுக்குப் பயப்படுகிறவர்களில் சிலர் கூடத் தன்னைப்போலே இந்தப் பள்ளத்திலே கூடயிருக்கிறார்களென்று அதினாலே அறிந்துகொண்டான்.

இரண்டாவது. அவர்கள் இருட்டும் பயங்கரமுமான நிலவரத்திலே அகப்பட்டிருக்கிற வேளையிலே கூட பராபரன் அவர்களோடே கூடயிருக்கிறாரென்று கண்டறிந்தான் அவர் என்னோடே கூடயிராமல் போவாரோவென்று நினைத்தான் ஆகிலும் இந்த இடத்திலே விக்கினமுண்டாயிருந்தபடியினாலே நான் அதை உணரக்கூடாது.

மூன்றாவது. நான் அவர்களைக் கிட்டச் சேர்ந்தால் அவர்கள் எனக்கு நல்ல சங்காத்திகளாய் அகப்படுவார்களென்று நம்பினேன்.

So he went on, and called to him that was before; but he knew not what to anſwer: for that he alſo thought himſelf to be alone. And by-and-by the day broke: then ſaid CHRISTIAN, *He hath turned the ſhadow of death into the morning.*

Now morning being come, he looked back, not out of deſire to return, but to ſee, by the light of the day, what hazards he had gone through in the dark: ſo he ſaw more perfectly the ditch that was on the one hand, and the quag that was on the other; alſo how narrow the way was that led betwixt them both: alſo how he ſaw the Hobgoblins, and Satyrs, and Dragons of the pit, but all afar off: for after break of day they came not nigh, yet they were diſcovered to him, according to that which is written, *He bringeth deep things out of darkneſs, and bringeth out to light the ſhadow of death.*

Now was CHRISTIAN much affected with his deliverance from all the dangers of his ſolitary way; which dangers, though he feared them more before, yet he ſaw them more clearly now, becauſe the light of the day made them conſpicuous to him; and about this time the ſun was riſing, and this was another mercy to CHRISTIAN: for you muſt note, that though the firſt part of the valley of *the ſhadow of death* was dangerous, yet this ſecond part, which he which was yet to go, was, if poſſible, far more dangerous: for, from the place where he now ſtood, even to the end of the valley, the way was all along ſet ſo full of ſnares, traps, gins, and nets here, and ſo full of pits, pit-falls, deep holes, and ſhelvings down there, that had it been dark, as it was when he came the firſt part of the way, had he had a thouſand ſouls, they had in reaſon been caſt away; but, as I ſaid, juſt now the ſun was riſing. Then ſaid he, *His candle ſhineth on my head, and by his light I go through darkneſs.*

In this light therefore he came to the end of the valley. Now I ſaw in my dream, that at the end of this valley lay blood, bones, aſhes, and mangled bodies of men, even of Pilgrims that had gone this way formerly: and while I was muſing what ſhould be the reaſon, I eſpied a little before me a cave, where two giants, POPE and PAGAN, dwelt in old time; by whoſe power and tyranny the men, whoſe bones, blood, aſhes, &c. lay there, were cruelly put to death.

But

ஆகையால் அவன் நடந்துபோய்த் தனக்கு முன்னே போனவனைக் கூப்பிட்டான். ஆனால் அவன் இவனுக்கு என்ன பிரத்தியுத்தாரஞ் சொல்லவேணுமென் றறியாமலிருந்தான், அவனுந் தானொருவன் தனியே நடக்கிறேனென்று நினைத்தான். வரவர விடியத் தாரமாச்சுது. அப்போ கிறிஸ்தியானவன் மரணநிழலை விடியற்காலமாக மாத்தினாரென்றான்.

அந்த உதயமானபோது அவன் பின்னாலே பார்த்தான்; அவன் திரும்பிப் போகவேணுமென்றிருக்கிற ஆசையினாலல்ல, தானிருட்டிலே கடந்துபோன விக்கினங்களைப் பட்டப்பகலிலே பார்க்கவேணுமென்கிறதினிமித்தந்தானே. அப்படி அவன் ஒருபக்கத்திலே படுகுழியிருந்ததையும் மறுபக்கத்திலே சேத்துளாயிருந்ததையும் இவ்விரண்டுகளின் நடுவேயிருந்த வழி எத்தனை நெருக்கமாயிருந்ததென்கிறதையும் அதிகத் திட்டமாய்ப் பார்த்தான். தானதுவுமல்லாமல் கூளிப்பேய்களையுங் காட்டேறிகளையும் பாதாளத்தின் வலுசர்ப்பங்களையுந் தூரமாயிருக்கிறதையுங் கண்டான். ஏனென்றால் பொழுது விடிந்தபோது அதுகள் கிட்ட வரயில்லை. ஆனாலும் இருட்டிலேயிருந்த மறைவான காரியங்களை வெளிப்படுத்துகிறோனாயும் மரணநிழலை வெளிச்சமாக்குகிறோனாயும் என்கிற வசனத்தின் சொல்லுக்குப்படி அதுகள் அவனுக்குக் காண்பிக்கப்பட்டுது.

அப்போ கிறிஸ்தியானவன் தான் தனியாய் நடந்த வழியிலேயிருந்த விக்கினங்களுக்கு நீங்கலாக்கிரட்சிக்கப்பட்டதுக்காக மிகவுஞ் சந்தோஷப்பட்டான். அவனிந்த விக்கினங்களுக்கு முன்னே மெத்தவும் பயப்பட்டிருந்தாலும் அவனதுகளை இப்போ அதிகத் தெளிவாய்க் கண்டான். ஏனென்றால் பட்டப்பகலிலே அதுகளவனுக்கு நன்றாய்த் தெரிந்திருந்தது. இப்படி அவனிருக்கும்போது அவ்வேளையிலே சூரியனுதயமாச்சுது. இது கிறிஸ்தியானவனுக்கு நவமான இரக்கமாயிருந்தது. ஏனென்றால் மரணநிழலின் பள்ளத்தின் முன்பாதி விக்கினமாயிருந்தாலும் அவனினிமேல் போகவேண்டிய பின்பாதியிலே அதிலும் அதிக விக்கினமாயிருந்ததென்றறியவேணுமே. ஏனென்றால் அவன் அப்போ நின்றவிடந்துவக்கிப் பள்ளத்தின் முடிவுமட்டாக வழியெல்லாங் கண்ணிகளாகவும் சுருக்குகளாகவும் சுருக்குக் கவலைகளுமல்லாமல் குழிகளுங் கேபிகளும் படுகுழிகளும் நிறைந்திருந்தது. அவன் முன் வந்த முன்பாதியின் வழியிலேயிருட்டாயிருந்தது போலேயிப்பவும் இருட்டாயிருந்ததேயாகில் அவனுக்கு ஆயிரமாத்துமங்களிருந்தாலும் அதுகளெல்லாங் கெட்டுப்போமென்கிறது நிச்சயம். ஆனால் நான் சொன்னபடி அந்நேரத்திலேதானே சூரியனுதிக்கப்பட்டுது. அப்போ அவன் அவருடைய வெளிச்சம் என் தலையின் மேலாகப் பிரகாசிப்பித்து அவருடைய வெளிச்சத்திலேயிருளைக் கடந்துபோகிறேனென்றான். ஆகையால் அவனந்த வெளிச்சத்திலே பள்ளத்தின் முடிவுமட்டும் வந்தான்.

அப்போ நானென் சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றால், இந்தப் பள்ளத்தின் முடிவிலே இரத்தமும் எலும்பும் சாம்பலும் நொறுக்கப்பட்ட மனுஷருடைய சரீரங்களுங் கிடந்தது. முன்னே இந்தவழியாய்ப் போன சில பரதேசிகளுடைய சரீரங்களுங் கிடந்தது. இதுகளுக்குக் காரணமென்னவென்று நான் யோசிக்கும்போது எனக்குச் சற்று முன்னே ஒரு கெபியைக் கண்டேன். அதிலே பாப்பும் அஞ்ஞானியுமென்ற இரண்டு ராட்சதர் முற்காலத்திலே வாசமாயிருந்தார்கள். அவர்களுடைய வல்லமையினாலும் கொடூரத்தினாலும் இரத்தம் எலும்பு சாம்பலாய்க் கிடந்துபோனவர்களுடைய எலும்புகளும் இரத்தமுஞ் சாம்பலுமாய்க் கிடந்தது.

But by this Place CHRISTIAN went without much danger, whereat I somewhat wondered; but I have learnt since, that PAGAN has been dead many a day; and as for the other, though he be yet alive, he is, by reason of age, and also of the many shrewd brushes that he met with in his younger days, grown so crazy and stiff in his joints, that he can now do little more than sit in his cave's mouth, grinning at Pilgrims as they go by, and biting his nails, because he cannot come at them.

So I saw that CHRISTIAN went on his way; yet, at the sight of the *old man*, that sat at the mouth of the cave, he could not tell what to think, especially because he spake to him, though he could not go after him; saying, " You will never " mend, till more of you be burnt. " But he held his peace, and set a good face on it, and so went by, and catched no hurt. Then sang CHRISTIAN;

O world of wonders! (I can say
 no less)
That I should be preserv'd in that
 distress
That I have met with here! O
 blessed be
That hand that from it hath
 deliver'd me!
Danger in darkness, devils, hell,
 and sin,
Did compass me, while I this vale
 was in:
Yea, snares, and pits, and traps,
 and nets did lie
My path about, that worthless,
 silly I,
Might have been catch'd, entangled,
 and cast down:
But since I live, let JESUS wear
 the crown.

Now, as CHRISTIAN went on his way, he came to a little ascent, which was cast up on purpose that Pilgrims might see before them: up therefore CHRISTIAN went; and looking forward, he saw FAITHFUL before him upon his journey: then said CHRISTIAN aloud, " Ho, ho, " so ho: stay, and I will be your " companion. " At that FAITHFUL looked behind him; to whom CHRISTIAN cried again, " Stay, stay " till I come up to you. " But FAITHFUL answered, " No, I am " upon my life, and the avenger of blood is behind me. „

அந்த இட்டத்திலே கிறிஸ்தவன் அதிக அபாயமில்லாமல் நடந்தான் அதுக்கு நான் சத்தே ஆச்சரியப்பட்டேன் ஆனாலும் அஞ்ஞானியென்றவன் மடிந்துபோனது வெகு நாளாச்சுதென்று கேட்டிருந்தேன் மத்தவனுயிரோடேயிருந்தாலும் அவன் வயதுசென்றவனாயிருக்கிறபடியினாலும் அவன் வாலவயதிலே அவனுக்குச் சம்பவித்த அலக்கழிவினாலும் நொண்டிக்கொண்டு மரத்துப்போயிருந்தான் அவன் அந்தக் கெபியின் வாயிலே உக்காந்துகொண்டு அந்த வழிபோற பரதேசிகளைக் கிட்டச் சேரக்கூடாதபடியினாலே அவர்களை உறுமிச் சீறிக்கொண்டு தன் விரல் நகத்தைக் கடிக்கிறதொழியப் பெயோ அதிகமாய் ஒன்றுஞ் செய்யக்கூடாது.

அப்படிக் கிறிஸ்தவன் தன் வழியே நடந்துபோனானென்று கண்டேன் அப்படியுங் கெபியின் வாயண்டையிலே உக்காந்திருந்த அந்தக் கிழவனைப் பார்த்தபோது அவனுக்கு என்ன சொல்லவேணுமென்று அறியயில்லை ஏனென்றால் அவன் கிறிஸ்தவனைப் பின்காலே போகக்கூடாமலிருந்தும் அவனைப் பார்த்து உங்களில் அதிகப்பேர் சுட்டெரிக்கப்படாலொழிய நீங்கள் சீர்திருந்துவதில்லை என்றான் ஆனாலும் கிறிஸ்தவன் அமர்ந்திருந்து அவனுக்கு ஒன்றுஞ் சொல்லாமல் சேதப்படாமல் கடந்துபோனான் அப்போ கிறிஸ்தவன் பாடிக்கொண்டு சொன்னதென்னவென்றால்.

எனக்கு இங்கே சம்பவித்த அவதியிலே நான் காக்
 கப்பட்டதும் மகா பெரிய அதிசயமாயிருக்குதென்
 றுதானே நான் சொல்லவேணும் அதிலிருந்து என்
 னைக் காத்த கரத்துக்கு ஆசீர்வதிக்கப்படதா
 மே இருட்டிலுண்டான விக்கினங்களும் பிசாசுகளும்
 நரகமும் பாவமும் நான் அந்தப் பள்ளத்திலேயிருந்
 த வேளையிலே என்னைச் சூழ்ந்துகொண்டிருந்தது
 ஆம் கண்ணிகளும் படுகுழிகளும் கவட்டைகளும் வலைகளும் என் பாதையிலே இருந்தது அப்பாத்திரமில்லாத நான் பிடிக்கப்பட்டு அதுகளிலே சிக்கிக்கொள்ளப்பட்டுக் கீழே தள்ளுண்டு விழுகிறதுக்கிடமாயிருந்தது நான் தப்பிப்பிழைத்ததுக்கு இயேசுநாதருக்குச் சங்கையுண்டாவதாக என்றான்.

பின்னையுங் கிறிஸ்தவன் தன் வழியே நடந்துபோறபோது ஒரு சின்ன மேட்டண்டையிலே சேர்ந்தான் பரதேசிகள் தாங்களுக்கு முன்னாலே பார்க்கும்படியாய் அது உண்டாக்கப்பட்டது அதின்மேலாய்க் கிறிஸ்தவன் ஏறிப்போனான் அவன் முன்னாலே பார்த்தபோது உண்மையென்கிறவன் தன் வழியிலிருக்கிறதைக் கண்டான் அப்போ கிறிஸ்தவன் உரத்தசத்தமாய் ஓய் ஓய் கேள் கேள் போறாய் நான் உனக்குக் கூட்டாளியாவேனென்று கூப்பிட்டுச் சொன்னான் அதுக்கு உண்மையுடையான் பின் திரும்பிப் பார்த்தான் அப்போ கிறிஸ்தவன் அவனைத் திரும்பிப் பார்த்து நான் உம்மண்டை வருமட்டும் போகாதும் போகாதுமென்று கூப்பிட்டுச் சொன்னான் ஆனாலும் உண்மையுடையான் பிறகு நித்திரமாக என் பிராணனைத் தப்பிப்பிழைக்கப் பார்க்கவேணும் இரத்தப்பழி வாங்குகிறவன் என் பின்காலேயிருக்கிறானென்றான்.

At this CHRISTIAN was somewhat moved, and putting to all his strength, he quickly got up with FAITHFUL, and did also overrun him; so the *last* was *first*. Then did CHRISTIAN vain gloriously smile, because he had gotten the start of his brother: but not taking good heed to his feet, he suddenly stumbled and fell, and could not rise again, until FAITHFUL came up to help him.

Then I saw in my dream they went very lovingly on together, and had sweet discourse of all things that had happened to them in their Pilgrimage; and thus CHRISTIAN began.

CHR. My honoured and well beloved brother FAITHFUL, I am glad that I have overtaken you; and that GOD has so tempered our spirits, that we can walk as companions in this so pleasant a path.

FAITH. I had thought, dear friend, to have had your company quite from our town, but you did get the start of me: wherefore I was forced to come thus much of the way alone.

CHR. How long did you stay in the city of *Destruction*, before you set out after me on your Pilgrimage?

FAITH. Till I could stay no longer; for there was great talk presently after you were gone out, that our city would in a short time, with fire from heaven be burned down to the ground.

CHR. What! did your neighbours talk so?

FAITH. Yes, it was for a while in every body's mouth.

CHR. What! and did no more of them but you come out to escape the danger?

FAITH. Though there was, as I said, a great talk thereabout, yet I do not think they did firmly believe it. For in the heat of the discourse, I heard some of them deridingly speak of you and of your desperate journey (for so they called this your Pilgrimage): but I did believe, and do still, that the end of our city will be with fire and brimstone from above: and therefore I have made my escape.

CHR. Did you hear no talk of neighbour PLIABLE?

இதுககுகிறிஸதவனசறறேஆசசரியபபடடுததன பெலததையெலலாஙகூடடிசசீககிரமாயஉணமையுள ளவனகிடடசேரநதுவநததலலாமலஅவனுககுமுன னேவருமபடியாயஓடினானஅபபடிபிநதினவன முநதினவனானபடியாலகிறிஸதவனதானதனச கோதரனைததமேலகொணடதாகவீணபெருமையாயசிரிததா ன ஆனாலதனகாலகவனமாயககாததததிலலையவன சடுதியிலேயிடறிவிழுநதானஉணமையுளளவனவ னுககுஒததாசைசெயயவநதுசேருமடடுநதிருமபவெழுந திருககககூடாமலபபோசசுது.

அபபோநானசொபபனததிலேகணடதெனன வெனறாலஅவர்களிருவருமவெகுநேசமாயநடந துபோயதஙகளபரதேசபபயணததிலேதஙகளுககுசம பவிததகாரியஙகளபேரிலெலலாமமகாயினபமா னபேசசுகளைஎனறுககொணடுபேசிககொணடிருந தாரகள.

கிறிஸதவனபேசததுடஙகிசசொனனதெனன வெனறாலசஙகிககபபடடஎனபிறியசகோதரனாகிய உணமையுடையானேநானஉமமைததொடரநதுபிடிதது யிநதசசநதோஷமானபாதையிலேயிருவருஙகூடத தோழராயநடநதுகொளளுமபடிககுபராபரனநம முடையமனதைஇருமனபபடுததினதுகாகசசநதோஷப படுகிறேன. அதுககு

உணமையுடையான. எனனருமைசசிநேகிதாநீநம முடையபடடணததிலேயிருநதுதானேவருமவழியி லெலலாமநீரெனககுககூடடாளியாயிருபபீ ரெனறுநினைததேனஆனாலநீரெனககுமுநதிககொண டீரஆகையாலநானவழியிலேதனிமடடுகதனியேஎனறி யாயவரஅவசரமாசசுதெனறான. அதுககு

கிறிஸதவன. நீரெனபிறகாலேஉமமுடையபரதே சபபயணததுககுபபிறபபடடதுககுமுனனே கெடியனபடடணததிலேஎததனைநாளாயதரிததிருநதீ ரெனறுகேடக.

உணமையுடையான. நானபினபுதிலேதரிககொள ளககூடாதமடடுககுநதானேனெனறாலநீரபிறப படடுபபோனபோதேகொசசநாளககுளளேநம முடையபடடணமவானததிலேயிருநதுவிழுமஅககினி யினாலேகடடநதமாயசுடபபடடுப போமெனறுபெரியபேசசுணடாசசுதெனறான.

கிறிஸதவன. அதுககுஆமாஉமமுடையஅசலவீட டாரிபபடிபேசினதுணடோவெனக.

உணமையுடையான. ஆமசிலநாளாகஎலலார வாயிலேயுமஇநதபபேசசுயிருநததெனறான.

கிறிஸதவன. ஆமாஇநதவிககினஙகளுககுதபபிககு கொளளுகிறதுககுஉமமையலலாமலஅதிகபபேர பிறபபடடிலலையோவெனக.

உணமையுடையான. நானசொனனபடிஅதைத தொடடுபெரியபேசசுஙகேயிருநதாலுமஅவரகள அதைநிசசயமாகநமபினாரகளெனறுநானநி னைககயிலலைஏனெனறாலஇநதபபேசசுணடாகா யநடககககொளளததானேஅவரகளிலசிலரஉம மைததொடடுமஉமமுடைதுனிகரமானபயணததைத தொடடுமநகைபபாயபரிகாசமாயபேசுகிறதைத தோடடுஙகேடடேனஏனெனறாலஉமமுடையபரதே சபபயணநுனிகரமானபயணமெனறாரகளஆனால நானமுனனமபினபடியினனமுமநமபுகிறேனென னவெனறாலநமமுடையபடடணமஉயரததிலிருநதுவி ழுமஅககினியினாலுஙகெநதகததாலுமநிரமூலமாக கபபடுமெனறுநினைககிறேனஆகையினாலஅதைவிடடு ககழணடேனெனறான. அதுககு

கிறிஸதவன. அயலகனனெநதசனனனைபபறறிககவிட டுககொணடபோரிலேஒருபேசசுஙகேடகயிலலையா வெனக.

FAITH. Yes, CHRISTIAN, I heard that he followed you till he came to the *slough of Despond*; where, as some said, he fell in: but he would not be known to have so done: but I am sure he was soundly bedaubed with that kind of dirt.

CHR. And what said the neighbours to him?

FAITH. He hath, since his going back, been had greatly in derision, and that among all sorts of people; some do mock and despise him, and scarce will any set him on work. He is now seven times worse than if he had never gone out of the city.

CHR. But why should they be so set against him, since they also despise the way that he forsook?

FAITH. O, they say, hang him; he is a turn-coat! he was not true to his profession. I think GOD has stirred up even his enemies to hiss at him, and make him a proverb, because he hath forsaken the way.

CHR. Had you no talk with him before you came out?

FAITH. I met him once in the streets, but he leered away on the other side, as one ashamed of what he had done: so I spake not to him.

CHR. Well, at my first setting out I had hopes of that man; but now I fear he will perish in the overthrow of the city. For it has happened to him according to the true proverb, *The dog is turned to his vomit again; and the sow that was washed, to her wallowing in the mire.*

FAITH. They are my fears of him too, but who can hinder that which will be?

CHR. Well, neighbour FAITHFUL, said CHRISTIAN, let us leave him, and talk of things that more immediately concern ourseves. Tell me now what you have met with in the way as you came: for I know you have met with some things, or else it may be writ for a wonder.

FAITH. I escaped the *Slough* that I perceived you fell into, and got up to the gate without that danger; only I met with one whose name was WANTON, that had like to have done me a mischief.

CHR. It was well you escaped her net; JOSEPH was hard put to it by her, and he escaped her as you did; but it had like to have cost him his life. But what did she do to you?

உண்மையுடையான். ஆம் கிறிஸ்தியவனே அவன் நம்பிக்கையற்றதான உளைமட்டும் உம்முடைய பின்னாலே வந்தான் சிலர் சொல்லுகிறபடி அவன் அதிலே விழுந்தான் ஆனாலுந் தனக்கு இப்படி நடந்ததென்று தன் அறியவேணுமென்கிற மனது அவனுக்கு இல்லை ஆனாலும் அவன் சேத்திலே மெத்தவும் உழப்பப்பட்டதானென்கிறது எனக்கு நிலைவரமேயாம்.

கிறிஸ்தியவன். அவனுக்கடுத்தவீட்டுக்காறர் என்ன சொன்னார்களோ என்க.

உண்மையுடையான். அவன் திரும்பி வந்து விட்ட நாள் தொட்டு மெத்தவும் சகல விதசனங்களுக்குள்ளே நகைக்கிடமாயிருந்தான் சிலர் அவனைப் பரியாசம் பண்ணி அவனை நிந்தியாநின்றார்கள் ஒருத்தரும் அவனை வேலைக்கு வைத்துக்கொள்ளுகிறது அபுருபம் அவன் பட்டணத்தை விட்டுப் பிறப்படுமுன் இருந்ததை விட இப்போ ஏழத்தனையாய் அதிக்கக்கேடுகேடனாயிருக்கிறானென்றான்,

கிறிஸ்தியவன். ஆனால் அவன் விட்ட வழியை அவர்களும் சட்டைபண்ணினபடியாலேன் அவனை யித்தினை விரோதிக்கிறார்களோ என்க.

உண்மையுடையான். ஆ அவனைத் தூக்கிப்போடவேணும் அவன் நிலையற்றவன் அவன் தன் தொழிலிலே உண்மையுள்ளவனல்லவென்கிறார்கள் நான் நினைக்கிறதென்னவென்றால் அவன் வழியை விட்டதினிமித்தியமாக அவனைப் பழிக்கவும் அவனைப் பழமொழியாக வைக்கவும் பராபரன் அவனுடைய சத்துருக்களை முதலாய் எழுப்பிவிட்டாரென்று நினைக்கிறேனென்றான்.

கிறிஸ்தியவன். நீர் பிறப்படுமுன்னே அவனோடே பேசினதில்லையா என்க.

உண்மையுடையான். வீதியிலே நான் அவனை ஒருவிசை கண்டேன் ஆனாலும் தான் செய்ததுக்காக வெட்கப்படுகிறவனைப்போலே பக்கப்பார்வையாய்ப் பார்த்துக்கொண்டே விலகிப்போனான் ஆனபடியால் நான் அவனோடே பேசயில்லையென்றான்.

கிறிஸ்தியவன். நல்லது நான் பயணம் பிறப்பட அண்ணிச்சிலே அந்த மனுஷனைக்கொண்டு எனக்கு நம்பிக்கையிருந்தது ஆனாலும் பட்டணத்தின் அழிவிலே அவன் உளப்பட்டுப்போவானென்று நான் பயப்படுகிறேன் ஏனென்றால் நிசமான பழமொழி சொல்லுகிறபடி அவனுக்குச் சம்பவித்தது அதென்னவென்றால் நாய் தான் கக்கினதைத் தின்னத் திரும்பக் குளிப்பாட்டப்பட்ட பன்னி மறுபடியுஞ் சேத்திலே புரளத் திரும்புமென்றான்.

உண்மையுடையான். அவனைத்தொட்டு எனக்கும் இந்த ஐயமுண்டு ஆனால் வரப்போகிறதுக்கு யார் தடைபண்ணக்கூடுமென்றான்..

கிறிஸ்தியவன், நல்லது உண்மையுடையானே அவனை விட்டு விசேஷமாக நமக்கடுத்த பேச்சைப் பேசிக்கொள்வோம் வாரும் நீர் வருகிற வழியிலே உமக்குச் சம்பவித்த காரியங்களை நீர் எனக்குச் சொல்லும் ஏனென்றால் அதிசெயப்படத்தக்க சில காரியங்கள் உமக்குச் சம்பவித்திருக்குதென்று அறிகிறேனென்க.

உண்மையுடையான். நான் கேட்டறிந்தபடி நீர் விழுந்த உளைக்கு நான் தப்பி அந்த விக்கினமில்லாமல் அகலக்கடையான வாசலிலே வந்து சேர்ந்தேன் எனக்கு மோசம் பண்ணுகிறதுக்கிடமாயிருந்த மோகாவிகாரியென்றொருத்தி என்கட்கெதிராக வந்தாளென்றான்.

கிறிஸ்தியவன். அதுக்கு நீர் அவளுடைய வலைக்குத் தப்பி வந்தது மெத்த நல்லது யோசேப்பு அவளாலே பெரிய விக்கினத்திலே அகப்பட்டான் உம்மைப்போலே அவனுந் தப்பித்துக்கொண்டான் ஆனால் அவனுக்குப் பிராணயோக்கியம் வந்தது ஆனாலும் அவள் உனக்கென்ன செய்தாளோ என்க.

FAITH. You cannot think (but that you know something) what a flattering tongue she had; she lay at me hard to turn aside with her, promising me all manner of content.

CHR. Nay, she did not promise you the content of a good conscience.

FAITH. You know what I mean, all carnal and fleshly content.

CHR. Thank GOD you have escaped her: the *abhorred of the Lord shall fall into her ditch*.

FAITH. Nay, I know not whether I did wholly escape her, or no.

CHR. Why, I trow, you did not consent to her desire?

FAITH. No, not to defile myself, for I remembered an old writing that I had seen, which said, *her steps take hold of hell*. So I shut mine eyes, because I would not be bewitched with her looks: then she railed on me, and I went my way.

CHR. Did you meet with no other assault as you came?

FAITH. When I came to the foot of the hill called *Difficulty*, I met with a very aged *man*, who asked me what I was? and whither bound? I told him, that I was a Pilgrim, going to the celestial city. Then said the old man, Thou lookest like an honest fellow; wilt thou be content to dwell with me, for the wages that I shall give thee? Then I asked him his name, and where he dwelt? He said his name was ADAM *the first*, and that he dwelt in the town of *Deceit*. I asked him then, what was his work? and what the wages that he could give? he told me, that his *work* was *many delights*; and his *wages*, that I should be his heir at last. I farther asked him, what house he kept, and what other servants he had? So he told me, that his house was maintained with all the dainties in the world; and that his servants were those of his own begetting. Then I asked how many children he had? He said, that he had but three daughters, *the lust of the flesh*, *the lust of the eyes*, *and the pride of life*; and that I should marry one of them, if I would. Then I asked, how long time he would have me live with him? And he told me, as long as he lived himself.

உணமையுடையான. நீர அநதலெ கொஞசமாகிலும அவளுமபடிககுககொளளுவளுடையநாககுள்ள துககவள யஙகதமாயபேசிநுதெனறுநீர சொலலிமுடியாது நீஎனனிமாயசநதோஷவாஅபபொசகலஅகதுமானம ளதோமமியுமுணககுவருமெனறு அவள சொலலி எனனைமிககவுமஅலடடினாள.

கிறிஸதவன. நலலமனசசாடசியினாலெவருகிறமம னதோமமியததைஉனககுககொடுககிறதெனறுஅவ ளசசொலலவிலலெயெனறான.

உணமையுடையான. மாமிசததுககுமசரீரததுககும மனதோமமியமாயிருககிறதுககெலலாததையுமவ சொலலுவாளெனறதறிதுஉமககுதெரியுமெனறான.

கிறிஸதவன. நீர அவளைவிடடுததபபிததுககொணட டததுககாகபராபரனுககுஸததோததிரமபராபரனு லெஅருவருககபபடடவர்கள அவளுடையபோயக குழியிலெவிழுகிறார்களெனறான.

உணமையுடையான. நானமுததிலுமஅவளைவிட டுததபபிககொணடெனொவெனகிறது எனககுததெரி யவிலலெயெனறான.

கிறிஸதுவன. எபபடியுமநீ அவளுடையஆசாபாசத துககுசசமமதிககவிலலெயெனறுநமபுகிறெனெனறான.

உணமையுடையான. நானதீடடாகாதபடிககுஅவள ஆசைககுசசமமதிககவிலலெ ஏனெனறால நானகணடமு ககாலததிலெஎழுதபபடடஒருவாசகமெனன நீஅவிலெ வநதுஅதுசொலலுகிறதெனனவெனறால அவளு டையகாலடிநரககதுககுநெராயபபோகுதுயிபபடி நானஅவளுடையமுழிமிரடடைபபாரககமயஙகாத படிககுஎனகணகளைமூடடிககயடிககொணடெனஅப போஅவளஎனனைநிநதிததாளநானஎனவழியே போனெனெனறான. அதுககு

கிறிஸதவன. நீ வநதுவருகிறவழியிலெஉ னககுவெறெவிககினஙகளவநததிலலெயாவெனறான.

உணமையுடையான. வருததமெனகிறமலையடியி லெவரசசெகள நநதவயதுளளஒருமனுஷனெனககு எதிராகவநதுநானஆரெனறுமநானஎஙகெபோறெ னெனறுமெனனைககெடடான நானமோடசபபட டணததுககுபபோறபரதெசியாயிருககிறெனெனறுஅ வனுககுசசொனனெனஅபபொஅநதககிழவனஎனனை பபாரததுநீ கிறிஸததனெனறுகாணுது நானஉனக குககொடுககுஞசமபளததுககுஎனகிடடயிருகக உனககு சமமதியோஎனறுஎனனைககெடடானஅபபொநா னஅவனபேரெனனவெனறுமஅவனஎஙகெகுடியி ருககிறானெனறுமகெடடெனஅதுககவனஎனபெர பழையஆதாமநானசறபிஎனனிககிறபபடடணதறி லெகுடியிருககிறெனெனறானஅபபொநானஅவனை பாரதது உனவெலையெனனநீகொடுககுஞசமபளமு மெனனஎனறுகெடடதுககுஅனெகவெலைவெகுசந தொஷநதானகொடுககுஞசமபளமெனனனெவெனறால நானகடைசியிலெஅவனுககுசசுதநதிரவாளி யாவெனெனறெனககுசசொனனானநானபினனை யுமஅவனைபபாரததுஉனவீடுநடககிறதெனனஉனக கிருககிறமறறவெலைககாறரும எபபடிபபடடவர களெனறுகெடடெனஅதுககவனதனவீடுபலவித மானலொககபொககளாலெசெபபபபடடிருககுதுதன வெலைககாறரெலலாருநதனசொநதவளபபெ றுசொனனானஅபபொநானஉனககுஎததனைபிளளை களெனறுகெடடதுககுஅவனதனககுமூனறுபெணம ககளாமாததிரமிருககிறாரகளா மாமிசஇசசையுமகணணி சசையுமசீவனததினபெருமையுமெனறவர்களதான எனககுசசமமதியிருநதாலஅவரகளிலெஒருததியைவி வாகமபணணலாமெனறுஎனககுசசொனனானஅப போநானஉனகிடடஎததனைநாளாகயிருககவெணு மெனறுகெடடகஅவனநானஉளளமடடுநதானெ னறெனககுசசொனனானென.

CHR. Well, and what conclusion came the old man and you to at last?

FAITH. Why, at first I found myself somewhat inclinable to go with the man, for I thought he spake very fair; but looking in his forehead, as I talked with him, I saw there written, *Put off the old man with his deeds.*

CHR. And how then?

FAITH. Then it came burning hot into my mind, whatever he said, and however he flattered, when he got me home to his house, he would sell me for a slave. So I bid him forbear to talk, for I would not come near the door of the house. Then he reviled me, and told me, that he would send such a one after me, that should make my way bitter to my soul. So I turned to go away from him; but just as I turned myself to go thence, I felt him take hold of my flesh, and give me such a deadly twitch back, that I thought he had pulled part of me after himself: this made me cry, *O wretched man!* so I went on my way up the hill.

Now when I had got above half way up I looked behind me, and saw one coming after me, swift as the wind; so he overtook me just about the place where the settle stands.

CHR. Just there, said CHRISTIAN, did I sit down to rest me; but being over-come with sleep, I there lost this Roll out of my bosom.

FAITH. But, good brother, hear me out: so soon as the man overtook me, he was but a word and a blow, for down he knocked me, and laid me for dead. But when I was a little come to myself again, I asked him wherefore he served me so? He said, because of my secret inclining to ADAM *the first*: and with that he struck me another deadly blow on the breast, he beat me down backward; so I lay at his foot as dead as before. When I came to myself again, I cried him mercy: but he said, I know not how to shew mercy; and with that knocked me down again. He had doubtless made an end of me, but that one came by, and bid him forbear.

CHR. Who was that that bid him forbear?

அதுக்குக் கிறிஸ்த்தவன். அந்தக் கிழவனுக்கும் உனக்கும் கடையாந்திரமாய் என்ன தீர்மானம் பிறந்ததென்க.

உண்மையுடையான். அந்த மனுஷன் பின்னோடே போகலாமென்கிறதாயது வக்கத்திலே எனக்குச் சம்மதிக்கிறாப்போலே கண்டுது ஏனெனில் அவன் மெத்த உண்மையாகப் பேசுகிறானென்று நினைத்தேன் ஆனால் நான் அவனோடே பேசிக்கொள்ள அவன் நெத்தியைப் பார்த்தபோது பழைய மனுஷனை அவன் கிரியைகளோடே களைந்துபோடுங்கோளென்றெழுதப்பட்டதை அதிலே கண்டேனென்க.

கிறிஸ்த்தவன். அப்புறமென்னென்க.

உண்மையுடையான். அவன் சொன்னதெல்லாம் என் மனதிலே நெருப்புப்போலே குபீர் குபீரென்று பத்திக்கொண்டது அவன் எந்தச் சந்தோஷமான வார்த்தை சொன்னாலும் அவன் என்னைத் தன் வீட்டிலே அழைத்து வைத்துப் பின்பு என்னை அடிமையாக விற்றுப்போடுவானென்று தீர்த்துக்கொண்டேன் ஆகையினாலே அவன் அப்பிறமே பேசப்போகாது அவன் வீட்டு வாசலுக்கு வரமாட்டேனென்று அவனுக்குத் தீர்மானமாகச் சொல்லிப்போட்டேன் அப்போ அவன் என்னைத் தூஷணித்து என் வழியை என் ஆத்துமத்துக்குக் கசப்பாக்குகிற ஒருத்தனை உன் பிறகாலே அனுப்புவிக்கிறேனென்று எனக்குச் சொன்னான் அப்படி நான் அவனை விட்டு அப்பாலே போகவேணுமென்று திரும்பினேன் ஆனாலும் அங்கேயிருந்து அப்புறப்படவேணுமென்று திரும்புகையிலே அவன் தன் கையினாலே என் மாம்சத்தைக் கெட்டியாய்ப்பிடித்து அவன் என்னில் ஒரு பங்கைத் தன் பிறகேயிழுத்துக்கொண்டுபோவானென்று என் பிராணன் போகுமென்று நான் நினைக்கும்படியாயழுந்தத்திருக்கிப்பிடுங்கினான் ஆகையால் நான் அந்தப் பந்தப்பட்ட மனுஷன் நானென்று கூப்பிட்டேனிப்படியாக நான் அந்த மலைமேலே என் வழியே நடந்தேன்.

நான் பாதிவழிக்கு அப்புறப்படும்போது நான் என் பின்னாலே பார்த்துக் காத்தாடிபோலே தீவிரித்துத்தாயென் பிறகாலே வருகிற ஒருத்தனைக் கண்டேன் அவன் அங்கேயிருந்து இளைப்பாறுகிற ஸ்தலத்திலேதானென்னைத் தொடர்ந்து பிடித்தானென்றான். அதுக்கு

கிறிஸ்த்தவன். அந்த இடத்திலேதானே நானும் இளைப்பாறவேணுமென்று உட்கார்ந்தேன் ஆனால் நான் தூங்கி விழுகிறபொழுது என் மார்புக்குள்ளே பாகமாய் வைத்திருந்த சுருளை அங்கே இழந்துபோனேனென்க.

உண்மையுடையான். ஆனால் நல்ல சகோதரா என்னை முற்றிலுங் கேட்டுக்கொள் அந்த மனுஷன் என் கிட்டச் சேர்ந்தாப்போலே அவன் பேசினதுமல்லாமல் என்னை அடித்ததுக்குச் சரி நான் சாகுமட்டுமாய் என்னைக் கீழே விழத்தள்ளினான் எனக்குச் சொஸ்தம் திரும்ப வந்தபோது இப்படி நடப்பானேனென்று அவனைக் கேட்டேன் அதுக்கவன் நான் பழைய ஆதத்துக்கு ரகசியமாய்ச் சார்ந்திருக்கிறதினாலே தான் இப்படிச் செய்கிறேனென்று சொல்லி மறுபடியும் என் மார்பிலே சாகத்தக்கதாய் ஒரு அடியை அடித்து நான் முன்போலாகக் கீழே என்னைத் தள்ளினான் இப்படி நான் அவன் பாதத்திலே பழையபடி செத்தாப்போலே கிடந்தேன் எனக்குத் திரும்பச் சொஸ்தம் வந்தபோது இரக்கமில்லையோவென்று கூப்பிட்டேன் ஆனால் அவன் இரக்கஞ்செய்கிறது எனக்குத் தெரியாதென்று சொல்லி மறுபடியும் என்னை அடித்துக் கீழே விழத்தள்ளினான் அவன் என்னைக் கொன்றுபோடுவானென்கிறது [illegible]லே ஆனாலொருத்தர் கடந்து வந்து அவனைத் தடைபடுத்தினாரென்றான். அதுக்கு

கிறிஸ்த்தவன். இப்படி உன்னை விட்டு விடச்சொல்லிக்கற்பித்தவராரென்க.

FAITH. I did not know him at first; but as he went by I perceived the holes in his hands and in his side: then I concluded that he was our LORD. So I went up the hill.

CHR. That man that overtook you, was MOSES. He spareth none, neither knoweth he how to shew mercy to those that transgress his law.

FAITH. I know it very well; it was not the first time that he has met with me. It was he that came to me when I dwelt securely at home, and that told me he would burn my house over my head, if I staid there.

CHR. But did you not see the house that stood there on the top of the hill, on the side of which MOSES met you?

FAITH. Yes, and the lions too, before I came at it; but for the lions, I think they were asleep; for it was about noon: and because I had so much of the day before me, I passed by the Porter and came down the hill.

CHR. He told me indeed, that he saw you go by; but I wish you had called at the house; for they would have shewed you so many rarities, that you would scarce have forgot them to the day of your death. But pray tell me, did you meet no body in the valley of *Humility*?

FAITH. Yes, I met with one DISCONTENT, who would willingly have persuaded me to go back again with him: his reason was, for that the valley was altogether without *honour*. He told me moreover, that there to go, was to disoblige all my friends, as PRIDE, ARROGANCY, SELF-CONCEIT, WORLDLY-GLORY, with others, who, he knew, as he said, would be very much offended if I made such a fool of myself as to wade through this valley.

CHR. Well, and how did you answer him.

FAITH. I told him that although all these that he named might claim a kindred to me, and that rightly, (for indeed they were my relations, *according to the flesh*) yet since I became a Pilgrim, they have disowned me, as I also have rejected them; and therefore they were to me now no more than if they had never been of my lineage:

I told him moreover, that as to this valley he had quite misrepresented the thing; for *before honour is humility, and a haughty spirit before a fall*. Therefore, said I, I had rather go through this valley to the honour that was so accounted by the wisest, then choose that which he esteemed most worthy our affections.

CHR. Met you with nothing else in that valley.

FAITH. Yes, I met with SHAME; but of all the men that I met with in my Pilgrimage, he, I think, bears the wrong name. The other would be said nay, after a little argumentation and somewhat else: but this bold-faced SHAME would never have done.

CHR. Why, what did he say to you?

FAITH. What! why he objected against religion itself; he said it was a pitiful, low, sneaking business for a man to mind religion; he said that a tender conscience was an unmanly thing; and that for a man to watch over his words and ways, so as to tie up himself from that hectoring liberty that the brave *spirits of the times* accustom themselves unto, would make him the ridicule of the times. He objected also, that *few of the mighty, rich, or wise*, were ever of my opinion; nor any of them neither, before they were persuaded to be *fools*, and to be of a voluntary fondness to venture the loss of all, for no body else knows what. He moreover objected the base and low estate and condition of those that were chiefly the Pilgrims of the times in which they lived; also their ignorance, and want of understanding in all natural science. Yea, he did hold me to it at that rate also, about a great many more things than here I relate; as that it was a shame to sit wining and mourning under a sermon, and a shame to come sighing and groaning home: that it was a shame to ask my neighbour forgiveness for petty faults, or to make restitution where I have taken from any. He said also, that religion made a man grow strange to the great, because of a few vices, (which he called by finer names) and made him own and respect the base, because of the same religious fraternity: and is not this, said he, a shame?

CHR. And what did you say to him?

[illegible]

FAITH. Say! I could not tell what to say at first. Yea, he put me so to it, that my blood came up in my face; even this SHAME fetched it up, and had almost beat me quite off. But, at last, I began to consider, that *that which is highly esteemed among men, is had in abomination with* GOD. And I thought again, this SHAME tells me what men are; but it tells nothing what GOD or the *word of* GOD is. And I thought moreover, that at the day of doom we shall not be doomed to death or life, according to the hectoring spirits of the world, but according to the wisdom and law of the highest. Therefore, thought I, what GOD says is best, thought all the men in the world are against it: seeing than that GOD prefers his religion; seeing GOD prefers a tender conscience; seeing they that make themselves fools for the kingdom of heaven, are wisest; and that the poor man that loveth CHRIST, is richer than the greatest man in the world that hates him; SHAME, depart, thou art an enemy to my salvation; shall I entertain thee against my sovereign LORD? How then shall I look him in the face at his coming? Should I now be ashamed of his ways and servants, how can I expect the blessing? But indeed this SHAME was a bold villain; I could scarce shake him out of my company: yea, he would be haunting of me, and continually whispering me in the ear, with some one or other of the infirmities that attend religion; but at last I told him, it was but in vain to attempt further in this business; for those things that he disdained, in those did I see most glory: and so at last I got past this importunate one. And when I had shaken him off, then I began to sing:

The trials that those men do meet withal,
That are obedient to the heavenly call,
Are manifold, and suited to the flesh.
And come, and come, and come again afresh;
That now, or some time else, we by them may
Be taken, overcome, and cast away.

[illegible]

O let the Pilgrims, let the Pilgrims then
Be vigilant and quit themselves like men.

CHR. I am glad, brother, that thou didst withstand this villain so bravely; for of all, as thou sayest, I think he has the wrong name; for he is so bold as to follow us in the streets, and to attempt to put us to shame before all men, that is, to make us ashamed of that which is good; but if he was not himself audacious, he would never attempt to do as he does; but let us still resist him; for notwithstanding all his bravados, he promoteth the fool, and none else. *The wise shall inherit glory*, said SOLOMON, *but shame shall be the promotion of fools*.

FAITH. I think we must cry to Him for help against SHAME, that would have us to be valiant for truth upon the earth.

CHR. You say true: but did you meet no-body else in that valley?

FAITH. No, not I; for I had sun-shine all the rest of the way through that, and also through the valley of *the shadow of death*.

CHR. It was well for you; I am sure, it fared far otherwise with me; I had for a long season, as soon almost as I entered into that valley, a dreadful combat with that foul fiend APOLLYON; yea, I thought verily he would have killed me, especially when he got me down, and crushed me under him, as if he would have crushed me to pieces: for as he threw me, my sword flew out of my hand; nay, he told me he was sure of me; but *I cried to* GOD, *and he heard me, and delivered me out of all my troubles*. Then I entered into the valley of *the shadow of death*, and had no light for almost half the way through it. I thought I should have been killed there over and over; but at last day brake, and the sun rose, and I went through that which was behind with far more ease and quiet.

Moreover I saw in my dream, that as they went on, FAITHFUL, as he chanced to look on one side, saw a man whose name is TALKATIVE, walking at a distance besides them (for in this place, there was room enough for them all to walk.) He was a tall man, and something more comely at a distance than at hand:

to

to this man FAITHFUL addreſſed himſelf in this manner.

FAITH. Friend, whither away? are you going to the heavenly country.

TALK. I am going to the ſame place.

FAITH. That is well; then I hope we may have your good company?

TALK. With a very good will will I be your companion.

FAITH. Come on then, and let us go together, and let us ſpend our time in diſcourſing of things that are profitable.

TALK. To talk of things that are good to me is very acceptable, with you, or with any other; and I am glad that I have met with thoſe that incline to ſo good a work: for to ſpeak the truth, there are but few that care thus to ſpend their time (as they are in their travels) but chooſe much rather to be ſpeaking of things to no profit; and this hath been a trouble to me.

FAITH. That is indeed a thing to be lamented; for what thing ſo worthy of the uſe of the tongue and mouth of men on earth, as are the things of the GOD of heaven?

TALK. I like you wonderful well; for your ſayings are full of conviction; and I will add, what thing is ſo pleaſant, and what ſo profitable, as to talk of the things of GOD? What things ſo pleaſant (that is, if a man hath any delight in things that are wonderful) for inſtance: if a man doth delight to talk of the hiſtory, or the myſtery of things; or if a man doth love to talk of miracles, wonders, or ſigns, where ſhall he find things recorded ſo delightful, and ſo ſweetly penned, as in the holy ſcriptures?

FAITH. That is true; but to be profited by ſuch things in our talk, ſhould be our chief deſign.

TALK. That is it that I ſaid; for to talk of ſuch things is moſt profitable; for by ſo doing, a man may get knowledge of many things; as of the vanity of earthly things, and the benefit of things above: (thus in general) but more particularly; by this a man may learn the neceſſity of the new birth, the inſufficiency of our works, the need of Chriſt's righteouſneſs, &c. Beſides, by this a man may learn what it is to repent, to believe, to pray, to ſuffer, or the like:

by

யிருமனுஷரோடே உண்மையுடையான் பேசத்துடங்கிச் சொன்னதாவது.

உண்மையுடையான். தோழா எங்கே போகிறீர் நீரும் மோட்சராச்சியத்துக்குப் போகிறீராக.

அலப்பன். அந்தயிடத்துக்குத்தானே நான் போகிறேன்.

உண்மையுடையான். மெத்தநல்லது அப்போ நாங்களுக்கு நல்லவழித்துணையாயிருப்பீரென்று நினைக்கிறேன்.

அலப்பன். நல்லமனதாய் உங்களோடே சேர்ந்துவாறேன்.

உண்மையுடையான். வாரும்பிள்ளாய் நாமெல்லாருங்கூடிக்கொண்டுபோய்ப் பிறயோசனமான காரியங்களைப் பேசிக்கொண்டு காலத்தைப் போக்குவோம்.

அலப்பன். நன்மையான காரியங்களை உங்களோடேயும் வேறே யாதொருவரோடேயும் பேசிக்கொண்டுவருகிறது எனக்கு மெத்தப் பிரியமாயிருக்குது இப்படிப்பட்ட நல்ல நடத்தைக்கு இணங்கினவர்களைக் கண்டதனாலே எனக்கு மெத்தச் சந்தோஷம் நிசத்தைச் சொல்லவேணுமேயானால் இந்தப் பயணத்திலே இப்படியாகக் காலத்தைச் செலவழிக்கிற பேர் மெத்தக் கொஞ்சம் பிறயோசனமில்லாத காரியங்களைப் பேசுகிறதைச் சந்தோஷமாய்த் தெரிந்து கொள்ளுகிறார்கள் இது எனக்கு அலட்டாயிருக்குதென்றான்.

உண்மையுடையான். நிச்சயமாக அது மனஸ்தாபப்படத்தக்க காரியந்தான் ஏனென்றால் இந்தப் பூமியிலே மனுஷர் பரமண்டலத்தின் பராபரனுக்கடுத்த காரியங்களிலே தங்கள் நாவையும் வாயையும் வழங்கப் பாத்திரமாயிருக்கிறாப்போலே வேறே எந்தக் காரியங்கள் தகுபாத்திரமாயிருக்குதென்றான்.

அலப்பன். நான் உம்முடைமேலே மகா சந்தோஷமாயிருக்கிறேன் ஏனென்றால் உம்முடைய வார்த்தைகள் மெய்யென்றுணரப்பண்ணுகிற வார்த்தைகளாயிருக்குது பராபரனுக்கடுத்த காரியத்தைப் பார்க்கப் பேசுகிறதுக்கு அதிக விருப்பமும் பிறயோசனமுமுள்ள வேறே காரியமென்னயிருக்குது ஒரு மனுஷனுக்கு அதிசெயமான காரியங்கள் பேரிலே சந்தோஷமிருந்தால் மாதிரியாக ஏதுகளென்றால் கதையை அல்லது புதுப்பொருளான சேதியை அறிய ஒரு மனுஷனுக்கு விருப்பமிருந்தால் அல்லது புதுமைகள் அற்புதம் அடையாளங்களைத் தேடி அறியவேணுமென்கிற ஆசையிருந்தால் அந்தக் காரியம் இதுகளைப்போல. அத்தனை விருப்பமாயிருக்கும் மற்றதுகள் வேதபோஸ்தகத்திலே அத்தனை திட்டமாகவும் இன்பமாகவும் எழுதப்பட்டிருக்கிறாப்போலே வேறே எந்தப் போஸ்தகத்திலே இதுகளிப்படி எழுதியிருக்குதென்றான்.

உண்மையுடையான். அது மெய்யிப்படிப்பட்ட காரியங்களைப் பேசிக்கொள்ளுகிறதிலே பலனுண்டுபண்ணிக்கவேணுமென்கிறதே பிரதான நோக்கமாயிருக்குது.

அலப்பன். நான் சொல்லுகிறதும் அதுதானே ஏனென்றால் இப்படிப்பட்ட காரியங்களின் பேரிலே பேசுகிறது மெத்தப் பிறயோசனம் இப்படிச் செய்கிறதினாலே ஒரு மனுஷன் அநேகங் காரியங்களை அறிகிறதுக்கிடமாயிருக்கும் இருபூமிக்கடுத்த காரியங்களின் மாயையையும் மேலான காரியங்களின் நன்மையையும் அறியலாம் இது பொதுவான அறிவு. விசேஷமாக இதினாலே ஒரு மனுஷன் படித்தறிகிறதென்னவென்றால் மறுசென்மமவசியமென்கிறதும் நம்முடைய கிரிகைகள் போதாதென்கிறதும் கிறிஸ்துவின் நீதி நமக்குத் தேவையென்கிறதும் இதுமுதலான காரியங்களை ஒரு மனுஷன் படிக்கலாம் அல்லாமல் மனந்திரும்புகிறது விசுவாசிக்கிறது செபம்பண்ணுகிறது உபத்திரவப்படுகிறது இதுமுதலான மத்தக் காரியங்களையும் ஒரு மனுஷன் படிக்கலாம்

துன

by this also a man may learn what are the great promises and consolations of the gospel, to his own comfort. Farther, by this a man may learn to refute false opinions, to vindicate the truth, and also to instruct the ignorant.

FAITH. All this is true, and glad am I to hear these things from you.

TALK. Alas! the want of this is the cause that so few understand the need of faith, and the necessity of works of grace in their soul, in order to eternal life; but ignorantly live in the works of the law, by which a man can by no means obtain the kingdom of heaven.

FAITH. But, by your leave, heavenly knowledge of these is the gift of GOD; no man attaineth to them by human industry, or only by the talk of them.

TALK. All this I know very well. For *a man can receive nothing, except it be given him from heaven*; all is of grace, not of works: I could give you an hundred scriptures for the confirmation of this.

FAITH. Well then, said FAITHFUL, what is that one thing that we shall at this time found our discourse upon?

TALK. What you will: I will talk of things heavenly, or things earthly; things moral, or things evangelical; things sacred, or things profane; things past, or things to come; things foreign, or things at home; things more essential, or things circumstantial; provided that all be done to our profit.

FAITH. Now did FAITHFUL begin to wonder; and stepping to CHRISTIAN, (for he walked all this while by himself) he said to him, but softly, "What a brave "companion have we got? Surely "this man will make a very excellent "Pilgrim."

CHR. At this CHRISTIAN modestly smiled, and said, this man with whom you are so taken, will beguile with this tongue of his twenty of them that know him not.

FAITH. Do you know him then?

CHR. Know him! yea, better than he knows himself.

FAITH. Pray, what is he?

CHR. His name is TALKATIVE; he dwelt in our town; I wonder that you should be a stranger to him, only I consider that our town is large.

தனகுமுசசிபபாறுதலாகசுவிசேஷததின பெரியவா
றறுதபபாடுகளுமஆறுதலுமயினனதெனறுஒரும
னுஷனபடிககலாமமறறபடியுமபொயயானகோ
கதுதளைததடடாகரிததுததளளவுஞசததியததுககே
ணுகொளளவுமஅறிவீனரைபபடிபபிககவுஙகத
துககொளளஒருமனுஷனபடிககலாமெனறான.

உணமையுடையான. இதெலலாமஉளளபசுமை
தானநீர்சொலலுகிறயிநதகாரியஙகளைநானகேழ
ககசசநதோஷமாயிருககிறேன.

அலபபன. ஐயோநிததியசீவனையடைகிறதறகு
விசுவாசமனததனதேவையாயிருககுதெனகிறதனை
யுமஅவர்களுடஆததுமததிலெகிருபையினகிரியைக
ளததனஅவசரமாயிருககுதெனகிறதனையுமஅநேக
கொஞசபபேர்அறியாமலிருககிறதுககுமுனசொலலப
பபடகாரியஙகளிலெதாடசியாயிருககிறதேமுகாநதி
ரமபெபபடிஅவர்களஅறிவிலலாமலவேதகறபி
னையினகிரியைகளிலெசதுரிககிறவர்களஆனாலதினாலெ
ஒருமனுஷனமொடசராடசியததைபபரிசசேதமாயஅ
டையமாடடான.

உணமையுடையான. ஆனாலஒருவாறதைசசதே
உததாரஙகொடுமயிதுகளைஅறிகிறபரமஅறிவுபரா
பரனுடையவராயிருககுதொழிலமனுஷபபிரய
யாசததினாலுமஅதைககுறிததுபெசுகிறபேசசினாலும
ஒருததனுமஅடையமாடடான.

அலபபன. இதெலலாமெனககுநனறாயததெரியும
பரமணடலததிலிருநதுகொடுககபபடுகிறதனையலலா
மலஒருமனுஷனுமஒனறுமபெறமாடடானெலலா
ஙகிருபையினாலெயாகுஙகிரியைகளினாலெஒனறுமி
லலையிதைதஒபபுவிககிறதுககுநூறுவேதவாககியஙக
ளைஉமககுசசொலலககூடுமெனறான.

உணமையுடையான. நலலதுயிவவெளையிலெ
ஒனறைககொணடுபெசிககொளளுகிறததுககானவி
சேஷககாரியமெனனவெனறுஉணமையுடையான
கெடடான.

அலபபன. உமககுசசமமதியானபடியாகடடுமபரா
மகாரியஙகளைஅலலதுபூமிககடுததகாரியஙகளைவே
ததறபிரணைகளுககடுததுகளைஅலலதுசுவிசேஷததுக
கடுததுகளைஅறசெயசிஷடகாரியஙகளைஅலலது
லவுகீககாரியஙகளைபபோனகாரியஙகளைஅலலது
வருஙகாரியஙகளைபபிறததேசமானகாரியஙகளை
அலலதுநமககடுததகாரியஙகளைபபிரதானகாரி
யஙகளைஅலலதுவிஸதாரமானகாரியஙகளைக்கு
றிததுசரி, அதிலெலலாஙகளுககுமபிரயோசனமாத
திரஙகிடைககாலபபோதுமெனக.

உணமையுடையான. ஆசசரியபபடடதுவககியுநதெ
ரகஙகளிலெலலாநதனபடியாயநடநதகிறிஸதத
வனபககமாயததிருமபிவனுககுமெளளசசொனன
தெனனவெனறாலநமககுஅகபபடடவழிககுஎனையா
னமெததககெடடிககாறனயிநதமனுஷனநிறசெயமா
கவெமககாநலலபயணககாறனாவானெனறு
சொலல.

கிறிஸததவன. சநதோஷசிரிபபுககொணடுநீயிநத
யாயமெசசுககொளளுகிறயிநதமனுஷனதனனுவி
னுலெஅவனஅறியாதயிருபபதுபெரையாகிலுமயெயதுப
போடஅறிவானெனறான.

உணமையுடையான. நீர்அவனைஅறிவீராளனக.

கிறிஸததவன. அவனைஅறிவெனெவெனறுகேழககி
றீராஅவனதனனைஅறிகிறததைபபார்ககிலுமஅவ
னைநானநனறாயஅறிவேன.

உணமையுடையான. சொலலுமஅவனார்.

கிறிஸததவன. அவனபேர்அலபபனஅவனெஙக
ளபடடணததிலெவாசமாயிருககுறானநீர்அவனைஅறி
யாதிருககிறதுஎனககுஆசசரியமஆனாலெஙகளபட
டணமவிஸததாரமாயிருககுதலலவோ.

FAITH. Whose son is he? and whereabout does he dwell?

CHR. He is the son of one SAY-WELL, he dwelt in *Prating-row*; and he is known of all that are acquainted with him, by the name of TALKATIVE in *Prating-row*; and notwithstanding his fine tongue, he is but a sorry fellow.

FAITH. Well, he seems to be a very pretty man.

CHR. That is, to them that have not a thorough acquaintance with him; for he is best abroad, near home he is ugly enough: your saying that he is a pretty man, brings to my mind what I have observed in the work of the painter, whose pictures shew best at a distance; but very near, more unpleasing.

FAITH. But I am ready to think you do but jest, because you smiled.

CHR. GOD forbid that I should jest, (though I smiled) in this matter, or that I should accuse any falsly; I will give you a further discovery of him: this man is for any company, and for any talk; as he talketh now with you, so he will talk when he is on the ale-bench: and the more drink he hath in his crown, the more of these things he hath in his mouth: religion hath no place in his heart, or house, or conversation; all he hath lieth in his tongue, and his religion is to make a noise therewith.

FAITH. Say you so: then I am in this man greatly deceived.

CHR. Deceived! you may be sure of it: remember the proverb, *They say, and do not*: but *The kingdom of* GOD *is not in word, but in power*. He talketh of prayer, of repentance, of faith, and of the new birth; but he knows but only to talk of them. I have been in his family, and have observed him both at home and abroad; and I know what I say of him is the truth. His house is as empty of religion, as the white of an egg is of savour. There is there neither prayer, nor sign of repentance for sin: yea, the beast, in his kind, serves GOD far better than he. He is the very stain, reproach, and shame of religion, to all that know him; it can hardly have a good word in all the end of the town where he dwells through him. Thus, say the common people that know him, "A saint abroad and a devil at home."

உணமையுடையான. அவனாருடையமகனஎநத
யிடததிலவன குடியிருககிறான.
கிறிஸதுவன. அவன வாயசாலகனமகனசளளு
வாயததெருவிலேகுடியிருககிறானசளளுவாயதெ
ருவிலகுடியிருககிறஅலபபனனகிறபேரககொ
ணடு அவனுடேனே பழகமாயிருககிறபேர்களெ
லலாருமஅவனையறிவார்களஅவனுடையநலல
நாவைததவிர அவனபரதாபமானமனுஷன.

உணமையுடையான. நலலது அவனைபபாரததால
விசேஷயககாணுது.
கிறிஸதுவன. அவனைநனறாயறியாதவாகளுககு
பபபடிபபடவனககாணகிறான வெளியே அவன
மகாநலலவனவீடடிலேயோ எனறுவிதமானமனு
ஷனஅவனவிரகவேணணுநீர்சொனனபோதுபட
மெழுதுகிறவர்களுடையபோலசககளகளிலேநா
னபாரததுளளதநினைவிலேவருகுதுசிததிரஙக
ளதூரபபாரவைககுஅழகாயிருககுதுகிடடபபாரததா
லமெததபபாஙகபபிழையாயககாணும.

உணமையுடையான. நீர் இகசிரிபபுகொணடப
டியினாலேபரியாசமாகஇநதசசொலலுகிறபோ
லேகாணுது.
கிறிஸதுவன. நான இகசிரிபபுககொணடாலுமஇந
சகாரியததிலேபரியாசமபணணுதறபடிககுமஒருததனை
முகாநதரமிலலாமலகுறறபபடுததாதபடிககுமப
ராபரனெனனைககாககககடவார்அவனகுணததை
உமககுஅதிகமாயவெளிவிடடுசசொலலுவேனஅவன
எநதசசகாயததுககுமஎநதபபேசசுககுமகெடடிககாறனஅவ
னிபபோஉமமோடேபேசுகிறபடிசாராயவீடடிலே
யிருககுமவேளையிலேயுமபேசினனதலையிலெவவள
வதிகமாயவெறிகொளளுதோஅவவளவதிகமாயஅநத
ககுறிபபுகளைபபேசுமஅவனுடையவாயிலேநடமா
டுமஅவனுடையயிருதயததிலேயுமவீடடிலேயுமசஞசா
ரததிலேயுமதேவபததிககுயிடமிலலைஅவனசமத
தெலலாமஅவனநாவிலேமாததிரநதேவபததி
யைககுறிததுஅவனசெயயுமசததமதானஅவனுடை
யபததி.
உணமையுடையான, அபபடியாசொலலுகிறீர்
அபபடியானாலநானயிநதமனுஷனாலேரொமபமோய
ககபபடடேன.
கிறிஸதுவன. நீர் மோயககபபடடதுநிசசநதான அவர்
களசொலலியுஞசெயயாமலிருககிறார்களெனகிற
வாககியததைநினைததுககொளளுமஆனாலபராபர
னுடையராடசியமவாரததையிலேயலலபெலததி
லேயிருககுதுஅவனசெபநதவசுவிசுவாசஙகுணப
படுதலமறுசெனமமெனறதுகளினபேரிலேபேசுகிற
னேதுகளைககுறிததுபபேசுகிறதேயலலாமலஅவனு
ககுஎனறநதெரியாதுநானஅவனசமுசாரததிலேயி
ருநதேனவீடடிலேயுமவெளியிலேயுமஅவனைசசவ
னிததுபபாரததேனநானஅவனபேரிலேசொலலுகி
றதுமெயயெனறுநனகுதெரியுமமுடடையிலேயி
ருககிறவெளளைககருருசியிலலாமலிருககிறதுபோ
லஅவனவீடுதேவபததியிலலாமலவெறுமை
யாயிருககுதுஅஙகேசெபமுமிலலைபாவததுககாகப
பணணுநதவசுமுடையாளமுமிலலைஆமஅவனை
பபாரககிலுமமிருகநதனமடடிலேபராபரனுககுஅதிக
ஊழியஞசெயயுதுஅவனகிறிஸதுமாரககததுககுலெ
டசையுமயீனககேடுமவெடகமுமாயிருககிறானஎன
கிறதுஅவனைஅறிநதவாகளுககுநதெரியுமபடடணநீ
லேஅவனகுடியிருககிறவிடததிலேஅதுஅவனாலேஎன
னதுபபாயயபபேரசசுதுஅவனைஅறிநதநோயயமனுஷ
ர்சொலலுகிறதெனனவெனறாலஅவனவெளியே
அறசெயசீஷடனவீடடிலேபிசாசுஎனகிறார்கள

அவ

His poor family finds it so, he is such a churl, such a railer at, and so unreasonable with his servants, that they neither know how to do for, or speak to him, men that have any dealings with him, it is better to deal with a *Turk* than with him, for fairer dealing they shall have at their hands. This TALKATIVE (if it be possible) will go beyond them, defraud, beguile, and over-reach them. Besides, he brings up his sons to follow his steps; and if he finds in any of them a *foolish timorousness*, (for so he calls the first appearance of a tender conscience) he calls them fools and blockheads, and by no means will employ them in much, or speak to their commendations before others. For my part, I am of opinion, that he has, by his wicked life, caused many to stumble and fall; and will be, if GOD prevents not, the ruin of many more.

FAITH. Well, my brother, I am bound to believe you; not only because you say you know him, but also because, like a Christian, you make your reports of men. For I cannot think that you speak these things of ill-will, but because it is even so as you say.

CHR. Had I known him no more than you, I might perhaps have thought of him as at the first you did: yea, had I received this report at their hands only, that are enemies to religion, I should have thought it had been a slander; a lot that often falls from bad men's mouths upon good men's names and profession: but all these things, yea, and a great many more as bad, of my own knowledge, I can prove him guilty of. Besides, good men are ashamed of him; they can neither call him *brother* nor *friend*: the very naming of him among them, makes them blush, if they know him.

FAITH. Well, I see that *saying* and *doing* are two things, and hereafter I shall better observe this distinction.

CHR. They are two things indeed, and are as diverse as are the soul and the body; for as the body without the soul is but a dead carcass, so *saying*, if it be alone, is but a dead carcass also. The soul of religion is the practic part: *Pure religion, and undefiled before* GOD *and the Father, is this, to visit the fatherless and widows in their affliction, and to keep himself unspotted from the world.* This

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

This TALKATIVE is not aware of; he thinks that *hearing* and *saying* will make a good Christian; and thus he deceiveth his own soul. Hearing is but as the sowing of the seed; talking is not sufficient to prove that fruit is indeed in the heart and life; and let us assure ourselves, that at the day of doom, men shall be judged according to their fruit: it will not be said then, *Did you believe?* But were you *doers* or *talkers* only? And accordingly shall they be judged. The end of the world is compared to our harvest; and you know men at harvest regard nothing but fruit. Not that any thing can be accepted, that is not of faith; but I speak this to shew you how insignificant the profession of TALKATIVE will be at that day.

FAITH. This brings to my mind that of MOSES, by which he described the beast that is clean. He is such an one that parteth the hoof and cheweth the cud; not that parteth the hoof only, or that cheweth the cud only. The hare cheweth the cud, but yet is unclean, because he parteth not the hoof. And this truly resembleth TALKATIVE; he cheweth the cud, he seeketh knowledge, he cheweth upon the word; but he divideth not the hoof, he parteth not with the way of sinners; but as the hare, he is unclean.

CHR. You have spoken, for ought I know, the true Gospel sense of those texts. And I will add another thing: PAUL calleth some men, yea, and those great *talkers* too *sounding brass and tinkling cymbals*; that is, as he expounds them in another place, *Things without life, giving sound*. Things without life, that is, without the true faith and grace of the Gospel; and consequently, things that shall never be placed in the kingdom of heaven among those that are the children of life: though their *sound*, by their *talk*, be as it were the tongue or voice of an angel.

FAITH. Well, I was not so fond of his company at first, but I am as sick of it now. What shall we do to be rid of him?

CHR. Take my advice, and do as I bid you, and you shall find that he will soon be sick of your company too, except GOD shall touch his heart and turn it.

FAITH. What would you have me to do?

CHR.

CHR. Why go to him, and enter into some serious discourse about the *Power of religion*; and ask him plainly, (when he has approved of it, for that he will) whether this thing be set up in his heart, house, or conversation.

FAITH. Then FAITHFUL stept forward again, and said to TALKATIVE, "Come, What cheer? "How is it now?"

TALK. Thank you; well, I thought we should have had a great deal of talk by this time.

FAITH. Well, if you will we will fall to it now; and since you left it with me to state the question, let it be this: how doth the saving grace of GOD discover itself, when it is in the heart of man?

TALK. I perceive then that our talk must be "About the power of things:" well, it is a very good question, and I shall be willing to answer you, and take my answer in brief, thus: First, Where the grace of GOD is in the heart, it causeth there a great outcry against sin. Secondly, —

FAITH. Nay, hold, let us consider of one at once: I think you should rather say, it shews itself, by inclining the soul to abhor its sin.

TALK. Why, what difference is there between crying out against, and abhorring of sin?

FAITH. O! a great deal: a man may *cry out* against sin, of policy, but he cannot *abhor* it but by virtue of a godly antipathy against it: I have heard many cry out against sin in the pulpit, who yet can abide it well enough in the heart, house, and conversation. JOSEPH'S Mistress *cried out with a loud voice*, as if she had been very holy; but she would willingly, notwithstanding that, have committed uncleanness with him. Some cry out against sin, even as a mother cries out against her child in her lap, when she calleth it slut and naughty girl, and then falls to hugging and kissing it.

TALK. You lie at the catch, I perceive.

FAITH. No, not I, I am only for setting things right. But what is the second thing whereby you would prove a discovery of a work of grace in the heart?

TALK. Great knowledge of *gospel mysteries*.

கிறிஸதவன. நீர அவனகிட்டபபோயதேவபயபக்தியின பெலததைபபிடிததுபபேசும அவன அதைததமமே படுயென ஒப்புக்கொணடவனாகில அட்டபோயிந்தக்காரியம அவனிருதயத்திலேயும வீட்டிலேயும நடக்கைச் சாரங்களிலேயும வழக்கமாயிருக்கிறதோவென்று வெளிப்படுத்ததாராளமாயக்கேட்டுக்கொளளுமெனக.

உண்மையுடையான. சத்தேமுன்னாலேபோய அலப்பனைப்பார்த்து வாரும்பிள்ளாய சேதியெப்படியென்றுகேட்டக.

அலப்பன. மெத்தச்சந்தோஷம நல்லதுநாமவே வெகுவாயிலேயென்றுகொண்டும்பேசுவோமென்றுநினைத்தேன.

உண்மையுடையான. நல்லது உமக்குச்சம்மதியாயிருந்தால பேசத்துடங்குவோம நானபின்தான கேழ்வியைக்கேழக்கும்படியாயெனனுக்கிட்டுக்கொடுத்தபடியினாலே ரட்சிப்புள்ள பராபரனுடையகிருபை மனுஷருடையயிருதயத்திலேயிருந்தால அதுதன்னைவெளிப்படுத்துகிறதெப்படியென்கிறத்தின்பேரிலேபேசுவோமெனக.

அலப்பன. காரியங்களுடையபெலத்தைக்குறித்து நாமபேசவேணுமென்றுபார்க்கிறேன நல்லதுஅதுநல்லகேழ்விதான அதுக்குப்பிறதியுத்தரஞ்சொல்லமனதாயிருக்கிறேன நானஉமக்குச்சொல்லுகிறபிறதியுத்தரத்தைச்சுருக்கமாய்ச்சொல்லுகிறேன முதலாவது பராபரனுடையகிருபையிருதயத்திலேயிருந்தால அதுபாவத்துக்குவிரோதமாயபெரியகூக்குரலுண்டாக்கும. ரெண்டாவது

உண்மையுடையான. அப்படியல்லபொறுபொறு நாமஒருந்தொருகாரியத்தைப்பிடித்துயோசித்துப்பார்ப்போம அதுஆத்துமந்தனபாவத்தைஅருவருக்கிறதுக்குயினங்கப்போறதினாலே அதுதன்னைவெளிப்படுத்துமென்றுநீர்சொன்னாலநல்லமென்றுநினைக்கிறேன.

அலப்பன. பாவத்துக்குவிரோதமாயக்கூக்குரலிடுகிறதுக்கும அதைஅருவருக்கிறதுக்கும வித்தியாசமென்னவென்க.

உண்மையுடையான. ஆபெரியவித்தியாசமொருமனுஷன லோகபபுத்தியினாலே பாவத்துக்குவிரோதமாய கூக்குரலபண்ணக்கூடும ஆனாலதேவபக்தியின பெலத்தினாலேயல்லாமல அதைஅருவருக்கக்கூடாது அநேகமபேர்பிரசங்கமேடைமேலேபாவத்துக்குவிரோதமாகக்கூக்குரலிடப்பணணினததைநானகேட்டுண்டு ஆனபடியிருக்கஅவர்கள தங்களுடையயிருதயத்திலேயும வீடுகளிலேயுஞ்சஞ்சாரங்களிலேயும அதுக்கினங்கியிடங்கொடுக்கிறார்களே யோசேப்பின யெசமானிதன பத்தினியாக்ககாணப்படுகிறதுக்குப்போலே பெலத்தச்சத்தமாயக்கூக்குரலிட்டாளாயிப்படியிருக்க அவனோடே விபசாரமபண்ணமனதாயிருந்தாளொருதாய்தனமடியிலேயிருக்கிற குழந்தையைத்துஷ்டன பிள்ளைகெட்டபிள்ளையெனறுசொல்லியும அதைக்கட்டிமுத்தஞ்செய்கிறதுபோலேசிலதுபேர் பாவத்துக்குவிரோதமாயக்கூக்குரலிடுகிறார்கள.

அலப்பன. என்னநீரொன்னைபேசிலேமாட்டிக்கொள்ளப்பார்க்கிறப்போலேகாணுதென்க.

உண்மையுடையான. அல்லவே நான அப்படிப்பட்டவனல்லகாரியங்களைத்தனநிலையிலேகொண்டுவந்துவிடமாத்திரமபார்க்கிறேன அப்பிறமகிருபையின்கிரிகையிருதயத்திலேவெளியாகுமநீர்சொல்லவேணுமென்கிறது இரண்டாங்காரியமென்னன.

அலப்பன. சுவிசேஷத்தினரகசியத்தைஅறிகிறமகாபபெரியஅறிவு.

FAITH. This sign should have been first; but first or last, it is also false; for knowledge, great knowledge, may be obtained in the mysteries of the Gospel, and yet no work of grace in the soul. Yea, if a man have *all knowledge*, he may yet be *nothing*, and so consequently be no child of GOD. When CHRIST said, *Do you* KNOW *these things?* And the disciples had answered, yes: he added, *Blessed are ye if ye* DO *them*. He doth not lay the blessing in the knowing of them, but in the doing of them. For there is a knowledge that is not attended with doing: *He that knoweth his master's will and doth it not* ——A man may know like an angel, and yet be no Christian; therefore your sign of it is not true. Indeed, to KNOW, is a thing that pleaseth talkers and boasters; but to DO is that which pleaseth GOD. Not that the heart can be good without knowledge; for without that, the heart is naught. There are therefore two sorts of knowledge; knowledge that resteth in the bare speculation of things, and knowledge that is accompanied with the grace of faith and love; which puts a man upon doing even the will of GOD from the heart: the first of these will serve the *talker*; but without the other, the true Christian is not content. *Give me understanding, and I shall keep thy law: yea, I shall observe it with my whole heart*.

TALK. You lie at the catch again; this is not for edification.

FAITH. Well, if you please, propound another sign how this work of grace discovereth itself where it is.

TALK. Not I, for I see we shall not agree.

FAITH. Well, if you will not, will you give me leave to do it?

TALK. You may use your liberty.

FAITH. A work of grace in the soul discovereth itself, either to him that hath it, or to standers-by.

To him that hath it, thus; it gives him conviction of sin, especially the defilement of his nature, and sin of unbelief, (for the sake of which he is sure to be damned, if he findeth not mercy at GOD's hand, by faith in JESUS CHRIST.)

This

உண்மையுடையான். அது முந்தின அடையாளமாகச் சொல்லவேண்டியது அது முன்னேயிருந்தாலும் பின்னே வந்தாலும் பொய்யான அடையாளந்தான் அதெப்படிப் பார்த்தால் சுவிசேஷத்தின் ரகசியங்களை அறிகிற பெரிய அறிவை அடைகிறதுக்கிடமாயிருந்தாலும் ஆத்துமத்திலே கிருபையின் கிரியையில்லாமலிருக்கிறதுக்கிடமாயிருக்குது. ஆமொரு மனுஷன் சகல அறிவுள்ளவனாயிருந்தாலும் அவனொன்றுக்கும் உதவாதவனும் பராபரனுடைய பிள்ளையல்லாதவனுமாயிருக்கிறதுக்கிடமாயிருக்குது. கிறிஸ்து சீஷர்களைப் பார்த்து நீங்களிதுகளெல்லாம் அறிகிறீர்களோவென்று கேட்டதுக்குச் சீஷர்களாமென்று சொன்னார்கள் அப்போ அவர் நீங்களதுகளைச் செய்கிறவர்களுமாயிருந்தால் பாக்கியவான்களுமாயிருப்பீர்களென்று கூட்டிச் சொன்னார் அவர் அறிவிலே பாக்கியமுண்டென்று சொல்லாமல் செய்கிறதிலே பாக்கியமுண்டென்று சொல்லுகிறார். ஏனென்றால் செய்கிறதையில்லாத அறிவுமுண்டு. தன்னெசமான சித்தத்தை அறிந்தும் அதைச் செய்யாமலிருக்கிறதுமுண்டு. ஒரு மனுஷன் சம்மனசைப்போலே அறிவுள்ளவனாயிருக்கிறதுக்கிடமாயிருந்தாலும் அப்படியும் அவன் கிறிஸ்துவனாயிராமலிருக்கிறதுக்கிடமுண்டு ஆகையினாலே நீர் அந்த பேரிலே சொன்ன அடையாளமே மெய்யல்லமெய்தான அறிவு அலப்பருக்கும் வீம்பருக்கும் பிரியமான காரியந்தான் செய்கிறதையோ பராபரனுக்குப் பிரியமாயிருக்கும் அறிவில்லாமல் இருதயம் நன்றாயிருக்குதென்று நாம் சொல்லயில்லை ஏனென்றால் அதில்லாத இருதயம் நன்மைக்கு உதவாது ஆனபடியினாலே ரண்டுவிதமான அறிவுண்டு காரியங்களை சும்மா மாய் உத்துவிசாரிக்கிற ஒரு அறிவுண்டு விசுவாசமும் சிநேகமும் என்கிற கிருபையினால் கூடிய ஒரு அறிவுமுண்டு இது ஒரு மனுஷன் பராபரனுடைய சித்தத்தைச் செய்து நடப்பிக்கிறதுக்கு இருதயத்தையே விவிடும் முன் சொன்ன அறிவு அலப்பருக்குதவும் ஆனால் மற்ற அறிவில்லாமலொரு கிறிஸ்தவன் திருப்தியாகமாட்டான் எனக்கு உணர்வைத் தாட்டாயிடும் அப்போ நான் உமது வேதத்தைக் கைக்கொண்டு அதை முழு இருதயத்தோடும் காப்பேன்.

அலப்பன். மறுபடியுமென்னை அப்பேச்சிலே மாட்டடிக்கொள்ளப் பார்க்கிறாய் போலே காணுது அது எழுப்புதலுக்குதவாது.

உண்மையுடையான். நல்லது உமக்கு மனதிருந்தால் இந்தக் கிருபையின் கிரியை இருக்கிற இடத்திலே அது தன்னை வெளிப்படுத்துகிற வேறே அடையாளத்தை எடுத்துச் சொல்லுமென்க.

அலப்பன். நான் மாட்டேன் ஏனென்றால் நாமொன்றுக்கொன்று இசைந்து வரமாட்டோமென்று பார்க்கிறேன்.

உண்மையுடையான். நல்லது உமக்கு மனதில்லாவிட்டால் நான் அதைச் செய்ய உத்தாரங்கொடுக்கிறாயென்க.

அலப்பன். உமக்கு மனதாயிருக்கிறபடி செய்யுமென்க.

உண்மையுடையான். ஆத்துமத்திலேயிருக்கிற கிருபையின் கிரியைகள் அதைக் கண்டுகொண்டவர்களின் இருதயத்திலேயும் அதின் பக்கத்தவர்களோடே பழகிறவர்களிடத்திலேயும் வெளியாகுது.

அதைக்கொண்டவனிடத்திலே அது எப்படி வெளியாகுதென்றால் அவனுடைய பாவத்தையும் விசேஷமாக அவன் சுபாவத்தின் அசுசியையும் அவிசுவாசத்தின் பாவத்தையும் அவனுக்குத் தெரியக்காட்டுது ஏனென்றால் யேசுக்கிறிஸ்துவை அப்பற்றும் விசுவாசத்தினாலே பராபரனிடத்திலே இரக்கத்தைக் கண்டுபிடிக்காவிட்டால் அதுகளின் நிமித்தியமாகச் சாபத்துக்குள்ளாயிருக்கிறேனென்று நிச்சயித்திருக்கிறான் இதுகளெல்லாம்

பார்

This sight and sense of things worketh in him sorrow and shame for sin: he findeth, moreover, revealed in him the SAVIOUR of the world, and the absolute necessity of closing with him for life, at the which he findeth hungerings and thirstings after him; to which hungerings, &c. the promise is made. Now according to the strength or weakness of his faith in his SAVIOUR, so is his joy and peace, so is his love to holiness, so are his desires to know him more, and also to serve him in this world. But though, I say, it discovereth itself thus unto him, yet it is but seldom that he is able to conclude, that this is a work of grace, because his corruptions now, and his abused reason, make his mind to misjudge in this matter; therefore in him that hath this work, there is required a very sound judgment, before he can with steadiness conclude that this is a work of grace.

To others it is thus discovered:

1. By an experimental confession of his faith in CHRIST. 2. By a life answerable to that confession, to wit, a life of holiness; heart-holiness, family-holiness, if he hath a family, and by conversation-holiness, in the world; which in the general teacheth him inwardly to abhor his sin, and himself for that, in secret; to suppress it in his family, and to promote holiness in the world; nor by talk only, as an hypocrite or talkative person may do, but by a practical subjection in faith and love to the power of the word. And now, Sir, as to this brief description of the work of grace, and also the discovery of it, if you have ought to object, object; if not, then give me leave to propound to you a second question.

TALK. Nay, my part is not now to object, but to hear; let me therefore have your second question.

FAITH. It is this: do you experience this first part of the description of it? and doth your life and conversation testify the same? Or standeth your religion in *word* or *tongue*, and not in *deed* and *truth*? Pray, if you incline to answer me in this, say no more than you know the GOD above will say *amen* to; and also

பார்த்து உணருகிற உணர்வும் அவனிடத்திலே பாவத்துக்காகத் துக்கத்தையும் வெட்கத்தையும் உண்டாக்கும் அல்லாமல் தனக்குள்ளே லோகரட்சகர் தம்மை வெளிப்படுத்துகிறதையுஞ் சீவனுக்கு அடைகிறதுக்கு அவரோடே உருக்கமாய் ஐக்கமாக வேணுமென்கிற அவசரத்தையுங் கண்டுபிடிக்கிறான் அதிலே அவர் பேரிலே பசியுந் தாகமுமுள்ளவனாமாயப்போறான் அப்படிப் பசிதாகத்துக்கு வாக்குத்தத்தம் பண்ணக்கொடுக்கப்பட்டிருக்குது அவன் ரட்சகர் பேரிலே வைக்கும் விசுவாசத்தின் பெலத்துக்கும் பெலயீனத்துக்குந் தக்கதாகப் போலே சந்தோஷத்தையுஞ் சமாதானத்தையும் அனுபவிக்கிறான் அதுக்குத் தக்கதாய்ப் போலே பரிசுத்தத்தைச் சிநேகிக்கிறதும் அவரை அதிகமாக அறிகிறதும் அறிவும் இந்த லோகத்திலே அவருக்குள்ளடிமையுஞ் செய்கிறதுக்குமான ஆசையுமிருக்கும் ஆனால் நான் முன் சொன்னது போல அது தன்னை அவனுக்கு இப்படி வெளிப்படுத்தினாலும் அது கிருபையின் கிரியையென்று தீர்மானம்பண்ணத்தக்கதாக அவனுக்கிறதுக் காரணமாத்திரம் அவனிடத்திலே உண்டாகிறது அப்படியென்னில் அவனிடத்திலே இன்னமிருக்கிற கெடுத்தப்பட்ட யோசனைப் புத்தியும் இந்தக் காரியத்திலே அவனை நிசமான தீர்மானம் பண்ணக்கொள்ள வொட்டாது ஆகையால் அவனிடத்திலேயிப்படிப்பட்ட கிரியை உண்டாகுதோ அவன் அது கிருபையின் கிரியையென்று நிண்ணயமாய்த் தீர்மானம்பண்ணிக்கொள்ளுமுன்னே மிகவுந் தெளிந்த புத்தி அதுக்கு வேண்டினதாகயிருக்குது,

மத்தவர்களுக்கின்னபாக இது வெளியாகிறவிதம் எப்படியென்றால்.

௧. அது கிறிஸ்துவின் பேரிலே வைக்கும் விசுவாசத்தைத் திடமாய் அறிக்கையிடுகிறான். ௨. அது இந்த அறிக்கைக்குச் சரிந்தாய் நடக்கிறதினாலே அல்லது பரிசுத்த நடக்கையாய் நடக்கிறதினாலே அது வெளியாகும் இருதயத்தின் பரிசுத்தத்தினாலும் அவனுடைய சமுசாரம் பரிசுத்தத்திலேயும் லோகத்திலே அவன் பண்ணும் பரிசுத்தசஞ்சாரத்தினாலும் வெளியாகும் இதினாலே அவன் பேரிலேயும் பாவத்துக்காகத் தன் பேரிலே தானும் வெறுப்பும் பகையும் அவனிருதயத்திலே பிறக்குது பாவத்தைத் தன் சமுசாரத்திலேயிருந்து அகற்றவும் லோகத்திலே பரிசுத்தத்தை வர்த்திக்கப்பண்ணவும் அதனாலே ஏவப்படுகிறான் ஒரு மாயமாலக்காரன் அல்லது ஒரு அலப்பன் பேச்சினாலே செய்கிறதுக்கடமாயிருக்கிறது போல வசனத்தின் பெலத்துக்குத் தன்னை விசுவாசத்திலேயுஞ் சிநேகத்திலேயும் உண்மையாய்க் கீழ்ப்படிகிறதினாலே தானே இப்போதும் ஐயா கிருபையின் கிரியையின் பேரிலேயும் அது இப்படி வெளியாகுமென்கிறதின் பேரிலேயும் நானிப்போ சுருக்கமாகச் சொன்னதுயிம் மாத்திரந்தானயிதுக்கெதிராக நீர் ஏதாகிலுஞ் சொல்ல வேணுமென்றிருந்தால் சொல்லும் இல்லாவிட்டால் ரெண்டாவது கேழ்வியையுமெடுத்துச் சொல்ல எனக்குத்தாரங்கொடும்.

அலப்பன். இதுக்கெதிராய் ஒன்றும் பேசாமல் சும்மாய்க் கேழ்க்கிறதே என்கடுத்தது ஆகையினாலே உம்முடைய ரெண்டாங் கேழ்வியை எனக்குச் சொல்லுமென்னேன்.

உண்மையுடையான். நானதை விபரமாக்கக் காட்டின முந்தின காரியத்தை உமக்குள்ளே உணர்வாய் உணருகிறீரா உம்முடைய நடக்கையுஞ் சஞ்சாரமும் அதுக்குச் சாட்சியாகயிருக்குதா அல்லது உம்முடைய தேவபத்தி கிரியையிலேயுஞ் சத்தியத்திலேயுமல்லாமல் சும்மாய் வார்த்தையிலேயும் நாவிலேயும் மாத்திரமிருக்குதா கேளும் இதுக்குள் நீர் உத்தாரஞ் சொல்ல மனதாயிருந்தால் நீர் சொல்லுகிறதுக்கு உன்னதத்திலிருக்கிற பராபரன் ஆமென்னென்று சொல்லுவாரென்று நீர் அறிகிறதுக்கதிகமானதுகளைச் சொல்லாதேயும் பின்னை

nothing   உம

nothing but what your conscience can justify you in: *For not he that commendeth himself is approved, but whom the* LORD *commendeth*. Besides, to say, I am thus, and thus, when my conversation, and all my neighbours tell me I lie, is great wickedness.

Then TALKATIVE at first began to blush; but, recovering himself, thus he replied: you come now to experience, to conscience, and GOD; and to appeal to him for justification of what is spoken: this kind of discourse I did not expect; nor am I disposed to give an answer to such questions, because I count not myself bound thereto, unless you take upon you to be a *catechizer*; and though you should so do, yet I may refuse to make you my judge: but I pray will you tell me why you ask me such questions?

FAITH. Because I saw you forward to talk, and because I knew not that you had ought else but notion. Besides, to tell you all the truth, I have heard of you, that you are a man whose religion lies in talk, and that your conversation gives this your profession the lie. They say you are a spot among Christians; and that religion fareth the worse for your ungodly conversation; that some already have stumbled at your wicked ways, and that more are in danger of being destroyed thereby; your religion and an alehouse, and covetousness, and uncleanness, and swearing, and lying, and vain company-keeping, &c. will stand together. The proverb is true of you, which is said of a whore, to wit, *That she is a shame to all women*, so you are a shame to all professors,

TALK. Since you are ready to take up report, and to judge so rashly as you do, I cannot but conclude you are some peevish or melancholy man, not fit to be discoursed with, and so adieu.

Then came up CHRISTIAN, and said to his brother, I told you how it would happen; your words and his lusts could not agree. He had rather leave your company than reform his life; but he is gone, as I said; let him go, the loss is no man's but his own; he has saved us the troubl of going from him; for he continuing (as I suppose he will do) as he is, he would have

been

[Tamil text illegible]

been but a blot in our company: besides, the Apostle says, *From such withdraw thyself*.

FAITH. But I am glad we had this little discourse with him; it may happen that he will think of it again; however, I have dealt plainly with him, and am so clear of his blood if he perisheth.

CHR. You did well to talk so plainly to him as you did; there is but little of this faithful dealing with men now-a-days, and that makes religion to stink so in the nostrils of many, as it doth; for they are these talkative fools, whose religion is only in word, and are debauched and vain in their conversation, that (being so much admitted into the fellowship of the godly) do puzzle the world, blemish christianity, and grieve the sincere. I wish that all men would deal with such, as you have done; then should they either be made more conformable to religion, or the company of saints would be too hot for them. Then did FAITH-FUL say,

> How TALKATIVE at first lifts up
> his plumes!
> How bravely doth he speak! how
> he presumes
> To drive down all before him!
> but so soon
> As FAITHFUL talks of heart
> work, like the moon
> That's past the full, into the wane
> he goes;
> And so will all, but he that heart-
> work knows.

Thus they went on talking of what they had seen by the way, and so made that way easy, which would otherwise, no doubt, have been tedious to them: for they went through a wilderness.

Now when they were got almost quite out of this wilderness, FAITHFUL chanced to cast his eye back, and espied one coming after them, and he knew him. O! said FAITHFUL, to his brother, who comes yonder? Then CHRISTIAN looked, and said, It is my good friend EVANGELIST: ay, and my good friend too, said FAITHFUL, for it was he that set me the way to the gate. Now was EVANGELIST come up unto them, and thus saluted them:

EVANG. *Peace be with you*, dearly beloved; and peace be your helpers.

[illegible]

CHR. Welcome, welcome, my good EVANGELIST; the ſight of thy countenance brings to my remembrance thy ancient kindneſs and unwearied labours for my eternal good.

FAITH. And a thouſand times welcome, ſaid good FAITHFUL; thy company, O ſweet EVANGELIST, how deſirable is it to us poor Pilgrims!

Then ſaid EVANGELIST, how hath it fared with you my friends, ſince the time of our laſt parting? What have you met with, and how have you behaved yourſelves?

Then CHRISTIAN and FAITHFUL told him of all things that had happened to them in the way; and how, and with what difficulty they had arrived to that place.

EVANG. Right glad am I, ſaid EVANGELIST, not that you have met with trials, but that you have been victors, and for that you have, notwithſtanding many weakneſſes, continued in the way to this very day.

I ſay, right glad am I of this thing, and that for mine own ſake and yours; I have ſowed, and you have reaped; and *The day is coming, when both he that ſowed, and they that reaped, ſhall rejoice together*; that is, if you hold out; for *in due time ye ſhall reap, if you faint not*. The crown is before you, and it is an incorruptible one; *So run, that you may obtain it*. Some there be that ſet out for this crown, and after they have gone far for it, another comes in and takes it from them: hold faſt therefore that you have. *Let no man take your crown*: you are not yet out of the gunſhot of the devil: you have not reſiſted unto blood, ſtriving againſt ſin: let the kingdom be always before you, and believe ſtedfaſtly concerning things that are inviſible: let nothing that is on this ſide the other world get within you: and above all, look well to your own *hearts* and to the luſts thereof, for they are *deceitful above all things and deſperately wicked*; ſet your *faces like a flint*; you have all power in heaven and earth on your ſide.

Then CHRISTIAN thanked him for his exhortation; but told him withal, that they would have him ſpeak farther to them for their help the reſt of the way; and the rather, for

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

for that they well knew that he was a Prophet, and could tell them of things that might happen unto them, and how they might reſiſt and overcome them. To which requeſt FAITHFUL alſo conſented. So EVANGELIST began as felloweth:

EVANG. My ſons, you have heard in the words of the truth of the Goſpel, that you muſt *through many tribulations enter into the kingdom of heaven.* And again, that *in every city bonds and afflictions abide you*; and therefore you cannot expect that you ſhould go long on your Pilgrimage without them, in ſome ſort or other: you have found ſomething of the truth of theſe teſtimonies upon you already, and more will immediately follow; for now, as you ſee, you are almoſt out of this wilderneſs, and therefore you will ſoon come into a town that you will by and by ſee before you; and in that town you will be hard beſet with enemies, who will ſtrain hard but they will kill you; and be you ſure that one or both of you muſt ſeal the teſtimony which you hold, with blood; but *Be you faithful unto death, and the King will give you a crown of life.* He that ſhall die there, although his death will be unnatural, and his pains perhaps great, he will yet have the better of his fellow; not only becauſe he will be arrived at the celeſtial city ſooneſt, but becauſe he will eſcape many miſeries that the other will meet with in the reſt of his journey. But when you are come to the town, and ſhall find fulfilled what I have here related, then remember your friend, and *Quit yourſelves like men*, and commit the keeping of your ſouls to your GOD in well-doing, *As unto a faithful Creator.*

Then I ſaw in my dream, that when they were got out of the wilderneſs, they preſently ſaw a town before them and the name of that town is *Vanity*; and at the town there is a fair kept, called *Vanity-fair*: it is kept all the year long; it beareth the name of *Vanity-fair*, becauſe the town where it is kept, *Is lighter than vanity*; and alſo, becauſe all that is there ſold, or that cometh thither, is *vanity*. As is the ſaying of the wiſe man, *All that cometh is vanity.*

This fair is no new-erected buſineſs, but a thing of ancient ſtanding: I will ſhew you the original of it.

Almoſt five thouſand years ago, there were Pilgrims walking to the celeſtial city, as you two honeſt perſons now are; and BEELZEBUB, APOLL

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

APOLLYON, and LEGION, with their companions, perceiving by the path that the Pilgrims made, that their way to the city lay through this town of *Vanity*, they contrived here to set up a fair; a fair wherein should be sold *all sorts of vanity*, and that it should last all the year long; therefore, at this fair, are all such merchandises sold, as houses, lands, trades, places, honours, preferments, titles, countries, kingdoms, lusts, pleasures; and delights of all sorts, as whores, bawds, wives, husbands, children, masters, servants, lives, blood, bodies, souls, silver, gold, pearls, precious stones, and what not.

And moreover, at this fair there is at all times to be seen jugglers, cheats, games, plays, fools, apes, knaves, and rogues, and that of every kind.

Here are to be seen too, and that for nothing, thefts, murders, adulteries, falsesweare rs, and all of a blood-red colour.

And as in other fairs of less moment, there are several rows and streets under their proper names, where such and such wares are vended: so here likewise, you have the proper places, rows, streets, (namely, countries and kingdoms) where the wares of this fair are soonest to be found. But as in other fairs, some one commodity is as the chief of all the fair, so the ware of *Rome* and her merchandise is greatly promoted in this fair: only our *English* nation, with some others, have taken a dislike thereat.

Now, as I said, the way to the celestial city lies just through the town where this lusty fair is kept; and he that will go to the city, and yet not go through this town, must needs go out of the world. The Prince of princes himself, when here, went through this town to his own country, and that upon a *fair-day* too: yea, and as I think, it was BEELZEBUB, the chief lord of this fair, that invited him to buy of his *vanities*; yea, would have made him lord of the fair, would he but have done him reverence as he went through the town: yea, because he was such a person of honour, BEELZEBUB had him from street to street, and shewed him all the kingdoms of the world in a little time, that he might, if possible, allure that BLESSED ONE, to cheapen and buy some of his *vanities*; but he had no mind to the merchandise,

and

யோனலேகியோனெனறவர்களதனஉடநதையா ளிகளோடேகூடியிருநதுபரதேசிகளபோனபாதை யைககணடறிநதுஅவர்களமோட்சபபட்டணத்துககுப போகுமவழிமாயையெனறபேர்நதபட்டணத்தினவ ழியாயப்போகுதெனறுகணடுபோதுநேசங்களுசந தைஉணடுபணணவேணுமெனறுதீர்மானிசசாயநதச சநதையிலேபலவிதமானமாயையானசரககுகளவிற கவேணுமதுவருஷமுழுதுமநடககவேணுமெனறு றுதீர்மானமபணணினார்களஆகையாலேயிநதசசந தையிலேவிறகபபடுகிறசரககுகளெனனவெனறால வீடுகளநிலஙகளவரததகஙகளபணககாசஙகைகள உததியோகஙகளமகிமையானபேர்ததேசஙகளராச்சிய ஙகளயிசசைகளசிததினபஙகளபலவிதமானஉலலா சஙகளஅதுகளொனனெனனவெனறாலவேசிகளவேசிகளுக குப்பணணயமபோருகிறவர்களபெணசாதிகளபு ருஷர்பிளளைகளயெசமானகளவேலைகாறர்சீவன ரத்தமசரீரஙகளஆததுமஙகளவெளளிபொனமுத துகளவிலையுயறபபெததரெததினஙகளஇதுமுதலா னதுகள.

யிதலலாமலயிநதசநதையிலேஎலலாவேளையி லேயுஙகணகட்டிவிததைகாயககிறவிததைககுதவிளை யாடடுவாசாபபுகளபயித்தியகாறர்களகுரஙகுகள காவாலிகளகெட்டபயலகளயிதுமுதலானவகை களெலலாமஅஙகேஉணடு.

பினனையுமஅஙகேயிலவிலைமாககாணகிடைககி டமானகாரியஙகளெனனவெனறாலதிருடடுகளகு லைபாதகஙகளவிபசாரஙகளசததியககுபபிகளயிதெ லலாமரெததவறணமாயிருககும.

வேறேயிசசிறுமசினனசசநதைகளிலேசுபபடிக கொததசரககுகளவிறககததுககுபபலபலதெருவுமவீதி யுமபேர்கணடுதிட்டமாயிருககிறபபோலயிஙகேயும யினனினனசரககுகளிருககுமயிடமினனயிடமெனறு திட்டமாயறியஅதுககுஅலாதானயிடஙகளுநதெருக களுமவீதிகளுநதேசஙகளுமராச்சியஙகளுமுணடுமத தசசநதைகளிலேசிலதுவிசேஷததசரககுகளபிறதா னசரககாயிருககிறபபோலேறோமாபுரிசசரககுமவ றதககுமயிநதசநதையிலேமிகவுமவழஙகுமாஙக ளயிஙகிலேசசாதியுமயினனஞசிலசாதிகளுமஅதுக ளபேரிலேவெறுபபாயிருககிறார்கள.

நானசொனனபடிமோட்சபபட்டணத்துக குபபோகுமவழிசசததினபமானயிநதசநதைவழஙகு மபட்டணததுவழியேபோகுதுமோட்சபபட்டணததுக குபபோகவேணுமெனறிருககிறவனயிநதபபட்டணத துவழியேபோகமாடடாதேபோனாலலோகததுககுபபு றமபேபோகவேணுமராசாககளுககுராசாவாசயிருக கபபட்டவர்தாமேயிஙகேயிருககககொளளததமமுடை யசொநதராச்சியததுககுயிநதபபட்டணததுவழியா யயிநதசநதைவழஙகுமநாளிலேதானேபோனார்ஆம நானநினைககிறபடியிநதசநதைககுயிசமானாகியபே யெலசேபுஅவர்தனனுடையமாயைகளைககோ ளளவேணுமெனறுஅவுழைததானஅவரிநதபபட்டண ததுவழியாகபபோகசசேதனைவணஙகமனதாயி ருநதாரேயாகிலஅவரையிநதசசநதைககுயிசமானாககி னைவககவேணுமெனறிருநதானஅவரிததனைமகி மையுளளவராயிருநதபடியினாலேபேயெலசேபு வீதிககுவீதிஅவரைஅழைததுபோயகொஞசநேரததுக குளளேலோகததினராச்சியஙகளையெலலாமஅவ ருககுககாணபிததானஅவனாலேகூடுமேயாகிலஆசீர் வதிககபபட்டயிவர்தனமாயைகயிலேசிறதுகளை ககொளளஅவருககுஆசைபதஙகாட்டினானஆனா லவர்அநதவியாபாரமபணணமனதிலலை

ஆகை

and therefore left the town, without laying out so much as one farthing upon these *vanities*. This fair, therefore, is an ancient thing of long standing, and a very great fair.

Now these Pilgrims, as I said, must needs go through this fair. Well, so they did; but behold, even as they entered into the fair, all the people in the fair were moved, and the town itself, as it were, in a hubbub about them; and that for several reasons: For,

First, The Pilgrims were clothed with such kind of raiment as was diverse from the raiment of any that traded in that fair. The people therefore of the fair made a great gazing upon them: some said they were fools; and some that they were outlandish men.

Secondly, And as they wondered at their apparel, so they did likewise at their speech; for few could understand what they said; they naturally spoke the language of *Canaan*; but they that kept the fair were the men of this world: so that from one end of the fair to the other, they seemed barbarians to each other.

Thirdly, But that which did not a little amuse the merchandisers, was that these Pilgrims set very light by all their wares; they cared not so much as to look upon them; and if they called upon them to buy, they would put their fingers in their ears, and cry, *Turn away mine eyes from beholding vanity*; and look upwards, signifying, that their trade and traffick were in heaven.

One chanced mockingly, beholding the carriages of the men, to say unto them, "What will ye buy?" But they, looking gravely upon him, said, *We buy the truth*. At that there was an occasion taken to despise the men the more; some mocking, some taunting; some speaking reproachfully, and some calling upon others to smite them. At last things came to an hubbub, and a great stir in the fair, insomuch that all order was confounded. Now was word presently brought to the great one of the fair, who quickly came down and deputed some of his most trusty friends to take those men into an examination, about whom the fair was almost overturned. So the men were brought to examination; and they that sat upon them, asked them, "Whence they came, whither they went, and what they did there in such an unusual garb?" The men told them, that they were Pilgrims and Strangers in the world, and

ஆகையினாலே அவர்யிந்தமாயைகளெல்லாம ஒரு காசுமபேறுதெனறுசொல்லியிந்தப்பட்டணத்தை விட்டுப்புறப்பட்டுப்போனார் ஆகையினாலேயிந்தச்சந்தை வெகுநாளாகவழங்கிண்டபழமையானகாரியமும மகாப்பெரிதானசந்தையுமாயிருக்குது.

இப்போதும நாமசொன்னபடியிந்த பரதேசிகள யிந்தசந்தைவழியாகப்போகவேண்டியது நல்லது அவர்கள அப்படிதானெசெய்தார்கள ஆனாலியிதோ சந்தையிலுளப்பட்டாயபோதெசந்தையிலெயிருந்தசனமெல்லாமபுமககளமாகிபட்டணமெல்லாம முழுதுமயினாசசலுமவுமளியுமாகிஅவர்களைசசூழநதுகொண்டது அதுசசிலபலகாரணங்களிருநதது.

முதலாவது. பரதேசிகளுடுததிககொண்டிருநதவஸதிரஙகள அநதசசநதையிலேவததககபபணணினவர்களுடைய வஸதிரததுககுவிததியாசமாகயிருநதது ஆகையினாலே அநதசசநதைசசனம அவர்களைவெகுபார்ததார்கள சிலதுபேர் அவர்களைபயததியகாரரெனறார்கள சிலதுபேர் அவர்களைமறுதேசததாரெனறார்கள.

ரெணடாவது. அவர்களயிவர்களுடைய உடுபபைககணடு ஆசசரியபபட்டதுபோல அவர்களுடைய பேசசையுங்கெடடு ஆசசரியபபட்டார்கள ஏனெனில அவர்கள பேசினது கொஞசபபேருககுமாததிரநதெரிஞசுது ஏனெனில அவர்கள கானான பாஷை பேசினார்கள சநதையிலே வியாபாரமபணணினவர்களோ யிநதபபிரவஞசியததார் ஆகையினாலே அநதசசநதைதுவககமுதல முடிவுமடடுககும அவர்கள ஒருததரொருததரை அஞ்ஞியாதபாஷைககாரராகககாணபிததார்கள.

மூணறாவது. அநதசசநதைவியாபாரமபணணினவர்கள பரியாசமாகநினைததகாரியங்களெனனவெனறால யிநதபபரதேசிகள அவர்களுடையசரககுகளெல்லாம அறபமாகஎணணிணபடியினாலேதானெ அதுகளைபபார்ககிறதுககுமுதலாயமனசிலலா அவர்கள கொளளவேணுமெனறுயிவர்களழைததபோது அவர்கள தஙகள காதுகளிலே விரலயிடடுககொணடு மாயையைபபாராதபடிககெனகணகளைதிருபபியருளுமெனறுகூபபிடடு தஙகளவியாபாரமுமவழககமுமபரமணடலததிலேயிருககுதெனறு உயரப்பார்ததார்கள.

ஒருததனபரியாசமபணணவநதுயிநதமனுஷர்காணபிககிறதைபபார்ததுநீஙகளெனனகொளளபபொகிறீர்களெனறுகெடடான ஆனாலிவர்கள திடமனதோடெ அவனைபபார்ததுசததியததைககொளளுகிறோமெனறார்கள யிதெயிநதமனுஷர்களை அதிகஅறபமாயெணணுகிறதுககிடமாசசுது சிலதுபேர்பரியாசமபணணினார்கள சிலதுபேர்நையததார்கள சிலர் நிநதையாகபபேசினார்கள சிலர் மறறவர்களையழைததுஅவர்களை அடிககசசொனனார்கள கடைசியிலே ஒருபெரியஅமளியுமயினாசசலுஙகிலாதியுசநதையிலேயுணடாசசுது அபபுறம ஒழுஙகெலலாமகலஙகிததுமெலகீழாகபபோசசுது யிநதசசெதிஉடனெசநதைககசமானுககுஅறிவிககபபடடது அவன சீககிரமாயிறஙகிவநதுதனநமபிககையுளளசிநெகிதருககுளளெசிலபேரைகககூபபிடடுவைததுசநதையிததனைகலககமாயபபோககககாரணமானயிநதமனுஷர்களைவிஙகேவெணுமெனறுவிசாரிககதானயிபபடியிநதமனுஷர் காயததிலேகொணடுபோகபபடடார்கள யிவர்களுடையஎதிரிகள அவர்களைபபார்ததுஎஙகேயிருநதுவநதீர்கள எஙகேபோகிறீர்கள வாடிககையிலலாதயிநதஉடுபபோடெயிஙகேநீஙகளசெயகிறதெனனவெனறுகேடகயிநதமனுஷர்கள நாஙகளலோகததிலே பரதேசிகளுமவழிபபோககருமாயிருககிறோம

பரம

and that they were going to their own country, which was the heavenly *Jerusalem*; and that they had given no occasion to the men of the town, nor yet to the merchandisers, thus to abuse them, and to stop them in their journey; except it was for that, when one asked them what they would buy, they said, they would *buy the truth*. But they that were appointed to examine them, did not believe them to be any other than mad, or else such as came to put all things into a confusion in the fair. Therefore they took them and beat them, and besmeared them with dirt, and then put them into the cage, that they might be made a spectacle to all the men of the fair. There, therefore, they lay for some time, and were made the objects of any man's sport, or malice, or revenge; the great one of the fair laughing still at all that befel them: but, the men being patient, and not rendering railing for railing, but contrariwise blessing, and giving good words for bad, and kindness for injuries done; some men in the fair that were more observing, and less prejudiced than the rest, began to check and blame the baser sort for their continual abuses done by them to the men: they therefore in angry manner let fly at them again, counting them as bad as the men in the cage, and telling them that they seemed confederates, and should be made partakers of their misfortunes. The others replied, "That "for ought they could see the men "were quiet and sober, and intended "no body any harm: and that there "were many that traded in their "fair, that were more worthy to be "put into the cage, yea, and pillory "too, than were the men that they "had abused." Thus, after divers words had passed on both sides, (the men behaving themselves all the while very wisely and soberly before them) they fell to some blows among themselves, and did harm one to another. Then were these two poor men brought before their examiners again, and there charged as being guilty of the late hubbub that had been in the fair. So they beat them pitifully, and hanged irons upon them, and led them in chains up and down the fair, for an example and terror to others, least any should speak in their behalf or join themselves unto them. But CHRISTIAN and FAITHFUL behaved themselves yet more wisely, and

received

[illegible]

received the ignominy and ſhame that was caſt upon them, with ſo much meekneſs and patience, that it won to their ſide (though but few in compariſon of the reſt) ſeveral of the men in the fair. This put the other party yet into a greater rage, inſomuch that they concluded the death of theſe two men. Wherefore they threatened, that neither cage nor irons ſhould ſerve their turn, but that they ſhould die for the abuſe they had done, and for deluding the men of the fair.

Then were they remanded to the cage again, until further order ſhould be taken with them. So they put them in, and made their feet faſt in the ſtocks.

Here therefore they called again to mind what they had heard from their faithful friend EVANGELIST, and were the more confirmed in their ways and ſufferings, by what he told them would happen to them. They alſo now comforted each other, that whoſe lot it was to ſuffer, even he ſhould have the beſt on it; therefore each man ſecretly wiſhed that he might have that preferment: but committing themſelves to the all-wiſe diſpoſal of him that ruleth all things, with much content they abode in the condition in which they were until they ſhould be otherwiſe diſpoſed of.

Then a convenient time being appointed, they brought them forth to their trial, in order to their condemnation. When the time was come, they were brought before their enemies, and arraigned. The judge's name was lord HATE-GOOD: their indictment was one and the ſame in ſubſtance, though ſomewhat varying in form; the contents whereof were theſe:

"That they were enemies to, and
" diſturbers of, their trade: that
" they had made commotions and
" diviſions in the town, and had
" won a party to their own moſt
" dangerous opinions, in contempt
" of the law of their Prince."

Then FAITHFUL began to anſwer, that he had only ſet himſelf againſt that which had ſet itſelf againſt him that is higher than the higheſt. And, ſaid he, as for diſturbance, I make none, being myſelf a man of peace; the parties that were won to us, were won by beholding our truth and innocence, and they are only turned from the worſe to the

better.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

better. And as to the king you talk of since he is BEELZEBUB, the enemy of our LORD, I defy him and all his angels.

Then proclamation was made, that they that had ought to say for their lord the king against the prisoner at the bar, should forthwith appear, and give in their evidence. So there came in three witnesses, to wit, ENVY, SUPERSTITION and PICK-THANK: they were then asked, if they knew the prisoner at the bar; and what they had to say for their lord the king against him.

Then stood forth ENVY, and said to this effect: My lord, I have known this man a long time, and will attest upon my oath before this honourable bench, that he is —

Judge. Hold—Give him his oath.

So they sware him: then he said, my lord this man, notwithstanding his plausible name, is one of the vilest men in our country; he neither regardeth prince nor people, law nor custom; but doth all that he can to possess all men with certain of his disloyal notions, which he in the general calls PRINCIPLES OF FAITH AND HOLINESS. And in particular, I heard him once myself affirm, that christianity and the customs of our town of *Vanity*, were diametrically opposite, and could not be reconciled. By which saying, my lord, he doth, at once, not only condemn all our laudable doings, but us in the doing of them.

Judge. Then did the judge say to him, hast thou any more to say?

ENVY. My lord, I could say much more, only I would not be tedious to the court. Yet if need be, when the other gentlemen have given in their evidence, rather than any thing shall be wanting that will dispatch him, I will enlarge my testimony against him. So he was bid stand by.

Then they called SUPERSTITION, and bid him look upon the prisoner; they also asked, what he could say for their lord the king against him? Then they sware him; so he began:

SUPER. My lord, I have no great acquaintance with this man, nor do I desire to have further knowledge of him; however, this I know, that he is a very pestilent fellow, from some discourse that the

[illegible]

other day I had with him in this town; for then talking with him, I heard him say, That our religion was naught, and such by which a man could by no means please GOD. Which saying of his, your lordship very well knows what necessarily thence will follow, to wit, that we still do worship in vain, are yet in our sins, and finally shall be damned: and this is that which I have to say.

Then was PICKTHANK sworn, and bid say what he knew in the behalf of their lord the king, against the prisoner at the bar.

PICK. My lord, and you gentlemen all; this fellow I have known of a long time, and have heard him speak things that ought not to be spoke; for he hath railed on our noble prince BEELZEBUB, and hath spoken contemptibly of his honourable friends, whose names are the lord OLD MAN, the lord CARNAL DELIGHT, the lord LUXURIOUS, the lord DESIRE OF VAIN-GLORY, my old lord LEACHERY, Sir HAVING GREEDY, with all the rest of our nobility; and he hath said moreover, that if all men were of his mind, if possible, there is not one of these noblemen should have any longer a being in this town. Besides, he hath not been afraid to rail on you, my lord, who are now appointed to be his judge, calling you an ungodly villain, with many other such like vilifying terms, with which he hath bespattered most of the gentry of our town.

When this PICKTHANK had told his tale, the judge directed his speech to the prisoner at the bar, saying, "Thou renegade, heretic, "and traitor, hast thou heard what "these honest gentlemen have wit- "nessed against thee?"

FAITH. May I speak a few words in my own defence?

Judge. Sirrah, sirrah, thou deservest to live no longer, but to be slain immediately upon the place; yet that all men may see our gentleness towards thee, let us see what thou hast to say.

FAITH 1. I say then, in answer to what Mr ENVY hath spoken, I never said ought but this, "That "what rule, or laws, or custom, "or people, were flat against the "word of GOD, are diametrically "opposite to christianity," If I have said amiss in this, convince me of my error, and I am ready here before you to make my recantation.

[illegible]

2. As to the second, to wit, Mr SUPERSTITION, and his charge against me, I said only this, "That "in the worship of GOD there is "required a divine faith; but there "can be no divine faith without "a divine revelation of the will of "GOD. Therefore, whatever is "thrust into the worship of GOD "that is not agreeable to divine "revelation, cannot be done but by "an human faith, which faith will "not be profitable to eternal life."

3. As to what Mr PICKTHANK hath said, I say, (avoiding terms, as that I am said to rail, and the like) "That the prince of this "town, with all the rabblement, "his attendants, by this gentleman "named, are more fit for being in "hell, than in this town and "country; and so the LORD have mercy upon me."

Then the judge called to the jury, (who all this while stood by to hear and observe) gentlemen of the jury, you see this man about whom so great an uproar hath been made in this town: you have also heard what these worthy gentlemen have witnessed against him: also you have heard his reply and confession: it lieth now in your breasts to hang him, or save his life; but yet I think meet to instruct you into our law.

There was an act made in the days of PHARAOH the great, servant to our prince, that lest those of a contrary religion should multiply, and grow too strong for him, their males should be thrown into the river. There was also an act made in the days of NEBUCHADNEZZAR the great, another of his servants, that whoever would not fall down and worship his golden image, should be thrown into a fiery furnace. There was also an act made in the days of DARIUS, that whoso for some time called upon any god but him, should be cast into the lions den. Now the substance of these laws this rebel has broken, not only in thought (which is not to be borne) but also in word and deed; which must therefore needs be intolerable.

For that of PHARAOH, his law was made upon a supposition, to prevent mischief, no crime being yet apparent; but here is a crime apparent. For the second and third, you see he disputeth against our religion; and for the treason he hath confessed, he deserveth to die the death.

Then

Then went the jury out, whose names were Mr BLINDMAN, Mr NO-GOOD, Mr MALICE, Mr LOVE-LUST, Mr LIVE-LOOSE, Mr HEADY, Mr HIGH-MIND, Mr ENMITY, Mr LIAR, Mr CRUELTY, Mr HATELIGHT, and Mr IMPLACABLE; who every one gave in his private verdict against him among themselves, and afterwards unanimously concluded to bring him in guilty before the judge. And first among themselves, Mr BLINDMAN the foreman said, I see clearly that this man is an heretic. Then said Mr NO-GOOD, away with such a fellow from the earth. Ay, said Mr MALICE, for I hate the very looks of him. Then said Mr LOVE-LUST, I could never endure him. Nor I, said Mr LIVE-LOOSE, for he would always be condemning my way. Hang him, hang him, said Mr HEADY. A sorry scrub, said Mr HIGHMIND. My heart riseth against him, said Mr ENMITY. He is a rogue, said Mr LIAR. Hanging is too good for him, said Mr CRUELTY. Let us dispatch him out of the way, said Mr HATE-LIGHT. Then said Mr IMPLACABLE, might I have all the world given me, I could not be reconciled to him, therefore let us forthwith bring him in guilty of *death*: and so they did; therefore he was presently condemned to be had from the place where he was, to the place from whence he came, and there to be put to the most cruel death that could be invented.

They therefore brought him out to do with him according to their law; and first they scourged him, then they buffeted him, then they lanced his flesh with knives; after that they stoned him with stones, then pricked him with their swords; and last of all, they burnt him to ashes at the stake. Thus came FAITHFUL to his end.

Now I saw, that there stood behind the multitude a chariot and a couple of horses waiting for FAITHFUL, who (so soon as his adversaries had dispatched him) was taken up into it, and straightway was carried up through the clouds with sound of trumpet, the nearest way to the celestial gate. But as for CHRISTIAN he had some respite, and was remanded back to prison; so he there remained for a space: but he that overrules all things, having the power of their rage in his own hand, so wrought it about, that CHRISTIAN for that time escaped them, and went his way.

And

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

And as he went he ſung, ſaying;-

Well FAITHFUL, thou haſt faith
  fully profeſt
Unto thy LORD, with whom
  thou ſhalt be bleſt;
When *faithleſs* ones, with all
  their vain delights,
Are crying out under their helliſh
  plights:
Sing, FAITHFUL, ſing, and let
  thy name ſurvive:
For though they kill'd thee, thou
  are yet alive.

அவன் போனபோது பாடிச் சொன்னதாவது.

நல்லது உண்மையுடையானே நீ உண்மையாய் உன்னுடைய ஆண்டவர் பேரிலே நல்ல சாட்சி கொடுத்தாய் அவரோடே நீ ஆசீர்வதிக்கப்படுவாய் அப்போ உண்மையில்லாதவர்கள் தங்கள் மாயையான சந்தோஷத்தைப் போதும் அனுபவித்தால் நரக உபாதையிலே கிடந்து கூவென்று கூப்பிடுவார்கள் பாடு உண்மையுடையானே பாடு உன் பேர் என்றும் இருக்கும் அவர்கள் உன்னைக் கொன்று போட்டிருந்தாலும் நீ இன்னும் சீவனோடே இருக்கிறாய்.

Now I ſaw in my dream, that CHRISTIAN went not forth alone; for there was one whoſe name was HOPEFUL, (being ſo made by the beholding of CHRISTIAN and FAITHFUL in their words and behaviour, in their ſufferings at the fair) who joined himſelf unto him, and entering into a brotherly covenant, told him that he would be his companion. Thus one died to bear teſtimony to the truth, and another riſes out of his aſhes to be a companion with CHRISTIAN in his Pilgrimage. This HOPEFUL alſo told CHRISTIAN, that there were many more of the men in the fair that would take their time, and follow after.

பின்பு நான் சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றால் கிறிஸ்தவன் ஒன்றியாய் நடந்துபோகயில்லை அங்கே நம்பிக்கையுள்ளோனென்று சொல்லப்பட்டவன் இருந்தான் ஏனென்றால் அவன் கிறிஸ்தவனும் உண்மையுடையானுஞ் சந்தையில் உபத்திரங்களை அனுபவித்த வேளையிலே பேசின வார்த்தைகளையும் காண்பித்த செய்கைகளையுங் கண்டு பிடிப்பட்டவனாயிவன் தன் செயலாய் அவனோடே சேர்ந்து சகோதரக்கூடிலே அவனோடே உடன்பட்டுத் தான் அவனுடைய வழிப்போக்கனாயிருக்கவேணுமென்று அவனுக்குச் சொன்னான் இப்படி ஒருத்தன் சத்தியத்துக்குச் சாட்சி கொடுத்து மரணமடைந்தான் பின்னொருத்தன் அவன் சாம்பலிலேயிருந்தெழுப்பப்பட்டாப்போலே கிறிஸ்தவன் பண்ணின பயணத்திலே அவனுக்குக் கூட்டாளியானான் இந்த நம்பிக்கையுள்ளோனுங் கிறிஸ்தவனுக்குச் சொன்னதென்னவென்றால் சந்தை மனுஷர்களிலே இன்னம் வெகுபேர் ஒருவேளையிலே தாங்கள் பிறகாலே வருவார்களென்று சொன்னான்.

So I ſaw, that quickly after they were got out of the fair, they overtook one that was going before them, whoſe name was BY-ENDS, ſo they ſaid to him, what countryman, Sir? and how far go you this way? He told them, that he came from the town of *Fair-ſpeech*, and he was going to the celeſtial city, but told them not his name.

அவன் சந்தையிலேயிருந்து பிறப்பட்டபோதே முன்னாலே நடந்து போகிறவனென்று சொல்லப்பட்ட ஒருத்தன் அண்டையிலே வந்து சேர்ந்ததாகக் கண்டேன் அவர்கள் அவனைப் பார்த்து ஐயா நீர் எந்த ஊரான் நீர் இந்த வழியாய் எந்தமட்டும் போகிறீரென்று கேட்க அவன் நான் சாதுரியம் பேசியென்ற பட்டணத்திலிருந்து வந்து மோட்சப் பட்டணத்துக்குப் போகயிருக்கிறேனென்று அவர்களுக்குச் சொன்னானேயல்லாமல் தன் பேரை அவர்களுக்குச் சொன்னதில்லை.

From *Fair-ſpeech*, ſaid CHRISTIAN! is there any good that lives there?

சாதுரியம் பேசியென்ற பட்டணத்திலேயிருந்து வாறீரா அங்கே யாதொரு நன்மையுண்டோ என்க.

BY-ENDS. Yes, ſaid BY-ENDS, I hope.

ஆம் நான் நினைக்கிறபடி அப்படியிருக்குமென்று தப்புப்போழிவன் சொல்லுவான்.

CHR. Pray, Sir, what may I call you.

கிறிஸ்தவன். ஐயா எந்தப் பேரால் சொல்லி உம்மை அழைக்கலாமென்க.

BY ENDS. I am a ſtranger to you, and you to me: if you be going this way, I ſhall be glad of your company: if not, I muſt be content.

தப்புப்போழிவன் நான் உங்களுக்கும் நீங்கள் எனக்கும் அறிமுகமில்லாதவர்கள் நீங்கள் இந்த வழியாய் வந்தால் உங்களோடே சாவகாசம் பண்ணுகிறது எனக்குச் சந்தோஷம் இல்லாவிட்டாலும் எனக்குச் சம்மதந்தானென்றான்.

CHR. This town of *Fair-ſpeech*, ſaid CHRISTIAN, I have heard of, and, as I remember, they ſay it is a wealthy place.

கிறிஸ்தவன் சாதுரியம் பேசியென்ற பட்டணத்தின் பேரிலே நான் கேட்டிருக்கிறேன் நான் நினைக்கிறபடி அது மிகுந்த வாழ்வுள்ளவிடமென்றான்.

BY-ENDS. Yes, I will aſſure you that it is, and I have very many rich kindred there.

தப்புப்போழிவன் ஆம் அது அப்படித்தானென்று நான் உங்களுக்கு நிச்சயமாகச் சொல்லுகிறேன் வயக்குரியமுள்ள வெகு உறவின்முறையார் எனக்கு அங்கே உண்டென்றான்,

CHR. Pray who are your kindred there, if a man may be ſo bold?

கிறிஸ்தவன் நான் கேட்கிறது உமக்குக் கோபமாகயிராவிட்டால் அங்கேயிருக்கும் உம்முடைய உறவின்முறையார் ஆரென்று கேட்க

By- தப

By-ENDS. Almost the whole town: and in particular my lord TURN-ABOUT, my lord TIME-SERVER, my lord FAIR-SPEECH, (from whose ancestors that town first took its name:) also Mr SMOOTH-MAN, Mr FACING-BOTH-WAYS, Mr ANY-THING, and the parson of our parish, Mr TWO-TONGUES, was my mother's own brother by father's side: and, to tell you the truth, I am become a gentleman of good quality, yet my great grandfather was but a waterman, looking one way and rowing another, and I got most of my estate by the same occupation.

CHR. Are you a married man?

By-ENDS. Yes, and my wife is a very virtuous woman, the daughter of virtuous woman; she was my lady FEIGNING's daughter, therefore she came of a very honourable family, and is arrived to such a pitch of breeding, that she knows how to carry it to all, even to prince and peasant. It is true, we somewhat differ in religion from those of the stricter sort, yet but in two small points: First, we never strive against wind and tide. Secondly, we are always most zealous when religion goes in his silver slippers; we love much to walk with him in the street, if the sun shines, and the people applaud him.

Then CHRISTIAN stept a little aside to his fellow HOPEFUL, saying, it runs in my mind that this is one BY-ENDS of *Fairspeech*; and if it be he; we have as very a knave in our company as dwelleth in all these parts. Then said HOPEFUL, ask him, methinks he should be not be ashamed of his name. So CHRISTIAN came up with him again, and said, Sir, you talk as if you knew something more than all the world doth; and, if I take not my mark amiss, I deem I have half a guess of you: is not your name Mr BY-ENDS of *Fairspeech*?

BY-ENDS. This is not my name, but indeed it is a nick-name that is given me by some that cannot abide me, and I must be content to bear it as a reproach, as other good men have borne theirs before me.

CHR. But did you never give an occasion to men to call you by this name?

BY-ENDS. Never, never! the worst that ever I did to give them an occasion to give me this name was, that I had always the luck to jump in my judgment with the present way of the times whatever it was,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

was, and my chance was to get thereby; and if things are thus cast upon me let me count them a blessing; but let not the malicious load me therefore with reproach.

CHR. I thought indeed that you were the man that I heard of; and to tell you what I think I fear this name belongs to you more properly than you are willing we should think it doth.

BY-ENDS. Well, if you will thus imagine, I cannot help it: you will find me a fair company-keeper, if you will still admit me your associate.

CHR. If you will go with us, you must go against wind and tide; the which, I perceive, is against your opinion you must also own religion in his rags as well as when in his silver slippers; and stand by him too when bound in irons, as well as when he walketh the streets with applause.

BY-ENDS. You must not impose, nor lord it over my faith; leave me to my liberty, and let me go with you.

CHR. Not a step farther, unless you will do in what I propound as we.

Then said BY-ENDS, I shall never desert my old principles, since they are harmless and profitable. If I may not go with you, I must do as I did before you overtook me, even go by myself, until some overtake me that will be glad of my company.

Then I saw in my dream, that CHRISTIAN and HOPEFUL forsook him, and kept their distance before him; but one of them looking back, saw three men following Mr BY-ENDS; and behold, as they came up with him, he made them a very low congee; and they also gave him a compliment. The men's names were Mr HOLD-THE-WORLD, Mr MONEY-LOVE, and Mr SAVE-ALL; men that Mr BY-ENDS had formerly been acquainted with; for in their minority they were schoolfellows, and taught by one Mr GRIPMAN, a schoolmaster in *Love-gain*, which is a market-town in the county of *Coveting*, in the north. This schoolmaster taught them the art of getting, either by violence, cozenage, flattery, lying, or by putting on the guise of religion; and these four gentlemen had attained much of the art of their master, so that they could each

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

of them have kept such a school themselves.

Well, when they had, as I said, thus saluted each other, Mr MONEY-LOVE said to Mr BY-ENDS, who are they upon the road before us? for CHRISTIAN and HOPEFUL were yet within view.

BY-ENDS. They are a couple of far countrymen, that after their mode are going on Pilgrimage.

MONEY-LOVE. Alas! why did not they stay that we might have had their good company; for they, and we, and you, Sir, I hope, are going on Pilgrimage.

BY-ENDS. We are so indeed; but the men before us are so rigid, and love so much their own notions, and do also so lightly esteem the opinion of others, that let a man be never so godly, yet if he jumps not with them in all things, they thrust him quite out of their company.

Mr SAVE-ALL. That is bad; but we read of some that are *righteous over-much*, and such mens' rigidness prevails with them to judge and condemn all but themselves. But, I pray, what, and how many, were the things wherein you differed?

BY-ENDS. Why they, after their headstrong manner, conclude that it is their duty to rush on their journey all weathers, and I am for waiting for wind and tide. They are for hazarding all for GOD at a clap, and I am for taking all advantages to secure my life and estate. They are for holding their notions, though all other men be against them; but I am for religion, in what, and so far as the times and my safety will bear it. They are for religion when in rags and contempt, but I am for him when he walks in his silver slippers in the sunshine, and with applause.

Mr HOLD-THE-WORLD. Ay, and hold you there still, good Mr BY-ENDS; for, for my part, I can count him but a fool, that having the liberty to keep what he has shall be so unwise as to lose it. Let us be wise as serpents; it is best to make hay when the sun shines; you see how the bee lieth still all winter, and bestirs her only when she can have profit with pleasure. GOD

[illegible]

GOD sends sometimes rain, and sometimes sunshine: if they be such fools to go through the first, yet let us be content to take fair weather along with us. For my part, I like that religion best, that will stand with the security of GOD's good blessings unto us: for who can imagine, that is ruled by his reason, since GOD has bestowed upon us the good things of this life, but that he would have us keep them for his sake. ABRAHAM and SOLOMON grew rich in religion. And JOB says, that a good man *Shall lay up gold as dust*. But he must not be such as the men before us, if they be as you have described them.

Mr SAVE-ALL. I think that we are all agreed in this matter, and therefore there needs no more words about it.

Mr MONEY-LOVE. No, there needs no more words about this matter indeed; for he that believes neither scripture nor reason (and you see we have both on our side) neither knows his own liberty, nor seeks his own safety.

Mr BY-ENDS. My brethren, we are, as you see, going all on Pilgrimage, and for our better diversion from things that are bad, give me leave to propound unto you this question.

Suppose a man, a minister, or a tradesman, &c. should have an advantage lie before him, to get the good blessings of this life, yet so as that he can by no means come by them, except, in appearance at least, he becomes extraordinary zealous in some points of religion that he meddled not with before: may he not use this means to attain his end, and yet be a right honest man?

Mr MONEY-LOVE. I see the bottom of your question; and with these gentlemens' good leave, I will endeavour to shape you an answer: and first, to speak to your question as it concerns a *minister* himself. Suppose a minister, a worthy man, possessed but of a very small benefice, and has in his eye a greater, more fat and plump by far; he has also now an opportunity of getting it, yet so as by being more studious, by preaching more frequently and zealously, and, because the temper of the people requires it, by altering of some of his principles; for my part, I see no reason but a man may do this; (provided he has a call) ay, and a great deal more besides, and yet

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

yet be an honest man. For why?

1. His desire of a greater benefice is lawful, (this cannot be contradicted) since it is set before him by providence; so then he may get it if he can, making no question for conscience-sake.

2. Besides, his desire after that benefice makes him more studious, a more a zealous preacher, &c. and so makes him a better man, yea, makes him better improve his parts, which is according to the mind of GOD

3. Now as for his complying with the temper of his people, by deserting, to serve them, some of his principles, this argueth,

1. That he is of a self-denying temper.

2. Of a sweet and wining deportment.

3. And so more fit for the ministerial function.

4. I conclude then, that a minister that changes a *small* for a *great*, should not, for so doing, be judged as covetous; but rather, since he is improved in his parts and industry hereby, be counted as one that pursues his call, and the opportunity put into his hand to do good.

And now to the second part of the question, which concerns the *tradesman* you mentioned: suppose such a one to have but a poor employ in the world, but, by becoming religious he may mend his market, perhaps get a rich wife, or more and far better customers to his shop. For my part, I see no reason but this may be lawfully done. For why?

1. To become *religious* is a virtue, by what means soever a man becomes so.

2. Nor is it unlawful to get a rich wife, or more custom to my shop.

3. Besides, the man that gets these by becoming religious, gets that which is good of them that are good, by becoming good himself; so then here is a good wife, and good customers, and good gain, and all these by becoming religious, which is good: therefore, to become religious to get all these, is a good and profitable design.

க்ஷேமத்தனாயிருக்கக்கூடாதோவென்னில்

முதலாவது. அதிகவரத்துள்ள உத்தியோகம் வேணுமென்கிற ஆசை ஞாயமாயிருக்குதென்கிறதுக்கு விரோதமாக ஒருத்தரும் எதாகிலுஞ் சொல்லக்கூடாதென்னில் தேவசெயலினாலே அது அவனுக்கு முன்பாக வைத்திருக்கிறபடியாலேயிருக்குது ஆகையினாலே அவனதைப் பெத்துக்கொள்ளக்கூடுமேயாகிலே பெத்துக்கொள்ளலாம் மனச்சாட்சியினிமித்தியமாக அதைக்குறித்துக் கவலைப்படத்தேவையில்லையல்லாமல்.

ரெண்டாவது அதிகவரத்துள்ள அந்த உத்தியோகத்தின் பேரிலே அவனுக்கு ஆசையுண்டானபடியினாலே அதிகமாய்ப் படிக்கிறதுக்கும் அதிகக் கருத்தாய்ப் பிரசங்கம் பண்ணுகிறதுக்கும் இது முதலானதுகளுக்கும் அவனை ஏவிவிடுகுது ஆகையினாலே முன்னிலும் அதிக கெட்டிக்காறனாகிறதுக்கும் தன்னுடைய வரங்களை அதிகமாய் அனுபவித்துக்கொள்ளுகிறதுக்கும் அது முகாந்திரமாகுது இது பராபரனுடைய சித்தத்துக்கு ஒத்திருக்குது.

மூணாவது தன் சனங்களுக்கு முகப்பிரியமாக நடக்கிறதுக்கும் அவர்களுக்கு ஊழியமாகத் தன் முந்தின நூலைப் பிரமாணங்களிலே சிலதுகளை விட்டு விடலாமென்று அது காட்டுகிறதென்னவென்றால்.

௧ வது அவன் தன்னைத்தான் வெறுக்கிறகுணமுள்ளவன்.

௨ வது இனிப்பும் மற்றவர்களைத் தன்பக்கமாகப் பண்ணிக்கொள்ளுகிறகுணமுமுள்ளவன்.

௩ வது அவன் குருப்பட்டத்தை நடத்துகிறதுக்கு அதிக சமர்த்துள்ளவனென்று காட்டுகுது.

௪ வது ஆகையினாலே நான் சொல்லுகிற தீர்மானமென்னவென்றால் ஒருத்தன் பெரிய காரியத்துக்காக சின்னக்காரியத்தை விட்டுவிட்டால் அப்படிச் செய்கிறதினிமித்தியமாக அவன் பிசினித்தனக்காறனென்று தீர்க்கப்படுகிறதுக்கு ஞாயமில்லையென்னில் அவன் தன் வரங்களிலேயும் கருத்திலேயும் அதிகரித்துப்போனபடியினாலே அவன் தன் உத்தியோகத்துக்கடுத்ததுகளையும் நன்மைசெய்கிறதுக்கு அவனுக்குக் கிடைத்த சமயங்களையும் தொடருகிறவனாக எண்ணப்படவேண்டியது.

நீர் ஒரு தொழிலாளியைக்குறித்துச் சொன்ன ரெண்டாங் கேழ்வியைப்பத்தி நான் சொல்லுகிறதென்னவென்றால் அப்படிப்பட்ட ஒருத்தன் லோகத்திலே தரித்திரமுள்ள ஒரு சேவகத்திலேயிருந்தால் அவன் தேவபத்தியுள்ளவனாகிறதினாலே தன் பிழைப்பை வளத்திக்கப்பண்ணவும் அயிசுவரியமுள்ள ஒரு பெண்சாதியை விவாகம்பண்ணவும் தன் கடையிலே வியாபாரம்பண்ணுகிறதுக்கு அதிக மனுஷரைச் சேர்க்கவும் இடமாயிருக்குமானால் நான் பாக்கிறபடி அவன் அதைச் செய்யக்கூடாதென்கிறதுக்கு ஒரு முகாந்திரத்தையுங் காணேனென்னில்.

௧ வது ஒருத்தன் எந்த உபாயங்களினாலேயாகிலும் தேவபத்தியுள்ளவனானாலுஞ் சரி அது புண்ணியந்தானே.

௨ வது அயிசுவரியமுள்ள ஒரு பெண்சாதியை விவாகம்பண்ணுகிறதும் தன் கடையிலே அதிகமான பேரைச் சேர்த்துக்கொள்ளுகிறதும் அக்கிரமமான காரியமல்லவே.

௩ வது அல்லாமல் தேவபத்தியுள்ளவனாகிறதினாலே இதுகளைப் பெத்துக்கொள்ளுகிறவன் நல்லவன்தானே தான் நல்லவனாயிருக்கிறதினாலே நல்லவர்களாலே நன்மையைப் பெத்துக்கொள்ளுகிறான் ஆனபடியினாலே ஒரு நல்ல பெண்சாதியும் தன் கடைக்கு வருகிற நல்ல வாடிக்கைக்காறரும் நல்ல ஆதாயமும் உண்டு இதெல்லாம் அவன் தேவபத்தியுள்ளவனானதினாலே வந்தது அது நல்லதாச்சே ஆகையினாலே இதுகளெல்லாம் பெத்துக்கொள்ளுகிறதுக்குத் தேவபத்தியுள்ளவனாகிறது நல்லதும் ஆதாயமுமான நோக்கமாயிருக்குது.

This answer thus made by this Mr MONEY-LOVE to Mr BY-END'S question, was highly applauded by them all; wherefore they concluded upon the whole, that it was most wholesome and advantageous. And because, as they thought, no man was able to contradict it, and because CHRISTIAN and HOPEFUL were yet within call, they jointly agreed to assault them with the question as soon as they overtook them; and the rather because they had opposed Mr BY-ENDS before. So they called after them, and they stopt and stood still till they came up to them; but they con-cluded, as they went, that not Mr BY-ENDS, but old Mr HOLD-THE-WORLD should propound the question to them, because, as they supposed, their answer to him would be without the remainder of that heat that was kindled between Mr BY-ENDS and them, at their parting a little before.

So they came up to each other and after a short salutation, Mr HOLD-THE-WORLD propounded the question to CHRISTIAN and his fellow, and bid them to answer it if they could.

CHR. Then said CHRISTIAN, even a babe in religion may answer ten thousand such questions. For, if it be unlawful to follow CHRIST for loaves, as it is *John* vi. how much more abominable is it to make of him and religion a stalking horse to get and enjoy the world? Nor do we find any other than heathens, hypocrites, devils and witches, that are of this opinion.

1. *Heathens*; for when HAMOR and SECHEM had a mind to the daughter and cattle of JACOB, and saw that there was no way for them to come at them, but by becoming circumcised; they said to their companions; "If every male of us "be circumcised, as they are "circumcised, shall not their cattle, "and their substance, and every "beast of theirs, be ours?" Their daughters and their cattle were that which they sought to obtain, and their religion the stalking horse they made use of to come to them. Read the whole story.

2. The hypocritical pharisees, were also of this religion; long prayers were their pretence; but to get widows' houses was their intent, and

பணபபிரியனதன பொழிவனகேடடகேழவிககு சொனனயிநதபிறததியுததாரமெலலாராலும மவுமபுகழபபடடுது ஆகையாலவர்களதுஙகபாய திர்ககுததனனெனறஅதுபெகுபிற யோசனமு மசுதாயமுமாயிருககுதுஆகசசெருமனுஷனு மதுககு விரோதமாகஎனனததுசொலலககூடாதெனறவவ ர்களநினைககபபடடியிறுலெயுஙகிறிஸதுவனுமநமபிககைக யுளளாளுமஒருகூபபிடுதூரதகுளளாக யினனமிரு நதபடியிறுலெயுமஅவர்களவர்களளைவிடடவநதுசேர் நதாபபோலெயிநதகேழவியிறுலெஅவர்களபிடிசசு சசொளளுவோமெனறுதீர்ததார்கள விசேஷமாக யிவர்களதன பொழிவனுடெமுனனெ தனககுமப ணணிளநிமிததியமாகஅபபடி செயதார்கள யிபபடி யவர்களகூபபிடடழைததார்கள யிவர்களோடெ அவுவர்களதஙகளணடயிலெவநதுசேரமடடுமபா ர்ததுககார்ததுககொணடு நினறார்கள ஆனாலவர்கள போறததுககுளளாகதன பொழிவனயிநதகேழவி யைககேளாமலலோகபபிரியனஅதனைககேடக வேணுமெனறுதீர்ததார்கள.

ஏனனிலதன பொழிவனுமயிவர்களுமமுனனெ ருதரொருதர்அனுபபிவிசசுககொணடபோது அவர் களுககுளளெபததிரிநதுடடதுபபோய அவர்களு ககுளபிறததியுததாரஞசொலலலாமெனறுநினைததா ர்களாயிபபடி அவர்கள ஒருதரொருதர்ககிடடசேர்ந தார்கள சேர்நதுசறறுமுனனேவிசாரிததபிறகுலோ கபபிரியனகிறிஸதவனுககுமஅவனகூடடாளிககும முனபாகயிநதகேழவியைசசொலலிகூடுமேயாகில அதுககுபிறததியுததாரஞசொலலலாமெனறுதீர்த தார்கள.

அபபோகிறிஸதுவனசொனனது தேவபகதியிலகுழ நதையாயிருககிறவொருதனமுதலாயிபபடிககொத ததனுயிரஙகேழவிகளுககுபபிறததியுததாரஞசொலலக கூடுமஏனனில யுவான ௬ அதி சொலலியிருககி றபடிசாபபாடடினநிமிததியமாககிறிஸதுவைப பினசெலலுகிறதுஞாயமலலவெனகிறபடியிறுலெ லோகததைசசுதாயபபடுததிஅனுபவிககிறவளுககு அதுவுமஅவனையுநதேவபகதியையுமஒருசாதனமாக வைககிறதுஎததனையதிகமருவருபபாயிருககுது அஞ ஞானிகளுமமாயமாலககாரருமபிசாசுகளுமபில லிசூனியககாரிகளுமயிநதயோசனையிலெயிருக கிறதொழியமததபபடியலல.

கவது அஞஞானிகளபபடிநினைககிறார்களெனறு சொனனனனாகெமொர்செகெமெனறவர்களயாக கோபுடையமகளையுமஆடுமாடுகளையுமஆ சைவைததாஙகளவிருததசேதனமபணணபபட டாலொழியவேறெவழியாகஅதைபபெறககொளள கூடாதெனறுகணடபோதுஅவர்களதஙகளுடைய கூடடாளிகளோடெசொனனதெனனவெனறால அ வர்களவிருததசேதனமபணணபபடடபபோல நம களுககுளஎவவொருஆணபிளளையுமவிருததசேதனம பணணபபடடாலஅவர்களுடையஆடுமாடுகளுமஆஸ தியுமஎவவொருமிருகஙகளுநநமமுடையதுமா லலவோவெனறுசொனனார்கள அவர்களபெறறுககொள ளவேணுமெனறுதேடினது பெணபிளளைகளு மஆடுமாடுகளுநதானஅவர்களுடையபகதியோஅ துகளைபபெறறுககொளளஅவர்களஅனுபவிககததசாதி னமாயிருநதது

உ. வது மாயமாலககாரபபரிசேயருமயிநதபபகதி யோடெயிருநதார்கள நீணடசெபஙகளஅவர்களகா ணபிததுளளவுடையாளரஙகமபெணசாதிகளுடையவீடுக

உள

and greater damnation was from GOD their judgment; see

3. JUDAS, the devil, was also of this religion; he was religious for the bag, that he might be possessed of what was therein; but he was lost, cast away, and the very son of perdition.

4. SIMON the wizzard was of this religion too; for he would have had the HOLY GHOST, that he might have got money therewith; and his sentence from PETER's mouth was according,

5. Neither will it go out of my mind, but that that man that takes up religion for the world, will throw away religion for the world; for so surely as JUDAS designed the world in becoming religious, so surely did he also sell religion and his master for the same. To answer the question therefore affirmatively, as I perceive you have done; and to accept of, as authentic, such answer, is both heathenish, hypocritical, and devilish; and your reward will be according to your works.

Then they stood staring one upon another, but had not wherewith to answer CHRISTIAN. HOPEFUL also approved of the soundness of CHRISTIAN's answer; so there was a great silence among them. Mr BY-ENDS and his company also staggered and kept behind, that CHRISTIAN and HOPEFUL might outgo them. Then said CHRISTIAN to his fellow; if these men cannot stand before the sentence of men, what will they do with the sentence of GOD? And if they are mute when dealt with by vessels of clay, what will they do when they shall be rebuked by the flames of a devouring fire?

Then CHRISTIAN and HOPEFUL outwent them again, and went till they came at a delicate plain, called *Ease*, where they went with much content; but that plain was but narrow, so they were quickly got over it. Now at the farther side of that plain was a little *hill* called *Lucre*, and in that *hill* a *silver mine*, which some of them that had formerly gone that way, because of the rarity of it, had turned aside to see; but going too near the brink of the pit, the ground, being deceitful under them, broke, and they were slain: some also had been maimed there, and could not to their dying day, become their own men again.

ளைபெறறுககொளளவேணடுமெனகிறதெ அவர்களு
டையநோககம ஆனபடியினாலெ பராபரனால அதுஅவர்
களுககதிகமான சாடமும நருககதிர்ப்புமாயிருநதது
௩. வது பிசாசாயிருநத யூதாவும இநதபததியுளளவ
னாயிருநதான பையிலெயிருநததைத தன வசமாககிக
கொளள பையினநிமிததியமாக தெவபததியுளளவ
னாயிருநதான ஆனாலவன கெடடுபபோய தளளபபடடு
கெடடின குமாரனானான.

௪. வது பிலலிசூனியககாறனாயிருநத சீமோனுமயிந
தபததியுளளவனாயிருநதான ஏனெனறால பணததை
அடையவேணடுமெனகிற நிமித்தியமாக பரிசுததாவியை
ததனககுவேணடுமெனறு கேடடான பேதுருவினவாயி
லிருநது அவனுககுச சொலலபபடட தீர்ப்புநடடபடி
போஸததகம ௮. அதிகாரம ௨௰. ௨௧. ௨௨. வசனததி
லெசொலலபபடுகிறபபோலெயிருநதது.
௫. வது பினனையுமலோகததினநிமித்தியமாக பத
தியையேற்ததுககொளளுகிறவன லோகததினநிமித்தி
யமாகபததியை எறிநதுபோடுவானெனகிறது என
மனதிலெ கெடடியாயிருககுது ஏனெனறால யூதா லோ
கததை ஆசிதது பததியுளளவனானபடியினாலெ அவன லோ
கததின நிமித்தியமாய பததியையுந தன ஆணடவனையும
விததுப்போடடானெனகிறது நிசசயமாயிருககுது
ஆகையினாலெயிநதகெழவிககு நீஙகள செயததாப்போ
லெசமமதிததுபிரதியுததாரஞ்சொலலுகிறது அதுக
குசமமதியானபிரதியுததாரஞ்சரியாயிருககுதெனறு
ஏற்துககொளளுகிறதும அஞ்ஞானமுமமாயமா
லமும பிசாசுககடுததுமாயிருககுது உஙகளகிரிகைக
ளுககுததககதாயபபோலெ உஙகளபலனுமிருககுமெ
னறான.

ஆகையினாலெ அவர்கள ஒருததரொருததரைவெறிககப
பார்ததுகிறிஸதவனுககெனன பிரதியுததாரஞ்சொ
லலவேணடுமெனறறியயிலலாமலநமபிககையுடையா
னுஙகூடகிறிஸதவனசொனனபிரதியுததாரமஉள
ளபசுமையாயிருககுதெனறு ஒததுககொணடபடியினா
லெ அவர்கள அமமுனபபோலெயிருநதார்கள தன
பொழிவனும அவனகூடடாளியுஙகூடமன
சஙகலஙகமாககிறிஸதவனுமநமபிககையுடையானும
முநதிபபோகடடுமெனறுயிவர்கள மெதுவாய
பபோனார்கள அபபோ கிறிஸதவனதனகூடடாளி
யொடெசொனனதெனனவெனறால இவர்கள மனு
ஷர்களுடைய தீர்ப்புககுமுனபாக நிறககூடாதெ
போனால பராபரனுடையதாய தீர்ப்புககுமுனபாக
எபபடி நிறககூடுமமெனறு பாணடமபோலெயிருக
கிறவர்களுடைய சகுசாரததிலெ அவர்கள மவுனமாயி
ருநதாலபடசிககுமஅககினியினசுவாலையினாலகண
டிககபபடுமபோதுஎனனசெயவர்கள.

அபபோகிறிஸதவனுமநமபிககையுடையானுமம
றுபடி அவர்களைவிடடுமுநதிககொணடுயிளைபபா
றலெனறுசொலலபபடடசநதோஷமானஒரு
வெளியிலெவநதுசேர்நதுமகாசசநதோஷததோடெ
நடநதுபோனார்கள ஆனாலநதவெளிசிறிசாயிருநதப
டியினாலெ அவர்கள சீககிரமாய அததககடநதுபோனார்
கள அநதவெளிககபபாலயிருநதபககததிலெ ஆதாய
மெனறுசொலலபபட ஒருசினன மெடடிருநதது மு
னனநதவழியாகபபோனவர்களிலெசிலதுவெளளி
அருமையினநிமித்தியமாக அதைபபார்ககவேணுமெனறு
விலகிபபோனார்கள ஆனாலநதசுரஙகததின அருகா
மையிலெபோனபோது அவர்களுககுககீழாயிருநத
பூமி மடிபபாயிருநதபடியினாலெஅநதபபாரிமநுவி
ழுநது அவர்கள கொலலபபடடார்கள சிறதுபேர்அங
கெநசுஙகுணடு அவர்கள ஆகுநதனிமுனபோ
லெசுகமாயிருககககூடாமலபபோசசுது.

Then I saw in my dream, that a little off the road, over against the *silver mine*, stood DEMAS (gentleman like) to call passengers to come and see; who said to CHRISTIAN and his fellow, "Ho! turn aside "hither, and I will shew you a "thing."

CHR. What thing is so deserving, as to turn us out of the way?

DEMAS. Here is a *silver mine*, and some digging in it for treasure; if you will come, with a little pains, you may richly provide for yourselves.

HOPE. Then said HOPEFUL, let us go and see.

CHR. Not I; said CHRISTIAN, I have heard of this place before now, and how many have there been slain; and besides, that treasure is a snare to those that seek it: for it hindereth them in their Pilgrimage.

Then CHRISTIAN called to DEMAS, saying, Is not the place dangerous? Hath it not hindered many in their Pilgrimage?

DEMAS. Not very dangerous, except to those that are careless; but withal, he blushed as he spake.

CHR. Then said CHRISTIAN to HOPEFUL, let us not stir a step, but still keep on our way.

HOPE. I will warrant you, when BY-ENDS comes up, if he hath the same invitation as we, he will turn in thither to see.

CHR. No doubt thereof, for his principles lead him that way, and a hundred to one but he dies there.

DEMAS. Then DEMAS called again, saying, "But will you not "come over and see?"

CHR. Then CHRISTIAN roundly answering, saying, "DEMAS, thou art "an enemy to the right ways of the "Lord of this way; and hast been "already condemned for thine own "turning aside, by one of his "Majesty's judges: and why seekest "thou to bring us into the like "condemnation? besides, if we at "all turn aside, our Lord the King "will certainly hear thereof, and "will there put us to shame, where "we would stand with boldness be- "fore him."

DEMAS. Cried again, that he also was one of their fraternity; and that if they would tarry a little, he also himself would walk with them.

அப்போ நானென் சொப்பனத்திலே கண்டதேன்னவென்றால் அந்த வழிக்குச் சற்றப்பாலே வெள்ளிச்சுரங்கத்துக்கெதிராகப் பெரியமனுஷனைப் போலே காணப்படுகிற தேமாசென்கிறவனின்றுகொண்டு போறவர்களை வாருங்கள் பார்க்கவேணுமென்று கூப்பிட்டதைக் கண்டேன் அவன் கிறிஸ்துவனையும் அவனுடனே கூட வந்தவனையும் பார்த்து ஓகோ இத்திக்குமட்டிங்கே வாருங்கோ நான் உங்களுக்கொரு காரியத்தைக் காண்பிப்பேனென்க.

கிறிஸ்தவன் நாங்கள் வழியை விட்டு விலகித்தக்கு பாத்திரமாயிருக்கிற காரியமென்னவென்று கேட்க.

தேமாஸ் இங்கே வெள்ளிச் சுரங்க முந்திரவியமவெட்டி எடுக்கிறதுக்காக சனமுமிருக்குது நீங்கள் வரமனதாயிருந்தால் கொஞ்ச வருத்தங்களினாலே உங்களுக்கயிசுரியமாகக் கூடுமென்றான்.

அப்போ நம்பிக்கையுடையான் பார்ப்போமவாவென்றான்.

கிறிஸ்தவன் நான் மாட்டேன் இதுக்கு முன்னே நானிந்த இடத்துக்குறித்துக் கேட்டிருக்கிறேனங்கே அனேகம் பேர் கொல்லப்பட்டார்கள் அல்லாமல் அந்தத் திரவியத்தைத் தேடுகிறவனுக்கது ஒருகண்ணியாயிருக்குது அன்னியில் அவர்களுடைய தேசப்பயணத்திலது அவர்களுக்குத் தடையாயிருக்குது.

அப்போ கிறிஸ்தவன் தேமாசென்கிறவனைப் பார்த்து அந்த இடம் மோசமானதில்லையோ அது அனேகம் பேரையவர்களுடைய தேசப்பயணத்திலே தடைப்படுத்தவில்லையோவென்று கேட்க.

தேமாஸ் அது எச்சரிக்கையில்லாதவர்களுக்கு மோசமாயிருக்கிறதே யொழிய மகாபடி அது மெத்த மோசமல்லவென்று சொன்னான் அப்படியுமவன் அதைச் சொன்ன போது கூச்சப்பட்டுச் சொன்னான்.

அப்போ கிறிஸ்துவன் நம்பிக்கையுள்ளோனைப் பார்த்து நாங்களெங்கள் வழியையே நோக்கிக் கொண்டிருந்து அங்கேயொரு அடி எடுத்தாகிலும் வைக்கப் போகாதேயென்றான்.

நம்பிக்கையுள்ளோன் தற்பொழிவன் வந்து சேரும்போது நாங்களழைக்கப்படுகிறதுபோலே அவனை அழைக்கப்பட்டால் அங்கே போய்ப் பார்க்கத்திரும்புவானென்று உபகுந்சமாய்ச் சொல்லுகிறேனென்க.

கிறிஸ்தவன் பிக்கில்லை, ஏனென்றாலவன் நூல்படிமானம் அந்த வழியாயவனைக் கூட்டிக்கொண்டு போமங்கே அவன் சாவானென்று ஒன்றுக்கு நூறு தருகிறேனென்றான்.

அப்போ தேமாஸ் மறுபடியுங் கூப்பிட்டு நீங்களோடந்து வந்து பார்க்கமாட்டீர்களாவென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன் தாராளமாய்ப் பிரதியுத்தாரஞ் சொல்லித் தேமாஸ் நீ நேர் வழியின் கர்த்தருடைய செம்மையான பாதைகளுக்குச் சத்துருவாயிருக்கிறாய் நீதானே வழியை விட்டு விலகினதினிமித்தியமாக கர்த்தருடைய ஞாயாதிபதிகளில் ஒருத்தனாலே நடுத்தீர்க்கப்பட்டாய் நீ எங்களையுமப்படிப்போலொத்த நடுத்தீர்வையிலே உட்படுத்த தேடுவானேன் அல்லாமல் நாங்களப்படியும் விலகிப்போனால் எங்கள் கர்த்தராகிய ராசா அதைக்கேட்டு அவனுக்கு முன்பாகத் தைரியமாய் நிற்கிறதுக்கிடமாயிருக்கிற இடத்திலே எங்களை வெட்கப்படுத்துவாரென்றது நிச்சயமென்க.

தேமாஸ் மறுபடியுங் கூப்பிட்டு நானுங்களு கோத்திரங்களில் ஒருத்தனாயிருந்தேன் நீங்கள் சற்றே பொறுத்தால் நானுமுங்களோடே நடந்து வருகிறேனென்றான்.

CHR. Then ſaid CHRISTIAN, what is thy name? Is it not the ſame by the which I have called thee?

DEMAS Yes, my name is DEMAS, I am the ſon ABRAHAM.

CHR. I know you; GEHAZI was your great grandfather, and JUDAS your father, and you have trod in their ſteps; it is but a deviliſh prank that thou uſeth: thy father was hanged for a traitor, and thou deſerveſt no better reward. Aſſure thyſelf, that when we come to the King, we will tell him of this thy behaviour. Thus they went on their way.

By this time BY-ENDS and his companions were come again within ſight, and they at the firſt beck went over to DEMAS. Now, whether they fell into the pit by looking over the brink thereof, or whether they went down to dig, or whether they were ſmothered in the bottom by the damps that commonly ariſe, of theſe things I am not certain; but this I obſerved, that they never were ſeen again in the way. Then ſang CHRISTIAN:

> BY-ENDS and ſilver DEMAS both agree;
> One calls, the other runs, that he may be
> A ſharer in his lucre; ſo theſe do
> Take up in this world, and no farther go.

Now I ſaw, that juſt on the other ſide of this plain, the Pilgrims came to a place where ſtood an old *monument*, hard by the highway ſide, at the ſight of which they were both concerned, becauſe of the ſtrangeneſs of the form thereof, for it ſeemed to them as if it had been a *woman* transformed into the ſhape of a pillar; here therefore they ſtood looking, and looking upon it, but could not for a time tell what they ſhould make thereof: at laſt HOPEFUL eſpied written upon the head thereof, a writing in an unuſual hand; but he being no ſcholar, called to CHRISTIAN (for he was learned) to ſee if he could pick out the meaning: ſo he came, and after a little laying of the letters together he found the ſame to be this, *Remember* LOT's *wife*. So he read it to his fellow; after which they both concluded that that was the *Pillar of ſalt* into which LOT's wife was turned, for looking back with a *covetous heart*, when ſhe was going from *Sodom* for ſafety. Which ſudden and amazing ſight gave them occaſion for this diſcourſe

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CHR. Ah, my brother! this is a ſeaſonable ſight; it came opportunely to us after the invitation which DEMAS gave us to come over to view the hill *Lucre*; and had we gone over, as he deſired us, and as thou waſt inclined to do, my brother, we had, for ought I know, been made like this woman, a ſpectacle for thoſe that ſhall come after, to behold.

HOPE. I am ſorry that I was ſo fooliſh, and am made to wonder that I am not now as LOT's wife; for wherein was the difference between her ſin and mine? She only *looked back*, and I had a deſire to *go and ſee*: let grace be adored, and let me be aſhamed, that ever ſuch a thing ſhould be in mine heart.

CHR. Let us take notice of what we ſee here, for our help for time to come: this woman eſcaped one judgment, for ſhe fell not by the deſtruction of *Sodom*; yet ſhe was deſtroyed by another; as we ſee, ſhe is *turned into a pillar of ſalt*.

HOPE. True, and ſhe may be to us both a caution and example; a caution, that we ſhould ſhun her ſin; or a ſign of what judgment will overtake ſuch as ſhall not be prevented by this caution; So KORAH, DATHAN, and ABIRAM, with the *two hundred and fifty* men that periſhed in their ſin, did alſo become a ſign or example to beware. But above all, I muſe at one thing, to wit, how DEMAS and his fellows can ſtand ſo confidently yonder to look for that treaſure, which this woman, but for *looking behind* her after, (for we read not that ſhe ſtept one foot out of the way) was turned into *a pillar of ſalt*; eſpecially ſince the judgment which overtook her did make her an example, within ſight of where they are: for they cannot chooſe but ſee her, did they but lift up their eyes.

CHR. It is a thing to be wondered at, and it argueth that their hearts are grown deſperate in the caſe; and I cannot tell who to compare them to ſo fitly, as to them that pick pockets in the preſence of the judge, or that will cut purſes under the gallows. It is ſaid of the men of *Sodom*, that *they were ſinners exceedingly*, becauſe they were ſinners *before the* LORD; that is, in his eye-ſight, and notwithſtanding the kindneſſes that he had ſhewed them; for the land of *Sodom* was now *like the garden of Eden heretofore*

This

கிறிஸ்தவன் ஆ என் சகோதிராயிது சமையமான பார்வையாதாயுமென்றே மேட்டை நாங்கள் வந்து பார்க்கவேணுமென்று தேமா எங்களையழைத்தாப்போலே நற்சமையத்திலே எங்களுக்குத் தென்பட்டது அவனெங்களையழைத்தாப்போலேயும் என் சகோதிரா நீயதுக்கிணங்கினப்போலேயும் நாங்களங்கே கடந்துபோனோமேயாகில் நாங்களிந்தப்பெண் பெண்சாதியைப்போலேயினிமேலே வருகிறவர்கள் பார்க்கிறதுக்கு ஒரு திஷ்டாந்திரமாக வைக்கப்படுவோமென்கிறது நிச்சயமென்றான.

நம்பிக்கையுடையான் நானிப்படிப் பயித்தியமாயிருந்ததுக்காகத் துக்கப்படுகிறேன் நான் லோத்துடைய பெண்சாதியின் சாயலாக்கப்படாமலிருந்தத்துக்காக ஆச்சரியப்படுகிறேனென்னென்றால் அவள் பாவத்துக்கும் என் பாவத்துக்கும் வித்தியாசமென்ன அவள் பின்னுலேமாத்திரம் பார்த்தாள் நானோ பார்க்கப்போகவேணுமென்கிற ஆசையாயிருந்தேனே தேவகிருபைக்கு வணக்கமுண்டாவதாக இப்படிப்பட்ட காரியமென் மனதிலே வந்ததுக்காக நான் வெட்கப்படவேணுமென்றான.

கிறிஸ்தவன் இனிவருங்காலத்திலே அது நமக்கு உதவியாக இப்போ பார்க்கிறதுகளை நாம் ஞாபகப்படுத்திக்கொள்ளுவோம் இந்தப் பெண் பெண்சாதி சோதோமென்கிறபட்டணத்துக்கு வந்த அழிவிலே விழாமற்போனபடியினாலே இந்தத் தீர்வைக்குத் தப்பிப்போனாளாகிலும் வேறொரு தீர்வையினாலே அழிக்கப்பட்டாள் நாம் பார்க்கிறபடி உப்புத்தூணுமாகிப்போனாள.

நம்பிக்கையுடையான் மெய் அவளெங்களுக்கெச்சரிக்கையும் திஷ்டாந்திரமுமாயிருக்கவேணும் நாம் அவளுடைய பாவத்துக்குப் பயப்படுகிறதுக்கு அவள் நமக்கெச்சரிக்கையாயிருக்கவேணும் அல்லது இப்படிப்பட்ட எச்சரிக்கையோடே நடக்காதவர்களுக்கு வரும் நடுத்தீர்வைக்குச் சாட்சியாக நமக்கிருக்கவேணும் இப்படி கோராகு தாத்தான் அபிராமென்றவர்களும் அவர்களுடைய பாவத்திலே கெட்டழிந்துபோன இருநூற்றைம்பதுபேரும் நம்மைக்காக்கிறதுக்கான சாட்சியுந்திஷ்டாந்திரமுமாய்ப்போனார்கள் எல்லாத்திலும் பார்க்க நானிப்போ யோசிக்கிற ஒரு காரியமென்னவென்றால் இந்த தேமாஸ் இந்த வழியைவிட்டொரு அடியாகிலும் பிசகினதாய் நாம் வாசியாதிருக்க அவள் திரும்பிப்பார்த்ததுக்கு உப்புத்தூணானமட்டுமதே மாசென்கிறவரும் தோழமாரும் அந்தத் திரவியத்தை நாடிப்போகயித்தனை துணிந்தார்களென்கிறதுதானே விசேஷமாக அவர்கள் மேலே விழுந்த நடுத்தீர்வை அவர்களிருந்த பார்வைக்குள்ளாக அவர்களுக்குத் திஷ்டாந்திரமாக வைச்சுதென்னென்றால் அவர்கள் தங்கள் கண்களைத் திறந்து பார்த்தார்களேயானால் அவர்களைக்காணயிடமாகுமென்றான.

கிறிஸ்தவன் இது மகா ஆச்சரியப்படத்தக்க காரியந்தானிந்தக்காரியத்திலவர்கள் முழுதுந் துணிகரமாயிருக்கிறார்களென்று வெளியாகுது இவர்களை நீ சமயமா யாருக்கொப்பிடலாமென்றெனக்குத் தெரியயில்லை ஞாயாதிபதிக்கு முன்பாகத்தானே திருடுகிறவர்களுக்குங் கழுமரத்தின் கீழாகத்தானே பணப்பையைப் பிடுங்கிறவர்களுக்குச் சரிசாயலாயிருக்கிறார்கள் சோதோமித்தார் மட்டுமிஞ்சின பாவிகளாயிருந்தார்களென்று சொல்லப்பட்டதென்னென்றால் கர்த்தருக்கு முன்பாகத்தானே பாவிகளாயிருந்தார்கள் அதென்னவென்றால் அவருடைய கண்பார்வைக்குள்ளாக அவர் தங்களுக்குத்தான உபகாரஞ்செய்திருக்கப் பாவஞ்செய்தார்களேதென்னில் சோதோந்தேசத்துக்கு முன்னே ஏதேனென்கிற சிங்காரத்தோட்டத்துச் சாயலாயிருந்தது

யிது

This therefore provoked him the more to jealousy, and made their plague as hot as the fire of the LORD out of heaven could make it. And it is most rationally to be concluded, that such, even such as these are, that shall sin in the sight, yea, and that too in despite of such examples, that are set continually before them to caution them to the contrary, must be partakers of the severest judgments.

HOPE. Doubtless thou hast said the truth; but what a mercy is it, that neither thou, but especially I, am not made myself this example? This ministereth occasion to us to thank GOD, to fear before him, and always to *remember* LOT'S *wife*.

I saw then, that they went on their way to a pleasant river; which DAVID the king called *the river of* GOD: but JOHN, *The river of the water of life*. Now their way lay just upon the bank of this river: here therefore CHRISTIAN and his companion walked with great delight; they drank also of the water of the river, which was pleasant and enlivening to their weary spirits: besides, on the banks of this river, on either side, were *green trees*, for all manner of fruit; and the leaves they eat to prevent surfeits, and other diseases that are incident to those that heat their blood by traveling. On either side of the river was also a meadow, curiously beautified with lilies; and it was green all the year long. In this meadow they lay down and slept: for here they might *lie down safely*. When they awoke, they gathered again of the fruit of the trees, and drank again of the water of the river, and then lay down again to sleep. Thus they did several days and nights. Then they sang:

> Behold ye, how these crystal streams do glide,
> To comfort Pilgrims, by the highway side.
> The meadows green besides their fragrant smell,
> Yield dainties for them: and he that can tell
> What pleasant leaves, yea, fruit, these trees do yield.
> Will soon sell all, that he may buy this field.

So when they were disposed to go on, (for they were not as yet at their journey's end) they eat and drank, and departed.

Now I beheld in my dream, that they had not journeyed far, but

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

but the river and the way for a time parted, at which they were not a little ſorry, yet they durſt not go out of the way. Now the way from the river was rough, and their feet tender by reaſon of their travels: *So the ſouls of the Pilgrims were much diſcouraged becauſe of the way*. Wherefore ſtill as they went on, they wiſhed for a better way. Now a little before them, there was on the left hand of the road a meadow, and a ſtile to go over into it; and that meadow, is called *By-path-mea-dow*.

Then ſaid CHRISTIAN to his fellow, if this meadow lieth along by our wayſide, let us go over into it, Then he went to the ſtile to ſee, and behold a path lay along by the way on on the other ſide of the fence.

It is according to my wiſh, ſaid CHRISTIAN, here is the eaſieſt going; come, good HOPEFUL, and let us go over.

HOPE. But how if this path ſhould lead us out of the way?

CHR. That is not likely, ſaid the other. Look, doth it not go along by the wayſide?

So HOPEFUL, being perſuaded by his fellow, went after him over the ſtile. When they were gone over, and were got the path, they found it very eaſy for their feet; and withal, they looking before them, eſpied a a man walking as they did, (and his name was VAIN-CONFIDENCE) ſo they called after him, and aſked him, whither that way led?

He ſaid, to the celeſtial gate:

Look ſaid CHRISTIAN, did not I tell you ſo? By this you may ſee we are right; ſo they followed, and he went before them. But behold, the night came on, and it grew very dark°; ſo that they that were behind loſt the ſight of him that went before.

He therefore that went before (VAINCONFIDENCE by name) not ſeeing the way before him, fell into a deep pit, which was on purpoſe there made by the prince of thoſe grounds, to catch vain-glorious fools withal, and was daſhed in pieces with his fall.

Now CHRISTIAN and his fellow heard him fall. So they called to know the matter, but there was none to anſwer, only they heard a groaning. Then ſaid HOPEFUL, where are we now? Then was his fellow ſilent, as miſtruſting that he had led him out of the way; and now it

it began to rain, and thunder and lighten in a most dreadful manner; and the waters rose amain.

Then HOPEFUL groaned in himself, saying, "O, that I had kept on my way!"

CHR. Who would have thought that this path should have led us out of the way?

HOPE. I was afraid of it at the very first, and therefore gave you that gentle caution. I would have spoke plainer, but that you are older than I.

CHR. Good brother, be not offended; I am sorry I have brought thee out of the way, and that I have put thee into such imminent danger; pray, my brother, forgive me; I did not do it of an evil intent.'

HOPE. Be comforted, my brother, for I forgive thee: and believe too, that this shall be for our good.

CHR. I am glad I have met with a merciful brother: but we must not stand thus; let us try to go back again.

HOPE. But, good brother, let me go before.

CHR. No, if you please let me go first that if there be any danger, I may be first therein, because by my means we are both gone out of the way.

HOPE. No, said HOPEFUL, you shall not go first; for your mind being troubled, may lead you out of the way again. Then for their encouragement, they heard the voice of one saying, *Let thine heart be towards the highway; even the way that thou wentest, turn again.* But by this time the waters were greatly risen, by reason of which, the way of going back was very dangerous. (Then I thought that it is easier going out of the way when we are in, than going in when we are out.) Yet they adventured to go back, but it was so dark, and the flood was so high, that in their going back, they had like to have been drowned nine or ten times.

Neither could they, with all the skill they had, get again to the stile that night. Wherefore at last, lighting under a little shelter, they sat down there till the daybreak: but being weary, they fell asleep. Now there was, not far from the place where they lay, a castle, called *Doubting-castle*, the owner whereof was Giant DESPAIR, and it was in his

[illegible]

his grounds they now were sleeping; wherefore he getting up in the morning early, and walking up and down in his fields, caught CHRISTIAN and HOPEFUL asleep in the grounds: then with a grim and surly voice, he bid them awake, and asked them whence they were, and what they did in his grounds? They told him they were Pilgrims, and that they had lost their way. Then said the Giant, you have this night trespassed on me by trampling and lying on my ground, and therefore you must go along with me. So they were forced to go, because he was stronger than they. They also had but little to say, for they knew themselves in a fault. The Giant therefore drove them before him, and put them in his castle, into a very dark dungeon, nasty and stinking to the spirits of these two men: here then they lay from Wednesday morning till Saturday night, without one bit of bread, or drop of drink, or light, or any to ask how they did: they were therefore here in evil case, and were far from friends and acquaintance. Now in this place CHRISTIAN had double sorrow, because it was through his unadvised haste that they were brought into this distress.

Now Giant DESPAIR had a wife, and her name was DIFFIDENCE: so when he was gone to bed; he told his wife what he had done; to wit, that he had taken a couple of prisoners, and cast them into his dungeon, for trespassing on his grounds. Then he asked her also, what he had best to do further to them. So she asked him what they were, whence they came, and whither they were bound? and he told her. Then she counselled him, that when he arose in the morning he should beat them without mercy: so when he arose, he getteth him a grievous crab-tree cudgel, and goes down into the dungeon to them, and there first falls to rating of them as if they were dogs, although they gave him never a word of distaste: then he falls upon them, and beats them fearfully, in such sort, that they were not able to help themselves, or turn them upon the floor. This done, he withdraws, and leaves them there to condole their misery, and to mourn under their distress: so all that day they spent their time in nothing but sighs and bitter lamentations.

யததானெனககுபேர்அவர்களதூஙகினநிலமஅவனுடையதுதானஆகையினலேஅவனவிடியககாலததிலெஎழுநதிருநதுதனநிலததிலேஉலாததிககொணடிருநதபோதுகிறிஸதவனையுமநமபிகசையுமுடையானையுமதன நிலததிலநிததிரைபணணுகிறவர்களாககணடுபிடிததானஅபபோஅவனமகாஎரிசசலாககூபபிடடுசததமாயவர்களைஎழுநதிருககசசொலலிககூபபிடடுநீஙகளெஙகேயிருநதுவநதீர்களெனறிலததிலவநதிருககிறதேனெனறவர்களைககேடடானஅவர்களதாஙகளபரதேசிகளவழியைவிடடுபிசகிபபோனோமெனறார்கள அபபோராடசதன நீஙகளஇனறைராததிரியிலேஎன நிலததைமிதிததுஅதிலபடுததுககொணடுஎனககுபொலலாபபுபணணினபடியினலேஎனனேடேகூடவரவேணுமெனறானஅவனைதஙகளைபாரககபெலததவனாயிருநதபடியினலேகடடாயமாகபபோகவேணடியதாயிருநதுதுபினனையுநதாஙகளசெயததுதபபிதமெனறறிநதாயிருநதபடியினலேஅமபசசொலலககூடாமலபபோசசுதுஅபபடிராடசதனதனககுமுனனலேஅவர்களைஅடிதனபுரணமனையிலேமகாயிருடடாயிருககிறஒருசிறைசசாலையிலேபோடடானஅதுமெததஅழுககாயிருநதுதுரநதநாறறமுளளதுமகாநாறறமாயிருநததுஙகேஅவர்களபுதனகிழமைகாலமேதுவககிசனிககிழமைராததிரிமடடுமொருவாயசசாபபாடுஙகூடிககவொருதுளிததணணிருமவெளிசசமுமஅவர்களவிசாரிககிறவொருததருமிலலாமலதூஙகிடநதார்களஆகையினலேஅவர்களுடையசீர்நிலைபாகமஅஙகேமெததபரதாபமாயிருநதுதுசிநேகிதருககுமஅறிமுகமானவர்களுககுநதூரமாயிருநதார்களஇநதயிடததிலேகிறிஸததவனுககுரெணடுபஙகானதுககமுணடாயிருநததுஅவர்களிநதககஷடததிலேஉளபபடடதுககுஅவனமுனபினவிசாரியாதபடடபடபபுஅதுககுககாரணமாகயிருநதது.

அபபோதுமஅநதராடசதனுககொருபெணசாதியிருநதாளஅவளபேர்அவநமபிககைகெடடாளஅவனபடுததுககொளளபபோகுமபோதுதானசெயததைததனபெணசாதிககுசசொனனானெனனவெனறலநானரெணடுபேரைககாவலிலேவைததுஅவர்களஎனநிலஙகளிலேகாலவைததபடியினலேசிறைசசாலையிலேபோடடேனெனறானஅபபோஅவளைபபார்ததுநானிவர்களைபினனைஎனனசெயயவேணுமெனறுகேடடான அதுககுஅவளஅவனைபபார்ததுஅவர்களார்எஙகேயிருநதுவநதார்களஎஙகேபோகவேணுமெனறிருககிறார்களெனறுகேடடகஅவன அவளுககதைசொனனானஅபபோஅவளஅவனகாலததாலேஎழுநதிருககுமபோதுஅவர்களையிரககமிலலாமலஅடிககவேணுமெனறுசொனனாளஅபபடியவனஎழுநதிருநதபோதுகனதநெருஙகியிருககிறஒருபிலததகழுஙகிலததடியையெடுததுஅவர்களணடையிலேசிறைசசாலையிலேயிறஙகிஅவர்களவனுககுகோபமாகவொருவாரததையாகிலுஞசொலலாமலிருநதாலுமஅவர்களைநாயாகபபாவிககிறபபோலேவைதுதிடடினஅதுககுபினஅவர்களமேலேவிழுநதுபயஙகரமாகஅவர்களைஅடிததானஅவர்களதஙகளுககுதவிசெயயாதபடிககுநதரையிலேபிரளாதபடிககுமயிடமாசசுதுஅவனிபபடிசெயதபினஅவர்களைவிடடுததிருமபிஅவர்களதஙகளநிர்பநதததிலபரதாபிககவுநதஙகளதுககததிலேபெருமூசசுவிடவுமஅவர்களைவிடடுவிடடானயிபபடியவர்களநதநாளையிலெலலாமஅவர்களைபெருமூசசுவிடடுஏஙகிஉருகுமாயஅஙகலாயததுபபொழுதுபோககிறார்கள.

The next night she talked with her husband about them further, and understanding that they were yet alive, did advise him to counsel them to make away themselves: so when morning was come, he goes to them in a surly manner, as before, and perceiving them to be very sore with the stripes that he had given them the day before, he told them, that since they were never like to come out of that place, their only way would be forthwith to make an end of themselves, either with knife, halter, or poison: for why, said he, should you choose life, seeing it is attended with so much bitterness? but they desired him to let them go; with which he looked ugly upon them, and rushing to them had doubtless made an end of them himself, but that he fell into one of his fits, (for he sometimes in sun-shiny weather fell into fits) and lost for a time the use of his hand: wherefore he withdrew, and left them as before, to consider what to do. Then did the prisoners consult between themselves, whether it was best to take his counsel or no; and thus they began to discourse:

CHR. Brother, said CHRISTIAN, what shall we do? The life that we now live is miserable; for my part, I know not whether it is best to live thus or die out of hand. *My soul chooseth strangling rather than life*, and the grave is more easy for me than this dungeon! shall be ruled by the Giant?

HOPE. Indeed our present condition is dreadful, and death would be far more welcome to me, than thus for ever to abide: but let us consider, the LORD of the country to which we are going, hath said, *Thou shalt do no murder*; no, not to another man's person; much more then are we forbidden to take his counsel, to kill ourselves. Besides, he that kills another, can but commit murder upon his body: but for one to kill himself, is to kill body and soul at once. And moreover, my brother, thou talkest of ease in the grave, but hast thou forgotten the hell; whither for certain the murderers go. For *no murderer hath eternal life*, &c. And let us consider again, that all the law is not in the hand of Giant DESPAIR: others, so far as I can understand, have been taken by him, as well as we; and yet have escaped out of his hands. Who knows, but that GOD, who

மறுநாள் ராத்திரியிலே அவள் தன் புருஷனோடே அவர்களைத் தொட்டுப் பாதலே பேசி அவர்களின்னமுயிரோடிருக்கிறார்களென்றறிந்து அவன் அவர்களை அழிக்கவேணுமென்று யோசனை சொல்லச்சொன்னாள் மறுநாள் காலத்தாலே அவன் அவர்களண்டையிலே கோபமான முகத்தோடே வந்தான் முன் கொடுத்த அடியினாலே மெத்தக் காயப்பட்டுப்போனார்களென்று கண்டு அவர்களைப் பார்த்து நீங்கள் இந்தவிடத்திலிருந்து ஒருக்காலும் புறப்படப்போகிறதில்லாதபடியினாலே அவர்கள் ஒரு கத்தியாகிலும் வாங்கயிறாகிலும் அல்லது நஞ்சாகிலும் வாங்கித் தங்களைக் கொன்றுபோடுகிறதே வாசியென்று சொன்னான் ஏனென்றால் உங்களுக்கு சீவனித்தல் கசப்பாயிருக்கிறபடியினாலே நீங்கள் ஏன் இன்னமும் ஆசையாயிருக்கிறதென்று சொன்னான் ஆனாலவர்கள் தங்களைப் போகவிடவேணுமென்று வேண்டிக்கொண்டார்கள் அதுக்கவன் அவர்களை எரிச்சலோடே பார்த்து அவர்களைத் தப்பாமல் கொன்றுபோடவேணுமென்று பாய்ந்துபோகிறபோலே வந்தான் ஆனாலவன் சோர்வுண்டாய்ப் பூமியிலே விழுந்தான் ஏனென்றால் வெய்யில் உக்கிரமாயிருக்கிற வேளையிலே அடிக்கடி அவனுக்குச் சயபுவி ஞமயித்தினாலே அவன் தன் கையைக் கொஞ்சநேரமாக அசைக்கக்கூடாமல் போச்சுது ஆனபடியால் அவன் அவர்களைச் செய்யவேண்டியதேதென்று யோசிக்கத்தக்கதாக முன்போலவர்களை விட்டுவிலகிப்போனான் அப்போது காவலிலே வைக்கப்பட்டார்கள் அவன் தங்களுக்குச் சொன்ன யோசனைப்படி செய்கிறதோ இல்லையோ என்று யோசித்துப்பார்த்து.

கிறீஸ்தவனென்பவன் பேச்சுக்கொண்டு தென்னவென்றால் சகோதரா நாமென்ன செய்வோம் இப்போ நமக்கிருக்கிற சீவனமகா பரிதாபமாயிருக்குது இப்படி சீவனை வைத்துக்கொண்டிருக்கிறது நல்லதோ சீவனை விட்டுவிடுகிறது நல்லதோ என்கிறது தெரியாது என் ஆத்துமம் சீவனைப் பார்க்கிலும் நான் கழுத்தை முறித்துச் சாகவிரும்புகுது இந்தச் சிறைச்சாலையைப் பார்க்கிலுங் கல்லறை எனக்கதிக சுகமாயிருக்குது இராட்சதன் சொன்னபடி நான் செய்யட்டுமோ வேண்டாமோ.

நம்பிக்கையுடையான் நாம் இப்போ இருக்கிற சீர்நிலைவாகம் பயங்கரந்தானென்கிறதும் நிலையாய் இந்த சீவனமாய் போகிறதுமிருக்கிறதைப் பார்க்கிலும் மரணம் எனக்கு நல்ல சந்தோஷமாயிருக்கும் ஆனாலும் நாம் போகுந்தேசத்துக் கர்த்தருடைய செய்யாமலிருப்பாயாக என்று சொன்னதை நினைத்துக் கொள்ள வேணும் நாம் வேறொருவனைக் கொல்லப்போகாதென்று சொல்லி நம்மைநாமே கொல்லவேணுமென்று இராட்சதன் சொன்ன யோசனைப்படியே செய்யவே போகாது அல்லாமல் வேறொருவனைக் கொல்லுகிறவன் அவனுடைய சரீரத்தை மாத்திரங் கொல்லுகிறான் ஆனால் ஒருத்தன் தன்னைத்தானே கொன்றுபோட்டால் சரீரத்தையும் ஆத்துமத்தையும் ஒருமிக்கக் கொன்றுபோட்டான் அப்போ சகோதரா நீ பின்னையும் சொன்னது கல்லறையிலிருக்கும் இளைப்பாறுதலைக் குறித்துப் பேசுகிறாயே ஆனால் கொலைபாதகர் நரகத்துக்குப் போவார்கள் என்று நீ மறந்தாயோ ஏனென்றால் ஒரு கொலைபாதகனுக்கும் நித்திய சீவன் கிடையாது பின்னையும் நாம் நினைக்கவேண்டியதென்னவென்றால் நம்பிக்கையற்றவன் என்ற இராட்சதன் கையிலே உண்டாயிருக்கிற எல்லாமே யாருண்டு நாம் அகப்பட்டிருக்கிறபடி நம்மைப்போலே வேறே பேர்களும் அவனுடைய கையாலே பிடிபட்டிருந்தும் அவனுக்குத் தப்பிப்போனார்களே ஆகையால் உண்டாக்கின பராபரன் நம்பிக்கையற்றவன் இராட்ச

who made the world, may cause that Giant DESPAIR may die, or that at some time or other he may forget to lock us in; or that he may in a short time have another of his fits before us, and may lose the use of his limbs? And if ever that should come to pass again, for my part I am resolved to pluck up the heart of a man, and to try my utmost to get from under his hand. I was a fool that I did not try to do it before; but, however, my brother, let us be patient, and endure a while, the time may come that may give us a happy release: but let us not be our own murderers. With these words HOPEFUL at present did moderate the mind of his brother; so they continued together (in the dark) that day in their sad and doleful condition.

Well, towards evening the Giant goes down into the dungeon again, to see if his prisoners had taken his counsel; but when he came there he found them *alive*; and, truly alive was all; for now, what for want of bread and water, and by reason of the wounds they received when he beat them, they could do little but breathe. But I say, he found them alive; at which he fell into a grievous rage, and told them, that seeing they had disobeyed his counsel, it should be worse with them than if they had never been born.

At this they trembled greatly, and I think that CHRISTIAN fell into a swoon; but coming a little to himself again, they renewed their discourse about the Giant's counsel, and whether yet they had best take it or no. Now CHRISTIAN again seemed to be for doing it, but HOPEFUL made his second reply as followeth.

HOPE. My brother, said he, rememberest thou not, how valiant thou hast been heretofore? APOLLYON could not crush thee, nor could all that thou didst hear, or see, or feel in the valley of *the shadow of death*; what hardships, terrors, and amazement hast thou already gone through? and art thou now nothing but fear? Thou seest that I am in the dungeon with thee, a far weaker man by nature than thou art; also this Giant has wounded me as well as thee, and hath also cut off the bread and water from my mouth, and with thee I mourn without the light. But let us exercise a little more patience:

[illegible]

remember how thou playedst the man at *Vanity-fair*, and wast neither afraid of the chain nor cage, nor yet of bloody death; wherefore let us (at least to avoid the shame that becomes not a Christian to be found in) bear up with patience as well as we can.

Now night being come again, and the Giant and his wife being in bed, she asked him concerning the prisoners, and if they had taken his counsel: to which he replied; They are sturdy rogues, they choose rather to bear all hardships, than to make away with themselves. Then said she; take them into the Castle-yard tomorrow, and shew them the *bones* and *sculls* of those that thou hast already dispatched, and make them believe ere a week comes to an end, thou wilt also tear them in pieces, as thou hast done their fellows before them.

So when the morning was come, the Giant goes to them again, and takes them into the Castle-yard, and shews them as his wife had bidden him: these, said he, were Pilgrims as you are, once, and they trespassed in my grounds, as you have done; and when I thought fit, I tore them in pieces, and so within ten days I will do you; Go, get you down to your den again; and with that he beat them all the way thither. They lay therefore all day on Saturday in lamentable case, as before. Now, when night was come, and when Mrs DIFFIDENCE and her husband the Giant were got to bed, they began to renew their discourse of their prisoners; and withal, the old Giant wondered that he could neither by his blows nor counsel bring them to an end. And with that his wife replied; I fear, said she, that they live in hopes that some will come to relieve them, or that they have picklocks about them, by the means of which they hope to escape. And sayest thou so, my dear? said the Giant; I will therefore search them in the morning.

Well on Saturday about midnight they began to pray, and continued in prayer till almost break of day.

Now, a little before it was day, good CHRISTIAN, as one half amazed, brake out in this passionate speech; What a fool (quoth he) am I, thus to lie in a stinking dungeon, when I may as well walk at liberty? I have a key in my bosom, called *Promise*, that will, I am persuaded, open any lock in

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Doubting-castle. Then said HOPEFUL, that is good news, good brother, pluck it out of thy bosom and try.

Then CHRISTIAN pulled it out of his bosom, and began to try at the dungeon door, whose bolt, as he turned the key, gave back, and the door flew open with ease, and CHRISTIAN and HOPEFUL both came out. Then he went to the outward door that leads into the Castle-yard, and with his key opened that door also. After he went to the iron gate, for that must be open too, but that lock went very hard, yet the key did open it. Then they thrust open the door to make their escape with speed, but that gate as it opened made such a creaking, that it waked Giant DESPAIR, who hastily rising to pursue his prisoners, felt his limbs to fail, for his fits took him again, so that he could by no means go after them. Then they went on, and came to the kings's highway, and so were safe, because they were out of his jurisdiction.

Now, when they were gone over the stile, they began to contrive with themselves, what they should do at that stile, to prevent those that should come after from falling into the hand of Giant DESPAIR. So they consented to erect there a pillar, and to engrave upon the stile thereof this sentence; "Over this stile is the way "to *Doubting castle*, which is kept "by Giant DESPAIR, who despiseth "the King of the celestial country, "and seeks to destroy his holy Pilgrims." Many therefore that followed after, read what was written, and escaped the danger. This done, they sang as follows:

Out of the way we went, and then we found
What 'twas to tread upon forbidden ground;
And let them that come after have a care,
Least they for trespassing, his prisoners are,
Whose castle's Doubting, and whose name's DESPAIR.

They went then till they came to the *Delectable-mountains*; which mountains belong to the LORD of that hill, of which we have spoken before; so they went up to the mountains, to behold the gardens and orchards, the vineyards and fountains of water; where also they drank and washed themselves, and did freely eat

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

eat of the vineyards. Now there was on the tops of those mountains, Shepherds feeding their flocks, and they stood by the highway side. The Pilgrims therefore went to them and leaning upon their staffs (as is common with weary Pilgrims, when they stand to talk with any by the way) they asked, "Whose Delectable-" mountains are these? and whose be " the sheep that feed upon them?"

Shep. These mountains are EMANUEL's *land*, and they are within sight of his city; and the sheep also are his, and he laid down his life for them.

CHR. Is this the way to the celestial city?

Shep. You are just in the way.

CHR. How far is it thither?

Shep. Too far for any, but those that shall get thither indeed.

CHR. Is the way safe or dangerous?

Shep. Safe for those for whom it is to be safe, *but transgressors shall fall therein*.

CHR. Is there in this place any relief for Pilgrims, that are weary and faint in the way?

Shep. The lord of these mountains hath given us a charge *not to be forgetful to entertain strangers*, therefore the good of the place is before you.

I saw also in my dream, that when the Shepherds perceived they were wayfaring men, they also put questions to them (to which they made answer as in other places) as, whence came you? and how got you into the way? and by what means have you so persevered therein? For, but few of them that began to come hither, do shew their face on these mountains. But when the Shepherds heard their answers, being pleased therewith, they looked very lovingly upon them, and said, "Welcome to the delectable mountains."

The Shepherds, I say, whose names were KNOWLEDGE, EXPERIENCE, WATCHFUL, and SINCERE, took them by the hand, and had them on their tents, and made them partake of that which was ready at present. They said, moreover, we would that you should stay here a while, to be acquainted with us, and yet more to solace yourselves with the good of the delectable mountains. They told them, that they were content to stay; so they went to their rest that night, because it was very late.

சாபபிடடார்கள. அநத மலைசசிகரஙகளிலே மநதைகளை
மேயககிற மேயபபர் யிருநது ராசவீதியணடையிலே
நினறார்கள. ஆகையினாலே பரதேசிகள அவர்களணடை
யிலேபோய யிளைபபாயிருககிற பரதேசிகள வழியிலே
நிறகிறபபோலே தஙகள கோலின மேலே சாயநது
அவர்களைப பார்தது யிநதப பிரியமான மலைகள ஆரு
டையது அதிலே மேயகிற ஆடுகளும ஆருடையதென
றுகேட்டார்கள.

மேயபபர் அநதமலைகளயிமமானுவேலுடைய தேசம
அதுகளவருடையபட்டணத்தினபார்வைககுளளாயிரு
ககுது ஆடுகளும அவருடையது அவருமதுகளுககாகத தம
முடையசீவனைககொடுததுவைததாரெனறான.

கிறிஸதுவன மோட்சபபட்டணத்துககுபபோகும வழி
யிதுதானோவெனறு கேட்டான.
மேயபபர் நீஙகள நேர்வழியிலே தானிருககிறீர்
களெனறான.
கிறிஸதுவன அதினமேலே தூரமெனறான,
மேயபபர் அஙகேவநது சேருகிறவர்களைவிட மற
வர்கள சேரககூடாதது வெகுதூரமாயிருககுதெனறான.
கிறிஸதுவன வழிக்ஷேமமாயிருககுதோ அலலது ஏது
பொலலாபபுமிலலாமலிருககுதோ.
மேயபபர் பொலலாபபிலலாமலிருககததககவர்
களுககுப பொலலாபபிலலாமலிருககும விலகிப
போறவர்களோ அதிலே விழுவார்களெனறான.
கிறிஸதுவன யிநதயிடததிலே யிளைபபாயிருநதோருசு
போறபரதேசிகளுககு யாதொரு சுசபாறுதலிருககு
தோவெனறு கேட்டான.
மேயபபர் யிநதமலைகளின யசமான நாஙகள பர
தேசிகளை விசாரிககிறதுககுப போகாதெனறு எஙகளுக
குகட்டளைகொடுததார் ஆகையினாலிநதயிடததிலிருககும
நனமைஉஙகளுககுமுனபாகவைததிருககுதெனறார்கள.

அபபோ நான என சொபபனததிலே கணடதென
னவெனறாலமேயபபர் அவர்கள வழிபபயணம
பணணுகிறவர்களெனறு கணடு அவர்களைச சில
கேளவிகளைக கேட்டார்கள யிவர்கள மறறயிடங
களிலே செயதபடி யிவர்களுககுப பிரதியுததரஞசொன
னார்கள மேயபபர் யிவர்களைப பார்தது எஙகேயிருநது
வருகிறீர்கள யிநதவழியிலே எபபடிவநதீர்கள எநத
உபாயஙகளினாலே அதிலே தரிததுககொணடிருநதீர்கள
ஏனெனனில யிஙகே வரவேணுமெனறு துவககம
பணணுகிறதுககொதுககபபேர்மாததிரம யிநதமலைகளிலே
தஙகள முகததைககாணபிககிறார்களெனறார்கள ஆனால
வர்கள யிவர்கள சொனன பிரதியுததரததைககேட்ட
போது அதுககுசசநதோஷபபட்டு அவர்களைக குளிர்நத
முகமாயபபார்தது நீஙகளிநதப பிரியமான மலைகளி
லே வநது சேர்நததுஎஙகளுககுப பிரியமாசசுதெனறார்
கள.

அநதமேயபபருடையபேரெனனவெனறால அறி
வுஞானமுமஅநுசசிஞானமுமுழிபபுமகவடிலலாமையுமெ
னபதுதான அவர்களயிவர்களுடைய கையைபபிடிததுத தங
களகூடாரஙகளிலே அழைததுககொணடுபோய அவ
வேளையிலேயாயததமாயிருநதததை அவர்களுககுப பகிர்நது
கொடுததார்கள சறறுநேரமாகயிஙகே தரிதது எஙக
ளோடே அறிமுகமாகிப பிரியமான மலைகளிலேயிரு
ககுமநனமைகளினாலே உஙகளை ஆதறிககககவேணு
மெனறு ஆசையாயிருககுதெனறு சொனனதுககு
யிவர்கள நாஙகள யிஙகே தஙகிறது எஙகளுககுச சமமதி
தானெனறு சொலலி அநதராததிரியிலே வெகுநேரஞ
செனறபடியினாலே யிளைபபாறப போனார்கள.

Then I ſaw in my dream, that in the morning the Shepherds called up CHRISTIAN and HOPEFUL to walk with them upon the mountains: ſo they went forth with them, and walked a while, having a pleaſant proſpect on every ſide. Then ſaid the Shepherds one to another, Shall we ſhew theſe Pilgrims ſome wonders? So when they had concluded to do it, they had them firſt to the top of an hill called *Error*, which was very ſteep on the fartheſt ſide, and bid them look down to the bottom. So CHRISTIAN and HOPEFUL looked down, and ſaw at the bottom ſeveral men daſhed all to pieces by a fall that they had from the top. Then ſaid CHRISTIAN, what meaneth this? The Shepherds anſwered, have you not heard of them that were made to err, by hearkening to HYMENEUS and PHILETUS, as concerning the faith of the reſurrection of the body? They anſwered, Yes. Then ſaid the Shepherds, thoſe that you ſee daſhed in pieces at the bottom of this mountain are they; and they have continued to this day unburied, as you ſee, for an example to others to take heed how they clamber too high, or how they come too near to the brink of this mountain.

Then I ſaw that they had them to the top of another mountain, and the name of this is *Caution*, and bid them look afar off: which when they did, they perceived, as they thought, ſeveral men, walking up and down among the tombs that were there: and they perceived that the men were blind, becauſe they ſtumbled ſometimes upon the tombs, and becauſe they could not get out from among them. Then ſaid CHRISTIAN, what means this?

The Shepherds then anſwered, Did you not ſee a little below theſe mountains a ſtile that led into a meadow, on the left hand of this way? They anſwered, Yes. Then ſaid the Shepherds, From that ſtile there goes a path that leads directly to *Doubting-caſtle*, which is kept by Giant DESPAIR, and theſe men (pointing to them among the tombs) came once on Pilgrimage, as you do now, even till they came to that ſame ſtile. And becauſe the right way was rough in that place, they choſe to go out of it into that meadow, and there were taken by Giant DESPAIR, and caſt into *Doubting-caſtle*; where, after they had been a while kept in the dungeon, he at laſt did put out their eyes, and led

[illegible]

[illegible]

[illegible]

led them among those tombs, where he has left them to wander to this very day; that the saying of the wise man might be fulfilled, *He that wandereth out of the way of understanding, shall remain in the congregation of the dead.* Then CHRISTIAN and HOPEFUL, looked upon one another, with tears gushing out, but yet said nothing to the Shepherds.

Then I saw in my dream, that the Shepherds had them to another place in a bottom, where was a door in the side of an hill, and they opened the door, and bid them look in: they looked in therefore, and saw that within it was very dark and smoaky; they also thought that they heard there a rumbling noise, as of fire, and a cry of some tormented, and that they smelt the scent of brimstone. Then said CHRISTIAN, What means this? The Shepherds told them, This is a by-way to hell, a way that hypocrites go in at; namely, such as sell their birth right with ESAU; such as sell their master, with JUDAS; such as blaspheme the Gospel, with ALEXANDER; and that lie and dissemble with ANANIAS and SAPPHIRA his wife.

Then said HOPEFUL to the Shepherds, "I perceive that these "had on them, even every one, a "shew of Pilgrimage, as we have "now, had they not?"

Shep. Yes, and held it a long time too.

HOPE. How far might they go on Pilgrimage in their days, since they notwithstanding were thus miserably cast away.

Shep. Some farther, and some not so far as these mountains.

Then said the Pilgrims one to another, "We have need to cry to the strong for strength."

Shep. Ay, and you will have need to use it, when you have it, too.

By this time the Pilgrims had a desire to go forwards, and the Shepherds a desire they should; so they walked together towards the end of the mountains. Then said the Shepherds one to another, let us here shew the Pilgrims the gates to the celestial city, if they have skill to look through our perspective glass. The Pilgrims then lovingly accepted the motion: so they had them to the top of an high hill, called *Clear*, and gave them the glass to look.

Then

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Then they tried to look, but the remembrance of that last thing that the Shepherds had shewed them, made their hands shake; by means of which impediment, they could not look steadily through the glass; yet they thought they saw something like the gate, and also some of the glory of the place. Then they went away and sang:

Thus by the Shepherds secrets are reveal'd,
Which from all other men are kept conceal'd:
Come to the Shepherds then, if you would see
Things deep, things hid, and that mysterious be.

When they were about to depart, one of the Shepherds gave them "A note of the way." Another "of them bid them Beware of the "flatterer." The third bid them "Take heed that they slept not "upon the inchanted ground." And the fourth bid them "GOD speed." So I awoke from my dream.

And I slept and dreamed again, and saw the same two Pilgrims going down the mountains along the highway towards the city. Now a little below these mountains on the left hand lieth the country of *Conceit*; from which country there comes into the way in which the Pilgrims walked, a little crooked lane. Here therefore, they met with a very brisk lad, that came out of that country; and his name was IGNORANCE. So CHRISTIAN "asked him, "From what parts he "came, and whither he was going."

IGNOR. Sir, I was born in the country that lieth off there, a little on the left hand, and am going to the celestial city.

CHR. But how do you think to get in at the gate? for you may find some difficulty there,

IGNOR. As other good people do, said he.

CHR. But what have you to shew at that gate, that the gate should be opened to you?

IGNOR. I know my LORD's will, and have been a good liver; I pay every man his own; I pray, fast, pay tithes, and give alms, and have left my country for whither I am going.

CHR. But thou camest not in at the wicket-gate that is at the head of this way; thou camest in hither through that same crooked lane; and therefore I fear, however thou mayest think of thyself, when

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

the reckoning-day shall come, thou shalt have laid to thy charge, that thou art a thief and a robber, instead of getting admittance into the city.

IGNOR. Gentlemen, ye be utter strangers to me, I know you not; be content to follow the religion of your country, and I will follow the religion of mine. I hope all will be well. And as for the gate that you talk of, all the world knows that that is a great way off of our country. I cannot think that any man in all our parts do so much as know the way to it, nor need they matter whether they did or no, since we have, as you see, a fine pleasant green lane, that comes down from our country, the next way into it.

When CHRISTIAN saw that the man was wise in his own conceit, he said to HOPEFUL whisperingly, *There is more hope of a fool than of him*. And said moreover, *When he that is a fool walketh by the way, his wisdom faileth him, and he saith to every one, that he is a fool*. What, shall we talk farther with him, or out-go him at present, and so leave him to think of what he heard already, and then stop again for him afterwards, and see if by degrees we can do any good to him? Then said HOPEFUL:

Let IGNORANCE a little while now muse
On what is said, and let him now refuse
Good counsel to embrace, lest he remain
Still ignorant of what's the chiefest gain.
GOD saith, "Those that no understanding have,
" (Although he made them) them he will not save.

HOPE. He farther added, It is not good, I think, to say to him all at once; let us pass him by, if you will, and talk to him anon, "Even as he is able to bear it."

So they went both on, and IGNORANCE he came after. Now, when they had passed him a little way, they entered into a very dark lane, where they met a man whom seven devils had bound with seven strong cords, and were carrying of him back to the door that they saw on the side of the hill: now good CHRISTIAN began to tremble, and so did HOPEFUL his companion: yet as the devils led away the man, CHRISTIAN looked to see if he knew him, and

ஆங் கணக்கொப்புவிக்கவேண்டியநாள் வரும்போ
து மோட்சப்பட்டணத்திலே உள்ப்பிரவேசிக்கிறதுக்கான
உத்தரவு உனக்குக் கிடைக்காமல் நீ திருடனுங் கள்ளனுமா
யிருக்கிறாயென்கிற குற்றம் உன்மேலே சுமருமென்க.

அறிவீனன் ஆண்டவமார்களே நீங்கள் எனக்கு மு
ற்றிலும் அன்னியராயிருக்கிறீர்கள் நான் உங்களை
அறியேன் உங்கள் தேசத்து மார்க்கத்தைத் தொடருங்
கோள் நான் என் தேசத்து மார்க்கத்தைத் தொடருவே
ன் எல்லாம் நன்றாய் வாய்க்குமென்று நம்புகிறேன்
நீங்கள் சொல்லுகிற வாசல் எப்படியென்றால் அது எங்
கள் தேசத்துக்கு வெகுதூரமாயிருக்குதென்று
லோகமெல்லாம் அறியும் எங்கள் ஊர்களி
லே ஒருத்தனுக்கும் அதுக்குப் போகும் வழியைப் பரிச்சே
தமாய் அறியானென்று நான் நினைக்கிறேன் அவ
ர்கள் அதை அறிந்தாலும் அறியாமலிருந்தாலும் அவர்
கள் கவலைப்படத் தேவையில்லை ஏனெனில் நீங்
கள் பார்க்கிறபடி எங்கள் தேசத்திலேயிருந்து மகா நே
ர்த்தியும் பச்சையுமான ஒரு சந்துவழி அதுக்கு நேராய்ப்
போகுதென்றான்.

கிறிஸ்தவன் இந்த மனுஷன் தன் சுயஞானத்திலே
ஞானியாயிருக்கிறானென்று கண்டபோது நம்பிக்கை
யுடையானைப் பார்த்து இவனை விட ஒரு பயித்தியக்கார
னுக்குத்தான் அதிக நம்பிக்கை உண்டு மேலும் பயித்தியக்காரன் வழியி
லே நடந்தாலும் மதிகெட்டவனாயிருக்கிறான் தான் பயி
த்தியக்காரனாயிருக்கிறதை எல்லாருக்குஞ் சொல்லுகி
றானென்றான் என்ன செய்வோம் இன்னம் இவனோடே பேசிக்
கொண்டுபோவோமோ அல்லது இந்த வேளை இவனை வி
ட்டுப்போவோமோ இவன் எங்களிடத்திலே
கேழ்விப்பட்டதுகளைத் தியானிக்க இவனைச் சற்றே விட்டு
பிறகும் அப்படியும் இவனிடத்திலே சற்றே தரித்து இவனு
க்கு வரவர உபகாரமாகப் பிறையாசப்பட்டுப் பார்ப்
போமோ என்று கேட்க நம்பிக்கையுடையான் சொ
ன்னது.

அறிவீனன் இப்போ சொல்லப்பட்டதுகளைச் சற்
று நேரமாகக் கூர்ந்து பார்த்துத் தியானிக்கட்டும்
நல்ல ஆலோசனையை அவன் தள்ளாமல் அங்
கீகரித்தால் தாவீது மதத்தப்படி தனக்கு லாபமா
யிருக்கிறதுகளை அறியாமல் தானிருந்து விடுவா
ன் அறிவைத் தேடாதவர்களை நாம் ரட்சிக்கமாட்
டோமென்று பராபரன் சொல்லுகிறார்.

அசதோடே கூட நம்பிக்கையுடையான் சொன்னது
அவனுக்கு எல்லாம் ஒரு மிக்கச் சொல்லுகிறது நல்லது
ல்லவென்று நான் நினைக்கிறேன் உமக்கு மனதியிராயி
ருந்தால் அவனை விட்டுப் பாலே பின்சது போவோ
ம் அவன் பொறுக்கும்படியாகப் பிறகு அவனோடே மறு
படியும் பேசுவோமென்றான்.

இப்படி அவர்கள் இரண்டு பேருமாக நடந்துபோ
னார்கள் அறிவீனன் பிறகாலே வந்தான் அவன் சந்தே
வழியை விட்டு முன்னாலே போறபோது அவர்கள்
மெத்த இருட்டான ஒரு சந்திலே உள்ப்பிரவேசித்தார்
கள் ஏழு பிசாசுகள் ஏழு பலத்த கயிறுகளாலே கட்டி
யிருந்து தாங்கள் மேட்டுப்பக்கமாய்க் கண்ட வாசலு
க்குத் திரும்பிக்கொண்டுபோற ஒரு மனுஷனைக் கண்டுபி
டித்தார்கள் அதுக்கு நல்ல கிறிஸ்தவன் நடுநடுங்கி
னான் அவன் கூடாளி நம்பிக்கையுடையானும் அப்படி
தானே நடுநடுங்கினான் அப்படியும் பிசாசுகள் அந்த
மனுஷனைக் கொண்டுபோகச்சே கிறிஸ்தவன் தான்
அவனை அறிந்தவனோவென்று உற்றுப்பார்த்தான் விசுவாச

விழு

and he thought it might be one TURNAWAY that dwelt in the town of *Apostasy*. But he did not perfectly see his face; for he did hang his head like a thief that is found. But being gone past, HOPEFUL looked after him, and espied on his back a paper, with this inscription, "Wanton professor, and damnable "apostate." Then said CHRISTIAN to his fellow, now I call to remembrance that which was told me of a thing that happened to a good man hereabout. The name of the man was LITTLE-FAITH, but a good man, and he dwelt in the town of *Sincere*. The thing was this: at the entering in at this passage, there comes down from *Broadway-gate* a lane called, *Dead-man's-lane*; so called, because of the murders that are commonly done there: and this LITTLE-FAITH going on Pilgrimage, as we do now, chanced to sit down there and slept: now there happened at that time to come down the lane from *Broadway-gate* three sturdy rogues, and their names were FAINTHEART, MISTRUST, and GUILT, three brothers; and they espying LITTLE-FAITH, where he was, came galloping up with speed. Now the good man was just awakened from his sleep, and was getting up to go on his journey. So they came up all to him, and with threatening language bid him stand. At this LITTLE-FAITH looked as white as a clout, and had neither power to fight nor fly. Then said FAINTHEART, deliver thy purse; but he making no haste to do it, (for he was loth to lose his money) MISTRUST ran up to him, and thrusting his hand into his pocket, pulled out thence a bag of silver. Then he cried out, "Thieves! thieves!" with that GUILT, with a great club that was in his hand, struck LITTLE-FAITH on the head, and with that blow felled him flat to the ground; where he lay bleeding as one that would bleed to death. All this while the thieves stood by. But at last, they hearing that some were upon the road, and fearing least it should be one GREAT-GRACE, that dwells in the city of *Good Confidence*, they betook themselves to their heels, and left this good man to shift for himself. Now after a while LITTLE-FAITH came to himself, and getting up, made a shift to scrabble on his way. This was the story.

HOPE. But did they take from him all that ever he had?

CHR.

[illegible]

CHR. No: the place where his jewels were, they never ransacked; so those he kept still. But, as I was told, the good man was much afflicted for his loss; for the thieves got most of his spending-money. That which they got not (as I said) were jewels; also he had a little odd money left, but scarce enough to bring him to his journey's end; nay, (if I was not misinformed) he was forced to beg as he went, to keep himself alive, for his jewels he might not sell. But beg and do what he could, " He went (as we say) with many a hungry belly," the most part of the rest of the way.

HOPE. But is it not a wonder they got not from him his certificate, by which he was to receive his admittance at the celestial gate?

CHR. It is a wonder; but they got not that; though they missed it not through any good cunning of his; for he being dismayed with their coming upon him, had neither power, nor skill to hide any thing, so it was more by good providence than by his endeavour, that they missed of that good thing.

HOPE. But it must needs be a comfort to him, that they got not his jewels from him.

CHR. It might have been great comfort to him, had he used it as he should: but they that told me the story, said, that he made but little use of it all the rest of the way; and that because of the dismay that he had in their taking away his money: indeed he forgot it a great part of the rest of his journey; and besides, when at any time it came into his mind, and he began to be comforted therewith, then would fresh thoughts of his loss come again upon him, and those thoughts would swallow up all.

HOPE. Alas, poor man! this could not but be a great grief to him!

CHR. Grief! ay a grief indeed. Would it not have been so to any of us, had we been used as he, to be robbed and wounded too, and that in a strange place, as he was? It is a wonder he did not die with grief, poor heart: I was told that he scattered almost all the rest of the way with nothing but doleful and bitter complaints: telling also to all that overtook him, or that he overtook in the way as he went, where he was robbed, and how; who they were that did it, and what

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

what he lost; how he was wounded, and that he hardly escaped with his life.

HOPE. But it is a wonder that his necessity did not put him upon selling or pawning some of his jewels, that he might have wherewithal to relieve himself in his journey?

CHR. Thou talkest like one upon whose head is the shell to this very day: for what should he pawn them? or to whom should he sell them? In all that country where he was robbed, his jewels were not accounted of; nor did he want that relief which could from thence be administered to him. Besides, had his jewels been missing at the gate of the celestial city, he had (and that he knew well enough) been excluded from an inheritance there, and that would have been worse to him than the appearance and villainy of ten thousand thieves.

HOPE. Why art thou so tart, my brother? ESAU sold his birthright, and that for a mess of pottage, and that birth right was his greatest jewel; and if he, why might not LITTLE-FAITH do so too?

CHR. ESAU did sell his birthright indeed, and so do many besides, and by so doing exclude themselves from the chief blessing, as also that caitiff did; but you must put a difference betwixt ESAU and LITTLE-FAITH, and also betwixt their estates. ESAU's birth right was typical, but LITTLE-FAITH's jewels were not so. ESAU's belly was his god, but LITTLE-FAITH's belly was not so. ESAU's want lay in his fleshly appetite, LITTLE-FAITH's did not so: besides. ESAU could see no farther than to the fulfiling of his lusts.: *For I am at the point to die*, said he, *and what good will this birth-right do me?* But LITTLE-FAITH, though it was his lot to have but a little faith, was by his little faith kept from such extravagancies, and made to see and prize his jewels more, than to sell them as ESAU did his birth-right. You read not any where that ESAU had *faith*, no not so much as a *little*; therefore no marvel, if where the flesh only bears sway, (as it will in that man where no faith is to resist) if he sells his birthright, and his soul and all, and that to the devil of hell: for it is with such as it is with the ass, *who in her occasions cannot be turned away*. When their minds are set upon their lusts, they will have them, whatever they cost;

but

தார்களதானளணணயிழநதுபோனுனளபபடிதாண
காயமபடடாணதாளசீவனேடேதபபிளதுமகாகஙகக
ஷடமெனஙயிதுகஉளயெலலாககுசொளனுனைனஙள

நமபிககைகயுடையாணஆனலதளநனககளிலசீலது
கஉளவிறகவுமஅலலதுஅடகாகவைககவுமஅதிறு
லேதனவழிபபயணததிலேதனஉணஆததுகேகவும
அவனபட அவதிஅவஉளஏவிடாமலிருநதது அதி
செயமெனக.

கிறிஸதவணெனனமபிறநதஉல அழுககோடே
வைததுககொணடிருககிறிழநதை யபபோலே
பேசுகிறாயனேனனிலாபபடி அதுகஉளஅடகாகவை
ககலாமஆர்கிட அதைவிறகலாமஅவனகொளஉள
யிடடபபட தேசததிலேளலலாமஅவனரெததினநக
களளனணபபடடயில உல அதிறு லெஅவனுககு
வருகிறதுககட மாணஆறநல அவனுககுததே
வையாயிருககயில உலஆனுலவனரெததினநககள
மோடசபடடணததுவாசலிலேஅவனுகிலலாதிருந
துதேயாகிலதாணஅவடதஅசுகநதிரததுககுபபிறமபா
கூபபடுவாளெனகிறதுஅவனுககுநனறாயதெரிந்தது
ஆயிரநதிருடர்அவனமேலவநதுகொளஉளயிடுகிற
கதைபபார்கிலுமஅது அவனுககுஅதிகமோசமாயிருககு
மெனறுன.

நமபிககையுடையாணதமையாஏதுயிததஉணசுறுக
குஏசாவுஅவிசசபயறுககுகததனதஉலசசளபிறபபின
சுகநதிரததைவிததுபபோயடானே அநததஉலசசன
பிறபபினசுகநதிரமவனுககுபிறதாணரெததினநகை
போலயிருநதுதேஅவனிபபடிசெயதாலயிநதபடி
லயீளவிசுவாசியுமஏனபபடிசசெயயபபோகாதே
ணஙகேடக.

கிறிஸதவணஏசாவுதளதஉலசசனபிறபபினசுகநி
ரததைவிததாணுமஅவஉணயலலாமல அநேகரிபப
டிசெயகிறர்களஅநதககேடுகாலணசெயததுபோலே
பிறதாணஆசீர்வாததததுககுதஙகஉளபிறமபாக்கப
போடுகிறர்களஆனுலநீஏசாவுககுமடலயீனவிசு
வாசிககுமஅவர்களுடையசீர்நிறவாகததுககுமவிததி
யாசமுணடெனறுநிஉணகூவேணுமஏசாவினவயறு
அவனதேவனஆனுலடலயீனவிசுவாசியினவயறு
அபபடியலலஏசாவினுடையசசலஅவனமாமிஷ
யிசசையிலேயிருநததுடலயீனவிசுவாசியினுடைய
சசலோஅபபடியலலஅலலாமலதனனிசசைசசயை
நிறைவேததவேணுமெனறுபார்ககுதேயலலாமல
பினனெனறுமபார்ககயிலஉலஏனெனிலநானசாகுந
தஉணயுமிருககிறேனதஉலசசனபிறபபினசுகநதிரமஎ
ணககெனனததுககுதவுமெனறவனசொனனுன ஆனுல
டலயீனவிசுவாசககுயிருநதவிசுவாசஙகொஞச
மாயிருநதாலுநதனகொஞசவிசுவாசததிறுலேயிட
கோடுகடகாதபடிககுகார்கபபடடாணஏசாவுதன
தஉலசசனபிறபபினசுகநதிரததை ளணணுகிறதை
பபார்கிலுமஅவனதனரெததினநகைககஉளஅதிகமாயவி
உலமதிகஎணணிஞனஏசாவுககுககொஞசவிசுவா
சமாகிலுமிருநததெனறுநீவாசிததிடகிலலாகிலுமவா
சிககயிலஉலயேஆகசசொர்ததுநிறகிறததுககானவிசு
வாசமிலலாதமனுஷனிடததிலேஆணடுகொளளுகி
றமாமிஷததினஆளுகைககுளளேஅகபபடடிருககிற
குமனுஷனதனதஉலசசனபிறபபினசுகநதிரததையும
தனஆததுமததையுமததலலாததையுமநரகததின
பிசாசுககுமுதலாயவிததுபபோடுகிறதுஅதிசெயமல
லஏனெனறலயிபபடிககொததவனஏருதசீதைககு
மஅடஙகாமலஅதைசயுணகாதஏருககுமுதபோலேயி
ருககிறனஅதுகளுடையநினைவுதஙகளிசசைகளமே
லேபகதியிருநதாலநதவிஉலகொடுததாலுமஅதை
நிறைவேததஆசையாயிருககிறர்களஆனுலடலயீன

but LITTLE-FAITH was of another temper, his mind was on things divine; his livelihood was upon things that were spiritual and from above; therefore to what end should he that is of such a temper sell his jewels, (had there been any that would have bought them) to fill his mind with empty things? Will a man give a penny to fill his belly with hay? or can you persuade the turtle dove to live upon carrion like the crow? though faithless ones can for carnal lusts, pawn, or mortgage, or sell what they have, and themselves outright to boot; yet they that have faith, saving faith, though but a little of it, cannot do so, here therefore, my brother, is thy mistake.

HOPE. I acknowledge it; but yet your severe reflection had almost made me angry.

CHR. What, I did but compare thee to some of the birds that are of the brisker sort, who will run to and fro in untrodden paths with the shell upon their heads: but pass by that, and consider the matter under debate, and all shall be well betwixt thee and me.

HOPE. But, CHRISTIAN, these three fellows, I am persuaded in my heart, are but a company of cowards: would they have run else, think you, as they did, at the noise of one that was coming on the road? Why did not LITTLE-FAITH pluck up a greater heart? He might, methinks, have stood one brush with them, and have yielded when there had been no remedy.

CHR. That they are cowards many have said, but few have found it so in the time of trial. As for a great heart, LITTLE-FAITH had none; and I perceive by thee, my brother, hadst thou been the man concerned, thou art but for a brush, and then to yield. And verily, since this is the height of thy stomach, now they are at a distance from us, should they appear to thee, as they did to him, they might put thee to second thoughts.

But consider again, they are but journey-men thieves, they serve under the king of the bottomless pit; who, if need be, will come in to their aid himself, and his voice is *as the roaring of a lion*. I myself have been engaged as this LITTLE-FAITH was, and I found it a terrible thing. These three villains set upon me, and I beginning like a christian to resist, they gave but a call, and in came their master; "I would, "as the saying is, have given my "life

விசுவாசியினுடையகுணமதுவேறே அவனசிநதைதேவகாரியததின்மேலேகவிநதிருநதுஉயரததிலிருநுவருமஞானகாரியஙகளிலேதனபிழைபபையுடையதாயிருநதான ஆகையினாலேயிபபடிபபோலொததகுணமுளளவன தனனுடையரததினஙகளைவிபபானேன யாதொருதன அஙகேஅதுகளைவிலைகொளளுவாஙகிறவனுமஅவன தனமனதைசவீணகாரியஙகளினாலேநிரபபுவானோ ஒருமனுஷனதனவயிததைககாயநதபுலலினாலேநிரபபஒருகாசாகிலுஙகொடுபபானோ அலலதுமணிபபுறாகாகாயைபபோலேபுணததைததினகவேணுமெனறுஅதுககுயோசனைசொலலுவாயா அநதபபயிததியபபாயாவிசுவாசமிலலாதவரகளமாஙகிஷயிசசையினநிமிததமாகததஙகளுககுணடானதையிரவலாகஅலலதுஅடகாககொடுஅலலதுஅதைவிததுஅதினாலதனபொழிவதைததேடபபாரததாலுமஒரடசிபபுளளவிசுவாசமுளளவரகளதஙகளவிசுவாசஙகொஞசமாயிருநதாலுமஅபபடிசெயயமாடடாரகள தமபிநீநினைககிறதுபபிசகுதானெனறான.

நமபிககையுளளவனஅதைஒததுககொளளுகிறேன ஆனாலுமநீரசொனனகணடிதமானபுததியினாலேகோபததையுணடாககிறபபோலிருநதெனக.

கிறிஸததவனஏதுநடவாதபாதைகளிலேயிஙகுமஙகுமபறநதுதிரிகிற குருவிககுஞசுகளுககுசசாயலாயிருககிறாயெனறுநானசொனனதோழியினேனறுமலலலஆனாலஅதைவிடடுவிடுநாஙகளஎனனதககொணடநமககுளளகாரியததைநீஉறறுபபாரததாலஉனககுமெனககுமஒததுவருமா.

நமபிககையுளளவனஆகிலுஙகிறிஸததவனேஎனநினைவிலேயெனனகுததோனறுகிறபடிஅநதமூனறுபபேரகளபயஙகாளிகளானகூடடாளிகளாயிருநதாரகளாயிலலாவிடடாலவழியிலேஒரோருததனவருகிறதொனிககாககேடடவுடனேஓடிபபோவாரகளோவெனறுநினைககிறேன பேலவீனவிசுவாசியெனபவனஅதிகததயிரியததோடேயிருககயிலலையேனககுததோனறுகிறபடிஅவனஅவரகளோடேஎதிரததுநினறுசணடைபணணிபபாரததுஅதுககுவேறேவாககுவழியிலலையெனறுகணடாலதனனைஒபபுககொடுககததககதாயிருநதுதெனக.

கிறிஸததவனஅவரகளபயஙகாளிகளாயிருககிறாரகளெனறுஅநேகமபேரகளசொனனாரகள ஆனாலபரிடசைபாரததபோதுயெபபடிபபடடவரகளாஅவரகளெனறுகணடுபிடிததவரகளமகாககொஞசம தயிரியததைபபாரததாலஅதுபோலயீனவிசுவாசிககுணடாயிருககயிலலைஎனசகோதரா நீஅநதசசமையததிலேயிருநதாயானாலநானஉனனையறிநதபடிநீதுவககததிலேசததேஎதிரததுநினறுபிறகுஉனனைஒபபுககொடுபபாய அவரகளயிபபோநமககுததூரமாயிருககிறபடியினாலேநீயிததனைதயிரியததோடேபேசுகிறாய அவரகளஅவனுககுககாணபபடடதுபோலேஉனககுககாணபபடடாலஅபபோஅவரகளஉனநினைவைவேறாககிபபோடுவாரகளெனறுநினைககிறேன.

பினனையுமநீநினைததுபபாரககவேணடியதெனனவெனறாலஅவரகளபயணககாறறுககொளளையாடுகிறகளளர அதாளபாதாளராசாவினகீழேசேவிககிறாரகள அவசரமாயிருநதாலஅவனதானேஅவரகளுககுககாசசயாகவருவான அவனசததமசிஙகததினசததமபோலிருககுமஅதுபோலயீனவிசுவாசியெபபடியிருநதானோ அபபடியிருநதசோதனையிலேநானுமிருநதேன அதுமகாபபயஙகரமானகாரியமெனறுகணடுபிடிததேனயிநதமூனறுதுஷடரெனமேலவநதுவிழுநதபோதுஒருகிறிஸததவனுககேறறபடிநானஎதிரததுநிறகததுவஙகினபோதுஅவரகளஒருகூபபிடுகூபபிடவுடனேஅவரகளசமானவநதானஅபபோநானசீவனை

"life for a penny;" but that, as GOD would have it, I was clothed with armour of proof. Ay, and yet, though I was so harnessed, I found it hard work to quit myself like a man; no man can tell what in that combat may attend us, but he that hath been in the battle himself.

HOPE. Well, but they ran, you see, when they did but suppose that one GREAT-GRACE was in the way.

CHR. True, they have often fled, both they and their master, when GREAT-GRACE hath but appeared and no marvel, for he is the *King's Champion*: but I tro, you will put some difference betwixt LITTLE-FAITH and the *King's Champion*. All the king's subjects are not his champions, nor can they, when tried, do such feats of war as he. Is it meet to think, that a little child should handle GOLIATH as DAVID did? or that there should be the strength of an ox in a wren? Some are strong, some are weak! some have great faith, some little; this man was one of the weak, and therefore he went to the wall.

HOPE. I would it had been GREAT-GRACE for their sakes.

CHR. If it had been he, he might have had his hands full: for I must tell you, that though GREAT-GRACE is excellent good at his weapons, and has, and can, so long as he keeps them at the sword's point, do well enough with them, yet if they get within him, even FAINT-HEART, MISTRUST, or the other, it will go hard, but they will throw up his heels. And when a man is down, you know, what can he do?

Whoso looks well upon GREAT-GRACE'S face, shall see those scars and cuts there, that shall easily give demonstration of what I say. Yea, once I heard that he should say, (and that when he was in the combat) "We despaired even of life." how did these sturdy rogues and their fellows make DAVID groan, mourn, and roar? Yea, HAMAN and HEZEKIAH too, though champions in their days, were forced to bestir them when by these assaulted; and yet, notwithstanding, they had their coats soundly brushed by them. PETER, upon a time, would go try what he could do; but though some do say of him, that he is "the prince of the apostles," they handled him so, that they made him at last afraid of a sorry girl.

Besides,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Besides, their king is at their whistle; he is never out of hearing; and if at any time they be put to the worst, he, if possible, comes in to help them: and of him it is said, *The sword of him that layeth at him cannot hold; the spear, the dart, nor the habergeon. He esteemeth iron as straw, and brass as rotten wood. The arrows cannot make him fly, sling-stones are turned, with him, into stubble: darts are counted as stubble; he laugheth at the shaking of a spear.* What can a man do in this case? It is true, if a man could at every turn have JOB'S horse, and had skill and courage to ride him, he might do notable things. *For his neck is clothed with thunder; he will not be afraid of the grasshopper; the glory of his nostrils is terrible; he paweth in the valley, rejoiceth in his strength, and goeth out to meet the armed men. He mocketh at fear, and is not affrighted, neither turneth back from the sword. The quiver rattleth against him, the glittering spear, and the shield. He swalloweth the ground with fierceness and rage, neither believeth he that it is the sound of the trumpet. He saith among the trumpets, ha, ha; and he smelleth the battle afar off, the thundering of the captains and the shoutings.*

But for such footmen as thee and I are, let us never desire to meet with an enemy, nor vaunt as if we could do better, when we hear of others that they have been foiled, nor be tickled at the thoughts of our manhood, for such commonly come by the worst when tried. Witness PETER, of whom I made mention before; he would swagger, ay, he would; he would as his vain mind prompted him to say do better, "And stand more for his master "than all men;" but, who so foiled and run down by these villains as he?

When therefore we hear that such robberies are done on the king's highway, two things become us to do: first, to go out harnessed, and to be sure to take a shield with us; for it was for want of that that he that laid so lustily at LEVIATHAN could not make him yield; and indeed,

[illegible]

if that be wanting, he fears us not at all. Therefore, he that had skill hath said, *Above all, take the shield of faith, wherewith ye shall be able to quench all the fiery darts of the wicked.*

It is good also that we desire of the king a convoy, yea, that he will go with us himself. This made DAVID rejoice when in the valley of *the shadow of death*; and MOSES was rather for dying where he stood, than to go one step without his GOD. O, my brother, if He will but go along with us, what need we be *afraid of ten thousands that shall set themselves against us?* But without him, *The proud helpers fall under the slain.*

I, for my part, have been in the fray before now; and though (through the goodness of Him that is best) I am, as you see, alive, yet cannot boast of my manhood. Glad shall I be, if I meet with no more such brunts, though I fear we are not gone beyond all danger. However, since *the lion and the bear* have not as yet devoured me, I hope GOD will also deliver us from the next uncircumcised *Philistine*.

Then sang CHRISTIAN:

Poor LITTLE-FAITH has been among the thieves!
Was robb'd! — remember this, whoso believes,
And get more faith; then shall you victors be
Over ten thousand, else scarce over three.

So they went on, and IGNORANCE followed. They went then till they came at a place where they saw a way put itself into *their way*, and seemed withal to lie as straight as the way which they should go; and here they knew not which of the two to take, for both seemed straight before them; therefore here they stood still to consider. And as they were thinking about the way, behold a man black of flesh, but covered with a very light robe, came to them, and asked them why they stood there? They answered, they were going to the celestial city, but knew not which of these ways to take. Follow me said the man, it is thither that I am going. So they followed him in the way that but now came into the road, which by degrees turned, and turned them so from the city that they desired to go to, that in a little

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

little time their faces were turned away from it; yet they followed him. But, by and by, before they were aware, he led them both within the compass of a net, in which they were both so intangled, that they knew not what to do; and with that "The white robe fell off the black "man's back:" then they saw where they were. Wherefore there they lay crying for some time, for they could not get themselves out.

CHR. Then said CHRISTIAN to his fellow, Now do I see myself in an error. Did not the Shepherds bid us beware of the flatterer? As is the saying of the wise man, so we have found it this day: *A man that flattereth his neighbour, spreadeth a net for his feet.*

HOPE. They also gave us a note of directions about the way, for our more certain finding thereof; but therein we have also forgotten to read, and have not kept ourselves from *the paths of the destroyer.* Here DAVID was wiser than we; for, saith he, *Concerning the works of men, by the word of thy lips, I have kept me from the paths of the destroyer.* Thus they lay bewailing themselves in the net. At last they espied a *shining one* coming towards them with a whip of small cord in his hand. When he was come to the place where they were, he asked them, Whence they came, and what they did there? they told him, That they were poor Pilgrims going to *Zion*, but were led out of their way by a black man clothed in white, who bid us, said they, follow him, for he was going thither too. Then said he with the whip, It is the *Flatterer*, a false apostle, that hath transformed himself into an angel of light. So he rent the net, and let the man out. Then said he to them, Follow me, that I may set you in your way again; so he led them back to the way which they had left to follow the *Flatterer*. Then he asked them, saying, Where did you lie the last night? They said, With the Shepherds upon the delectable mountains. He asked them then, If they had not a note of directions for the way? They answered, Yes. But, did you, said he, when you where at a stand, pluck out and read your note? They answered, No. He asked them, Why? They said, They *forgot*. He asked moreover, If the Shepherds did not bid them beware of the flatterer? They answered, Yes.

But

[illegible]

But we did not imagine, said they, that this fine-spoken man had been he.

* Then I saw in my dream, That he commanded them to lie down; which when they did, he chased them sore, to teach them *the good way wherein they should walk*: and as he chastised them, he said, *As many as I love, I rebuke and chasten; be zealous, therefore, and repent.* This done, he bids them go their way, and take good heed to the other directions of the Shepherds. So they thanked him for all his kindness, and went softly along the right way, singing;

Now, after a while, they perceived afar off one coming softly, and alone, all along the highway to meet them. Then said CHRISTIAN to his fellow, Yonder is a man with his back towards *Zion*, and he is coming to meet us.

HOPE. I see him; let us take heed to ourselves now, lest he should prove a flatterer also. So he drew nearer and nearer, and at last came up to them. His name was ATHEIST, and he asked them whither they were going?

CHR. We are going to mount *Zion*.

Then ATHEIST fell into a very great laughter.

CHR. What is the meaning of your laughter?

ATHEIST. I laugh to see what ignorant persons you are, to take upon you so tedious a journey, and yet are like to have nothing but your travail for your pains.

CHR. Why, man? Do you think we shall not be received?

ATHEIST. Received! there is no such place as you dream of in all this world.

CHR. But there is in the world to come.

ATHEIST. When I was at home in mine own country, I heard as you now affirm, and from that hearing went out to see, and have been seeking this city these twenty years, but find no more of it than I did the first day I set out.

CHR. We have both heard, and believe that there is such place to be found.

ATHEIST. Had not I, when at home, believed, I had not come thus far to seek; but finding none, (and yet I should, had there been such a place to be found, for I have gone to seek it farther than you:)

I am

[illegible]

I am going back again, and will seek to refresh myself with the things that I then past away, for hopes of that which I now see is not.

CHR. Then said CHRISTIAN to HOPEFUL, his companion, " Is it " true which this man has said? "

HOPE. Take heed, he is one of the flatterers; remember what it has cost us once already for our hearkening to such kind of fellows. What! no mount *Zion*? Did we not see from the Delectable-mountains the gate of the city? Also, are we not now to *walk by faith*? Let us go on, said HOPEFUL, least the man with the whip overtake us again. You should have taught me that lesson, which I will round you in the ears withal: *Cease, my son, to hear the instruction that causeth to err from the words of knowledge*: I say, my brother, cease to hear him, and let us *believe to the saving of the soul*.

CHR. My brother, I did not put the question to thee, for that I doubted of the truth of your belief myself, but to prove thee, and to fetch from thee a fruit of the honesty of thy heart. As for this man, I know that he is blinded by the god of this world. Let thee and I go on, knowing that we have belief of the truth, and that *no lie is of the truth*.

HOPE. Now I do rejoice in hope of the glory of GOD. So they turned away from the man, and, he laughing at them, went his way.

I saw then in my dream, that they went until they came into a certain country, whose air naturally tended to make one drowzy, if he came a stranger into it. And here HOPEFUL began to be very dull and heavy to sleep; wherefore he said unto CHRISTIAN, I do now begin to grow so drowzy that I can scarcely hold open my eyes: let us lie down here, and take one nap.

CHR. By no means, said the other, lest sleeping we never awake more.

HOPE. Why, my brother? *Sleep is sweet to the labouring man*; we may be refreshed, if we take a nap.

CHR. Do you not remember, that one of the Shepherds bid us beware of the *inchanted ground*? He meant by that, that we should beware of sleeping; wherefore *let us not sleep as others do, but let us watch and be sober*.

HOPE,

னென்றுசொல்லியுங்கண்டுபிடிக்காததினாலேநா
ன்திரும்பிப்போறேன் உன்னோடேகூட நம்பிக்கையுள்ள
துலேலேயென்றுநானிப்போகாண்கிறபடியினாலே
அதன்நிமித்தியமநான்முன்விட்டுவிட்டகாரியங்களினா
லேயென்னையாற்றித்தேற்றப்பார்க்கப்போறேனென்றான்.

கிறிஸ்தவனப்போது தன்கூட்டாளியாகிய நம்பிக்
கையுள்ளவனைப்பார்த்து இந்தமனுஷன் சொல்
லுகிறது மெய்யாயிருக்குமாவென்க.

நம்பிக்கையுடையான் பத்திரம் இவன் ஆசாரக்கள்
ளருக்குள்ளே ஒருவனாயிருக்கிறான் இப்படிப்பட்டவ
ர்களுக்கு நாம் காது கொடுத்ததினாலே முன்னே பட்டிக்
கொத்த மோசங்களுக்கு வந்ததென்று நினைத்துக்
கொள் என்ன சீயோன் பர்வதமில்லையாவென்ப
மானமலைகளிலிருந்து அந்தப்பட்டணத்தின் வாசலை
நாம்கண்டதில்லையா இன்னும் நாம் விசுவாசத்தி
னாலே நடந்துபோகவேணுமல்லவோ சவுக்கை வைத்
துக்கொண்டிருக்கிற மனுஷன் மறுபடியுமெங்கள்
மேலே வராதபடிக்கு நடந்து போவோம் வா.

நீரென்னைக்கூப்பிட்டுப் படிப்பிக்கவேண்டிய புத்திமதியை நானிப்
போது உம்முடைய செவியிலே சொல்லித்தெரியக்கொடுப்
பேனென்னவென்றால் என் குமாரனே நீ அறிவு
ள்ள வார்த்தைகளை விட்டு உன்னைத் தப்பிப்போகப்பண்
ணுகிற உபதேசங்களைக் கேட்கிறதை விலக்கென்கிற
துதான் என் சகோதரா அவன் பேச்சைக் கேட்கிறதை
விட்டுவிடுங்கள் ஆத்துமம் ரட்சிக்கப்பட விசுவா
சிக்கக்கடவோமென்று சொல்லு.

கிறிஸ்தவன் என் சகோதரா நான் உன்னுடைய விசு
வாசம் மெய்யென்கிறதைக் குறித்து நான் சந்தேகப்
பட்டுக்கொண்டு நானிந்தக் கேள்வியை உன்னைக் கேட்கவி
ல்லை ஆனால் உன்னைச் சோதிக்கிறதற்கும் உன் மனதின் உத்
தமத்திலேயிருந்து ஒரு கனியையெடுத்துக்கொள்ளவே
ணுமென்கிறதுக்காகத்தானே இப்படி உன்னைக் கே
ட்டேன் இந்த மனுஷன் இப்பிரபஞ்சத்தின் தேவ
னாலே அந்தகனாக்கப்பட்டானென்று அறிந்தேன்
நாம் சத்தியத்திலே பொய்யில்லையென்றும் அறிந்திருக்
கிறபடியினாலே நீயும் நானும் நடந்துபோவோம் வா
வென்க.

நம்பிக்கையுடையான் நான் பராபரனுடைய மகிமை
யின்பேரிலே நம்பிக்கையாயிருந்து களிகூருகிறேனெ
ன்றான் பிற்பாடு அவர்கள் அந்த மனுஷனை விட்டுப்
போனார்கள் அவனும் அவர்களை நகைத்துத் தன் வழியே
போனான்.

அப்போது நானென் சொப்பனத்திலே கண்டதென்ன
வென்றால் அவர்கள் நடந்துபோய் ஒரு விசேஷித்த
தேசத்துக்கு வந்தார்கள் ஒருத்தன் அதிலே அன்னியனாக
வந்தால் அதனுடைய ஆகாசத்தினாலே மயங்கித் தூங்கிவி
ழுகிற சுபாவமாயிருந்தது அவ்விடத்திலே நம்பிக்கையுடை
யான் ஒரு சோர்வாயிருந்து தூங்கவேண்டுமென்று மெ
த்தவும் ஆசையாய்ப்போகத் துவக்கினான் ஆகையினாலே அவன் கிறி
ஸ்தவனைப் பார்த்து நான் என்னுடைய கண்களைத் தி
றக்க வருத்தமாயிருக்கத்தக்கதாய் என் சகோதரா சோர்ந்
துமாயிருக்கிறேன் நாம் இங்கே படுத்துக்கொண்டு கொஞ்ச
நித்திரைபண்ணுவோம் வா வென்க

கிறிஸ்தவன் பரிச்சேதமாக அப்படிச் செய்யப்போ
காது இப்படி நாம் தூங்கினால் ஒருக்கால் முழிச்
செழுந்திருக்கமாட்டோமென்றான்.

நம்பிக்கையுடையான் என் சகோதரா ஏன் முந்திரு
க்கக்கூடாது வருத்தப்படுகிற ஒரு மனுஷனுக்கு நித்தி
ரை இன்பமல்லவோ நாம் கொஞ்சம் தூங்கினால் புத்
துயிர்ப்பாக்கப்படுவோமாக்குமென்க.

கிறிஸ்தவன் மேய்ப்பரிலொருவன் சூனியமவை
க்கப்பட்டதுக்கு நம்மை எச்சரிக்கவேணுமென்று எங்களுக்குச்
சேச்சரித்ததை நீ ஞாபகத்திலே வைக்கவில்லை
யோ தாமதம் தூங்கிவிழாதபடிக்கு எச்சரிக்கையாயிருக்க
வேணுமென்கிறதாக அவர் இப்படிச் சொன்னான்
ஆகையால் மற்றவர்களைப்போல நாம் தூங்காமல்
முழித்திருந்து மனச்சோர்த்தமாயிருக்கக்கடவோம்.

நம்ப

HOPE. I acknowledge myſelf in a fault: and had I been here alone, I had by ſleeping run the danger of death. I ſee it is true that the wiſe man ſaith, *Two are better than one*. Hither hath thy company been my *mercy*; *and thou ſhalt have a good reward for thy labour*.

CHR. Now then ſaid CHRISTIAN, to prevent drowzineſs in this place, let us fall into good diſcourſe.

HOPE. With all my heart, ſaid the other.

CHR. Where ſhall we begin.

HOPE. Where GOD began with us: but do you begin if you pleaſe,

CHR. I will ſing you firſt a ſong.

When ſaints do ſleepy grow, let them come hither,
And hear how we two pilgrims talk together:
Yea, let them learn of us in any wiſe
Thus to keep ope'their drowzy ſlumb'ring eyes.
Saints fellowſhip, if it be manag'd well,
Keeps them awake, and that in ſpite of hell.

CHR. Then CHRISTIAN began, and ſaid, I will aſk you a queſtion. How came you to think at firſt of ſo doing as you do now?

HOPE. Do you mean, how came I at firſt to look after the good of my ſoul?

CHR. Yes, that is my meaning.

HOPE. I continued a great while in the delight of thoſe things which were ſeen and ſold at *our fair*; things which I believe now would have, had I continued in them ſtill, drowned me in perdition and deſtruction.

CHR. What things were they?

HOPE. All the treaſures and riches of the world. Alſo I delighted much in rioting, revelling, drinking, ſwearing, lying, uncleanneſs, ſabbath-breaking, and what not, that tended to deſtroy the ſoul. But I found at laſt, by hearing and conſidering of things that are divine, which indeed I heard of you, as alſo of beloved FAITHFUL, that was put to death for his faith and good living in *Vanity-fair*, that *the end of theſe things is death*. And that *for theſe things ſake the wrath of* GOD *cometh upon the children of diſobedience*.

CHR. And did you preſently fall under the power of this conviction?

HOPE.

நமபிககையுடையான நானசெயதது தபபிதமெனறறிநதுகொளளுகிறேன நானிஙகேதனியாயிருநதாலதூககததினாலே பிராணலயததிலே அகபபடடுப போறருககிடடுணடு எனனைப்பாரகக ரெணடுதா விசேஷமானதெனறு ஒருதர்சொனனதுமெயயெனறுபாரககிறேன யிமமடடுமநீர எனனோடேகூடவநதுளளது குநனமையாசசுது உனவருததததுககு உனககு நலலபலனகிடைககுமெனக.

கிறிஸததவன இவவிடததிலே அசதிநமமைமககாரகுமபடிககுநாமநலலபேசசெனறுககொணறுபேசிககொணடுவருவோமெனக.

நமபிககையுடையான மனபபூறவமாயஅதுககுசசமமதிககிறேனெனறான.

கிறிஸதுவன எநதபபேசசைபபேசததுடஙகுவோமெனறுகேடக.

நமபிககையுடையான பராபரனநமமிடததிலதுவககினகிறவையின பேரிலேதானேஆனால அதுஉமககுசசநதோஷமாயிருநதாலநீரதானேதுவககுமெனக.

கிறிஸததவன நானமுனனே ஒருபாடடைகூப
பாடுகிறேனெனறுசொலலிப்பாடினதாவது
பரிசுததவானகள அசதியாயபபோனாரகளஅவர
களஇவவிடததிலேவநதுயிநதரெணடுவழிபபோக
கர எனறுகொணறுபேசிககொணடுவருகிறத
ைதககேழககககடவாரகள அவரகள அசதியாயப
போறதாஙகருமையடைககணகளளாபபடிகதிறந
துநானகாரககவேணுமெனறுஅவரகளிடததி
லேபடிககககடவாரகள பரிசுததவானகளஎன
றுகொனறுசாவகாசமபணணுகிறநலலசாவ
காசமநரகமளததண தானகெடுககபபாரததாலு
மஅதுஅவரகளை முழிபபோடேகாரககுமென
றுபாடினான.

அபபோகிறிஸததவனபேசததுடஙகிசசொனனதாவதுநானஉனனைஒருகேளவிகேழககிறேனநீபேபோசெயகிறபபோலேசெயகிறததுககாணநினைவுஉனனிடததிலேதுவககினதெபபடியெனறுகேடக.

நமபிககையுடையான நான எனனுறறமததினநனமையைததேடவேணுமெனகிறஆசைஎனனிடததிலேஎபபடிதுவககமாசசுதெனறுகேழககிறீரோவெனக.

கிறிஸததவன ஆமஅதைததானகேழககிறேனெனறான.

நமபிககையுடையான நமமுடைய மாயககடையிலே விறககககணட காரியஙகளினமேலஉணடான ஆசைகளிலே வெகுநாளபததுதலாயிருநதேன நானயிநதககாரியஙகளினபேரிலேமுததிலும பதுதலாயிருநதேனேயானால இநதககாரியஙகள நிததியகேடடிலும அழிவிலும எனனைததளளிவிடுமெனறுநமபுகிறேனெனக.

கிறிஸததவன அநதககாரியஙகளெனனவெனறுகேடடான.

நமபிககையுடையான இநதலோகததிலுளள அயசுரியஙகளதிரவியஙகளெலலாம அலலாமல பெருநதீனியிலுமவெறியிலும பொயயாணையிலுமவாதுவாககிலும விளையாடடிலுமசிநனததிலுமநாயிறுகிழமையைவிசாரமபணணுதலிலுமபினனையுமகேடடுககுளளபடுததுகிறசகலயிசசைகளாகியகாரியஙகளிலுமஎனனைபதைததேடிமயஙகிடநதேனகடைசியிலேஉனனைககொணடுநான விசுவாசநிமிததியமாகவுமமாயககையினபடடணததிலேகொலைபபடுததபபடடஉமமுடைய நேசமுளள சகோதரனுகியஉணமையானவனாககொணடுகேழவிபபடடதேவசாயஙகளைககவனிககிறதினாலேயிநதகாரியஙகளினமுடிவுமரணமெனறுமஇதினிமிததியமாகபராபரனுடையகோபமஅவிசுவாசததினபிளளைகளமேலவருகுதெனறுமஅறிநதுகொணடேனெனறான.

கிறிஸததவனஇதுஉனனிருதயததிலே பெலனசெயகிறததுககுடனேதானேயிணஙகிகொடுததியாவெனக.

நமபி

HOPE. No, I was not willing presently to know the evils of sin, nor the damnation that follows upon the commission of it; but endeavoured, when my mind at first began to be shaken with the word, to shut mine eyes against the light thereof.

CHR. But what was the cause of your carrying of it thus to the first workings of GOD's Spirit upon you?

HOPE. The causes were, 1. I was ignorant that this was the work of GOD upon me. I never thought that by awakenings for sin, GOD at first begins the conversion of a sinner. 2. Sin was yet very sweet to my flesh, and I was loth to leave it. 3. I could not tell how to part with mine own companions, their presence and actions were so desirable unto me. 4. The hours in which convictions were upon me, were such troublesome and such heartaffrighting hours, that I could not bear, no not so much as the remembrance of them upon my heart.

CHR. Then, as it seems, sometimes you got rid of your trouble.

HOPE. Yes, verily; but it would come into my mind again, and then I should be as bad, nay worse than I was before.

CHR. Why, what was it that brought your sins to mind again?

HOPE. Many things; as,

1. If I did but meet a good man in the streets; or,
2. If I have heard any read in the Bible; or,
3. If mine head did begin to ach; or,
4. If I were told that some of my neighbours were sick; or,
5. If I heard the bell toll for some that were dead; or,
6. If I thought of dying myself; or,
7. If I heard that sudden death happened to others.
8. But especially when I thought of myself, that I must quickly come to judgment.

CHR. And could you at any time, with ease, get off the guilt of sin, when by any of these ways it came upon you?

HOPE. No, not I; for then that got faster hold of my conscience; and then, If I did but think of

நம்பிக்கையுடையான் இல்லைபாவமென்பதின் பெரியதுக்கமென்னமுமதினாலேவருந்தேவருடைதீர்ப்வைத்தலைபெரியதென்றறிந்துவசனத்தினாலேயதத்தைக்கண்டுக்காயறியமனதெனக்கிருந்ததில்லைவசனத்தாலேமனசுஅசைந்துபயந்தோனபின்புஅதின்வெளிச்சத்தைப்பாராமலென்கண்களைமூடிக்கொள்ளப்பார்த்தேனென்க.

கிறிஸ்தவன் பராபரனுடைய நல்லஆவி உன்னிலே உண்டுபண்ணின முந்தின அசைவுக்கு நடப்பிக்கு தறுக்குமாத்திரத்துநிற்கிறதுக்கு என்னகாரணமாயிருந்ததென்னவென்றுகேட்க.

நம்பிக்கையுடையான் அதுக்குக்காரணமாயிருந்தது காரந்திரம். க. அறியாமைபாவமென்னக்குப்பரிசேதமாக்கச்சப்பாகாமலிருந்ததும் பராபரன் பாவத்தைத்தமனுஷனுடையயிருதயத்திலே நன்றாய்த்தெரியக்கொடுக்கிறதில்லைபாவியானவனுக்குண்படுத்துக்கேவுக்கிறதோ என்றுசட்டோடேநினையாமலிருந்தும் என்னுள்ளேயிருந்துஅறியாமையினாலேதானே. உ. பாவமென்மாங்கிஷத்துக்கினமெல்வெத்திப்பாயிருந்தாலதைவிட்டுவிடமனதில்லாமலிருந்தேன். ஈ. என்பழையசங்காத்தங்களைவிடக்கூடாமலிருந்ததுமன்றி அவர்களோடேபண்ணுகிறசஞ்சாரத்தையுங்கிரியைகளையுமநானமிகவும்இச்சித்தேன். ச. பாவத்தைஉணர்த்தும் உணர்வுஎன்னிலேஉண்டாகிறவேளையிலேஎன்க்குச்சொல்லிமுடியாததுக்கத்தையுங்கவலையையுமஉண்டுபண்ணுகிறமகாகஷ்டமானவேதனையாயிருந்ததுஅதினாலேயிதயத்திலேஅந்தப்பாவத்தை நினைத்தியானிக்கிறதுக்குமுதலாயமனசுவரயில்லைஎன்றான்.

கிறிஸ்தவன் அப்படிக்கொத்தஅசைவுநதுக்கமும உன்னிடத்திலேஉண்டானகையிலேஅதுக்குவேண்டியஅமைச்சலுங்கூடஉன்னிடத்திலசிலவிசைஉண்டாயிருந்ததில்லையென்றுநினைக்கிறேனென்க.

நம்பிக்கையுடையான் அதுநிசசெயமஆகிலுமஅந்தஅசைவுந்துக்கமுந்திரும்பத்திரும்பஅடிக்கடிமனசிலேதோன்றிஅதுதத்தோணத்தோணஅதிகஅசைவுமஅதிகதுக்கமுந்தானபெருகிப்போச்சுதென்றான்.

கிறிஸ்தவன் பாவமஅடிக்கடியிப்படிக்கொத்தவிசாரங்களைஉன்னிடத்திலேவருத்திவித்ததுக்குக்காரணமென்னவென்றுகேட்க.

நம்பிக்கையுடையான் பலபலகாரியங்களுண்டேஅதுகளில.

க. வது. தெருவிலஒருநல்லமனுஷனைஎனக்கெதிர்ப்பட்டாலஅல்லது.

உ. ஒருதனவேதபொஸ்தகத்தைவாசிக்கிறதைநானகேட்டாலஅல்லது.

ஈ. எனக்குத்தலைவலிவந்தாலஅல்லது.

ச. அண்டைவீட்டிலஆராகிலுமவியாதியாயக்கிடக்கிறார்களென்றுகேழ்விப்பட்டாலஅல்லது.

ரு. ஒருதனசெத்துஅவனஅடக்கம்பண்ணக்கொண்டுபோறார்களென்றுகேட்டாலஅல்லது.

சா. நானுஞ்சாகவேணுமென்கிறநினைவுஎனக்குள்ளேவந்தாலஅல்லது.

எ. சிறதுபேர்அசுட்டிலேசெத்துப்போனதைகேட்டால.

அ. விசேஷமாகநானசுறுக்கிலேநடுத்தீர்வைக்குமுன்னேவரவேணுமென்றுஎனக்குத்தோணிநினைத்தாலயிதுமுதலானகாரியங்களிலேல்லாமமனசிலேஅப்படித்தோணுதேனறான்.

கிறிஸ்தவன் இப்படிபோலொத்தகாரியங்களைநினைக்கிறபோதுபாவமுமஅதினபாரசசமையுமஉனக்குமேத்தலேசாயப்போச்சுதாஎனக.

நம்பிக்கையுடையான்யில்லையேஅதுஎனமனசசாட்சியைவெகுக்கெட்டியாயப்பிடிதுகொண்டிதுஆகிலுமபாவஞ்செய்யவேணுமென்றுநினைவுஎனமனதி

going back to sin, (though my mind was turned against it) it would be double torment to me.

CHR. And how did you then?

HOPE. I thought I must endeavour to mend my life; for else, thought I, I am sure to be damned.

CHR. And did you endeavour to mend?

HOPE. Yes; and fled from, not only my sins, but sinful company too, and be-took me to religious duties; as praying, reading, weeping for sin, speaking truth to my neighbours, &c. These things did I, with many others too much here to relate.

CHR. And did you think yourself well then?

HOPE. Yes, for a while; but at the last my trouble came tumbling upon me again, and that over the neck of all my reformation.

CHR. How came that about, since you was now reformed?

HOPE. There were several things brought upon me, especially such sayings as these: *All our righteousnesses are as filthy rags. By the works of the law no man shall be justified. When ye have done all these things, say, We are unprofitable servants*: with many more such like. From whence I began to reason with myself thus: If *all* my righteousnesses are filthy rags; if by the deeds of the law *no* man can be justified; and if when we have done *all* we are unprofitable servants, then it is but folly to think of heaven by the law. I farther thought thus: If a man runs a hundred pounds into the shopkeeper's debt, and after that shall pay for all that he shall fetch: yet if this old debt stands still in the book uncrossed, the shopkeeper may sue him for it, and cast him into prison, till he shall pay the debt.

CHR. Well, and how did you apply this to yourself?

HOPE. Why I thought thus with myself; I have by my sins run a great way into GOD's book, and that my now reforming will not pay off that score; therefore I should think still, under all my present amendments; but how shall I be freed from the damnation that I brought myself in danger of by my former transgressions?

CHR. A very good application; but pray go on.

HOPE. Another thing that hath troubled me ever since my late amend-

லெதிருமபஜடிறலவுக்தோடேயதீர்க்கு நின அறும
அந்தக்கஸ்தத்தோடிதுப்போசுதேனஅன.

கிறிஸ்தத்தவனஅப்போநீயனனசெயதாயெனக
நமபிக்கையுடையானநடக்கையயதத்திருத்தபபிரை
யாசபபடவேணுமமகநபடிநானதபபாமலசாபத
துககுளராவேணனமநிஙணதுககொணடேனன
அன.
கிறிஸ்தநவனஅநைதகதிருததததானபிறையாசபப
டாயோனனமகேடக.
நமபிக்கையுடையானஆமநானபாவஙகளமாத்தி
ரமலலபாவமானசசகாரதகதையுஙகூடவிடடுவில
கிபபத்தியுளளகிறிசசகளாகியசெபமவாசிபபுபாவ
துககாகஅழுகிறதுமஉணமையைப்பேசுகிறதுமயிதுமுத
கலானதுகளிலேஅமபியாசமபணணினேனஇநதக
காரியஙகளைபபலலாமலயினனமநேகஙகாரியஙக
ளைநடபபித்தேனஅதுகளைசசொனனால வெகுவிஸ
தாரமாயபபோமெனஅன.
கிறிஸ்தவனஅபபோநீஉனககுளளேதானெசந
தோஷமாயிருநதாயோவெனறுகேடக.
நமபிக்கையுடையானஆமகொஞசநேரமானசிரந
தவாககுசநதோஷமெனறுநிஙணதேனஆனாலக
டசியிலேனனவருததஙகளெனனேபரிலேமறுபடி
யுமவநதுவிழுநதனனுணடபடுத்தஉலபெலலாமபா
ரபபடுத்திததேனஅன.
கிறிஸ்தவன. நீதிருணபபபடவனாயிருககஅதேபபடி
வநததெனறுகேடக.
நமபிக்கையுடையானபலபலகாரியஙகளிறுலே
அநதததுககுறிஙகவஉலயுமானனிலபிடிஙறுதுவிசேஷ
மாகளஙகளநடையநீதியெலலாஙகந்தையடவஸ்தி
ரமபோலிருககுதுவேதததினகிரியைகளினாலொருதனு
மநீதிமானாககபபடடபபோறதிலலைநீஙகளஉங
களுககுககறபிககபபடடதெலலாததையுஞசெயதபிற
பாடுநாஙகளஉதவாதவரகளாயிருககிறோமெனகிற
தேமுதலானவாககியஙகளினாலேயருககவஉலயதிக
மாசசுதுபிறகுநானெனககுளளேயானஞககொண
டதெனனவெனறாலெனநீதியெலலாஙகநதைபப
வஸ்திரமாயிருநதாயபபிரமாணததினகிரியைகளா
லநாஙகளநீதிமானகளாககபபடாதேபோனால
நாமசெயயவேணடியததைசெயலலாஞசெயத
பினநாமஉதவாதவரகளாயிருநதாலதாயபபி
ரமாணததினாலேமோடசஙகிடைககுமெனகிறதுபயித
தியமெனகிறதுதானபினனனநானநினைததேனன
வெனறாலொருமனுஷனகடைககாரனுககுஆயிரத்
லஆயிரமபொனகடனபடடாலபிறகுககடடிலே
வாஙகிறதுககெலலாமவிலைகொடுததாலுமப
ழையகடனபொஸதகததிலேகிறுக்கிப்போடாம
லிருந்துவிடடாலகடைககாரனஅவனபபிடிககுவான
கடனதீரககுமடடாககாவலிலேபோடுகிறதுக்கு
மாயிருக்குமெயனறுநிஙணததேனனான.

கிறிஸ்தவனஅதுநலலதுஆனாலநீஉனபேரிலேவி
யாறதியபணணிககொணடதெபபடியெனக.
நமபிக்கையுடையானநானெனககுளளேநீஙணது
ந்தனனவெனறாலநானபாவஙகளாலாளமானகட
னனமபாராபரனுடையபொஸதகததிலேஎழுதிபபி
ருககிறதுகாணிபபோஎனனஉணததிருததுகிறதுமுநதினக
டனதீரககாதேஆகையினாலேநானிபபோஎனன
காரியஙகளைதிருததிஅநதகடனபடடுககாணி
ருககிறேனனநானமுனனேசெயதவுககிரமஙகளி
லேஎனனஉளளாககிககொணடநடபபிகேபப
டிநீஙகலாவேணனமநிஙணததேனனான.

கிறிஸ்தவனயிதுநலலவியாறதிதானயினனங
சொலலுமெனறுகேடக.
நமபிக்கையுடையானநானனனைசசீர்திருத்
தியபிறகுமெனனைவருததுகிறகாரியமெனனவெனறால
டுத்தி

amendments, is, that if I look narrowly into the best of what I do now, I still see sin, new sin, mixing itself with the best of what I do; so that now I am forced to conclude, that notwithstanding my former fond conceits of myself and duties, I have committed sin enough in one day to send me to hell, though my former life had been faultless.

CHR. And what did you then?

HOPE. Do! I could not tell what to do, till I broke my mind to FAITHFUL; for he and I were well acquainted. And he told me, that unless I could obtain the righteousness of a man that never had sinned, neither mine own, nor all the righteousness of the world, could save me.

CHR. And did you think he spake true?

HOPE. Had he told me so, when I was pleased and satisfied with mine own amendments, I had called him fool for his pains; and now, since I see my own infirmity, and the sin which cleaves to my best performances, I have been forced to be of his opinion.

CHR. But did you think, when at first he suggested it to you, that there was such a man to be found, of whom it might justly be said, that *he never committed sin*.

HOPE. I must confess the words at first sounded strangely, but after a little more talk and company with him, I had full conviction about it.

CHR. And did you ask him *what man* this was, and how you must be justified by him?

HOPE. Yes, and he told me it was the LORD JESUS, that dwelleth on the right hand of the most high: and thus, said he, you must be justified by him, even by trusting to what he hath done by himself in the days of his flesh, and suffered when he did hang upon the tree. I asked him further, "How that man's righteousness could be of that efficacy, as to justify another before GOD?" And he told me, He was the mighty GOD, and did what he did, and died the death also, not for himself, but for me; to whom his doings, and the worthiness of them, should be imputed, if I believed on him."

CHR. And what did you do then?

HOPE. I made many objections against my believing, for that I thought

[illegible]

thought he was not willing to save me.

CHR. And what said FAITHFUL to you then?

HOPE. He bid me go to Him, and see. Then I said, It was presumption. He said, No; for I was invited to come. Then he gave me a book of JESUS's inditing, to encourage me the more freely to come; and he said concerning that book, that every jot and tittle thereof stood firmer than heaven and earth. Then I asked him, What I must do when I came? And he told me, I must entreat upon my knees, with all my heart and soul, the Father to reveal Him to me. Then I asked him further, How I must make my supplication to him? And he said, Go, and thou shalt find him upon a mercyseat, where he sits all the year long, to give pardon and forgiveness to them that come. I told him, that I knew not what to say when I came. And he bid me say to this effect: "GOD *be merciful to me a sinner*, and make me to know and believe in JESUS CHRIST; for I see, that if his righteousness had not been, or I have not faith in that righteousness, I am utterly cast away. LORD, I have heard that thou art a merciful GOD, and hast ordained that thy Son JESUS CHRIST should be the Saviour of the world: and moreover, that thou art willing to bestow upon such a poor sinner as I am (and I am a sinner indeed:) LORD, take therefore this opportunity, and magnify thy grace in the salvation of my soul, through thy Son JESUS CHRIST." *Amen.*

CHR. And did you do as you were bidden?

HOPE. Yes, over, and over, and over.

CHR. And did the Father reveal the Son to you?

HOPE. Not at first, nor second, nor third, nor fourth, nor fifth; no, nor at the sixth time neither.

CHR. What did you do then?

HOPE. What! why I could not tell what to do.

CHR. Had you not thoughts of leaving off praying?

HOPE. Yes; and a hundred times twice told.

CHR. And what was the reason you did not?

HOPE. I believed that that was true, which hath been told me, to wit,

[illegible]

wit, That without the righteousness of this CHRIST, all the world could not save me; and therefore thought I with myself, If I leave off, I die, and can but die at the throne of grace. And withal this came into my mind, *If it tarry, wait for it; because it will surely come, and will not tarry*. So I continued praying, until the Father shewed me his Son.

CHR. And how was he revealed unto you?

HOPE. I did not see him with my bodily eyes, but with the eyes of mine understanding: and thus it was. One day I was very sad, I think sadder than at any one time of my life, and this sadness was through a fresh sight of the greatness and vileness of my sins. And as I was then looking for nothing but *hell*, and the everlasting damnation of my soul, suddenly, as I thought, I saw the LORD JESUS look down from heaven upon me, and saying, *Believe on the* LORD JESUS CHRIST, *and thou shalt be saved*.

But I replied, "LORD, I am "a great, a very great sinner:" And he answered, *My grace is sufficient for thee*. Then I said, But LORD, what is believing? And then I saw from that saying, [*He that cometh to me shall never hunger, and he that believeth on me shall never thirst*] that *believing* and *coming* was all one; and that he that came, that is, ran out in his heart and affections after salvation by CHRIST, he indeed believed in CHRIST. Then the water stood in mine eyes, and I asked further, "But, LORD, may such a great "sinner as I am, be indeed accepted "of thee, and be saved by thee?" "And I heard him say, *And him that cometh to me I will in no wise cast out*. Then I said, "But how, LORD, "must I consider of thee "in my coming to thee, that my "faith must be placed aright upon "thee?" Then he said, CHRIST *came into the world to save sinners*. *He is the end of the law for righteousness to every one that believes. He died for our sins, and rose again for our justification: He loved us, and washed us from our sins in his own blood: he is a mediator betwixt* GOD *and us: he ever liveth to make intercession for us*. From all which I gathered, that I must look for righteousness in his person, and for satisfaction for my sins by his blood;

[illegible]

his father's law, and in fubmitting to the penalty thereof, was not for himfelf, but " For him that will " accept it for his falvation, and " be thankful." And now was my heart full of joy, mine eyes full of tears, and mine affections running over with love to the name, people, and ways of JESUS CHRIST.

CHR. This was a revelation of CHRIST to your foul indeed: but tell me particularly what effect this had upon your fpirit?

HOPE. It made me fee that all the world, notwithftanding all the righteoufnefs thereof, is in a ftate of condemnation: it made me fee, that GOD the Father, though he be juft, can juftly juftify the coming finner: it made me greatly afhamed of the vilenefs of my former life, and confounded me with the fenfe of mine own ignorance. For there never came a thought into my heart before now, that fhewed me fo the beauty of JESUS CHRIST: it made me love a holy life, and long to do fomething for the honour and glory of the name of the LORD JESUS: yea, I thought that if I had now a thoufand gallons of blood in my body, I could fpill it all for the fake of the LORD JESUS.

Now I faw in my dream, that HOPEFUL looked back and faw IGNORANCE, whom they had left behind, coming after: look, faid he to CHRISTIAN, how far yonder youngfter loitereth behind?

CHR. Ay, ay, I fee him; he careth not for our company.

HOPE. But I trow it would not have hurt him, had he kept pace with us hitherto.

CHR. That is true, but I will warrant you he thinketh otherwife.

HOPE. That I think he doth; but however, let us tarry for him. [*So they did.*]

Then CHRISTIAN faid to him, " Come away, man, why do you " ftay fo behind?"

IGNOR. I take my pleafure in walking alone, even more a great deal than in company, unlefs I like it better.

Then faid CHRISTIAN to HOPEFUL, (but foftly) " Did I not tell " you he cared not for our company?" But however, faid he, come up and let us talk away the time in this folitary place. Then directing his fpeech to IGNORANCE, he faid, Come, how do you? How ftands it between GOD and your foul now?

IGNOR.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

IGNOR. I hope well; for I am always full of good motions, that come into my mind to comfort me as I walk.

CHR. What good motions? Pray tell us.

IGNOR. Why, I think of GOD and heaven.

CHR. So do the devils and damned souls.

IGNOR. But I think of them, and desire them.

CHR. So do many that are never like to come to heaven. *The soul of the sluggard desires, and hath nothing.*

IGNOR. But I think of them, and leave all for them.

CHR. That I doubt: for to *leave all* is a very hard matter; yea, a harder matter than many are aware of. But, why, or by what art thou persuaded that thou hast left all for GOD and heaven.

IGNOR. My heart tells me so.

CHR. The wise man says, *He that trusts his own heart, is a fool.*

IGNOR. This is spoken of an evil heart, but mine is a good one.

CHR. But how dost thou prove that?

IGNOR. It comforts me in hopes of heaven.

CHR. That may be through its deceitfulness; for a man's heart may minister comfort to him in the hopes of that thing for which he has yet no ground to hope.

IGNOR. But my heart and life agree together, and therefore my hope is well grounded.

CHR. Who told thee that thy heart and life agree together.

IGNOR. My heart tells me so.

CHR. "Ask my fellow, if I be a thief?" Thy heart tells thee so! except the word of GOD beareth witness in this matter, other testimony is of no value.

IGNOR. But is it not a good heart that has good thoughts? and is not that a good life, that is according to GOD's commandments?

CHR. Yes, that is a good heart that hath good thoughts; and that is a good life that is according to GOD's commandments: but it is one thing indeed to have these, and another thing only to think so.

[illegible]

IGNOR. Pray, what count you good thoughts, and a life according to GOD's commandments?

CHR. There are good thoughts of divers kinds; some respecting ourselves, some GOD, some CHRIST, and some other things.

IGNOR. What be good thoughts respecting ourselves?

CHR. Such as agree with the word of GOD.

IGNOR. When do our thoughts of ourselves agree with the word of GOD?

CHR. When we pass the same judgment upon ourselves which the word passes. To explain myself: the word of GOD saith of persons in a natural condition, *There is none righteous, there is none that doth good.* It saith also, *That every imagination of the heart of man is only evil, and that continually.* And again, *The imagination of man's heart is evil from his youth.* Now then, when we think thus of ourselves, having a sense thereof, then are our thoughts good ones, because according to the word of GOD.

IGNOR. I will never believe that my heart is thus bad.

CHR. Therefore thou never hadst one good thought concerning thyself in thy life. But let me go on. As the word passeth judgment upon our hearts, so it passeth judgment upon our ways; and when the thoughts of our hearts and ways agree with the judgment which the word giveth of both, then are both good, because agreeing thereto.

IGNOR. Make out your meaning.

CHR. Why, the word of GOD saith that man's ways are crooked ways, not good, but perverse: It saith, they are naturally out of the good way, that they have not known it. Now when a man thus thinketh of his ways, I say, when he doth sensibly, and with heart-humiliation thus think, then hath he good thoughts of his own ways, because his thoughts now agree with the judgment of the word of GOD.

IGNOR. What are good thoughts concerning GOD?

CHR. Even (as I have said concerning ourselves) when our thoughts of GOD do agree with what the word saith of him; and that is, when we think of his being and attributes as the word hath taught; of which I cannot now discourse at

அஞ்ஞானன் பின்னை நல்ல நினைவுகளேதென்ன பராபரனுடைய கட்டளைக்கொத்த நடக்கையுமேதென்னவென்றெண்ணுகிறீர்.

கிறிஸ்தவன் நல்ல நினைவுகள் பலவிதமாயிருக்குது சிலதுகள் நமக்கடுத்தது சிலதுகள் பராபரனுக்கடுத்தது சிலதுகள் கிறிஸ்துவுக்கடுத்தது சிலதுகள் வேறே காரியத்துக்கடுத்ததுகளென்றான்.

அஞ்ஞானன் நம்மைக்குறித்திருக்கவேண்டிய நல்ல நினைவுகளென்ன.

கிறிஸ்தவன் தேவவசனத்தோடே ஒத்திருக்கிறதுகள்தான்.

அஞ்ஞானன் நாம் நம்மைக்குறித்து நினைக்கிற நினைவுகள் எப்போ தேவவசனத்தோடே ஒத்திருக்கும்.

கிறிஸ்தவன் தேவவசனம் நம்மைத்தீர்க்கிறபடி நாமும் நம்மைத்தானே தீர்த்தால் அதுகள் தேவவசனத்தோடே ஒத்திருக்கும் என் காரியத்தை விளக்கிக் காண்பிக்கிறேன் தேவவசனம் சுபாவத்தின்படியுள்ள மனுஷர்களைப் பேரிலே சொல்லுகிறதென்னவென்றால் நீதிமான் ஒருத்தனுமில்லை நன்மை செய்கிறவன் ஒருத்தனுமில்லையென்று சொல்லுது பின்னையும் மனுஷனுடைய இருதயத்திலேயிருக்கிற நினைவுகளெல்லாம் பொல்லாததும் எப்போதும் ஆகாததுமாய்த்தானிருக்குதென்று வேறே இடத்திலே சொல்லுது பின்னையும் மனுஷனுடைய இருதயத்திலே உண்டாயிருக்கிற நினைவுகளும் விசாரங்களும் சிறுவயதிலே துவக்கி ஆகாததாயிருக்குது ஆகக்கொள்ள நாமும் நம்முடைய பேரிலே நினைத்துத் தீர்மானம் பண்ணினால் அப்போ நம்முடைய நினைவு தேவவசனத்துக்கொத்த நினைவுதானென்றான்.

அஞ்ஞானன் என் இருதயமித்தனை ஆகாததாயிருக்குதென்று ஒருக்காலும் நம்பமாட்டேனென்றான்.

கிறிஸ்தவன் ஆகக்கொள்ளத்தானே உன் புருஷாயிசுத்திலும் நீ உன் பேரிலே தானே ஒரு நல்ல நினைவை நினைக்கவில்லை தேவவசனம் நம்முடைய இருதயத்தைத் தீர்க்கிறபடி நம்முடைய வழிகளையும் தீர்க்குது நாம் நம்முடைய இருதயங்களின் பேரிலேயும் வழிகளின் பேரிலேயும் நினைக்கிற நினைவு தேவவசனம் அதுகளைக்குறித்துச் சொல்லுகிற ஞாயத்தீர்ப்போடே ஒத்துவந்தால் அதுகள் நல்லதாயிருக்குதென்னில் அதுகள் தேவவசனத்துக்கேற்கும் என்றான்.

அஞ்ஞானன் உமக்குத் தோணுகிறதைத் தெளிந்துச் சொல்லும்.

கிறிஸ்தவன் பராபரனுடைய வசனம் சொல்லுகிறதென்னவென்றால் மனுஷருடைய வழிகள் கோணலான வழிகள் அதுகள் நல்லதல்ல அதுகள் மாறுபாடாயிருக்குதென்று சொல்லியிருக்குது பின்னையும் மனுஷர்கள் சுபாவத்தின்படியே நல்ல வழிக்கு விலகி அதை அறியாமலிருக்கிறார்கள் ஒரு மனுஷன் அப்படித்தானே நினைக்கு நல்ல உணர்வும் மனத்தாழ்மையுமாய் அப்படி நினைத்தால் அவன் தன் வழிகளைக்குறித்து நல்ல நினைவோடேயிருப்பானென்னில் அவன் நினைவுகள் பராபரனுடைய வசனம் சொல்லுகிற ஞாயத்தீர்ப்போடே ஒத்திருக்குது.

அஞ்ஞானன் பராபரனைக்குறித்து நல்ல நினைவு நினைக்கிறதெது தானென்னவென்று கேட்டான்.

கிறிஸ்தவன் நாம் நம்மைக்குறித்துச் சொன்னதுபோலே நாம் பராபரனைக்குறித்து நினைக்கிற நினைவுகள் தேவவசனம் சொல்லுகிறதோடே ஒத்திருந்தால் அல்லது அவர் சுபாவமகிமையைக்குறித்தும் அவருடைய தேவலட்சணங்களைக்குறித்தும் அது படிப்பிக்கிறபடி நாங்கள் நினைத்தால் அதுகள் நல்லதுதானே அதைப்போ விஸ்தாரமாய் விபரிக்கக்கூடாது

large: but to speak of him in reference to us, then we have right thoughts of GOD, when we think that he knows us better than we know ourselves, and can see sin in us when and where we can see none in ourselves: when we think he knows our inmost thoughts, and that our heart, with all its depths, is always open unto his eyes: also when we think that all our righteousness stinks in his nostrils, and that therefore he cannot abide to see us stand before him in any confidence, even of all our best performances.

IGNOR. Do you think that I am such a fool as to think GOD can see no farther than I? or, that I would come to GOD in the best of my performances?

CHR. Why, how dost thou think in this matter?

IGNOR. Why, to be short, I think I must believe in CHRIST for justification.

CHR. How! think thou must believe in CHRIST, when thou seest not the need of him! thou neither seest thy original nor actual infirmities, but hast such an opinion of thyself and of what thou dost, as plainly renders thee to be one that did never see a necessity of CHRIST's personal righteousness to justify thee before GOD. How then dost thou say, I believe in CHRIST?

IGNOR. I believe well enough for all that.

CHR. How dost thou believe?

IGNOR. I believe that CHRIST died for sinners, and that I shall be justified before GOD from the curse, through his gracious acceptance of my obedience to his law. *Or thus*, CHRIST makes my duties, that are religious, acceptable to his Father by virtue of his merits, and so shall I be justified.

CHR. Let me give an answer to this confession of thy faith.

1. Thou believest with a fantastical faith; for this faith is no where described in the word.

2. Thou believest with a false faith, because it taketh justification from the personal righteousness of CHRIST, and applies it to thy own.

3. This faith maketh not CHRIST a justifier of thy person, but of thy actions; and of thy person, for thy actions sake, which is false.

4. Therefore this faith is deceitful, even such as will leave thee under wrath in the day of GOD Almighty: for *true justifying faith* puts the soul

(as

[illegible]

(as sensible of its lost condition by the law) upon flying for refuge unto CHRIST'S righteousness: (which righteousness of his is not an act of grace, by which he maketh, for justification, thy obedience accepted with GOD, but his personal obedience to the law, in doing and suffering for us what that required at our hands.) This righteousness, I say, true faith accepteth; under the skirt of which the soul being shrouded, and by it presented as spotless before GOD, it is accepted, and acquitted from condemnation.

IGNOR. What, would you have us trust to what CHRIST in his own person hath done without us? This conceit would loosen the reins of our lust, and tolerate us to live as we list: for, what matter how we live, if we may be justified by CHRIST'S personal righteousness from all, when we believe it?

CHR. IGNORANCE is thy name; and as thy name is, so art thou; even this thy answer demonstrateth what I say. Ignorant thou art of what *justifying righteousness* is, and as ignorant how to secure thy soul through the faith of it from the heavy wrath of GOD. Yea, thou also art ignorant of the true effects of saving faith in this righteousness of CHRIST, which is to bow and win over the heart to GOD in CHRIST, to love his name, his word, ways, and people; and not as thou ignorantly imaginest.

HOPE. Ask him if ever he had CHRIST revealed to him from heaven?

IGNOR. What! you are a man for revelation! I do believe that what both you and all the rest of you say about that matter, is but the fruit of distracted brains.

HOPE. Why, man! CHRIST is so hid in GOD from the natural apprehensions of the flesh, that he cannot by any man be savingly known, unless GOD the father reveals him to them.

IGNOR. That is your faith, but not mine; yet mine, I doubt not, is as good as yours, though I have not in my head so many whimsies as you.

CHR. Give me leave to put in a word: you ought not to speak so slightly of this matter: for this I will boldly affirm, (even as my good companion hath done) that no man can know JESUS CHRIST but by the revelation of the Father;

yea,

[illegible]

yea, and faith too, by which the soul layeth hold upon CHRIST, if it be right, must be wrought by the exceeding greatness of his mighty power; the working of which faith, I perceive, poor IGNORANCE, thou art ignorant of. Be awakened then, see thine own wretchedness, and fly to the LORD JESUS; and by his righteousness, which is the righteousness of GOD, (for he himself is GOD) thou shalt be delivered from condemnation.

IGNOR. You go so fast, I cannot keep pace with you: do you go on before; I must stay a while behind.

Then they said,

Well IGNORANCE, wilt thou yet foolish be
To slight good counsel, ten times given thee?
And if thou yet refuse it, thou shalt know,
Ere long, the evil of thy doing so.
Remember, man, in time; stoop, do not fear;
Good counsel taken well secures; then hear.
But if thou yet shalt slight it, thou wilt be
The loser, IGNORANCE, I'll warrant thee.

Then CHRISTIAN addressed himself thus to his fellow: Well, come my good HOPEFUL, I perceive that thou and I must walk by ourselves again.

So I saw in my dream, that they went on apace before, and IGNORANCE he came hobbling after. Then said CHRISTIAN to his companion, I am much grieved for this poor man; it will certainly go hard with him at the last.

HOPE. Alas! there are abundance in our town in his condition, whole families, yea, whole streets, and that of Pilgrims too; and if there be so many in our parts, how many, think you, must there be in the place where he was born?

CHR. Indeed the word faith, *He hath blinded their eyes, least they should see, &c.* But now we are by ourselves, What do you think of such men? Have they at no time, think you, convictions of sin, so consequently fears that their state is dangerous?

HOPE. Nay, do you answer that question yourself, for you are the elder man.

CHR. Then I say, sometimes, as I think, they may; but they being naturally ignorant, understand not that such convictions tend to

their

ஆத்துமங் கிறிஸ்துவையங்கீகரிக்கிற விசுவாசம் மெய்யாயிருந்தாலது அவருடைய மட்டில்லாத மகாத்துவமுடைய வல்லமையினாலே நடப்பிக்கப்படவேணுமென்றும் அஞ்ஞானனே நான்காண்கிறபடியிந்த விசுவாசம் நடப்பிக்கிறதெப்படியென்று நீயறியாமலிருக்கிறாய் ஆகையினாலே முழித்துக்கொள் உன்பரதாபமான ஈனத்தையறிந்துகொள் யேசுநாதருடைய அண்டைக்கலோடிவா அவர்தானே பராபரனாயிருக்கிறபடியாலவருடைய நீதி பராபரனுடைய நீதிதானதினாலே கோபத்துக்கு நீங்கலாவாயென்றான்.

அஞ்ஞானன் அப்பா உங்களுடைய நடை மெத்தச் சுறுக்காயிருக்கிறபடியால் நான் உங்களோடே வரக்கூடாது நீங்கள் முன்னாலே போங்கோள் நான் சற்றே பிந்திநிற்கவேணுமென்றான்.

அப்போதவர்கள் சொன்னது நல்லது அஞ்ஞான
னே உனக்குப் பத்துத்தரஞ் சொல்லப்பட்ட நல்ல
யோசனையைத் தள்ளிப்போடுமமாத்திரமப்பி
த்தியகாரனாயிருக்கிறாயோ நீயதைத் தள்ளினால் நீ
யிப்படிச் செய்கிறதினாலே வரும் பொல்லாப்பை
யினி அறிந்துகொள்ளுவாய் மனுஷனே யேர்க்கன
வேயினி உனக்குத் தாழ்மைப்படுத்திப் பயப்படா
தே நல்ல யோசனையை நன்றாயேற்றுக்கொ
ண்டால் தப்பிப்போவாய் ஆகையினாலே அதைக்
கேட்டுக்கொள் அஞ்ஞானனே நீயதை மேலே பூச்
சியாய்க்கொள்ளினால் அதினாலே மோசம் வரும் அதுஉ
னக்கு நிச்சயமாகச் சொல்லுகிறேனென்றார்கள்.

அப்போது கிறிஸ்தவன் தன் கூட்டாளியைப் பார்த்துச் சொன்னதாவது நல்லது நல்ல நம்பிக்கையுடையானே நீயும் நானும் மாத்திரம் போகவேணுமென்று நினைக்கிறேனென்றான்.

அப்போது நான் சொப்பனத்திலே கண்டதென்னவென்றால் அவர்கள் சத்துமுன்னாகப் போனார்கள் அஞ்ஞானன் பின்னாக நடந்து போனான் அப்போது கிறிஸ்தவன் தன் கூட்டாளியைப் பார்த்து இந்த ஏழை மனுஷனுக்காக நான் மெத்தத் துக்கப்படுகிறேன் கடைசியிலவனுக்கு மெத்த மோசம் வருமென்கிறதுக்குத் தப்பிக்கில்லையென்றான்.

நம்பிக்கையுடையான் ஐயோ இந்தச் சீமைக்காரனாயிருக்கிற வெகுபேர் முழுச்சமுசாரங்கள் ஆம் முழுத்தேசவழிப்பயணக்காரர் கூட்டங்கள் பட்டணத்திலிருக்கிறார்கள் இங்களுள்ளரிலேயித்தனைபேரிருந்தால் அவன் பிறந்த ஊரிலே எத்தனைபேரிருப்பார்களென்று நினைக்கிறீரென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன் அவர்கள் காணக்கூடாதபடிக்குச் சாத்தானவர்களுடைய கண்களையிருளாக்கினதென்று தேவவசனஞ் சொன்னது மெய்தான் இனி நீயும் நானுமாய்ப் போயிருக்கிறபடியினாலே இப்படிப்பட்ட மனுஷர்களைக்குறித்து என்ன நினைக்கிறாய் அவர்கள் பாவங்களையறிக்கிற உணர்வு தங்கள் சீர் நில்வாகம் மோசமாயிருக்குதென்கிறதினாலே வரும் பயமுமொருக்காலுமப்படிப்பட்டவர்களுக்கில்லையோவென்று கேட்க.

நம்பிக்கையுடையான் நீர் என்னைப் பார்க்கிலும் மூத்தவராயிருக்கிறபடியினாலே நீர்தானிந்தக் கேள்விக்குப் பிரதியுத்தாரஞ் சொல்லுமென்றான்.

கிறிஸ்தவன் நான் சொல்லுகிறதேதென்றால் பாவமுண்டென்கிற உணர்வும் பயமுங் கூடச் சிலவிசையவர்களுக்கிருக்கும் ஆனால் சுவாப அறியாமையினாலே அப்படியிருக்கிறபடியினாலே பாவத்தை உணருகிற உணர்வு தங்களுக்கு நன்மையாயிருக்குதென்று அறியார்கள் ஆ

ஆகை

their good; and therefore they do desperately seek to stifle them, and presumptuously continue to flatter themselves in the way of their own hearts.

HOPE. I do believe, as you say, that fear tends much to mens' good, and to make them right at their beginning to go on Pilgrimage.

CHR. Without all doubt it doth, if it be right: for so says the word, *The fear of the* LORD *is the beginning of wisdom*.

HOPE. How will you describe right fear?

CHR. True or right fear is discovered by three things:

1. By its rise, it is caused by saving convictions for sin.

2. It driveth the soul to lay fast hold of CHRIST for salvation.

3. It begetteth and continueth in the soul a great reverence of GOD, his word and ways; keeping it tender, and making it afraid to turn from them, to the right hand or to the left, to any thing that may dishonour GOD, break its peace, grieve the Spirit, or cause the enemy to speak reproachfully.

HOPE. Well said; I believe you have said the truth. Are we now almost got past the *inchanted ground?*

CHR. Why, art thou weary of this discourse?

HOPE. No verily, but that I would know where we are.

CHR. We have not now above two miles farther to go thereon. But let us return to our matter. Now the ignorant know not that such convictions as tend to put them in fear are for their good, and therefore they seek to stifle them.

HOPE. How do they seek to stifle them?

CHR. 1. They think that those fears are wrought by the devil, though indeed they are wrought of GOD; and thinking so, they resist them, as things that directly tend to their overthrow. 2. They also think that these fears tend to the spoiling of their faith, when, alas! for them, poor men that they are! they have none at all, and therefore they harden their hearts against them. 3. They presume they ought not to fear, and therefore in despite of them wax presumptuously confident. 4. They see that those fears tend to take away from them their pitiful old self-holiness, and therefore they resist them with all their might.

HOPE.

ஆகையாலவர்கள் துணிகரமாய் அதைக் கீழ்ப்படுத்தாங்களிச்சைகளுக்கேற்த்த வழியினேரிலே சந்தோஷமாயிருந்து அதிலே துணிந்து நடந்துகொண்டே வருகிறார்கள்.

நம்பிக்கையுடையான் நீர் சொல்லுகிறபடியே நானும் நினைக்கிறேன் ஏனென்றால் ஒரு மனுஷன் பயப்படுகிறது அவனுக்கு நன்மையாயிருந்து யாத்திரைப்பயணத்திலே நடக்கத் துவக்குகிறதுக்கவர்களை நேர்ப்படுத்துமென்றான்.

கிறிஸ்தவன் உத்தம பயம் இப்படிச் செய்யுமென்கிறதுக்கு கொஞ்சமுமில்லை ஏனென்றால் கர்த்தருக்குப் பயப்படுகிற பயம் ஞானத்தின் துவக்கமென்று தேவவசனஞ் சொல்லுகுதென்றான்.

நம்பிக்கையுடையான் உத்தம பயமென்னவென்று நீர் விபரிக்கிறதெப்படியென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன் உத்தம பயமென்னவென்று மூன்று காரியங்களிலே அறியலாம்.

௧. அது துவக்கமாகிற விதத்தைப் பார்த்தால் பாவத்தை உணருகிற உணர்விலே உண்டாகுது.

௨. ரட்சிப்பு வேணுமென்று யேசுவை அப்பத்திப்பிடிக்க ஆத்துமத்தை எழுப்பிவிடுகுது.

௩. பராபரனுக்கும் அவருடைய வசனத்துக்கும் அவர் வழிகளுக்கும் பெரிய பக்தி வணக்கத்தை ஆத்துமத்திலே உண்டாக்கப் பண்ணி அதை நடத்திக்கொண்டே யிருக்குது அதை நன்மையாய்க் காத்துக்கொண்டு ஆத்துமம் அதுகளை விட்டு வலது பக்கத்திலாகிலும் இடது பக்கத்திலாகிலும் விலகி பராபரனைச் சங்கையீனப்படுத்தத் தக்கதாய்ச் சமாதானத்தைக் குலைக்கிறதும் பரிசுத்த ஆவியைத் துக்கப்படுத்திப் பகைஞர் தூஷணிக்கிறதுக்கிடமுண்டாக்கிற ஒரு காரியத்துக்குஞ் சார்ந்து போகாதபடிக்கு எச்சரிக்கையாயிருக்கவே ஏவிவிடுமென்றான்.

நம்பிக்கையுடையான் நீர் நன்றாய்ச் சொன்னீர் நீர் சொன்னது சத்தியமென்று நம்புகிறேன் குனியயிட்டதைவிட்டு நாம் கடந்து போனோமாவென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன் ஏது இந்தப் பேச்சைக் குறித்து உமக்கு இளைப்பாகுதோ என்க.

நம்பிக்கையுடையான் அப்படியல்ல நாமெங்கேயிருக்கிறோமென்று மாத்திரம் அறியமனதாயிருக்கிறேனென்றான்.

கிறிஸ்தவன் இன்னும் நாழிகைக்கத்தித் தூரமாய் நாம் போகத்தேவையில்லை நாம் பேசிக்கொண்ட காரியத்தை மறுபடி பேசத்தொடங்குவோம் அறிவீனர் தங்களைப் பயப்படுத்துகிற பாவத்தின் உணர்வு தங்களுக்கு நன்மையாயிருக்குதென்றறியாமலிருக்கிறபடியினாலே அதை அடக்கப்பார்க்கிறார்களென்றான்.

நம்பிக்கையுடையான் அவர்கள் அதை அடக்கிறதெப்படியென்று கேட்க.

கிறிஸ்தவன் ௧. இந்தப் பயம் பிசாசினாலே உண்டாகுதென்று நினைக்கிறார்கள் பராபரனாலே அவர்களுக்குள் நடப்பிக்கிறதென்றறியாமல் அவர்கள் நினைத்து அதைத் தங்களுக்குக் கேடுண்டாக்கிற காரியங்களென்றெண்ணி அதுக்கெதிர்த்து நிற்கிறார்கள் ௨. இந்தப் பயங்கள் விசுவாசத்தைக் கெடுக்குமென்று நினைக்கிறார்கள் ஐயோ அவர்கள் பரிதாபமான மனுஷர்கள் தான் அவர்களுக்குப் பரிச்சேதமாக விசுவாசமில்லை ஆகையால் அந்த நல்ல பயம் வராதபடிக்குத் தங்களுடைய இருதயத்தைக் கடினப்படுத்துகிறார்கள் ௩. தாங்கள் பயப்படத் தேவையில்லையென்று நினைக்கிறார்கள் ஆகையினாலே அதை அசட்டைப்பண்ணி வீணாய்த் துணிந்து நடக்கிறார்கள் ௪. இந்தப் பயம் பரிதாபமான தங்கள் சுயபரிசுத்தத்தையெடுத்துப்போடுமென்று கண்டு தங்களாலேயான மட்டும் அதத்தோடே தீர்த்து நிற்கிறார்களென்றான்.

நம்பி

HOPE. I know something of this myself; before I knew myself, it was so with me.

CHR. Well, we will leave, at this time, our neighbour IGNORANCE by himself, and fall upon another profitable question.

HOPE. With all my heart, but you shall still begin.

CHR. Well then, did you know about ten years ago one TEMPORARY in your parts, who was a forward man in religion then?

HOPE. Know him! Yes, he dwelt in *Graceless*, a town about two miles off of *Honesty*, and he dwelt next door to one TURNBACK.

CHR. Right, he dwelt under the same roof with him. Well, that man was much awakened once; I believe that then he had some sight of his sins, and of the wages that were due thereto.

HOPE. I am of your mind, for, my house not being above three miles from him, he would oftentimes come to me, and that with many tears. Truly I pitied the man, and was not altogether without hope of him: but one may see, it is not every one that cries, LORD, LORD.

CHR. He told me once, that he was resolved to go on Pilgrimage, as we go now; but all on a sudden he grew acquainted with one SAVE-SELF, and then he became a stranger to me.

HOPE. Now since we are talking about him, let us a little inquire into the reason of the sudden backsliding of him and such others.

CHR. It may be very profitable, but do you begin.

HOPE. Well then, there are in my judgment four reasons for it.

1. Though the consciences of such men are awakened, yet their minds are not changed: therefore, when the power of guilt weareth away, that which provoketh them to be religious ceaseth: wherefore they naturally return to their own course again; even as we see the dog that is sick of what is eaten, so long as his sickness prevails, he vomits and casts up all: not that he doth this of a free mind, (if we may say a dog has a mind) but because it troubleth his stomach; but now, when his sickness is over, and so his stomach eased, his desires being not at all alienated from his vomit, he turns him about and licks up all; and so it is true which is

நமபிககையுடையான அபபடியிருககுதெனறு எனககுளளெதானெ அறிநதென நான எனனைததானும அறியாததுககுமுனனெ அபபடிதானெ எனககிருநததெனறான.

கிறிஸததவன நலலதுயிபபொளஙகள அசலானுகெய அறிவீனனதனனொடெதானெயிருகக அவனைவிடடு வெறெருபிரயொசனமானகெளவியைககுறிதது எனனகககொணடுபெசுவொமெனறான.

நமபிககையுடையான முழுமனதொடெ அதுககுசசமமதிககிறென ஆனால நீர பெசததுடஙகுமெனக.

கிறிஸததவன நலலது பததுவருஷததுககுமுனனெ உனனூரிலெயிருநது தெவபததியிலெதெறின ஒருமனுஷனிகாலவிசுவாசியெனறொருததன அறிவீரொயெனறுகெடக.

நமபிககையுடையான ஆம அறிவென அது கிருபையதத மாறறமெனகிறபடடணததுககுரெணடுநாழிகைககடபாலெயிருககிறஙகிற பயிலலாமையெனகிற ஊரிலெ பினவாஙகியெனகிற ஒருததன வாசறகககுகாமையாயககுடியிருநதானெனறான.

கிறிஸததவன சரி அவன அவனொடெ ஒருகூரைககுககீழாயககுடியிருநதான அநதமனுஷனமுனனெ ஒருவிசைமிகவும எழுபபபபடடான தனபாவஙகளையும அதுககுவருமசமபளததையும அறிநது அவனுககபபொ உணடாயிருநததெனறு நமபுகிறெனெனறான.

நமபிககையுடையான நீர நினைககிறபடி நானுமநினைககிறென ஏனெனறால அவனைவிடடுககுமெனவீடடுககுமுனறுநாழிவழி அவனடிவெகுவிசை எனகிடடவநது வெகுவாயககணணீர விடடுதான நிசசயமாகவெநான அவனபெரிலெபரிதபிததுஅவனைககுறிதது எனககுநமபிககையிருநதது ஆனால ஆணடவரெ ஆணடவரெயெனறுசொலலுகிறவனெவனாகிலுமநலலவனெனறுசொலலககூடாதெனகிறதை ஒருததனஅவனகாரியததிலெபாரககலாம.

கிறிஸததவன அவனும நமமைபபொலெ பரதெசபபயணமபணணசசாணததீரமானிததானெனறு எனனொடெ ஒருவிசைசொனனான ஆனால தனனைததானெ ரடசியெனகிறவனொடெ அவனுககுசசடுதியில அறிமுகமுணடாகி பராணககு அனனியனானெனறான.

நமபிககையுடையான பெபொநாமவனபெரிலெ பெசுகிறபடியினாலெ அவனுமமததவரகளுமயிசசடுதியாயநனமையைவிடடுபினவாஙகிறதின காரணததுககுமுகாநதிரமெனனவெனறு கொஞசமபெசிககொளவொமெனக.

கிறிஸததவன அதுவுமநமககுபபிரயொசனமானதுதானெ ஆனாலநீரதுவககெனக.

நமபிககையுடையான நலலது எனககுதொணுகிறபடி அதுககுநாலுமுகாநதிரமுணடு.

க. இபபடிபபடடவரகளுடையமனசசாடசிமுழிததுககொணடாலும அவரகளுடையமனம மாறாதிருககிறதினாலெ அவரகளுடையபாவககுறறததிலெஉணடானபயமநீஙகிபபொனால அவரகளைததெவபததிககெவிவிடுகிற முகாநதிரமும நீஙகிபபொமபபடியாக அவரகளமுநதினவழியிலெ திருமபுகிறாரகள மிசசமாயததினனது ஒருநாயஅரொசிபபடுமெனறாலாதது அதுயுஙககிவாநதிபணணும அதும னபபூரவமாக அபபடிசெயயாமலதனவயிறறவலிககுதெனகிறதினாலெதானெ அபபடிசெயயும அதினஅரொசியமபொயவயிறறிலெசொஸதபினதானகககினததைபபரிசசெதமாக வெறுககாமல அதுகுதிருமபிஅதைஎலலாமநககினதுஆகையினாலெதெவவசனததிலெசொனனதுமெய

written, *The dog is turned to his own vomit again*. Thus, I say, being hot for heaven, by virtue only of the fenfe and fear of the torments of hell; as that fenfe of hell, and fear of damnation chills and cools, fo their defires for heaven and falvation cool alfo. So then it comes to pafs, that when their guilt and fear is gone, their defires for heaven and happinefs die, and they return to their courfe again.

2. Another reafon is, they have flavifh fears that do over-mafter them; I fpeak now of the fears that they have of men: *For the fear of men bringeth a fnare*. So then though they feem to be hot for heaven fo long as the flames of hell are about their ears, yet when that terror is a little over, they betake themfelves to fecond thoughts, namely, that it is good to be wife, and not to run (for they know not what) the hazard of lofing all, or at leaft of bringing themfelves into unavoidable and unneceffary troubles, and fo they fall in with the world again.

3. The fhame that attends religion lies alfo as a block in their way; they are proud and haughty, and religion in their eye is low and contemptible: therefore when they have have loft their fenfe of hell, and wrath to come, they return again to their former courfe.

4. Guilt, and to meditate terror, are grievous to them; they look not to fee their mifery before they come into it, though perhaps the fight of it firft, if they loved that fight, might make them fly whither the righteous fly and are fafe; but becaufe they do, as I hinted before, even fhun the thoughts of guilt and terror, therefore when once they are rid of their awakenings about the terrors and wrath of GOD, they harden their hearts gladly, and choofe fuch ways as will harden them more and more.

CHR. You are pretty near the bufinefs, for the bottom of all is, for want of a change in their mind and will. And therefore they are but like the felon that ftandeth before the judge; he quakes and trembles, and feems to repent moft heartily; but the bottom of all is, the fear of the halter; not that he hath any deteftation of the offence, as is evident, becaufe, let but this man have his liberty, and he will be a thief, and fo a rogue ftill; whereas, if his mind was changed, he would be otherwife.

HOPE. Now I have fhewed you the reafons of their going back, do you fhew me the manner thereof.

CHR.

[illegible]

உ. [illegible]

௩. [illegible]

௪. [illegible]

[illegible]

[illegible]

கிறி

CHR. So I will willingly.

1. They draw off their thoughts, all that they may, from the remembrance of GOD, death, and judgment to come.

2. Then they cast off by degrees private duties, as closet-prayer, curbing their lusts, watching, sorrow for sin, &c.

3. Then they shun the company of lively and warm christians.

4. After that they grow cold to public duty, as hearing, reading, godly conference, and the like.

5. Then they begin to pick holes, as we say, in the coats of some of the godly, and that devilishly, that they may have a seeming colour to to throw religion (for the sake of some infirmities they have espied in him) behind their backs.

6. Then they begin to adhere to, and associate themselves with carnal, loose, and wanton men.

7. Then they give way to carnal and wanton discourses in secret; and glad are they if they can see such things in any that are counted honest, that they may the more boldly do it through their example.

8. After this, they begin to play with little sins openly.

9. And then being hardened, they shew themselves as they are. Thus being lanched again into the gulf of misery, unless a miracle of grace prevent it, they everlastingly perish in their own deceivings.

Now I saw in my dream, that by this time the Pilgrims were got over the *inchanted ground*, and entering into the country of *Beulah*, whose air was very sweet and pleasant, the way lying directly through it, they solaced themselves there for a season. Yea, here they heard continually the singing of birds, and saw every day the flowers appear in the earth, and heard the voice of the turtle in the land. In this country the sun shineth night and day: wherefore it was beyond the valley of the *shadow of death*, and also out of the reach of Giant DESPAIR, neither could they from this place so much as see *Doubting-castle*. Here they were within sight of the city they were going to; also here met them some of the inhabitants thereof: for in this land the *Shining Ones* commonly walked, because it was upon the borders of heaven.

கிறிஸ்தவன் மனப்பூர்வமாக அப்படிச் செய்கிறேன்.

க. பராபரனையும் மரணத்தையும் வரும் நடுத்தீர்வையையும் தாங்களுக்கு ஞாபகப்படுத்திக் கொள்ளாதபடிக்குத் தாங்கள் ஆனமட்டுக்கும் அப்படிக்கொத்த நினைவுகளை யகற்றுகிறார்கள்.

உ. அவரவர் பட்சத்துக்கடுத்த விசேஷித்த அப்பியாசங்களை விட்டு விடுகிறார்கள் அதாவது தனிச்செபம் இச்சைகளை அடக்கல் முழிப்பு பாவத்தினாலே வருந்துக்கம் இது முதலானதுதான்.

ங. சாக்ஷியையுந் தான் உணர்வுமாயிருக்கிற கிறிஸ்தவர்களுடைய சஞ்சாரத்தை விலக்கிப்போடுகிறார்கள்.

ச. பின்பு பகிரங்கத்துக்கடுத்த பொது அப்பியாசங்களை விட்டு விடுகிறார்கள் என்னவென்றால் தேவவசனத்தைக் கேட்கிறதும் வாசிக்கிறதும் தேவாராதனையுணர்ச்சியோடு பேசுகிறதுமாகிய இது முதலானதுகளையுந்தானே.

ரு. பின்பு நாம் சொல்லுகிறபடி தேவபத்தியுள்ளவர்களுடைய வஸ்திரங்களிலே ஒரு பீத்தலுண்டாக்குகிறார்கள் அதைப் பிசாசுத்தந்திரமாய்ச் செய்கிறார்கள் அவர்கள் தேவபத்தியுள்ளவர்களிடத்திலே சில துற்பெலன்களைக் கண்டபடியினாலே தேவபத்தியையெல்லாம் ஏளனம்பண்ணிப்போடலாமென்கிறதுக்கு அவர்களுக்குக் கொஞ்சம் போக்குண்டாயிருக்கும்படிக்கதைச் செய்கிறார்கள்.

சு. மாம்சீகமும் உல்லாசமும் அசுத்தமுமான மனுஷர்களோடே சேர்ந்து அவர்களோடே சாவகாசம்பண்ணுகிறார்கள்.

எ. பின்பு அவர்கள் மாம்சீகமும் அசுத்தமுமான பேச்சுக்களை ரகசியமாய்ப் பேசுகிறதுக்கு இடங்கொடுக்கிறார்கள் கனவான்களென்னப்பட்டவர்களிடத்திலே இப்படிப்பட்ட துற்பிரயோகமான காரியங்களுண்டென்று சந்தோஷமாய்ப் பார்த்து அவர்கள் அந்த மாதிரியாக அவர்களைப் போலே இன்னும் அதிக துணிகரமாய் அப்படிச் செய்கிறார்கள்.

அ. அதுக்குமேலே அற்பப் பாவங்களை விளையாட்டுக்காரியமென்றெண்ணி அதுகளை வெளியரங்கமாகச் செய்யத் துவக்கம்பண்ணுகிறார்கள்.

கூ. அப்போ அவர்கள் அழுத்தமானபின்பு தாங்களிருக்கிற சீராயத்தினம் வெளிப்படுத்துகிறார்கள் இப்படியவர்கள் கேடான பாதாளத்திலே திரும்ப விழுந்தபடியினாலே அற்புதமான ஒரு கிருபை அவர்களோடே சிக்காவிட்டால் தாங்கள் சுயமோசத்திலேயே என்றென்றைக்குங் கெட்டுப்போகிறார்களென்றான்.

பின்னும் என் சொப்பனத்திலே நான் கண்டதென்னவென்றால் அந்தவேளையிலே பரதேசிகள் மயக்கபூமியை விட்டுக் கடந்து பாலே வந்து சுத்தமென்ற தேசத்திலே யுட்பட்டார்கள் அவ்விடத்து ஆகாசம் மகா இன்பமும் சந்தோஷமுமாயிருந்தது அந்த வழியாய்த்தானே அவர்கள் பயணம்பண்ணினபடியால் அங்கே அவர்கள் சில காலமிருந்து தங்களை ஆறுதல்படுத்திக்கொண்டார்கள் ஆம் அங்கே அவர்கள் குருவிகளின் பாட்டுச் சத்தத்தைக் கேட்டு பூமியிலேயிருந்து ஒவ்வொரு நாளையிலே முளைக்கிற பூக்களைப் பார்த்து மண்ணிலே புறாவுக்கிற சத்தத்தையுங் கேட்டார்கள் அந்தத் தேசத்திலே சூரியன் இரவும் பகலும் பிரகாசங்கொடுத்துக் கொண்டிருந்தது அது மரண நிழலின் பள்ளத்துக்குத் தூரமாயிருந்தது மனமோடாய் என்கிற ராட்சதனியின் அவர்களுக்குக் கிட்ட வரக்கூடாது சந்தேகமென்கிற கோட்டை காணுது ஆனால் அவர்கள் போகவேண்டிய பட்டணம் அவர்கள் கண்ணுக்குத் தென்பட்டது அங்கே அதின் குடிகளிலே சிலர் வந்து நேரிட்டார்கள் அது பரமண்டலத்து எல்லையோடே சேர்ந்ததானபடியால் மின்னும் பிரகாசமுள்ளோர்கள் அங்கே நடப்பார்கள் அங்கே மணவாளனும் மணவாளிச

heaven. In this land also the contract between the bride and the bridegroom was renewed: yea, here, *As the bridegroom rejoiceth over the bride, so did their* GOD *rejoice over them.* Here they had no want of corn and wine; for in this place they met abundance of what they had sought for in all their Pilgrimage. Here they heard voices from out of the city, loud voices, saying, *Say ye to the daughter of Zion, Behold, thy Salvation cometh! Behold, his reward is with him!* Here all the inhabitants of the country called them, *The holy people, the redeemed of the* LORD, *sought out, &c.*

Now, as they walked in this land they had more rejoicing than in parts more remote from the kingdom to which they were bound; and drawing nearer to the city yet, they had a more perfect view thereof: it was built of pearls and precious stones, also the streets thereof were paved with gold; so that by reason of the natural glory of the city, and the reflection of the sunbeams upon it, CHRISTIAN with desire fell sick; HOPEFUL also had a fit or two of the same disease: wherefore here they lay by it a while, crying out because of their pangs; *If you see my beloved, tell Him that I am sick of love.*

But being a little strengthened, and better able to bear their sickness, they walked on their way, and came yet nearer and nearer, where were orchards, vineyards, and gardens, and their gates opened into the highway. Now as they came up to these places, behold the gardener stood in the way, to whom the Pilgrims said, Whose goodly vineyards and gardens are these? He answered, they are the king's, and are planted here for his own delight, and also for the solace of Pilgrims: so the gardener had them into the vineyards, and bid them refresh themselves with dainties; he also shewed them there the king's walks and arbours, where he delighted to be: and here they tarried and slept.

Now I beheld in my dream, that they talked more in their sleep at this time than ever they did in all their journey; and being in a muse thereabout, the Gardener said even to me, Wherefore musest thou at the matter? It is the nature of the fruit of the grapes of these vineyards to go down so sweetly, as to cause the lips of them that are asleep to speak.

So I saw that when they awoke, they addressed themselves to go up to the city. But as I said, the reflection of the sun upon the city (for the city was pure gold) was so extremely glorious, that they could not as yet with open face behold it, but through an instrument made for that purpose. So I saw that as they went on, there met them two men in raiment that shone like gold, also their faces shone as the light.

These men asked the Pilgrims whence they came? and they told them. They also asked them where they had lodged, what difficulties and dangers, what comforts and pleasures, they had met with in the way? And they told them. Then said the men that met them, You have but two difficulties more to meet with, and then you are in the city.

CHRISTIAN then and his companion asked the men to go along with them, so they told them that they would: But, said they, You must obtain it by your own faith. So I saw in my dream that they went on together till they came in sight of the gate.

Now I farther saw, that betwixt them and the gate was a river, but there was no bridge to go over, and the river was very deep. At the sight therefore of this river the Pilgrims were much stunned, but the men that went with them, said, "You must go through, or you "cannot come at the gate."

The Pilgrims then began to inquire if there was no other way to the gate; to which they answered, "Yes, but there hath not any, save two, to wit, ENOCH and ELI- "JAH, been permitted to tread "that path, since the foundation "of the world, nor shall until the "last trumpet shall sound." The Pilgrims then (especially CHRISTIAN) began to despond in their minds, and looked this way and that, but no way could be found by them by which they might escape the river. Then they asked the men if the waters were all of a depth? They said, No, yet they could not help them in that case: "For, "said they, You shall find it deep- "er or shallower, as you believe "in the King of the place."

They then addressed themselves to the water, and entering, CHRISTIAN began to sink, and crying out to his good friend HOPEFUL, he said, *I sink in deep waters: the billows go over my head, all the waves go over me.*

Then

Then ſaid the other, "Be of good "cheer, my brother, I feel the "bottom, and it is good." Then ſaid CHRISTIAN, Ah! my friend, *The ſorrow of death hath compaſſed me about*; I ſhall not ſee the land that flows with milk and honey. And with that a great darkneſs and horror fell upon CHRISTIAN, ſo that he could not ſee before him. Alſo here he in a great meaſure loſt his ſenſes, ſo that he could neither remember nor orderly talk of any of thoſe ſweet refreſhments that he had met with in the way of his Pilgrimage. But all the words that he ſpake ſtill tended to diſcover that he had horror of mind, and heart-fears that he ſhould die in that river, and never obtain entrance in at the gate. Here alſo, as they that ſtood by perceived, he was much in the troubleſome thoughts of the ſins that he had committed, both ſince and before he began to be a Pilgrim. It was alſo obſerved, that he was troubled with apparitions of hobgoblins and evil ſpirits; for ever and anon he would intimate ſo much by words.

HOPEFUL therefore here had much ado to keep his brother's head above water, yea, ſometimes he would be quite gone down, and then ere a while he would riſe up again half dead. HOPEFUL did alſo endeavour to comfort him, ſaying, Brother, I ſee the gate, and men ſtanding by to receive us; but CHRISTIAN would anſwer, "It is you, it is "you they wait for; you have been "HOPEFUL ever ſince I knew you." "And ſo have you," ſaid he to CHRISTIAN. Ah, Brother! ſaid he, ſurely if I was right, he would now riſe to help me, but for my ſins he hath brought me into the ſnare and left me. Then ſaid HOPEFUL, My brother, you have quite forgot the text, where it is ſaid of the wicked, *There is no bands in their death, but their ſtrength is firm, they are not troubled as other men, neither are they plagued like other men*. Theſe troubles and diſtreſſes that you go through in theſe waters, are no ſign that GOD had forſaken you, but are ſent to try you, whether you will call to mind that which heretofore you have received of his goodneſs, and live upon him in your diſtreſſes.

Then I ſaw in my dream, that CHRISTIAN was in a muſe a while. To whom alſo HOPEFUL added theſe words. *Be of good cheer*, JESUS CHRIST *maketh thee whole*: and with

[illegible]

[illegible]

[illegible]

With that CHRISTIAN brake out with a loud voice, O, I ſee him again! and he tells me, *When thou paſſeſt through the waters, I will be with thee; and through the rivers, they ſhall not overflow thee*. Then they both took courage, and the enemy was after that as ſtill as a ſtone, until they were got over. CHRISTIAN therefore preſently found ground to ſtand upon, and ſo it followed, that the reſt of the river was but ſhallow; but thus they got over.

Now upon the bank of the river on the other ſide, they ſaw the two *ſhining men* again, who there waited for them: wherefore being come out of the river, they ſaluted them, ſaying, *We are miniſtring ſpirits ſent forth to miniſter to thoſe that ſhall be heirs of ſalvation*. Thus they went along toward the gate. Now you muſt note, that the city ſtood upon a mighty hill, but the Pilgrims went up that hill with eaſe, becauſe they had theſe two men to lead them up by the arms; they had likewiſe left their *mortal garments* behind them in the river: for though they went in with them, they came out without them. They therefore went up here with much agility and ſpeed, though the foundation upon which the city was framed was higher than the clouds: they therefore went up through the region of the air, ſweetly talking as they went, being comforted, becauſe they ſafely got over the river, and had ſuch glorious companions to attend them.

The talk that they had with the *ſhining ones* was about the glory of the place, who told them, that the beauty and glory of it was inexpreſſible. *There*, ſaid they, *is mount Zion, the heavenly Jeruſalem, the innumerable company of angels, and the ſpirits of juſt men made perfect*. You are going now, ſaid they, to the *paradiſe of* GOD, wherein you ſhall ſee the *tree of life*, and eat of the never fading fruits thereof; and when you come there you ſhall have white robes given you, and your walk and talk ſhall be every day with the King, even all the days of eternity. There you ſhall not ſee again ſuch things as you ſaw when you were in the lower region upon the earth; to wit, ſorrow, ſickneſs, affliction, and death, *For the former things are paſſed away*. You are now going to ABRAHAM, ISAAC, and JACOB, and to the Prophets, men that GOD *hath taken away from the evil to come*, and that

are

[illegible]

[illegible]

[illegible]

அவ

are now reſting upon their beds, each one walking in his righteouſneſs.

The men then aſked, What muſt we do in the holy place? to whom it was anſwered, You muſt there receive the comforts of all your toil, and have joy for all your ſorrow; you muſt reap what you have ſown, even the fruit of all your prayers and tears, and ſufferings for the king by the way. In that place you muſt wear crowns of gold, and enjoy the perpetual ſight and viſion of the *holy* ONE, *for there you ſhall ſee Him as He is*. There alſo you ſhall ſerve him continually with praiſe, with ſhouting, and thankſgiving, whom you deſired to ſerve in the world, though with much difficulty becauſe of the infirmity of your fleſh. There your eyes ſhall be delighted with ſeeing, and your ears with hearing the pleaſant voice of the *mighty* ONE. There you ſhall enjoy your friends again, that are gone thither before you; and there you ſhall with joy receive even every one that follows into the holy places after you. There alſo you ſhall be clothed with glory and majeſty, and put into an equipage fit to ride out with *the* KING *of glory*; when he ſhall come with ſound of trumpet in the clouds, as upon *the wings of the wind*, you ſhall come with him; and when he ſhall ſit upon the throne of judgment, you ſhall ſit by him; yea, and when he ſhall paſs ſentence upon all the workers of iniquity, let them be angels or men; you alſo ſhall have a voice in that judgment, becauſe they were his and your enemies. Alſo when he ſhall again return to the city, you ſhall go too with ſound of trumpet, and be ever with him.

Now while they were thus drawing towards the gate, behold a company of the heavenly hoſt came out to meet them; to whom it was ſaid by the other two *ſhining ones*, "Theſe "are the men that have loved our "LORD, when they were in the "world, and that have left all for "his holy name; and he hath ſent "us to fetch them, and we have "brought them thus far on their deſired journey, that they may go "in and look their Redeemer in "the face with joy." Then the heavenly hoſt gave a great ſhout, ſaying, *Bleſſed are they that are called to the marriage-ſupper of the* LAMB. There came out alſo at

[illegible]

[illegible]

[illegible]

this time to meet them, several of the King's trumpeters, clothed in white and shining raiment, who with melodious noises and loud, made even the heavens to echo with their sound. These trumpeters saluted CHRISTIAN and his fellow with ten thousand welcomes from the world; and this they did with shouting and sound of trumpet.

This done, they compassed them round about on every side; some went before, some behind, and some on the right hand, some on the left, (as it were to guard them through the upper regions) continually sounding as they went with melodious noise, in notes on high; so that the very sight was to them that could behold it, as if heaven itself was come down to meet them. Thus therefore they walked on together; and as they walked, ever and anon these trumpeters, even with joyful sound, would, by mixing their music with looks and gestures, still signify to CHRISTIAN and his brother how welcome they were into their company, and with what gladness they came to meet them.

And now were these two men, as it were, in heaven before they came at it; being swallowed up with the sight of angels, and with hearing their melodious notes. Here also they had the city itself in view, and thought they heard all the bells therein to ring, to welcome them thereto. But above all, the warm and joyful thoughts that they had about their own dwelling there with such company, and that for ever and ever; O! by what tongue or pen can their glorious joy be expressed! thus they came up to the gate.

Now, when they were come up to the gate, there was written over it in letters of gold, *Blessed are they that do his commandments, that they may have a right to the tree of life, and may enter in through the gates into the city.*

Then I saw in my dream, that the shining men bid them call at the gate; the which when they did, some from above looked over the gate, to wit, ENOCH, MOSES, and ELIJAH, &c. to whom it was said, "These Pilgrims are come "from the city of *Destruction*, for "the love that they bear to the "King of this place." And then the Pilgrims gave in unto them each man his certificate, which they had received in the beginning; those

ண வஸ்திரந்தரித்த ராசதாரைக்காரர் அவர்களை
யெதிர்த்துக்கொள்ளப்பிறப்பட்டார்கள் தங்கள் எக்
காளத்தொனியாலும் இன்பமுள்ள சத்தத்தாலும் பர
மண்டலத்திலெதிரொலித்துத்தொனிமுழங்கத்தக்கதாக
யாய் ஊதினார்கள் அப்போது அந்த எக்காளக்காரர் கிறி
ஸ்தவனையும் அவனுடனே நம்பிக்கையுடையா
னையும் வாழ்த்தி நீங்கள் லோகம் விட்டு வந்ததே பதி
னாயிரஞ்சந்தோஷமாச்சுதென்று எக்காளத்தொனிகளு
டனே தெரியச்சொன்னார்கள்.

இதுஆனபோதே அவர்களெல்லாரும் இவர்க
ளைநாலண்டையிலேசிலர்முன்னுஞ்சிலர்பின்னுஞ்சி
லர்வலதுபக்கத்திலேயுஞ்சிலர்இடதுபக்கத்திலே
யுமாகச்சூழ்ந்துகொண்டுஆகாசத்துவழியாய்ப்பரம
ண்டலத்துக்குக்கூட்டிக்கொண்டுவாங்காமலெக்கா
ளமூதிக்கொண்டுபோறபோதுஉன்னிதத்திலேஉ
ண்டானராகமுந்தொனியுமாய்ப்பாடிக்கொண்டுதென
ஆல பரமண்டலந்தானேயிறங்கிஅவர்களுக்கெதி
ர்கொண்டுவருகிறாப்போலிருந்ததுஇப்படிஅவர்க
ளிருந்துபோகையிலேஎக்காளக்காரர்தங்கள்ச
ந்தோஷத்தொனியுமேளவாக்கியங்களோடேயி
சைந்தவண்ணமாய்மகாசசந்தோஷப்பார்வையோ
டுஞ்சேஷ்டைகளோடுமமுழங்கப்பண்ணிகிறிஸ
தவனுமஅவனகூடஎளியுந்தங்களகூட்டத்திலேவந்
துசேருகிறதுதங்களுக்கெத்தனைசந்தோஷமாச்சுதென
றமாத்திரமேனகாததோடேயிதுக்காகஅவர்கள
தங்களுக்கெதிர்க்கொண்டுவந்தார்களென்றுந்தெரிய
க்கொடுத்தார்கள்.

அப்போஅந்தரெண்டுபேருந்தாங்களின்னம்பரம
ண்டலத்துக்குள்பிறவேசியாதத்துக்குமுன்னதிலேயி
ருந்தாலெத்தனைசந்தோஷமுண்டாயிருக்குமோஅ
த்தனைசந்தோஷமாகித்தேவதூதரைத்தெரிசிப்பதாலு
ஞ்சந்தோஷமுமின்பமுமானதொனிகாதிலேவிழு
வதாலுமஅவர்கள்சிந்தைபரவசமாய்ப்போச்சுதுஅ
ங்கேபட்டணமஅவர்கள்கண்ணுக்குத்தென்பட்டுதுஅ
ப்போபட்டணத்திலுள்ளமணிகளெல்லாமிவர்களை
வரச்சந்தோஷத்துக்காகஎருமிக்கஅடிக்குறாப்போலக்கண
டுவிசேஷமாய்த்தாங்களப்போதுமென்னமேன
ஆண்டுமிருக்கிறகூட்டத்திலேவாசம்பண்ணுகிறதுக்கிட்டமா
ச்சுதென்கிறநினைவுண்டானசந்தோஷமுமமகிழ்ச்சியு
மானதினாலேஅவர்களிலேபெரியதாயிருந்ததுஅப
பாஅந்தச்சந்தோஷத்தையுமமகிமையையுமெழுதியும
முடியாதுசொல்லியுமமுடியாது.

பின்பஅவர்கள்வாசலண்டையிலேசேர்ந்த
போதுஅங்கேபொன்னெழுத்தாலேஅவருடையகற
பனைகளைக்கைக்கொள்ளுகிறவர்கள்பாக்கியவான
களென்றெழுதியிருக்குஅவர்களுக்குஜீவவிருட்சத்தின்மே
லுண்டாயிருக்குமென்றுமஅவர்கள்மகாபெரிய
வாசல்வழியாய்ப்பட்டணத்திலேபிறவேசிப்பார
களென்றுமெழுதியிருந்தது.
அப்போநானென்சொப்பனத்திலேகண்டதென்ன
வென்றால்மின்னும்பிரகாசமுடையஅந்தரெண்டுபே
ரீயிவர்களைவாசலண்டையிலேநின்றுகூப்பிடச்சொ
ன்னார்கள்இவர்கள்அப்படிதானேகூப்பிட்டார்கள்அப
போ ஏனோக் மோசே எலியா முதலானவர்களாகியசி
லர்வாசலண்டையிலேவந்துநின்றுஇவர்கள்ஆரென
றறியவாசலுக்குமேலாகஉயரவந்தெட்டிப்பார்த்தா
ர்கள்அவர்களுக்கப்போசொல்லப்பட்டதென்னவெ
ன்றாலிந்தவழிப்போக்கரிந்தப்பட்டணத்துயிசமான
மேலவைக்கும்பட்சத்தாலேகேடுள்ளபட்டணத்தை
விட்டுப்பிறப்பட்டவர்களென்றுசொல்லப்பட்டுது
அப்போஅந்தவழிப்போக்கரிலொவ்வொருத்தர்தங்கள
பயணத்தின்தத்துவத்திலேதாங்கள்பெற்றிருந்தசீட்ட

therefore were carried in to the King, who when he had read them, said, " Where are the men ? " To whom it was answered, " They are standing without the gate. " The King then commanded to *open the gate, that the righteous nation*, said he, *that keepeth truth may enter in*.

Now I saw in my dream, that these two men went in at the gate; and lo, as they entered, they were transfigured; and they had raiment put on that shone like gold. There was also several that met them with harps and crowns, and gave them to them, the harps to praise withal, and the crowns in token of honour. Then I heard in my dream, that all the bells in the city rang again for joy; and that it was said unto them *Enter ye into the joy of our* LORD. I also heard the men themselves, that they sang with a loud voice, saying, *Blessing, honour, and glory, and power, be to Him that sitteth upon the throne, and to the Lamb for ever and ever*.

Now, just as the gates were opened to let in the men, I looked in after them, and behold *the city shone like the sun*; *the streets also were paved with gold*, and in them walked many men with crowns on their heads, palms in their hands, and golden harps to sing praises withal.

There were also of them that had wings, and they answered one another without intermission, saying, *Holy, holy, holy is the* LORD. And after that, they shut up the gates; which when I had seen, I wished myself among them.

Now while I was gazing upon all these things I turned my head to look back, and saw IGNORANCE coming up to the river side: but he soon got over, and that without half the difficulty which the other two men met with. For it happened that there was then at that place one VAINHOPE, a ferry-man, that with his boat helped him over; so he, as the other, I saw, did ascend the hill, to come up to the gate, only he came alone; neither did any man meet him with the least encouragement. When he was come up to the gate, he looked up to the writing that was above, and then began to knock, supposing that entrance should have been quickly administered to him: but he was asked by the men that looked over the top of the gate, " Whence come " you ? and what he would have ? "

He anſwered, I *have eat and drank in the preſence of the King, and he has taught in our ſtreets*. Then they aſked him for his certificate, that they might go in and ſhew it to the KING; ſo he fumbled in his boſom for one, and found none. Then ſaid they, Have you none? But the man anſwered never a word. So they told the KING, but he would not come down to ſee him, but commanded the two *ſhining ones* that conducted CHRISTIAN and HOPEFUL to the city, to go out and take IGNORANCE and bind him hand and foot, and have him away. Then they took him up, and carried him through the air to the door that I ſaw on the ſide of the hill, and put him in there. Then I ſaw that there was a way to hell, even from the gates of heaven, as well as from the city of *Deſtruction*. So I AWOKE, AND BEHOLD IT WAS A DREAM.

லேனறார்களாதுககவனம அவுடுததராவாகநா னராசா வோடேகூடயிருநதுசாபபிடடுககுடிததவனாவ ராஙகளவீதியிலேஉபதேசிததாரெனறானாபபோத வர்களராசாவணடையிலேபோயககாணபிககத வனாதநதாடசியைஎடுததுநதாசசொலலிககேடடார களாவனமடியிலேதடவிபபார்ககிறபோதுஅதுஅ கபபடாமலபோசசுதுஅபபோதவர்களவனைப பார்ததுஉனககெருததாடசியுமிலலையாஎனறு கேடகுமபோதுஅவனொருவார்ததையாகிலுமபேசா மலமவுனமாயிருநதானாபபோதவர்களபோய அதுசெயதியைராசாவுககறிககைபணணினார்களாகிலராசா சாயிஙகெவநதுஅவனைபாறக முதலாயமனதிலலா மலிருநதுகிறிஸதவனையுமநமபிககையுளளவனை யுஙகூடடிககொணடுவநதரெணடுபிறகாசமுளளய வர்களுககுககறபிததுஅவர்களபோயஅறிவீன னெனகிறவனைபிடிததுகையையுஙகாலையுஙகடடிவ லியேஎடுததுபபோடடசசொனனார்களஅபபோதவர களாகாசததுவழியாயபரமணடலததுககநதண டையிலேஅவனைகொணடுபோயஅதுககுளளேஅவ னைஎறிநதார்களஅஙகேநானபார்ககுமபோது கேடடணபடடணததிலேயிருநதுநரகததுககொருவழி எபபடிபோகுதோஅபபடிபரமணடலததினவா சலிலுமயிருநதுநரகததுககொருவழிபோசசுதுஅப போநானமுழிசசுககொணடேனஅதோஅதொரு சொபபனமாகஇருநதது.

FINIS.

முறறுபபெறறது.